KEITH

STUART

virtual-project.eu

Băiatul care voia să-și construiască lumea

VIAȚA E CLĂDITĂ DIN LUCRURI MICI.

TREI

FICTION CONNECTION

KEITH STUART

BAIATUL CARE VOIA SĂ-ȘI CONSTRUIASCĂ LUMEA

Original: *A Boy Made of Blocks* (2016)

Traducere din engleză și note de:
LAURA KARSCH

virtual-project.eu

2017

În 2012 unul dintre cei doi băieți ai lui Keith Stuart a fost diagnosticat cu o tulburare din spectrul autismului. Urmările au părut copleșitoare. Dar Keith și cei doi băieți au început să joace împreună jocuri video – îndeosebi *Minecraft.* Lui Keith i-au plăcut întotdeauna jocurile video, iar din 1995 a și scris despre ele, întâi pentru reviste de specialitate, precum *Edge* și *Official Playstation,* apoi în ultimii zece ani în calitate de *games editor* al ziarului *The Guardian.* Experiența intensă de a crea ceva împreună, ca familie, precum și faptul că aceasta a dus la o îmbunătățire a comunicării s-au aflat la baza acestei povești.

Capitolul 1

M-am înstrăinat.

E primul lucru care-mi trece prin minte când ies din casă, traversez strada și mă urc în rabla noastră combi. Bănuiesc că ar fi mai corect să spun că *ne-am* înstrăinat, dar cred că, în cea mai mare parte, e vina mea. Mă uit în oglinda retrovizoare și o văd pe soția mea, Jody, stând în prag, cu părul ei lung dezordonat și încâlcit. Alături, îngropându-și capul în șoldul ei, e băiatul nostru de opt ani, Sam. Încearcă să-și acopere simultan ochii și urechile, dar nu pentru că n-ar vrea să mă vadă plecând. Așteaptă să audă motorul, care va fi prea zgomotos pentru el.

Ridic o mână, ca un gest stupid de scuză, ca atunci când îi tai cuiva din greșeală calea într-o intersecție. Apoi răsucesc cheia și demarez lent. În clipa următoare o văd pe Jody, care bate ușor în geamul din partea șoferului, îl cobor.

— Ai grijă de tine, Alex, spune Jody. Încearcă să lămurești lucrurile – o chestie pe care ar fi trebuit s-o faci cu ani în urmă, când eram fericiți. Poate dacă ai fi făcut-o… știu și eu. Poate eram și acum fericiți.

Are ochii umezi și își șterge furioasă o lacrimă cu dosul palmei. Apoi mă privește și expresia mea

de mâhnire, de vinovăție, pare să-i domolească brusc furia. Privirea ei scăpărătoare se îmblânzește puțin.

— Mai ții minte când am fost cu cortul în Cumbria? mă întreabă. Când ne-au ros caprele cortul și tu ai căpătat picior de tranșee[1]? Indiferent ce se-ntâmplă aici, nu-i la fel de nasol ca atunci, OK?

Dau mut din cap, bag în viteză și o iau din loc. Când mă uit iar în oglindă, constat că Jody și Sam au intrat deja în casă. Ușa e închisă.

Asta e. Zece ani împreună și acum totul s-a terminat, poate. Iar eu stau în hârbul nostru de mașină, plec și habar n-am unde mă duc.

•

Sam a fost un bebeluș frumos. Întotdeauna a fost frumos. S-a născut cu un păr șaten des și niște buze cărnoase, senzuale – ca un Mick Jagger mititel și incontinent.

De la bun început a fost dificil. Nu voia să mănânce, nu voia să doarmă. Plângea întruna; plângea când îl ținea Jody în brațe și plângea când i-l luai din brațe. Părea furios la culme că se află pe lume. I-a luat mai bine de o zi până să înghită în sfârșit puțin lapte. Dărâmată și disperată, Jody îl ținea la piept și urla de ușurare. Eu, tras la față și năuc, mă uitam la ei, ținând strâns în mână o pungă de la Sainsbury, plină cu reviste și tablete de ciocolată; delicatese inutile pentru proaspăta mămică. Ne-am dat seama foarte curând că nu-i puteam oferi nimic care să-i facă viața mai ușoară. Asta era. Asta era viața de-acum înainte.

Totul a fost o nebunie.

•

— Poți să stai cât vrei, amice, spune Dan douăzeci și trei de minute mai târziu, când mă înființez inevitabil la ușa lui.

Știam că mă pot baza pe Dan – sau, cel puțin, știam că va fi acasă într-o după-amiază de duminică, fiindcă atunci se reface de regulă după

ceva – după petrecerea de inaugurare a unui club, o întâlnire amoroasă întâmplătoare sau o combinație interesantă a celor două.

— Poți să stai în camera de oaspeți, spune când intrăm în lift. Am eu pe undeva o saltea gonflabilă. Deși cred că e găurită. Dar până la urmă toate sunt găurite, nu? Ai dormit tu vreodată pe o saltea gonflabilă care să nu fie găurită? N-am dreptate? Îmi pare rău, amice, numai la de-astea n-ai tu chef să te gândești acum. Am priceput.

Apoi mă trezesc în pragul apartamentului lui, buimac, ținând în mână geanta mea sport Nike, care conține toate hainele mele, laptopul, niște CD-uri (de ce?), o trusă de toaletă și o poză cu Jody și Sam, pe care am făcut-o în vacanță în Devon, acum patru ani. Stau zâmbitori pe o plajă, dar e o minciună cumplită. Toată săptămâna a fost un adevărat coșmar, fiindcă Sam n-a putut să doarmă în patul acela nou și ciudat, cu pătura aceea grea și necunoscută; pe deasupra a fost terorizat de pescărușii. Așa că a dormit cu noi, s-a foit și s-a trezit toată noaptea – în fiecare noapte – până când am ajuns într-o stare de epuizare atât de avansată, că abia dacă am mai ieșit din rulotă. După aceea n-am prea mai plecat în vacanță.

— Vrei să ieși să te îmbeți? îmi propune Dan.

— Eu… e OK dacă îmi las lucrurile în cameră și mă așez puțin?

— Sigur, cum să nu. Mă duc să pun de ceai. Cred că am niște biscuiți pe undeva. Sunt aproape sigur că am niște biscuiți.

Dan se duce la bucătărie și eu mă târăsc în camera de oaspeți, îmi trântesc geanta pe jos și mă prăbușesc în scaunul de birou aflat lângă computer. O clipă îmi trece prin minte să pornesc computerul și să-i scriu un e-mail lui Jody, dar în schimb privesc afară pe fereastră. Ce i-aș putea scrie? „Hei, Jody, îmi pare rău că ne-am bulit căsnicia. N-am putea uita ultimii cinci ani? ROFL[2].”

Adevărul este că nici nu mai știu cum să-i vorbesc, darămite să-i scriu. În fond, ne-am petrecut întreaga căsnicie făcându-ne griji din pricina lui Sam – izbucnirile lui, tăcerea lui, zilele când zbiera la noi, zilele când se ascundea în patul lui și se ferea de orice contact. Zile după zile, care s-au transformat în luni, încercând să prevedem următoarea criză. Și în timp ce ne luptam cu toate acestea, lucrurile care ne uneau pe Jody și pe mine au pălit cumva. Acum, când mă aflu departe de Sam, fie și numai pentru câteva ceasuri, mă simt ciudat; presiunea a dispărut, dar în locul ei se revarsă deja tristețea. Natura detestă vidurile emoționale.

Din apartamentul lui Dan de la etajul al șaptelea al unui complex imobiliar fițos de la marginea orașului vezi tot Bristolul cum se întinde către orizont: o panoramă cârpăcită din șiruri de case victoriene, turnuri de biserică și clădiri de birouri din anii 1960, toate îngrămădindu-se unele într-altele ca niște navetiști nerăbdători. Sunt mii de case acolo, pline de familii – familii care nu s-au destrămat în clipa aceasta.

Încep să cred că poate n-ar fi o idee rea să beau ceva. Dar chiar în timp ce mă gândesc la asta, privirea mi se împăienjenește și îmi trebuie câteva secunde să înțeleg ce se întâmplă. Vai. Vai, Doamne, plâng. Și mă trezesc cu niște lacrimi enorme, care mi se rostogolesc pe față lăsând în urma lor niște dâre umezi și fierbinți, și nasul mi s-a umplut de muci și tremur din toate încheieturile.

— Gata ceaiul! spune Dan din hol. Credeam că mai am niște biscuiți Hobnobs cu ciocolată, dar n-am găsit decât pachetul ăsta de Rich Tea. Nu știu dacă or merge și ăștia?

Se ivește în prag, coboară privirea și mă vede așezat turcește pe jos, lângă scaun, cu capul în mâini, plângând cu suspine.

— Aha, OK, spune și așază cu blândețe ceaiul pe birou.

Mă duc să mai caut o dată biscuiții ăia cu ciocolată.

Hotărâm să nu ne îmbătăm.

•

Mai târziu, peste noapte, visez că mă afund într-o mlaștină cumplită, neagră, din care nu mai există scăpare. Când mă trezesc, gâfâind, sunt convins că e expresia disperată a stării mele sufletești – dar în clipa următoare îmi dau seama că salteaua se dezumflă rapid și că mă afund la propriu. Cam asta-i treaba cu subconștientul.

— Cum am ajuns aici? mă întreb, în vreme ce aerul care iese din saltea produce niște scârțâieli intermitente care seamănă cu pârțurile unui cățel.

Știți și voi cum e când îți evaluezi viața la ora trei dimineața: totul se concentrează în jurul greșelilor pe care le-ai făcut, al eșecurilor ale căror efecte se întind în timp în urma ta, precum crăpăturile dintr-un zid prost tencuit – le poți depista chiar și în întuneric, până în punctul de pornire. Sau cel puțin așa crezi. De regulă, sursa se dovedește a fi îndoielnică, mutându-și locul la nesfârșit – ca gaura dintr-o saltea gonflabilă. Filosofii greci antici vorbeau despre „cunoașterea de sine”. Îmi amintesc că am studiat la facultate povestea lui Oedip. Marea lui crimă a fost că nu știa că fusese despărțit de părinții lui la naștere și, drept urmare, ar fi trebuit să fie mai atent decât alții când a venit momentul să omoare bărbați necunoscuți pe stradă și dup-aia să se culce cu femei de două ori mai în vârstă decât el. Dar cine se cunoaște cu adevărat pe sine? Nu vreau să zic că noi toți o să facem greșelile lui Oedip – ar fi prea de tot. Dar cine știe de fapt de ce facem lucrurile pe care le facem? Eu am rămas blocat într-un job pe care-l urăsc, muncesc până seara târziu, mă târăsc acasă pe întuneric și îmi spun că fac asta fiindcă avem nevoie de bani, avem nevoie de siguranță financiară. Sam face terapie logopedică și Jody nu poate lucra, fiindcă el are permanent

nevoie de ea; la ea dă fuga când e îngrozit de propriul lui comportament. Eu stau stingher undeva în fundal, îmi fac griji, mă ofer să dau o mână de ajutor care nu ajută pe nimeni. Cum pot oare să le pun pe toate în ordine?

La un moment dat, pe la ora patru dimineața, cad într-o stare de semiconștiență pe care am să fiu generos și o s-o numesc somn. Dar parcă nu trec decât câteva minute până când lumina se revarsă prin jaluzele, s-a făcut luni dimineața și Dan e la ușă într-o pereche de boxeri Calvin Klein, negri și strâmți, înfulecând flămând dintr-un castron cu Frosties.

— Te duci la muncă? mă întreabă. Pot să-ți las o cheie. Eu trebuie să plec cam în zece minute. Îl ajut pe Craig să facă un site… pentru labelul ăsta de muzică din Stokes Croft. Ia-ți cereale și cafea. Ești OK? Arăți ceva mai bine. Adică arăți ca dracu', dar măcar nu mai plângi.

Și dispare la duș. Mă uit pe telefon; am două SMS-uri, dar niciunul nu e de la Jody. Sunt de la slujbă, de la Daryl. Unul zice: *„Mișcă-ți curul la slujbă, am două victime noi pentru tine”*. Următorul zice: *„Pardon, voiam să zic clienți”*. Le șterg pe amândouă.

•

M-am îmbrăcat, am ieșit și pornesc către oraș. Soarele e aproape de pământ, strălucește deasupra clădirilor de apartamente, iar razele lui sunt reflectate de sticlă și betonul orbitor. Acum douăzeci de ani, aici era o zonă cu fabrici dărăpănate și terenuri virane, acoperită de gunoaie și năpădită de buruieni. Pe urmă economia a început să duduie și brusc a devenit o zonă imobiliară râvnită. Până să apuci să te dumirești s-a transformat într-o zonă rezidențială futuristă, cu blocuri în stil pseudobrutalist, ticsite cu apartamente minuscule pentru tineri ambițioși puși pe făcut bani.

Am cunoscut o mulțime de oameni de genul acesta. I-am ajutat să ajungă să locuiască aici. Eu sunt, și acesta e doar unul dintre păcatele mele, consilier ipotecar. Munca mea constă în cântărirea speranțelor și viselor clienților noștri în raport atât cu piața imobiliară, cât și cu economiile lor. Cu alte cuvinte, eu îi aduc pe oameni în situația de a da tot ce vor câștiga în viața lor în schimbul unui apartament în care n-ai loc nici să te întorci. E un job ciudat de paternal – hai să vedem ce ai și ce îți poți permite; nu te-ntinde mai mult decât ți-e plapuma, trebuie să fim chibzuiți. De ce bunuri dispui? Ai ceva rude bogate? Calculăm bugetele împreună. Perechi tinere, care s-au căsătorit recent sau așteaptă un copil, își pun laolaltă sărăcăcioasele lor resurse. Se uită la mine cu o speranță înduioșătoare. E destul? Deseori nu e. Singura soluție e să mai locuiască vreme de câțiva ani cu chirie, să pună bani deoparte. Zi de zi fac același lucru. Sistemul e la pământ; văd cartiere întregi în care tinerii n-au nicio șansă să cumpere ceva. În schimb se mută departe de familiile lor. Habar n-am unde.

De opt ani fac munca asta, am trăit și boomul, și recesiunea, și refacerea treptată a pieței. Trebuia să fie o slujbă provizorie. O muncă de birou cu ajutorul căreia să ne plătim facturile, până când se va ivi ceva mai bun. Dar am intrat pe un drum profesional de unde nu m-am mai putut întoarce. Se pare că sunt bun la asta – îi înțeleg pe cei săraci, îi ajut pe cei bogați. Am foarte multă răbdare cu clienții care nu știu despre ce vorbesc – o capacitate dobândită după trei ani de dezbateri filosofice cu persoane care erau de părere că Nietzsche avea pe undeva dreptate. Când aspectele financiare se brodesc, închei afacerea; când nu se brodesc, îl resping pe client cu blândețe. Dar ce se întâmplă acasă nu pot repara cu ajutorul unui computer și al accesului la piața națională de ipoteci.

Nu pot repara în ruptul capului.

•

O scurtă plimbare peste Avon și de-a lungul portului și am ajuns la birou, o mică agenție imobiliară independentă numită Stonewicks, înghesuită între un pub și un local care vinde sandvișuri într-un cartier aglomerat, care nu e la modă, din centrul orașului. Daryl e aici, în locul de lângă fereastră; are un costum ieftin, de la Top Man, iar părul lui țepos e umed și fleșcăit în lumina reflectată a soarelui.

— Toate bune, colega? mi se adresează de la birou, fără să-și desprindă privirea de computer.

Daryl are douăzeci și ceva de ani și emană o atitudine hotărâtă studiată, reușind în același timp să fie mereu îngrozitor de vesel. Tipul ăsta nu putea fi altceva decât agent imobiliar. Undeva în computerul lui există un tabel cu targeturile lui de vânzări pe următorii treizeci de ani. Când încheie o afacere imobiliară, sună dintr-un claxon de bicicletă, să fiu al naibii. E aproape tragic că Daryl s-a născut în anii 1990, și nu la sfârșitul anilor 1960. Putea fi un tânăr susținător al lui Thatcher. Merita o agendă Filofax burdușită și un Golf GTI. În schimb, are un smartphone și un Opel Corsa. Îmi pare rău de el.

Mormăi un răspuns și urc scările de lemn scârțâitoare care duc la biroul meu. Apoi o sun pe Jody.

— Salut, eu sunt.

— Salut.

— Ce faci? Ce face Sam?

— Bine. E la școală. A plâns tot drumul până acolo – chiar și după ce i-am imitat pe toți ăia din *Toy Story.* M-a lovit în gură în timp ce făceam ca Buzz Lightyear. Ca să fiu sinceră, nu e cel mai tare număr al meu. Dna Anson a spus că o să aibă grijă de el.

— *Tu* ești OK? întreb.

Urmează o tăcere lungă. Jeanette, secretara, își vâră capul pe ușă și mimează că bea dintr-o cană. Eu dau din cap și ridic degetul mare.

Biroul e sărăcăcios. Un covor roșu uzat, un geam murdar, care dă spre mica parcare din spatele clădirii noastre. Avusesem pe perete un tablou cu Bristolul victorian, dar l-am dat jos și am atârnat în schimb o fotografie cu Vila Savoye a lui Corbusier, ca să mă simt eu mai deștept și să-i scot din sărite pe toți ceilalți. Mai am un fișet și pe el o duzină de bilețele de mulțumire de la cupluri tinere pornite în viață cu niște datorii enorme.

— Deci ce facem? spune Jody.

— Nu știu. N-am mai fugit niciodată de acasă până acum. Auzi, scuză-mă, trebuie să închid – mă așteaptă un cuplu.

Când trântesc telefonul la loc, sosește și Jeanette cu ceaiul. Mi-l așază tăcută pe birou, îmi aruncă o privire înțelegătoare și iese. A auzit tot. În zece minute o să știe toată firma. Mi-am părăsit soția și fiul autist.

Îmi imaginez că am scăpat o vreme de chinurile domestice, dar mă înșel. După un ceas ies în oraș să mănânc de prânz și intru într-un mic local cu sandvișuri, unde Jody și cu mine mergeam, împreună cu Sam. În aglomerația de la amiază o zăresc pe Jody, care șade la o masă cu prietena ei, Clare. Stau aplecate cu un aer conspirativ deasupra a doua latte medium. Mă apropii, croindu-mi calea printre tinere mame și studenți. Nu m-au văzut.

— A devenit atât de distant, spune Jody. Nu mă pot baza deloc pe el acasă. Întotdeauna intervine ceva.

— S-a gândit să facă o terapie? întreabă Clare. Vreau să spun, a analizat vreodată ce i s-a întâmplat?

Normal, Jody și Clare vorbesc despre *tot.* Normal, s-au întâlnit aici la prânz și ne disecă acum relația. Au acea franchețe nonșalantă, lipsită de efort, de care majoritatea bărbaților nu sunt în

stare. De genul: „Ia o felie din tortul ăsta cu lămâie, e excelent, și mai vorbește-mi despre dezintegrarea apocaliptică din punct de vedere emoțional a căsniciei tale”.

— Salut, spun cu un aer trist.

Amândouă ridică privirea, puțin șocate.

— A, salut, Alex, spune Clare. Chiar vorbeam despre tine.

— Am auzit, răspund. Pot să schimb două vorbe cu Jody?

— Sigur, eu oricum voiam să plec. Jody, ne vedem mai târziu, bine?

Jody dă mută din cap. Eu mă așez. Ea își face de lucru cu pliculețul gol de zahăr de lângă ceașca ei.

— Bag seama că Clare știe tot? spun.

— Da, eram supărată și simt nevoia să stau de vorbă cu prietenele mele, Alex. *Noi* doi nu vorbim. Nu mai putem trăi așa. Am obosit. Mă obosesc toate.

— Știu, știu. Au avut nevoie de mine la muncă, asta-i tot; presiunea asupra noastră e atât de mare. Îmi pare rău că nu am fost alături de voi, de tine și de Sam; îmi pare rău că mă eschivez când e vorba să am grijă de el. Totul e atât de…

— Greu? încheie Jody. La naiba, chiar așa e, Alex. E al naibii de greu. Dar Sam are nevoie de tine.

— Știi că uneori trec săptămâni și Sam e OK? E adorabil. Pe urmă, fără niciun motiv, dăm iar înapoi. Asta-i cel mai nasol. De fiecare dată cred că am trecut hopul. Toată situația asta, care se tot repetă, și munca…

— Ah, Alex, nu munca e de vină, ci tu.

— Știu.

— Tocmai de aceea, Alex. Tocmai de aceea am nevoie de puțin timp. Pe Sam îl depășește să ne vadă țipând unul la altul. Mama s-a oferit să stea cu noi o vreme, dacă am nevoie de ajutor, și mai e și Clare. Tu trebuie să-ți lămurești situația.

— Și cu Sam cum rămâne? Cu școala lui? Mai sunt câteva luni și trebuie să ne hotărâm dacă-l mutăm sau nu.

Și cu Sam cum rămâne? Ah, cum au tot răsunat cuvintele astea în viețile noastre. Sam este planeta de grijă și derută în jurul căreia am trăit aproape tot timpul în relația noastră. Anul trecut, după interminabile luni de teste și discuții, medicul pediatru ne-a spus că Sam se află la capătul superior al spectrului autismului. Cu o mai bună funcționalitate. Mai ușor. Mai puțin adânc. Sam are probleme cu vorbirea, se teme de situații sociale, nu suportă zgomotele, e obsedat de anumite lucruri și devine violent când ceva îl derutează sau sperie. Însă mesajul esențial a fost: în comparație cu alți părinți, vouă vă este ușor.

Și da, diagnosticul a însemnat o adevărată ușurare, în sfârșit, o etichetă! Când zbiară și se zbate în drum spre școală, când se ascunde sub masă în restaurant, când refuză să fie luat în brațe sau să recunoască prieteni sau rude sau pe oricine altcineva cu excepția lui Jody, e autismul. Autismul e de vină. Eu am început să privesc autismul ca pe un soi de spirit răuvoitor, un poltergeist, un demon. Uneori chiar am senzația că trăim în *Exorcistul.* Sunt zile când nu m-ar mira să văd cum începe să-și rotească la 360 de grade capul, în vreme ce vomită de-a curmezișul încăperii o substanță vâscoasă și verde. Măcar aș putea spune: „Nu e grav, e autism – și chestia aia verde iese cu apă fierbinte”. Dar etichetele nu te ajută mai mult de atât. Nu te ajută să dormi, nu te împiedică să te înfurii sau să te simți frustrat când ți se dă cu ceva în cap sau se strică ceva. Nu te împiedică să-ți faci griji în privința copilului tău și a vieții lui; ce se va întâmpla cu el peste zece ani sau peste douăzeci, sau peste treizeci. Din cauza autismului nu mai există „Jody și cu mine”, ci „Jody, eu și problema lui Sam”. Asta e ceea ce simt. Dar nu o pot rosti. Abia dacă o pot gândi.

— Cu Sam și cu toate astea… nu reușesc să-mi închei propoziția, dar e suficient.

— Știu. Dar *ție* îți trebuie ajutor. Sau, altfel spus, trebuie să începi să-ți înfrunți problemele. De ce nu vii sâmbătă la el? Vino și ieși cu el în oraș.

Îmi fac de lucru la telefon, îl tot răsucesc în mână. Îl văd pe Sam în parc, plângând, fugind de lângă mine. Fugind pe poartă. Fugind în stradă.

— Nu sunt sigur, s-ar putea să aibă nevoie de mine la firmă.

Dar văd oțelul din ochii ei, fulgerul de mânie, vizibil cu toată zarva din local.

— Da, sigur, spun.

— Putem vorbi atunci despre școală.

— Da. Așa facem.

— Pa, Alex. Ai grijă de tine.

— Și tu. Îmi pare rău. Îmi pare atât de rău.

Capitolul 2

Tresar din somn. L-am visat pe fratele meu George – iarăși. Sunt acoperit de un strat subțire de sudoare și respir greu. Mă întind după Jody, dar salteaua s-a dezumflat, așa că stau sprijinit pe un braț, care mi-a amorțit complet. Mă ridic panicat în capul oaselor și mi-l scutur speriat, lovind membrul inutil de perete și de piciorul biroului lui Dan. Trec câteva secunde până când îl simt din nou – și îmi dau seama că nu sunt acasă la mine, ci la Dan, singur în camera lui de oaspeți. Salteaua scoate un „pfffffft" jalnic, de parcă și-ar bate încetișor joc de mine.

•

E vineri dimineața. Dan cântă în baie cântecul lui Taylor Swift „Shake It Off" și nu îndrăznesc să-mi imaginez ce activitate însoțește acest spectacol. [3] Mă ridic, scotocesc în geantă după haine și mă îndrept către livingul ale cărui uși franțuzești dau pe un balcon minuscul, pe care Dan a reușit să înghesuie două șezlonguri. În colț e o chicinetă cu un aragaz, un frigider, o mașină de spălat și o chiuvetă – toate albe și impecabile. Dan nu le prea folosește. Restul încăperii e un amestec haotic de mobilă Ikea, comicsuri, controlere pentru jocuri video și echipament audio. Are un televizor LED

cu diagonala de 132 cm, care ocupă aproape tot peretele. *Grand Theft Auto V* e întrerupt pe ecran, în plin schimb de focuri. Dacă cei care au proiectat acest bloc l-ar vedea pe Dan și stilul lui de viață, s-ar felicita probabil. E exact genul de tip tânăr și stilat pe care l-au avut în minte. Genul de tip stilat căruia nu-i pasă că ți-e fizic imposibil să deschizi simultan frigiderul și ușa de la cuptor. Nu poți nici să vâri în chiuvetă un lighean pentru spălatul vaselor. Dan folosește o cutie mare de margarină. Pentru el e în regulă, fiindcă oricum nu spală decât căni. Ia masa în oraș sau mănâncă supe sau tăiței din ăia japonezi cool. Chiar nu înțeleg cu ce naiba se ocupă de-și poate permite acest paradis al burlacilor. Într-un fel mă îngrozește să văd cum trăiește, cum plutește în derivă de la un proiect la altul, sărind peste hăul economiei moderne. Eu unul n-aș putea. Nu acum. După George – după tot ce s-a întâmplat cu George – mi-am pierdut din vedere propriile ambiții. Totul s-a întunecat, posibilitățile s-au strâns în jurul meu ca zidurile unei închisori. Am mers ca un somnambul la universitate și după aceea m-am împleticit de la un job sigur și banal la altul. Între timp, Dan a avut întotdeauna amici pe la diverse agenții de creație, care-l chemau să-i ajute cu lansarea unui site sau deschiderea unui club, sau amenajarea unui magazin nou. Dar nu știu exact în ce fel îi ajută. Dar Dan e un tip atât de fermecător, încât ei continuă să-l solicite. Bristol e genul acela de oraș unde tot timpul se dezvoltă ceva nou, un nou centru de arte sau un nou pasaj comercial pentru artizanat, de tipul *pop-up,* făcut din containere navale. Dan se pare că-i cunoaște pe toți cei implicați; el însuși e parte din toate astea.

Pe mine bineînțeles că mă roade invidia, întotdeauna m-a ros – încă de când aveam șapte ani și familia lui s-a mutat în casa de lângă noi, făcându-și intrarea în curte cu BMW-ul lor seria 5, albastru-cobalt. Din care s-a ivit Dan, un băiat de

cinci ani inteligent și precoce, în jeanși roșii și un tricou Lacoste galben. Emma, George și cu mine ne uitam din fața casei la noii și distinșii noștri vecini, iar el a venit agale spre noi.

— Salut, eu sunt Dan, ce vă jucați? Pot să mă joc cu voi? a rostit tărăgănat.

Și noi ne-am îndrăgostit de el, așa cum toată viața lui toată lumea s-a îndrăgostit de el. Dar eu, eu pe cine cunosc? Îi cunosc pe prietena lui Jody, Clare, și pe soțul ei, Matt, care au patru copii și cam cu asta se ocupă. Cunosc agenți imobiliari și consilieri ipotecari. Îi cunosc pe Jody și pe Sam. Cam asta-i tot. De ce n-am fost în stare de mai mult? Ce naiba s-a întâmplat?

Sam. Sam s-a întâmplat.

•

Când ajung la serviciu, îmi verific e-mailurile și descopăr că toată firma se duce la ora unu la un prânz obligatoriu într-un pub. Eu, Daryl, Jeanette, ceilalți agenți, Paul și Katie, și managerul, Charles. Paul și Katie se apropie de patruzeci de ani și se poartă ca și cum ar fi căsătoriți de trei sute de ani. Alcătuiesc un tot indivizibil. Nu au copii. Casele sunt copiii lor. Nu mai știu exact, dar e posibil să fi spus chiar ei acest lucru. Vorbesc unul cu altul ca și cum relația lor ar fi o lungă tranzacție imobiliară – într-un stil sec, de afaceri. Uneori mi se întâmplă să mi-i imaginez făcând sex și Paul e deasupra și strigă: „Tranzacționăm, tranzacționăm… am TRANZACȚIONAT!” Nu-i mai pot privi. Charles e trecut de patruzeci; pe scena imobiliară locală e un fel de figurant. De pe-acum ar trebui să fie manager regional la o companie națională babană sau măcar asociat la firma noastră căcăcioasă. Or, el e încă la munca de jos, trudind în vânzări; părul i se rărește, pielea i se fleșcăie. Are o sticlă mică de whisky în sertarul al doilea de la birou – Jeanette ne-a spus asta. Ai ratat vânzarea? Ia o dușcă, alină-ți necazul. Fă, Doamne, să nu sfârșesc ca el.

Localul în care mergem e King's Head, un superb han în stil Tudor, de pe o stradă pavată din apropierea portului. Dar înăuntru e ca în orice pub britanic. O tejghea strâmbă de lemn, umedă de la atâtea băuturi vărsate, un aparat de jocuri care pâlpâie într-un colț, mirosul înțepător al toaletei pentru bărbați, cu pisoarele ei lungi de faianță presărate cu deodorante pentru urină. Dacă o companie de cosmetice ar dori să creeze parfumul arhetipal al unei seri britanice petrecute în baruri, acesta ar fi: deodorantul împotriva mirosului de urină. Deși nu sunt sigur că L'Eau de Gâteau D'Urine s-ar vinde prea bine. Dar am totuși la ce să mă gândesc, în timp ce număr secundele până când Daryl va începe să vorbească despre firmă.

Cele mai multe mese sunt libere, așa că ne-o alegem pe cea de la fereastră și înșfăcăm meniurile laminate, care ne propun potolul tipic pentru puburile britanice. Adică semipreparate dezghețate, pe care cineva din bucătărie le-a vârât în cuptorul cu microunde și ni le-a trântit apoi pe farfurie, presărând poate puțin pătrunjel deasupra, în cazul în care se afla într-o dispoziție extravagantă. Uneori am senzația că în Marea Britanie toate se fac astfel, automat și fără pic de atenție. Acesta nu este un pub autentic și aceasta nu este mâncare autentică de pub, e o imitație bizară a lucrurilor pe care oamenii cred că și le doresc.

Doamne Sfinte, nu e de mirare că am fost dat afară din casă.

— Eu iau *fish and chips,* ne anunță Daryl. Dar trebuie să mă grăbesc, la două îmi vine un cumpărător pentru casa aia din Clifton.

Gata, a început. Îmi îngrop fața în meniu și încerc să mă decid dacă să comand o lasagna adevărată, presărată cu mozzarella, sau să mă arunc în râu. Apa din Avon s-ar putea să fie mai proaspătă.

•

Seara mă întorc acasă la Dan, epuizat și cu nervii în piuneze. Nu mă pot gândi decât că mâine va trebui să ies cu Sam, probabil în parc și apoi la restaurant. Și sunt îngrozit. Nu mă înțelegeți greșit, îl iubesc pe Sam cu fiecare moleculă a organismului meu, dar e atât de dificil. Și eu nu știu cum să mă port cu el. De fiecare dată când îl văd că începe să se enerveze – fiindcă nu are voie să se uite la televizor, fiindcă se trezește dimineața și își dă seama că trebuie să meargă la școală sau fiindcă e derutat de planurile pentru weekend – încep să mă înfurii și eu. Mi se strânge stomacul, mă simt tot mai frustrat și în clipa următoare nu mai e clar care dintre noi o să explodeze primul. Numai Jody îl poate lua și calma. Numai Jody.

Azi după-amiază a venit la mine un cuplu interesat de o ipotecă pe o casă mică din Totterdown; au venit cu un copil mic. „E atât de *vorbăreț*, se văicăresc ei. „Nu-i mai tace gura”. Și e o chestie atât de parșivă, fiindcă în realitate vor să-mi spună cât de deștept este, cât de dezvoltat este – băiețelul acesta dolofan, care îmi răscolește coșul de gunoi și cântă niște cântece din desene animate Disney. Mă abțin să le spun că fiul meu, la vârsta aceasta, știa să spună poate trei cuvinte, patru dacă punem la socoteală și „șlur”, un cuvânt pe care-l rostea frecvent și care nici până în ziua de astăzi n-am reușit să ne dăm seama ce înseamnă. Pe atunci, prietenii ne spuneau: „Ei, lasă, fiecare copil se dezvoltă în ritmul lui, o să ajungă și el în faza asta”. Și noi dădeam înțelept din cap și ne prefăceam că nu ne pasă. Dar mai târziu eram călare pe internet, căutând prin site-uri pentru părinți. „Aici zice că la doi ani ar trebui să aibă un vocabular de cincizeci de cuvinte!” El nu avea. Nici pe departe. Nici acum nu sunt sigur că-l are. Și a împlinit opt ani.

Bietul Sam. Bietul meu băiat.

•

Dan se duce-n oraș.

— Vrei să vii și tu? E un party în clubul Creation. Amicul meu îl organizează.

Dan se duce mereu la party-uri în cluburi și întotdeauna sunt organizate de amicii lui. Și iarăși mă întreb: cum reușește? E cu doi ani mai tânăr decât mine, dar asta nu explică tot. A rulat prin viață cu o viteză convenabilă de croazieră; lucrurile frumoase pur și simplu i se întâmplă, indiferent dacă și le dorește sau nu. Când unchiul lui, de care nu se mai știa demult nimic, a murit acum trei ani, a ieșit la iveală că-i lăsase lui Dan moștenire mașina lui: un Porsche 911 Carrera *vintage,* albastru. Dan nu-l prea folosește, l-a parcat în parcarea subterană a blocului lui și așteaptă să-i crească valoarea. Dan parcă n-ar avea nicio grijă, nicio responsabilitate reală, cu excepția numeroaselor proiecte muzicale noi din zona Stokes Croft, la care dă și el o mână de ajutor. Dan e Dan. Când eram copii și mergeam la aceleași școli, ne întâlneam cu aceiași prieteni, aceleași fete, aceiași bătăuși, Dan era întotdeauna Dan. Pe mine mă scăpa de cafteli, pe Emma o apăra de avansurile stângace și nedorite din serile de discotecă de la clubul pentru adolescenți. În vreme ce mie mi se întâmplau tot felul de chestii – rolul de părinte, spectrul durerii, acceptarea faptului că am nevoie de acest job de rahat ca să-mi susțin familia ușor disfuncțională – Dan trecea alene prin viață și era cool.

Și eu am fost cool câțiva ani. Poate vreo patru. În facultate am ajuns cumva să conduc o societate pentru muzică alternativă, numită Oblivion, în cadrul căreia puneam în încăperi minuscule muzică post-rock și electronic dance ciudată, pentru câțiva melomani care-și mângâiau bărbiile atotștiutori. Uneori pregăteam concerte în diverse spelunci și o dată am organizat un festival de muzică într-o zonă industrială dezafectată, la care a asistat și ziarul local și pe care l-a descris drept „aproape imposibil de ascultat”. Cuvintele acestea

au apărut pe toți fluturașii noștri din următorii doi ani. Cât a urmat cursul de design în Bristol, Dan venea și stătea la noi, ne făcea afișele, ba ne-a creat chiar și un site. El încă mai face toate chestiile astea, care pentru mine nu mai există. M-a încurcat teribil viața.

— Cred că am să rămân acasă. Dar îți mulțumesc oricum. Îți mulțumesc, Dan.

— Nicio problemă, amice.

•

Stau și mă holbez la ecranul negru al televizorului – deși în locuința lui Dan nu duc lipsă de opțiuni de divertisment TV. Are patru sute de posturi prin cablu și un computer burdușit cu filme și emisiuni, mai multe decât ar apuca un om să vadă într-o viață întreagă. Dar faptul că trebuie să aleg mă năucește și mă paralizează. Cum alegi în ziua de azi la ce să te uiți? Dacă te dedici serialului greșit și există unul mai bun, dar tu ai investit deja ore bune din viața ta? Aceasta este una dintre problemele pe care unor oameni le place să le numească „probleme de lumea întâi”. Îi știți și voi pe oamenii ăștia – se ivesc cu o bucurie răutăcioasă sub postările voastre de pe Facebook sau Twitter, fără să le pese că vă fac să vă fie rușine că vă bateți capul cu necazuri obișnuite. O lecție foarte amuzantă pe care o înveți foarte rapid ca părinte al unui copil cu izbucniri ocazionale: oamenilor le place să judece. Le place să rânjească disprețuitori la adresa voastră, de la adăpostul vieților lor aparent perfecte. Dar nu e cazul să mă ambalez pe tema asta. Trebuie să găsesc ceva care să-mi abată gândurile de la Sam și de la ziua de mâine, dar nimic nu mi se pare potrivit. Nu vreau să mă concentrez asupra unui lucru. Nu pot. Jody zice că am nevoie de ajutor; așa o fi. Toate mi se rotesc în minte, creierul meu e un vârtej de temeri și griji, nu pot să mă agăț de nimic.

OK, respiră adânc. Așa. Uite cum stă treaba: am fost nevoit să-i părăsesc pe Jody și pe Sam. Am

plecat fiindcă tot timpul ne certam și eram stresați. Trebuie să găsesc o modalitate de a pune capăt acestei situații. Trebuie să fac față presiunii. Trebuie să găsesc punctul luminos care să mă conducă afară de aici.

Nu prea e dispoziția potrivită pentru a începe, în sfârșit, să mă uit la *Breaking Bad.*

Capitolul 3

Când sosesc a doua zi de dimineață, Sam mă așteaptă la ușă, gata pregătit. Poartă o bluză cu glugă pe care și-a tras-o pe cap și pe dedesubt unul din acele tricouri speciale, cu cusăturile ascunse, ca să nu le simtă pe piele. Există site-uri întregi pentru acest gen de îmbrăcăminte; e o chestie pe care o descoperi pe parcurs, când te lupți cu orice capriciu și fobie inexplicabilă. Există companii întregi consacrate copiilor care nu se simt în largul lor în lumea noastră.

— Tati, mergem în parc? Mergem la restaurant? Tati, intri?

— Intru un pic.

Livingul arată ca după bombardament. E o priveliște dureros de familiară, cu haine, cărți și jucării risipite pe podea ca niște șrapnele. Peste tot s-au adunat mormane de batiste, scrisori nedeschise, ziare. Canapeaua uzată e o hartă cu pete de cereale de la micul dejun; ecranul televizorului e mânjit de urme de degete; rafturile de cărți sunt pline de lucrușoare amestecate. Modele Lego construite pe jumătate, motociclete Playmobil, figurine de acțiune cu membre lipsă. CD-urile și DVD-urile mele zac aruncate într-un colț, bara perdelei atârnă pe jumătate desprinsă din

perete, perdeaua fâlfâie fără rost în curentul unui geam deschis.

Asta e casa mea, îmi trece prin minte. Și brusc nu mai pot scăpa de nodul din gât.

Jody vine de sus. Părul ei lung și castaniu e ud și înfășurat într-un prosop, iar câteva șuvițe răzlețe îi încadrează fața. Poartă jeanși și un hanorac lăbărțat. Are un aer obosit și reținut.

— Salut, Alex.

— Salut. Cum… cum stau lucrurile?

— Tati, mergem în parc? Pot să-mi iau mingea? Tați, am nevoie de geantă pentru minge?

— Nu sunt sigur că luăm mingea, mergem la restaurant după aceea și…

— OOOOOO, spune Sam și începe imediat să plângă.

— Am avut niște *dificultăți* azi dimineață, spune Jody cu un zâmbet forțat.

Se îndreaptă spre Sam și îl ia în brațe. Privirea ei spune tot. Sam s-a trezit probabil la cinci, poate chiar mai devreme. A încercat probabil să dea drumul la televizor și a făcut o criză când Jody a intrat împleticindu-se în camera lui și a închis televizorul. A încercat probabil să-și pregătească micul dejun și a vărsat lapte peste tot, ceea ce l-a făcut să plângă. A trezit-o probabil din nou pe Jody, i-a cerut să-l lase să se uite la televizor și a plâns până când ea a spus da. Bine-cunoscutele tipare.

— Ce s-a întâmplat? întreb eu fără rost.

— Păi, la televizor nu erau desenele cu *X-Men,* așa că mi-a aruncat cu telecomanda în cap, spune Jody.

Și, într-adevăr, se vede o vânătaie. Când avea trei ani, Sam mi-a tras una peste față cu o găleată Duplo de mi-a rupt un dinte din față. Era ca Joe Pesci în *Goodfellas* – mititel, haios, dar în orice clipă gata să-și iasă din pepeni, capabil de o violență dezlănțuită și extremă.

Mă simt din ce în ce mai agitat. Când e bine dispus, Sam e o provocare, când e prost dispus, e imprevizibil și înfricoșător. Am un ghem de frică în stomac. Dacă fuge de lângă mine? Dacă se întâmplă ceva și nu-l pot proteja? Sunt copleșit de ce s-ar putea întâmpla dacă ar zbughi-o de lângă mine. Simt cum pe frunte mi se ivesc stropi de sudoare.

— Poate facem altceva? Dacă nu e într-o dispoziție grozavă… propun eu cu jumătate de gură.

Jody mă fixează acuzator. O privire cu care sunt obișnuit.

— Am convenit, Alex, îmi spune printre dinți. Și am trecut asta în orarul lui.

În fiecare dimineață, Jody îi desenează lui Sam un ghid al zilei, ca să vadă când trebuie să se îmbrace, când mănâncă și ce va face până la ora de culcare. În weekenduri, Sam poartă orarul la el și îl consultă periodic. Dacă ceva a fost trecut în orar, e *musai* să se întâmple. De parcă ar vrea să sublinieze acest lucru, privirea lui Jody se îndreaptă asupra lui Sam, care se chinuie să-și prindă baretele cu scai de la adidași. Asta-i altă chestie: nu poate să-și lege șireturile. Pe deasupra, baretele trebuie să fie atât de bine strânse, încât mă tem să nu-i întrerupă circulația sângelui din picioare. Totul trebuie să fie strâns. Nimic nu are voie să cedeze.

— Știu, răspund cu aceeași agresivitate reținută. Dar dacă nu are dispoziția potrivită… Străzile din preajma parcului sunt foarte aglomerate. Îmi fac puțin griji…

— N-o să se-ntâmple nimic, îmi taie Jody vorba. Nu poți să te tot ferești de chestii de genul acesta – și, un lucru să-ți fie clar, nu poți să te tot ferești de propriul tău fiu. Asta e problema, Alex; eu n-ar trebui să stau aici și să încerc să te conving să petreci o dimineață cu el – să ai grijă de el vreme de trei nenorocite de ore!

Dau să spun ceva, dar îmi taie iarăși vorba.

— Și nu vreau să-mi spui cât de greu îți e la serviciu, continuă furioasă. Încearcă să stai acasă, să aștepți să te sune iarăși de la școală, să te anunțe că Sam a lovit pe careva sau a încasat niște pumni sau a urlat toată dimineața după tine. Încearcă să-i pregătești cina și s-o ții apoi exact la temperatura potrivită vreme de un ceas, cât îi trebuie lui s-o mănânce. Încearcă numai! Eu sunt epuizată. Și tu nu mă ajuți cu nimic. Uite de-aia am ajuns noi aici.

Urmează un moment prelung de tăcere.

— Tati, sunt gata, spune Sam. Sunt gata pentru parc. Luăm mingea?

— OK, spun și încerc să respir calm. Hai să luăm mingea și s-o lăsăm pe mami acasă. Are nevoie de puțin timp singură.

— Mergem în parc?

— Da.

— Și apoi la restaurant?

— Da, Sam.

— Și primesc lapte cu spumă?

— Da.

— Dar întâi mergem în parc?

— Da, întâi în parc și apoi la restaurant.

Fac un semn din cap spre Jody, dar nu mă încumet s-o privesc în ochi. În momentul de față sunt recunoscător pentru șansa de a scăpa de aici.

— Tati, luăm mingea?

***

Parcul se află pe un deal între Bedminster și Totterdown, o pată de spațiu verde aruncată între șiruri de case victoriene, de unde străzile se întind în toate direcțiile ca firele unei uriașe plase de păianjen. Pe margini sunt poteci prăfuite pe care gâfâie și se poticnesc alergătorii, încrucișându-și muți traseele ca niște roboți asudați. Mai există un spațiu mic, cu leagăne și tobogane, amenajat cândva, la începutul anilor 1990, și lăsat apoi în voia sorții. Leagănele nu mai au scaune, n-au mai rămas decât niște rame de metal ruginite, cu lanțuri

care se bălăbăne fără rost, un soi de peisaj BDSM în aer liber. Toboganul e acoperit de graffiti și desene anatomice nerecomandate copiilor. Nu știu cum ar trebui să procedeze consiliul local: să-l dărâme sau să-l înscrie la Premiul Turner[4].

Sam strânge mingea la piept. Uneori ne-o șutăm unul altuia, alteori nu vrea s-o lase din mână. Mă uit în jur și încerc să prevăd ce o să-l enerveze.

Crize ia locul de joacă: șanse

Trece un adult și încearcă să intre în vorbă cu el: 10/1

Un câine gălăgios: 8/1

Alți copii interesați de fotbal: 5/2

Urzici: 5/1

Viespi: 8/3

Workshop pentru gravide care meditează în spatele porții pentru fotbal (chestia asta chiar ni s-a întâmplat o dată și Sam a fost îngrozit): 100/1

Lipsește rulota cu înghețată: 50/50

Astăzi nu sunt decât puțini copii și par absorbiți de joaca lor în carcera BDSM, deci asta ar trebui să fie OK. Cei câțiva stăpâni de câini se află la mare distanță, ceea ce înseamnă că am timp să-l previn pe Sam. Rulota cu înghețată se află la locul ei obișnuit, încercând să profite din plin de această rară zi însorită. S-ar putea să fie OK. Respir ușurat în sinea mea.

•

O lecție importantă despre autism, pe care am învățat-o destul de devreme: filmul *Rain Man* din 1988, cu Tom Cruise și Dustin Hoffman, NU este un film documentar. Nu toți copiii autiști au daruri speciale. Dacă m-aș duce cu Sam la cazinoul din Bristol, nu ar fi în stare să numere cărțile de joc și să câștige astfel o mică avere, în schimb l-ar îngrozi gălăgia și ar sfârși prin a se ascunde sub masa de ruletă, până când oamenii de pază m-ar da afară fiindcă am adus un copil în cazinou.

Are totuși o perspectivă interesantă asupra lumii, pe care mă străduiesc din răsputeri să mi-o reamintesc atunci când nivelul de stres explodează, de pildă atunci când îl pun să îmbrace jacheta greșită, sau fiindcă farfuria cu spaghete pe care i-a pregătit-o Jody e cu două grade prea caldă. Pentru Sam, lumea este un motor gigantic care trebuie să funcționeze într-un anumit mod, cu acțiuni previzibile, pentru ca el să se simtă sigur. Ca să se poată relaxa, Sam trebuie să cunoască orarele și mișcările a tot ceea ce-l înconjoară și trebuie să aibă mereu un deget pe butonul Oprit.

Mă uit la el cum aleargă spre un ansamblu de bușteni răsturnați, pe care îi place să se joace, și știu exact cum se va desfășura această interacțiune. Se va cățăra pe un buștean anume, va merge pe el până la capăt și, odată ajuns acolo, se va asigura că îl urmăresc. Se va gândi să sară pe următorul buștean, dar în schimb se va da jos de pe acesta și se va urca apoi pe celălalt. Dacă pe bușteni se mai joacă un alt copil, îl va împinge la o parte din calea lui – nu fiindcă e agresiv, ci fiindcă acesta este aparatul buștenilor răsturnați, care trebuie să funcționeze într-un anumit mod. Pentru Sam, un alt copil este o eroare de sistem; să-l înlăture e ca și cum ar derula un program antivirus: „COPIL DETECTAT. SECVENȚĂ DE ÎMPINGERE ACTIVATĂ. COPIL ȘTERS. AVERTISMENT: COPILUL ALEARGĂ PLÂNGÂND LA PĂRINȚII LUI”.

Aș putea fi și eu acolo, cățărându-mă împreună cu el pe scoarța îmbibată de apă, dar nu sunt. Nu sunt niciodată. Împing leagănul, trag câteva șuturi în minge, dar nu sunt genul care să facă tot soiul de nebunii. Nu sunt genul *acela* de tată. Îi știți și voi – tații în tenișii Converse și tricouri cu Batman, care se pare că-și doresc cu disperare să demonstreze că sunt haioși și copilăroși și cei mai buni prieteni ai copiilor lor. Se țin de șotii, își telegrafiază exuberanța ludică, de parcă ar juca

într-o variantă live a filmului *Big,* cel cu Tom Hanks. Mă privesc cu suspiciune cum stau deoparte și scanez zona după eventuale primejdii. Mie nu mi-e la îndemână să mă joc. Mi-e greu să mă joc. Să intru în dispoziția necesară. Să mă detașez suficient.

Când mă uit la Sam cum se cațără pe bușteni umezi, mă simt catapultat înapoi în timp, când George și cu mine eram copii și ne jucam în parcul din apropierea casei noastre, provocându-ne unul pe altul să ne suim până în vârful structurii pentru cățărat. George era cu doi ani mai mare, mai curajos, mai puțin prudent decât mine.

— Hai în vârf. Haide, Alex.

Dar asta mă face să-mi dau seama că am început să-i uit vocea. Brusc îmi vine să-l iau pe Sam în brațe, să-l strâng la piept și să-l duc apoi acasă la Jody. Îmi vine să spun: *Ai grijă de el, Jody, ai mare grijă.*

Și în timp ce mă gândesc la asta, îl văd: un câine mare, poate un labrador, se lansează în direcția noastră din spatele unor tufișuri. E la vreo cincizeci de metri distanță, dar a ochit în iarbă mingea lui Sam. Vrea să se joace. Futu-i. Pornesc către Sam, mai întâi încet, dar apoi iuțesc pasul. Trebuie să fiu precaut.

— Sam, nu te speria, vine un câine, vrei să-mi dai mie mingea?

Sam se răsucește și aproape alunecă de pe buștean, după care cască îngrozit gura. Câinele e acum foarte aproape, aleargă și latră. Sam se întoarce spre mine terifiat, apoi sare de pe bușteanul răsturnat și o ia fugă spre mine. Cel mai neinspirat lucru pe care-l putea face. Câinele nu se poate hotărî dacă să meargă după minge sau după băiatul care fuge. Dă agitat din coadă. Hotărăște că băiatul pare mai amuzant.

— Sam, Sam, nu vrea decât să se joace.

O iau la fugă și îl înșfac pe Sam, răsucindu-l, astfel încât să mă pun pe mine între câine și corpul

lui. Sam tremură de groază și plânge înfundat.

— Nu, nu, nu, nu, spune.

— E OK, repet eu.

În clipa următoare câinele e pe noi, lătrând și sărind, îl împing de lângă noi, căutându-i din priviri stăpânul. De după tufișuri se ivește o femeie de vârstă mijlocie, care ține în mână o lesă și o minge. Zâmbește. E zâmbetul acela de stăpân de câine. Zâmbetul care vrea să-ți spună: „Mie îmi plac câinii, tuturor le plac câinii, cine ar putea să-i reproșeze ceva câinelui meu?”

— Vrea doar să se joace! Îi plac copiii, spune femeia.

— Puteți să-l chemați la dumneavoastră? întreb cât de politicos pot, dar cu o notă de mânie reținută.

Tonul ei se schimbă.

— E un câine prietenos, nu face nimănui niciun rău.

Sam se îngroapă în brațele mele, scâncind și plângând, nerăbdător să plece de acolo. Femeia țâțâie în semn de nemulțumire, prinde câinele de zgardă și îl trage de lângă noi.

— Hai, Timmy, hai să ne jucăm acolo.

Mă uit la ea cum se îndepărtează, fără să-i pese câtuși de puțin de groaza pe care a provocat-o javra ei nenorocită, fără să-i pese că poate nu e vorba de un simplu copil căruia nu-i plac câinii.

— Hei! strig în urma ei. Ar trebui să-l țineți în lesă. Ce mama dracului, nu știți să citiți indicatoarele?

Se uită înapoi, vizibil surprinsă de violența mea.

— Haide, îi spun încet lui Sam și îi dau la o parte părul de pe față.

El scâncește înfundat și s-a luat în brațe atât de strâns, încât i s-au albit nodurile degetelor.

— Haide, fiule, hai să mergem la restaurant.

Când plecăm, mai arunc o privire în urma noastră și văd niște copii care se joacă cu un frisbee. Sunt fericiți și se simt bine unul în

compania celuilalt; părinții lor stau pe o bancă din apropiere, trăncănesc, se relaxează. O clipă îi invidiez. Cât de simple sunt probabil viețile lor.

— Tati, acum vine restaurantul?

— Da, mergem la restaurant.

— Primesc lapte cu spumă?

— Da.

— Câinele m-a speriat. Nu-mi plac câinii.

— Știu.

Și asta a fost excursia noastră în parc.

Capitolul 4

Restaurantul este, prin comparație, un loc liniștit, încadrat de câteva magazine, e unul din acele localuri pentru hipsteri care au răsărit prin zonă, țintind cu precizia unui laser asupra mamelor din clasa de mijloc, care au crescut uitându-se la *Friends* și tânjind după Central Perk. Decorul este boem american. În colț e un tonomat Rowe AMI, iar pereții sunt plini de reproduceri kitsch din anii 1960, înfățișând femei senzuale și băieți triști, cu ochii mari. Sam e fascinat de ele. Ne așezăm la locurile noastre obișnuite din spate – o canapea încăpătoare în fața unei mese mari pentru cafea, din lemn, acoperită de comicsuri și reviste vechi.

— Tati, femeia aceea de ce are fața verde?

— Tati, de ce au desenat copii cu capete imense?

Îi spun că nu știu, anii 1960 au fost dați naibii.

Comand un cappuccino – *The Best in the West* zice tabla de afară, pe care mai e notat, cu niște caractere supărător de întortocheate, și un citat din T.S. Eliot, „Mi-am măsurat viața în linguriță de cafea”. Barmanul care – bineînțeles – are o mustață de lichea de cinema din anii 1920 și un tricou *vintage* strâmt sub care i se întrezăresc

coastele, mi-l aduce și face mare tam-tam în jurul laptelui cald pe care i-l servește lui Sam.

— Poftiți, vă rog, domnul meu, cel mai bun lapte al nostru cu spumă, de la cele mai bune văcuțe dătătoare de lapte cu spumă din Somerset.

Sam chicotește adulator. Băiatul ăsta e eroul lui. Nu știu de ce, dar, în pofida stângăciei sale sociale, Sam e fascinat de oamenii tineri, charismatici și încrezători în sine. Nu se teme deloc de ei, ba chiar îi privește în ochi – lucru rar, până și cu mine. Când era mic, Jody îl ducea la prânz în cantina facultății – Sam era atât de captivat de studenți, încât prindea și ea câteva clipe de liniște. E o chestie ciudată, dar simpatică. Nu-mi pasă că plătesc 4 lire pentru un degetar de cofeină fierbinte, merită fiecare bănuț.

Acum, că ne-am instalat, ar fi grozav dacă aș putea sta de vorbă cu Sam – să-l întreb despre școală, despre acasă, despre mami – dar el nu funcționează așa. El nu stă de vorbă. În cel mai bun caz ar clătina sau ar scutura din cap la întrebările directe, dar și mai probabil s-ar feri de mine și s-ar enerva. Aceste momente pe care le petrecem împreună sunt fragile – nu știu cum să profit mai mult de ele fără să stric totul. În schimb, îi înmânez fără cuvinte iPhone-ul și iau un ziar de pe masă. Relaxat, Sam deschide imediat aplicația lui preferată, Flight Track, care indică pozițiile actuale ale avioanelor comerciale care zboară în jurul globului. Când atingi unul din micile avioane de pe ecran, se deschide o fereastră care îți spune de unde a decolat și încotro se îndreaptă. Sam e obsedat de informațiile acestea. A învățat treptat toate marile companii aeriene, traseele principale, distanțele dintre marile orașe. Cred că ăsta e detaliul cel mai apropiat de *Rain Man.* Lumea exterioară îl sperie mai tot timpul – sau, cel puțin, e foarte dificil pentru el să facă față acestui șir nesfârșit de stimuli senzoriali imprevizibili – bănuiesc, așadar, că Flight Track este modalitatea

lui de a explora lumea în siguranță. Îi place să stea și să apese cu degetul pe ecran, obligându-mă și pe mine să citesc toate informațiile afișate. Uneori îi arăt unde se află luna aceasta mătușa lui, Emma. Sora mea. Care călătorește în jurul lumii. S-a suit într-un avion la două zile după ce a împlinit optsprezece ani și nu s-a mai întors. Pe Sam nu-l prea interesează, dar asta e încercarea mea de a umaniza întreaga procedură. Îi arăt orașul Toronto pe ecran. Săptămâna trecută Emma a postat pe Facebook câteva fotografii de acolo. O înfățișează împreună cu alte două femei, pe care nu le recunosc, cum se hlizesc pe un vapor de agrement, cu Turnul Național Canadian, subțire ca un ac, înălțându-se deasupra lor în fundal. Arată ca în toate pozele ei de pe Facebook: fericită și voioasă, lipsită de orice grijă, trăind clipa. Dar nu o cred chiar în totalitate. Privirea ei ascunde ceva ce recunosc de demult.

— Dacă ar vrea să zboare la Londra Heathrow, i-ar trebui șapte ore și cincisprezece minute, spune Sam. Ar putea zbura de la Toronto Pearson International Airport. Ar putea zbura cu un avion British Airways sau cu un avion Air Canada. De ce nu se întoarce?

— Îi place să călătorească, răspund. Îi place să vadă lucruri noi.

Bineînțeles că situația e mai complicată. Ori îi place să călătorească, ori îi e frică să se întoarcă acasă. Mai degrabă ultima variantă, bănuiesc. Dar e-mailurile ei sporadice nu oferă prea multe indicii.

— Eu pot să văd de-aici lucruri noi. Și avem Google Maps. Pot să văd lucruri noi pe Google Maps.

— Știu, dar nu e chiar același lucru, nu? Nu ai parte de toți oamenii aceia, de sunete, de mirosuri…

— Mie nu-mi plac lucrurile astea. Eu am autism, spune Sam.

Râdem amândoi de momentul lui de autoconștientizare. Dacă eu privesc această afecțiune ca pe un soi de fantomă răuvoitoare, lui Sam îi face plăcere să și-o asume – de regulă pentru efectul comic sau pentru a se scoate basma curată. Alți copii dau vina pe frații lor mai mici pentru o farfurie spartă, dacă s-a mâzgălit canapeaua cu carioca sau dacă au dispărut în mod misterios toți biscuiții din cutie. Sam spune: „Eu am autism” și își șterge astfel cu nonșalanță vina. Privind în urmă, poate ar fi fost mai bine să nu încercăm să-i explicăm autismul prin comparația cu incredibilul Hulk („Vezi tu, Sam, David Banner nu are încotro, din cauza razelor gamma!”).

Păstrăm tăcerea câteva clipe, apoi:

— Mami mi-a cumpărat un Xbox! spune Sam.

— Aha, zic eu. Aha. OK.

Nu știu ce să cred. Sam e oricum destul de retras – chiar îi mai trebuie încă o scuză ca să stea de unul singur? Se joacă singur aproape tot timpul, până și la școală – asta face parte din tulburarea sau afecțiunea lui sau cum vrem să o numim. Se *poate* juca și cu alți copii, atâta timp cât nu intervin în ceea ce vrea el să facă și nu încearcă să vorbească prea mult cu el. Pentru el, definiția prieteniei pare a fi: „persoane pe care abia le tolerez”. Ceea ce, până la urmă, nici nu cred că e chiar atât de ciudat. Cu toții avem relații de acest gen. Dacă te apuci să diseci sistemele de socializare, vezi cât de multe lucruri țin de obișnuință. Treci prin fazele interacțiunii: întrebi pe cineva ce mai face, râzi de glumele lui proaste, spui: „Ar trebui să ne vedem mai des”. Dar în esență știi în sinea ta că toate astea sunt niște tâmpenii. E ca un dans, o serie de ticuri sociale repetitive. Nu e de mirare că pentru Sam totul e atât de derutant. Autismul, așa cum îl înțeleg eu, înseamnă că nu ți s-a dat la naștere manualul de reguli. Pentru Sam, toți ceilalți participă la acest joc colosal, iar el trebuie să încerce să-l înțeleagă

pe parcurs. E epuizant pentru el, dar și pentru Jody și pentru mine – fiindcă noi suntem manualul lui de reguli. Noi trebuie să-i explicăm totul la nesfârșit și unele dintre reguli vor rămâne întotdeauna lipsite de sens pentru el. De exemplu, cea care zice că nu trebuie să spui întotdeauna ce-ți trece prin cap. Numai luna trecută am avut următoarele deschideri nemaipomenite de partide conversaționale:

(Mamei lui Jody, referitor la varicele ei) „Picioarele tale de ce au țevi?”

(Vecinului nostru cam durduliu) „Fața ta e ca gelatina”.

(Directorului școlii, la o ședință cu părinții și elevii) „Tati zice că școala asta e de rahat”.

Bănuiesc, așadar, că nu e o idee foarte bună să-i dai o consolă de jocuri în care să se poată refugia. Mă rog, și eu îl las să se joace pe telefonul meu, dar asta-i altă treabă: îi plac aplicațiile de zboruri și Google Earth; totul e un soi de legătură cu lumea reală. La jocurile video, în schimb, jucătorul se află în centrul universului și orice mutare pe care o face îl privește tot pe el. E cam opusul a ceea ce ar trebui să știe Sam despre viață. Nu sunt supărat pe Jody, bănuiesc că are și ea nevoie de un respiro de la eternele lui întrebări – sau de la accesele lui de furie.

— Bine, o să stăm de vorbă cu mami despre Xbox, spun.

— Zborul VO 226 de la Londra spre New York se află la o înălțime de unsprezece mii de metri, îmi răspunde Sam.

•

Ajungem acasă – acasă la *ei* (nu mai știu dacă e și casa mea) – la trei și ceva după-amiaza. Jody a făcut curățenie și acum arată odihnită și aproape relaxată. Și-a strâns într-un soi de coc părul ondulat și rebel și s-a întins pe canapea să citească un ziar.

— Puiul meu! Mi-a fost dor de tine!

Sare în picioare și-l îmbrățișează.

— A fost cuminte, spun eu. Am avut o mică problemă cu un câine în parc, dar a fost cuminte.

— Câinele a fugit după mine, spune Sam. Am băut lapte cu spumă în cafenea. M-am jucat pe Flight Track. Tati i-a spus „mama dracului" doamnei cu câinele. Mi-e foame.

Asta-i altă chestie: nu poți să înjuri în prezența lui Sam. Ține întotdeauna minte și întotdeauna te pârăște.

După ce-i explic ce s-a întâmplat, Jody îi face lui Sam un sandviș – singurul sandviș pe care vrea să-l mănânce, cu brânză și *piccalilli*[5]. După care Sam dă fuga să se joace cu noua lui consolă Xbox.

•

Acestea sunt regulile după care mănâncă Sam. Există patru feluri de mâncare pe care le acceptă prin rotație:

Sandvișuri cu brânză cheddar și *piccalilli* (pâine albă, fără coajă, să nu fie pete galbene de *piccalilli* pe marginea feliei de pâine).

Crochete de pește cu cartofi pai (să fie crochete de la Birds Eye sau Marks and Spencer. E vai de capul tău dacă încerci să-i dai crochete de la Lidl).

Spaghetti hoops[6] pe pâine prăjită (uneori acceptă și pastele alfabet, dar nu e niciodată clar când le acceptă, așa că nu merită riscul).

Macaroane cu brânză (dar numai după rețeta lui Jody. Dacă le pregătesc eu, sfârșesc prin a ne decora pereții bucătăriei. Deși, ca să fiu sincer, e o apreciere destul de corectă a talentelor mele de bucătar).

La toate acestea se adaugă cerealele pentru micul dejun, iaurtul și fructele tăiate atent în cubulețe. TĂIATE ATENT în cubulețe. Ați tăiat vreodată, la ora cinci dimineața, mere în cubulețe de exact un centimetru? E greu – îndeosebi atunci când destinatarul lor îl face pe Gordon Ramsay să pară un om relaxat și prietenos.

•

— Deci… a primit o consolă?

— Da, băiatul unui prieten voia să o dea. Se pare că e un model vechi. M-am gândit că e mai bună decât televizorul, uneori.

— Dar asta n-o să-l încurajeze să petreacă și mai mult timp singur? Vreau să zic, noi încercăm să-l convingem să fie mai sociabil.

— Cum ai spus? *Noi* încercăm?

— Știi ce vreau să spun.

— Da, știu ce vrei să spui. Dar poate nu-i așa de rău să aibă ceva în comun cu ceilalți copii. Toți copiii de la școala lui au console.

— Bine, OK, îmi pare rău. Dar fără *Grand Theft Auto,* OK?

— O, nu, ăsta-i numai pentru mami. Am descoperit că e o terapie destul de bună să mergi cu o mașină printr-un oraș și să izbești tot soiul de lucruri.

Urmează un moment fragil de calm. Cu un aer absent, Jody se apucă să adune revistele și cărțile de colorat de pe masă și de pe podea.

— Cum ești? mă întreabă.

— Sunt OK. Mi-e dor de tine.

Se oprește o clipă din făcut ordine.

— Și mie mi-e dor de tine, spune încet, după care se reapucă de adunat, de parcă ar vrea să scape de acest moment. Ce-ai mai făcut?

— Nu mare lucru: am lucrat, m-am uitat la televizorul uriaș al lui Dan.

— Să nu te-apuci să te uiți la noua serie din *Homeland,* e o mare prostie.

— Hai, măi, nu-mi vine să cred că te uiți fără mine!

— Îți fac o *mare* favoare.

— Când mă întorc, poate ne apucăm de unul din filmele alea polițiste scandinave la care se uita toată lumea acum cinci ani?

Tăcere stânjenitoare. Poate m-am pripit.

— Nu știu când va fi asta, Alex, spune. În momentul de față nu mă descurc cu tine prin

preajmă.

— Știu. Îmi pare rău. Am să lămuresc situația. Dar ar fi grozav, știi, să mă întorc. Fie și numai pentru a te împiedica să te uiți la seriale proaste.

Jody zâmbește forțat.

— Ești prea distrat și inaccesibil, spune. Și când stăm de vorbă ne certăm. Asta nu face altceva decât să înrăutățească situația. Mai ții minte când ne-am dus la mama ta, când Sam era încă mic? S-a stricat mașina, iar el plângea și se văicărea pe bancheta din spate; era întuneric și ploua cu găleata. Dar noi…

— Noi am cântat toate cântecele din *Mica Sirenă,* în ordinea corectă. Eu am cântat „Under the Sea" în timp ce schimbam roata.

— Ne-am descurcat, nu? Ne-am descurcat. Am făcut ca totul să fie amuzant. Acum nu mai e amuzant. Chiar nu mai e amuzant.

— Sunt epuizat. Munca, lipsa de somn și…

Îmi dau imediat seama că n-ar fi trebuit să spun asta.

— Of, Doamne, iar o luăm de la capăt! spune Jody. Tu tot zici că va fi mai ușor la serviciu, dar niciodată nu va fi așa. Vii acasă stresat, tot weekendul ești stresat, te întorci la serviciu stresat. Eu nu pot s-o scot la capăt *și* cu asta, *și* cu Sam. Va trebui să faci ceva.

— Știu. Știu, dar…

— Nu, Alex, niciun *dar.* Trebuie să *faci* ceva, altfel nu te întorci acasă. Vorbesc serios!

Încearcă să nu plângă, dar îi simt lacrimile în voce și i le văd în ochi, în ochii aceia mari și căprui care m-au cucerit acum zece ani. Nu e nimic ascuns în ei, cu pupilele lor mari și întunecate ca galaxiile. Și nu pot să suport. Nu pot să suport ce știu că va urma.

— Trebuie să faci ceva cu serviciul, trebuie să faci ceva cu TINE, dar în primul rând trebuie să faci ceva în privința lui George. Mă înțelegi?

Acum știu că am să plâng și eu. Fiindcă asta e durerea sfâșietoare și teribilă care, deși mai slabă decât odinioară, încă mai vuiește surd în adânc, ca o imensă placă tectonică. Și brusc sunt bucuros că Sam are o consolă Xbox cu care să se joace, ca să nu fie nevoit să revadă asta.

* * *

Mai târziu sunt cu Dan în Old Ship Inn, un mic pub din zonă, aflat chiar după colțul blocului său. E un vestigiu răzleț din trecutul industrial al zonei. Fațada sa de cărămidă sfărâmicioasă reprezintă un afront la adresa structurilor de sticlă, oțel și beton care îl înconjoară acum. Înăuntru s-au strâns câțiva boșorogi, cu niște câini dormitând la picioarele scaunelor lor. Cu unii dintre ei am făcut deja cunoștință. Frank și Tony au lucrat în port în anii 1960, cărau mărfurile de pe vapoare până în marile depozite – le place să stea cocoțați la bar și să spună jovial povești despre accidente de muncă oribile. Mai e Alfie, care organizează din două în două duminici seara de rock'n'roll și care încă mai poartă pantofii albaștri de piele întoarsă cumpărați în 1957[17] (acum la fel de jerpeliți ca el). În colț e bătrânul Sid, care joacă șah de unul singur, cu un țap de Guinness în dreptul său. Mulți clienți imprudenți s-au perindat pe la masa lui, l-au bătut pe umăr și l-au întrebat dacă nu fac o partidă împreună, după care au încasat de la Sid fie o înjurătură sonoră, fie un brânci. „Măi, frate", spune barmanul de fiecare dată. „Nu-l întrerupe pe Sid când joacă șah". Conform legendei, Sid joacă șah cu fantoma nevesti-sii. Poate nu vrea decât puțină liniște și pace.

La fel ca oamenii care-l frecventează, pubul este o relicvă răpănoasă, dar, spre deosebire de șirurile de case pe care a fost inițial construit să le deservească, se află probabil pe lista monumentelor istorice. Acum a rămas singur, iar unicii săi clienți fideli sunt o specie pe cale de dispariție, de pensionari care își mai amintesc când

aceasta era o zonă de case. Și Dan și cu mine. Noi venim aici fiindcă berea e ieftină și aici încă se mai vând pungi cu chipsuri. Nu pupi chipsuri în localurile din marile rețele, în wine bar-urile sau bistrourile care se înșiră de-a lungul zonei portuare. Capeți castronele minuscule cu măsline, care costă cinci lire. Mulțumesc frumos, Europa, asta-i vina ta.

— Deci ce-ai făcut azi? întreb și sorb spuma de bere din halbă.

— M-am jucat pe Mac, spune Dan.

Dan are ultimul model de Apple Mac, cu un monitor enorm. Cred că-i trebuie pentru site-urile astea pe care le face sau pentru muzică sau… of, Doamne, nu știu.

— Ai pe cineva? întreb.

— Nu prea am, amice. Am fost cu Nikki o vreme, dar era cam aiurea.

Nikki lucrează la un mic studio de design cu care colaborează Dan uneori. Acolo lucrează numai bărbați la douăzeci și ceva de ani, care își cumpără toate hainele de la Hollister și Urban Outfitters – cu excepția tricourilor *vintage* ironice, pentru care plătesc o căruță de bani pe eBay. Toți sunt îndrăgostiți de Nikki, fiindcă e cu trei ani mai mare decât ei, frumoasă și se pricepe senzațional la Photoshop. Au făcut concurs în secret care o invită primul în oraș, dar au făcut greșeala să-l angajeze pe Dan să creeze o parte dintr-o campanie publicitară pentru social media. Sărmanii de ei n-au mai avut nicio șansă.

Dan arată destul de bine. E brunet, cu părul scurt, are fața bronzată și ochi de căprioară; are un simț înnăscut pentru stil, ceea ce înseamnă mai mult decât jeanșii *skinny,* tricourile *skinny,* pălăriile *skinny,* care alcătuiesc uniforma colegilor săi. Astăzi poartă un pulover cu opturi, cămașă și pantaloni negri. Culorile, materialele și croielile sunt toate perfecte, ar putea juca într-un spot publicitar de modă. Dar ce bate toate recordurile e

farmecul lui copleșitor. Bâzâie ca un cablu electric supraîncărcat.

— Dan, îți mulțumesc pentru ajutor. Îmi e cam… greu.

— Stai liniștit. Suntem prieteni. Îmi place să te am prin preajmă. Îmi amintește de vremurile fericite de demult. Azi l-am ajutat pe Luke cu un podcast. Mi-am amintit când înregistram emisiuni radio pe calculatorul vechi al lui taică-meu.

— Radio Shogun – cel mai tare post de radio din Somerset pentru hip-hop de pe Coasta de Vest.

— Vă aduce Wu-Tang la Weston-super-Mare.

— Da, dar îți mărturisesc că nu mi-a prea plăcut niciodată hip-hop-ul de pe Coasta de Vest.

— Știu, Alex. Știu.

Nu zicem nimic preț de câteva secunde.

— Deci… ce mai face Sam? întreabă Dan.

— Bine. Știi și tu. E Sam.

— Vă mai gândiți să-l mutați de la școala aia?

Sunt surprins că Dan a ținut minte, dar mi se pare cumva nefiresc să stau de vorbă cu el despre subiectul acesta. În toți anii de când îl cunosc, indiferent ce s-a întâmplat, noi n-am vorbit decât despre filme și muzică. La asta s-a redus conversația noastră. E dureros când la suprafață se ivește ceva mai întunecat.

— Nu știu, ne mai gândim. Dar tu ești OK? Vreau să zic, totul e OK cu munca și cu toate celelalte? întreb.

— Da, adică uneori e cam aiurea, dar, dacă fac niște chestii de calitate pentru niște tipi cumsecade, se adună. De regulă apelează la mine când lucrurile au luat-o razna, când au vreun client barosan care zbiară la ei în fiecare zi. Dar tu mă știi pe mine cum sunt, *OK, go.*

OK, go e expresia motivațională preferată a lui Dan. Ori de câte ori trebuie să se pregătească sufletește pentru ceva, o mormăie în barbă și trece la acțiune – indiferent dacă e vorba de campania de rebranding al unui produs, în valoare de mai

multe milioane, sau dacă trebuie să sară în mare de pe Clevedon Pier. Odată rostită, nu mai există cale de întoarcere.

— Doamne, Dan, eu nu știu cum poți să trăiești așa, spun cu amărăciune. Eu am senzația că sub mine se află în permanență o prăpastie, în vreme ce tu… Cum poate să nu-ți pese? De ce nu ești tot timpul speriat la culme?

Zâmbește și se holbează în halbă. Din boxele pârâitoare ale pubului se aude Otis Redding cântând „These Arms of Mine”. Sid mută piesele pe tabla de șah. Farurile automobilelor fulgeră prin perdelele mâncate de molii, aruncând pete zimțate de lumină pe tapetul înnegrit de fum.

— Eu n-am de-a face cu… mă rog, cu ce ai tu de-a face – lucruri reale, oameni reali, spune Dan în cele din urmă.

Își ferește privirea. O clipă am senzația că vrea să-mi spună ceva; cuvintele îi stau pe limbă, dar le lasă să-i scapă. Apoi zice:

— Mă vezi tu pe *mine* vânzând o ipotecă?

— Nu! Dar acum câțiva ani nu mă vedeam nici pe mine vânzând o ipotecă. Și acum uită-te la mine.

Râdem, încercând în mod deliberat să schimbăm dispoziția.

— Dacă nu-ți place, *trebuie* să pleci.

— Nu pot, am și eu o ipotecă de plătit. Sam merge la logoped, o chestie incredibil de costisitoare. Jody nu lucrează…

— Alex, ascultă-mă. Dacă nu-ți place, trebuie să pleci de acolo.

Oftez și îmi termin halba.

— Toți știu ce e mai bine pentru mine.

— Nu-ți uita ideea, spune Dan.

Se ridică și îmi răvășește părul într-un fel pentru care oricine altcineva și-ar lua un pumn în față. Se îndreaptă apoi către bar, mai comandă două halbe și se întoarce.

— Bun, hai să ne mai întoarcem o dată în timp. Mai știi când ne uitam la *Battlestar Galactica* – la serialul nou, nu la cel vechi? spune el.

La asta nu mă așteptam.

— Daaaaaa.

— Eu ți-am spus că nu e vorba despre roboți ucigași extratereștri, ci despre războiul din Irak.

— Daaaaa.

— Și tu ce ai spus?

— Eu am spus: *Dan, pentru numele lui Dumnezeu, ba bineînțeles că e un serial despre roboti ucigași extratereștri.*

— Asta-i problema! spune Dan și, pentru mai mult efect, își trântește halba pe masă de sar stropi din ea. Tu ești cel mai profund om pe care-l cunosc, le analizezi pe toate, ai teorii despre toate. Dar, odată ce ți-ai format o părere, te agăți cu disperare de ea. Dacă privești lucrurile din perspectiva greșită?

Sorb o dată lung și gânditor din bere, după care așez halba ușurel pe masă.

— Dan. Eu apreciez ce vrei tu să-mi spui, pe bune. Dar asta e o situație complicată, din care nu pot scăpa lăsând de la mine, ca să zic așa. În afară de asta, *Battlestar Galactica* chiar este un serial despre roboți ucigași extratereștri – faza e că o grămadă de persoane de douăzeci și ceva de ani au proiectat asupra lui o anumită semnificație, pentru a se simți mai puțin vinovați că se uită la un serial despre roboți ucigași extratereștri în loc să se uite la știrile despre războiul din Irak.

— Percepția e realitate, spune Dan și afișează acel zâmbet ridicol de drăgălaș – cel care sunt convins că l-a ajutat să facă rost de vreo duzină de contracte profitabile de colaborare.

— Of, Doamne, Dan, hai s-o lăsăm baltă pe ziua de azi, oftez eu. Mai adu-mi niște chipsuri și hai să schimbăm subiectul. Nu mai vreau să vorbesc despre serviciu sau despre viață sau despre roboți extratereștri.

•

După o oră sunt iarăși acasă la Dan, singur, fiindcă Dan, așa cum se cuvine, s-a dus la o petrecere într-un club numit Wicked Glitch, la care se ascultă numai soundtrack-uri distorsionate din jocurile video ale anilor 1980. E ceea ce aș fi ascultat și eu când eram la facultate, în oaza aceea de trei ani de plăceri lipsite de complicații, fără nicio grijă. Doamne Dumnezeule, până și Kant era distractiv. Uneori mă întreb: ăla era oare adevăratul Alex sau vreun impostor?

Săvârșesc ritualul umflării saltelei, apoi îmi verific e-mailurile pe Mac-ul gigantic al lui Dan. Am două mesaje. Unul e de la Jody, care îmi trimite mai departe invitația de a vizita o școală din oraș, cu o bună reputație pentru grija pe care o acordă copiilor cu autism. Celălalt e de la Emma. Se gândește să se întoarcă în Marea Britanie. Am să cred când am să văd.

* * *

Mă trezesc la ora patru dimineața, când Dan intră împleticindu-se în apartament însoțit de o femeie. Chicotesc și șâșâie amândoi, apoi se face liniște, după care se aude o bufnitură zdravănă. Când mă duc să văd ce s-a întâmplat, îi găsesc înfipți între doi pereți opuși ai holului strâmt, aproape de podea, cu membrele aruncate în toate părțile, ca în epilogul unui soi de accident sexy de mașină.

— Am rămas blocați, bălmăjește Dan. Ne sărutam și acum am rămas blocați.

— Salut, eu sunt Donna, spune Donna. După Donna de la Elastica. Ne ajuți să ne ridicăm?

Într-un final renunț să mai calculez vârsta Donnei după preferințele muzicale ale părinților ei și aprind lumina. Donna e lipită cu spatele de un perete, Dan e suspendat deasupra ei, cu genunchii lipiți unul de altul, cu palmele pe podea, de o parte și de cealaltă a capului Donnei, și se balansează. Un picior al Donnei se află între picioarele lui,

celălalt atârnă oarecum în aer. Donna poartă o rochie argintie foarte scurtă, cu paiete, care ar fi fabuloasă și sofisticată în aproape orice altă situație, dar nu în aceasta.

— OK, zic. Cred că știu ce e de făcut. Dan, va trebui să te ridic și după-aceea să te arunc pe o parte.

— În regulă, spune el. O secundă, să mă pregătesc. *OK, go.*

Îl prind cu mâinile de șolduri și trag de el în sus. Piciorul Donnei se eliberează, prilej cu care cade pe podea un pantof lucios, cu toc cui. Cu largul concurs al lui Dan, izbutesc să-l împing în față, până când se prăbușește râzând lângă Donna, care reușește acum să se ridice frecându-și spatele de perete.

— Îmi bubuie capul, spune Donna.

— Cine bea ceva? întreabă Dan. Cred că toată lumea e de acord că deocamdată totul merge ca pe roate.

— Eu cred că mă duc iar la culcare, spun. Of, Doamne, e cinci jumate. Voi, nebunilor, distrați-vă. Dar nu vă mai înghesuiți pe coridor.

Și în vreme ce Dan pornește stația și ei ascultă în surdină un cântec de la Hot Chips, eu mă gândesc la el, la vechiul meu prieten și la tot ce am făcut împreună și la faptul că Dan are așa o poftă de viață – la fel ca sora mea, Emma. Oare ei cum reușesc?

Stau întins în pat și ascult huruitul înfundat al unui avion care se îndreaptă către aeroportul Bristol, în timp ce afară se face ziuă. Zgomotul avionului se amestecă într-un mod hipnotizant cu fâsâitul saltelei care se dezumflă, iar spatele meu aterizează și el pe podeaua dură.

Capitolul 5

Când l-am adus pe Sam acasă, a doua zi după ce s-a născut, eram amândoi beți de fericire, adrenalină și lipsă de somn. Sam, la rândul lui, plângea întruna. Urla și scheuna, și zbiera, zbătându-și cu furie membrele minuscule. Aproape în fiecare noapte îl plimbam în cărucior pe străzile pustii ale suburbiei noastre. Îi cântam și îi spuneam povești până se calma; apoi îl duceam acasă la alăptat. Am încercat să-l hrănim cu biberonul, ca să mai apuce și Jody uneori să se odihnească, dar, Doamne Dumnezeule, nu voia în ruptul capului – încă de pe-atunci făcea mofturi la mâncare. Îmi amintesc că o dată am încercat să-i pulverizăm laptele în gură și inițial a părut mulțumit – dar ulterior, pe când îl țineam în brațe, și-a vomitat în ochi șuvoaie de lapte praf parțial digerat. E o amintire amuzantă, de părinte vinovat și aiurit, pe care n-am s-o uit curând.

Mai târziu, când a trecut la hrana solidă, a dezvoltat foarte rapid preferințe culinare specifice. Exista un piure organic anume, de la o marcă anume, pe care era dispus să-l mănânce, iar noi, îngroziți că s-ar putea să-l scoată de pe piață, ne-am făcut un stoc de două sute de borcane în

șopronul din grădină. Între timp eram copleșiți cu sfaturi bine intenționate, dar extrem de enervante:

„Ați încercat să-i tăiați legumele în bețigașe?”

„Ați încercat să-i serviți mâncarea într-un castron, nu pe farfurie?”

„Ați încercat să-i prezentați mâncarea într-un mod *amuzant*?”

Noi zâmbeam și le mulțumeam pentru minunatele sugestii, pe care bineînțeles că le încercaserăm și noi de nenumărate ori – ca de pildă atunci când am făcut dintr-o felie de șuncă, două măsline și un ardei roșu un portret uimitor de realist al Purcelușei Peppa (din nefericire, Peppa a zburat dramatic și neplanificat de-a curmezișul bucătăriei). Poate că aceste experiențe formative ar fi trebuit să ne sugereze faptul că Sam era cumva altfel. Dar pe atunci Jody și cu mine abia apucam să stăm de vorbă, cu atât mai puțin să discutăm despre evoluția psihologică a lui Sam. În schimb, ne împărțeam tot timpul sarcinile. Am devenit parteneri de afaceri, iar afacerea noastră consta în a face să treacă o zi fără să ațipim pe toaletă sau în raionul pentru scutece din Waitrose. Dar eram împreună și eram hotărâți și știam că o vom scoate la capăt, fiindcă, Doamne, ne iubeam atât de mult.

•

Mă gândesc la toate acestea acum, când aștept cu Jody în fața secretariatului școlii primare St Peter’s, aflată într-o suburbie liniștită a orașului. E a treia școală pe care o vizităm de când am decis să-l scoatem pe Sam din actuala lui gură de iad. A primit calificativul „excepțional” în raportul Ofsted[8], ne încadrăm la milimetru în zona arondată ei și, cel mai important lucru, Sam cunoaște deja pe cineva aici. Olivia a mers la aceeași grădiniță ca Sam, iar Jody a păstrat legătura cu mama ei – o manevră socială inteligentă, având în vedere că familia locuiește într-o casă enormă din Southville, catalogată drept monument arhitectural de importanță națională, cu

cinci niveluri, inclusiv o încăpere media izolată fonic la subsol. Copiii s-au înțeles întotdeauna bine, în ciuda faptului că Sam a încercat o dată s-o îngroape pe Olivia în nisip.

Azi-dimineață, având la dispoziție patru prețioase ore libere, m-am dus s-o iau pe Jody cu mașina și abia dacă am schimbat o vorbă cât ne-am târât prin suburbiile a orașului Bristol. Știm amândoi care-i faza. Sam nu se prea descurcă la școală – și nu mă refer la rezultate. Adică, *bineînțeles* că mă refer și la rezultate, dar nu asta e problema principală. Problema principală e că nu se înțelege cu ceilalți copii. Nu așa cum ar trebui să se poată înțelege. Nu se poate juca în curte cu ei fără să plângă sau să le fure mingea de fotbal ori să lovească pe careva – și asta l-a izolat. Mai rău de-atât, l-a transformat într-o țintă. Copiii știu că pot obține de la el o reacție instantanee – și se poartă ca atare. Sunt ca niște piranha: simt sânge în apă și se năpustesc asupra prăzii. Ei nu știu că asta înseamnă abuz, intimidare, pentru ei e ceva firesc. Poate e ceva instinctiv: să-l izolezi și să-l excluzi pe cel mai prăpădit dintre pui, pentru ca grupul să fie în siguranță. Tot ce știu eu este că Sam nu se joacă cu ceilalți copii. Noi ne gândim că într-o școală mai indulgentă, fără băieți de oraș care concurează în clase supraaglomerate pentru rolul de mascul Alfa, Sam se va adapta mai bine. Merită o încercare.

— Puteți intra acum, spune secretara, o femeie amabilă, care pare atât de bătrână, încât e posibil să fi fost elevă aici pe la 1800, când s-a deschis școala.

Mintea mea e atât de absorbită de imaginea ei cu o bonetă dichisită pe cap, scriind pe o tăbliță de ardezie tabla înmulțirii cu trei, încât Jody trebuie să-mi dea un brânci ca să mă urnesc din loc. Suntem conduși într-un birou mic, cu o masă mare de lemn, ticsită de hârtii și dosare, în spate e o fereastră-ghilotină veche, pe care o ține

întredeschisă cu o cană cu inscripția: „Keep calm and carry on teaching”[19]. E prima bilă neagră pe care o primește școala asta, decid în sinea mea. Pereții sunt un labirint de ipsos crăpat, ascuns în spatele câtorva zeci de picturi și desene făcute de copii. Unele dintre ele sunt reproduceri colorate și drăgălașe ale unor case simple și pătrățoase, cu familii fericite, deși într-unul mi se pare că văd doi bărbați în pelerine negre, care măcelăresc o vacă.

— Bună ziua, eu sunt domnișoara Denton, mă bucur să vă cunosc, spune o voce blândă și prietenoasă din spatele unui monitor ieftin așezat pe masă, care stă câș pe un teanc de manuale.

Domnișoara Denton se ridică și ne întinde mâna. Are treizeci și ceva de ani și e mică de statură, însă rochia ei deschisă la culoare, cu motive florale, o face să pară mai impunătoare. Părul blond scurt e prins cu o singură agrafă de plastic, rujul ei e roșu aprins. Pare o persoană prietenoasă și efervescentă, opusul gloatei sumbre de învățători rezervați, de carieră, care și-au făcut datoria să ne liniștească în primii ani de educație mizerabilă pe care a primit-o Sam.

— Eu sunt Jody, el e Alex, tatăl lui Sam.

Nu mai sunt „Alex, soțul meu”; am fost degradat la funcția de părinte biologic.

Scutur mâna domnișoarei Denton și încerc să nu trădez altceva decât entuziasm. Am sentimentul că acesta va fi un interviu, poate chiar un test. Nu știu. Știu doar că nu vreau să-l pic.

— Aflu că Sam are dificultăți de adaptare? spune domnișoara Denton. Anul trecut a fost diagnosticat în spectrul autismului, da?

— Da, spune Jody. E…

Se întrerupe, e evident că se gândește ce să spună. Cum să rezumi într-o singură frază opt ani de lupte, fără să faci impresia că-i elogiezi unui editor una din cărțile alea jalnice de memorii?

— A fost întotdeauna puțin în urmă cu vorbirea, continuă Jody. S-a temut întotdeauna de anumite

lucruri. La început am crezut că poate are dificultăți cu auzul sau ceva de genul acesta, dar l-am dus la medic și ni s-a spus că totul e în regulă. Ne-am tot dus cu el la medicul de familie, dar nu ni se spunea altceva decât că „trebuie urmărit”. Adică, *ce* trebuie urmărit? Mă rog, când Sam a mers la grădiniță, și-au dat seama că e ceva în neregulă, dar nu ne-au putut fi de mare folos. Primul om care a adus în discuție autismul a fost responsabilul pentru copiii cu nevoi educaționale speciale de la clasa pregătitoare, dar… cum a spus, Alex?

— A spus că nu e atât de „rău” încât să primească susținere individuală. Că nu li s-ar acorda fondurile necesare. Dar Sam era atât de tulburat în fiecare dimineață când trebuia să-l duc la școală. Știți, așa începea fiecare zi. Luptă-te cu el să se îmbrace, du-l la școală, fă-ți toată ziua griji din pricina lui. A fost ceva mai bine când a început școala primară. Dar… Tot nu-i fericit, spune Jody. Indiferent ce înseamnă asta.

Se uită la mine, dar își ferește imediat privirea.

— E mereu singur.

Jody scoate o batistă din buzunarul hainei și își tamponează ochii.

Domnișoara Denton zâmbește înțelegător, după care începe să ne vorbească însuflețit despre școala ei. Au patru sute de copii, deci e mare, dar ea ține să sublinieze că atmosfera e familială. Vorbește despre „accentul pus pe crearea unui mediu bazat pe susținere, pe afecțiune”. Doi dintre învățători au experiență cu autismul. Totul sună bine exersat, dar autentic. Îmi dau seama că încep să sper – simt asta și la Jody. Școala are de obicei mai multe cereri decât locuri, dar s-a deschis în apropiere o nouă scoală Waldorf și unii copii au fost retrași de aici și mutați acolo. Ar avea un loc pentru Sam. Dacă îl dorim.

— Mai gândiți-vă peste vară, spune domnișoara Denton. Ați avea de bătut un drum mai lung

dimineața, niște pregătiri suplimentare de făcut. Dar noi vom face pentru el tot ce ne stă în puteri. Poate veniți odată cu el, să arunce o privire? I-ar cunoaște pe ceilalți copii și pe învățători. Evident, nu îi pot promite prea multă susținere din partea unui specialist, dar noi suntem o scoală fericită.

O școală *fericită.* E ciudat ca o școală să-și facă astfel reclamă. N-ar trebui toate școlile să aspire să-i facă pe copii fericiți? Dar e cumva liniștitor că ea admite că nu e așa. Fericirea e un bun evaziv. Nu poate fi trecută într-un plan de învățământ sau de afaceri – nici în vreun tabel de calcul. Nu poate fi distribuită prin intermediul burselor guvernamentale. Nu se dă la Sky la un tarif lunar convenabil (apropo, tocmai se testează în Bristol internetul rapid, 200MB, fibră optică, până la ușa casei… ah, la naiba, bat câmpii). Dacă fericirea ar fi așa, am avea-o cu toții. Ne-am înregistra online pentru fericire. Am descărca și instala aplicația de fericire. Prețul n-ar conta. Am plăti oricât pentru ea.

Secretara ne conduce afară. Ne îndreptăm tăcuți către micuța parcare. Niște păsări cântă în păduceii care înconjoară locul de joacă. Ne urcăm în mașină și stăm acolo o bună bucată de timp.

— Îmi place, spune Jody.

— Și mie.

Nu ne putem abține. În pofida tuturor lucrurilor, în pofida norilor întunecați care se adună deasupra relației noastre, stăm aici împreună și zâmbim. Ca atunci când am aflat că Jody e însărcinată. Era atât de devreme – mult prea devreme – în relația noastră. Eram niște copii – mă rog, eu aveam douăzeci și patru de ani, dar suntem în secolul XXI, la vârsta asta mai ești practic adolescent. Ne-am uitat la testul acela, la liniuțele albastre care însemnau „pozitiv” și, după șocul inițial, am rânjit ore în șir de parcă eram beți.

— Să venim odată cu Sam? întreb.

— Poți să-ți mai iei liber?

— Sigur că da. E ceva important.

— Bine. Mulțumesc. Stai la nebunul ăla de Dan?

— Da.

— Ai aflat cu ce-și câștigă existența?

— Nu prea. Ceva legat de design? Cred că nimeni nu știe precis.

— Peste zece ani o să ajungă CEO-ul vreunui startup, ceva legat de social media. Pe bune, o să-l vedem pe coperta de la *Wired,* într-un pulover alb pe gât, vorbind despre cum și-a cheltuit primul miliard.

Pornesc motorul și mașina iese din curtea școlii, luând-o înapoi către centrul orașului. Înapoi către viețile noastre reale, adevărate. Către viețile noastre care s-au separat. Și când Jody se dă jos din mașină și pornește către ușa casei noastre, am senzația, în ciuda veștilor bune din această dimineață, că nu m-am aflat niciodată mai departe de ea.

Capitolul 6

Ajung la serviciu la ora două. Daryl a ieșit să facă niște evaluări. Adică stă în casa cuiva în costumul lui în dungulițe și se scarpină în barbă deasupra unui clipboard și a unui telemetru cu laser; Paul și Katie se joacă leneș cu picioarele sub birouri, în timp ce verifică niște acte. Am două întâlniri: cu un autointitulat dezvoltator imobiliar, care cumpără o biserică veche din zona Gloucester Road, și cu un cuplu mai în vârstă, care vor să se mute din casa lor spațioasă într-un apartament drăguț din Clifton. A plecat de acasă și ultimul dintre cei trei copii ai lor, casa e acum prea mare pentru ei, îmi explică. Sunt interesați de o ipotecă inversă, vor să călătorească, să vadă lumea împreună.

— Casa e atât de pustie, spune soția cu un soi de dezolare atât de firească.

Mă uit la soțul ei, care dă înțelegător din cap. Dar în ochii lui nu văd altceva – și cumva sunt sigur de asta – decât ușurare.

•

Trei ore mai târziu mă duc acasă să-mi iau niște haine și cărți. Mi-e dor de cărțile mele. Când ne-am mutat aici acum opt ani, eu am transformat holul de la etaj într-un birou-bibliotecă în

miniatură, cu un rând de rafturi doldora de cărți broșate, romane grafice și toate textele mele vechi din facultate. Când era mic, Sam venea dimineața și scotea sistematic câte putea duce, pentru a le stivui apoi în fața ușii de la dormitorul nostru. Eu mă sculam năuc, să văd ce tot fâșâie afară, și mă împiedicam de un teanc de Penguin Classics. Până la urmă ne-am plictisit și am pus o mare parte din cărți în cutii, pe care le-am cărat apoi în pod.

Jody îmi deschide și eu calc pe covorul din living, pe care zac vraiște comicsuri rupte și cărți de joc Pokemon.

— Doamne, Jody, n-ar fi rău să te apuci să-ți strângi lucrurile, glumesc cu jumătate de gură.

Dar după aceea privesc mai atent în jur și ce văd nu mai e dezordinea obișnuită de cărți, ziare și lucruri ale lui Sam. Pe jos și pe boxe sunt mai multe farfurii murdare. Pe covor e o pată închisă la culoare, de la ceva ce s-a vărsat. Tema lui Sam zace mototolită pe canapea, acoperită de firimituri și mânjită cu *piccalilli.* Mă întorc și o privesc pe Jody. Licărul televizorului îi aruncă umbre pe față. Zâmbește slab, dar pare epuizată.

— Du-te și ia-ți lucrurile, Sam e în camera lui și se joacă pe consolă.

Stau o clipă tăcut și îmi plimb privirea prin cameră. Am senzația că totul e pe cale de a se nărui.

— Mă gândeam, ce-ar fi să mă furișez sus și să nu-l deranjez? Nu vreau să-l supăr.

Jody ridică din umeri și oftează sonor. Eu voiam să-i dau de înțeles că nu aveam chef să-i dau ei bătăi de cap, dar bineînțeles că ea, ca întotdeauna, îmi ghicește orice tertip.

— Fă cum vrei, Alex.

Urc și din camera lui Sam aud sunetele familiare ale unei telecomenzi în acțiune, clicurile scurte ale butoanelor de plastic răsună în tot holul. Surprins, aud și muzica unui pian – delicată, lentă, puțin siropoasă, de la un știu ce joc pe care-l joacă.

Măcar nu e *Call of Duty.* Bat la ușă și o deschid. Înăuntru, Sam șade turcește pe pat, cu un ecran mic LCD și o Xbox 360 înghesuite pe micul birou IKEA din fața lui. Deasupra acestuia, pe perete, e o hartă imensă a lumii, pe care i-am cumpărat-o anul trecut și în final a trebuit să o bat în cuie, fiindcă tot cădea noaptea și îl speria de moarte. În rest, lucrurile obișnuite ale unui copil – haine aruncate și jucării, hârtii de la bomboane, tot felul de supereroi cu membrele atârnând blege.

— Hei, Sam, ce joci? spun și îmi dau seama că tocmai am creat temelia unei aluzii glumețe la *Casablanca,* pe care aș irosi-o însă pe un copil de opt ani.

— *Minecraft, Minecraft,* spune Sam, fără să-și desprindă privirea de ecran.

Am auzit bineînțeles de *Minecraft,* dar n-am jucat niciodată. Pe ecran văd un peisaj vast, alcătuit din blocuri, cu iarbă și stânci și câțiva copaci grosolani – Sam parcă tocmai taie unul, folosindu-se de un topor stângaci desenat. Muzica tărăgănată de pian creează o atmosferă ciudat de benignă. Aproape hipnotică.

— E amuzant? întreb în treacăt.

— Fac o colibă. O colibă mare, cu două niveluri și un dormitor. Stai aici, tati. Așază-te și uită-te.

— A fost bine la scoală?

— Trebuie să tai copacii ca să fac coliba.

— Super. Dar la școală ai avut o zi bună sau o zi nasoală? Sam?

— Da. Tati, uită-te la porci, sunt haioși.

Mă holbez la ecran. Porcii sunt niște blocuri rozalii interconectate, ca dintr-un desen animat ciudat. Nu știu ce ar trebui să spun sau care e rolul lor în joc. Urmează o tăcere lungă. Sam continuă să se joace, taie copaci și aleargă de colo-colo. Eu îmi fac de lucru la clanță, pe jumătate în cameră, pe jumătate afară, neavând nici cea mai vagă idee cum să comunic cu el. După vreun minut situația

începe să devină penibilă. Mă fac că mă uit la ceas – deși Sam nu mă vede și acasă la Dan nu mă așteaptă decât el însuși, în chiloți, jucându-se jocuri video.

— Sam, trebuie să plec.

— Nu! Uite, tati, pot să construiesc.

Dar cu ce folos, mă întreb. Când eram eu copil, în jocurile astea trebuia să împuști ticăloși și să depășești punctaje maxime. Nu trebuia să mâni niște porci de forma unor cutii de carton.

— Nu e pentru oameni mari, mormăi în cele din urmă. Tații nu se joacă pe computer.

— Ooo, spune Sam, vreau să te uiți la mine!

E acel ton văicăreț care precede deseori o criză și, drept urmare, mă încordez. Dar de data aceasta Sam își desprinde privirea de joc și mă privește drept în față, oarecum dezamăgit. Dar eu sunt deja timorat și nerăbdător – știu că mai târziu am să mă simt prost fiindcă l-am abandonat, dar îmi spun că e mai bine să plec înainte de a greși cu ceva și a-l stârni. Adevărul este că vreau să plec. Mor de nerăbdare să plec.

— Trebuie să plec, repet.

Sam bate cu mâna liberă în pat și pentru o clipă mă tem că o să arunce controlerul cât colo.

— Nu-i corect! țipă el.

Dar e doar o scăpărare și după aceea e din nou absorbit de joc.

Eu mă retrag încet, privindu-i fața, expresia puțin nedumerită, culorile care se reflectă pe pielea lui moale. Stă atât de aproape de ecran și e atât de concentrat pe ceea ce face, încât, pentru o fracțiune de secundă, am senzația că se află înăuntru, în peisaj.

Trag ușa în urma mea și intru în dormitorul nostru. Patul e nefăcut, așternuturile zac claie peste grămadă în mijlocul saltelei, împreună cu câteva rochii ireparabil șifonate. Coșul de rufe se revarsă, ca întotdeauna, pe podea. Fără să stau prea mult pe gânduri, fără să șovăi, fără să înregistrez fiecare

detaliu sfâșietor al acestei camere, deschid sertarul de jos al dulapului nostru enorm din lemn de stejar și îmi îndes în geantă niște lenjerie de corp și câteva cămăși. Mă simt ca un hoț. Iau niște cărți de lângă pat – o biografie a lui Isambard Kingdom Brunel[10] (doar locuiesc în Bristol, o anecdotă despre Brunel e întotdeauna utilă), un volum de povestiri de Raymond Carver, două romane polițiste – și mă car, coborând în fugă scările ca un copil îngrozit de fantome.

Capitolul 7

E marți seara și traversez orașul în direcția casei imense a lui Matt și Clare, aflată într-o zonă rezidențială selectă de la marginea de nord-est a orașului. E teritoriul tipic clasei de mijloc, directorașilor – o întindere atent planificată de megacase, toate proiectate astfel încât să pară minimal diferite în uniformitatea lor bej. Unele sunt vile cu trei niveluri, altele sunt mai mici și au bovindouri, o aluzie ținută la casele din anii 1930. Intenția este de a simula diversitatea arhitectonică a unei suburbii britanice clasice, dar aici fiecare suprafață de piatră, fiecare garaj dublu, fiecare gard înalt de lemn este nou-nouț și strălucitor. E un oraș pentru oameni care se tem de orașe.

Matt m-a invitat să ne uităm la un meci din Liga Campionilor, între Barcelona și Juventus. Mă rog, nu m-a invitat, ci m-a implorat. Eu știu exact care-i faza. Vrea să se uite în liniște la fotbal, dar de obicei nu are voie, fiindcă au patru copii cu vârste între unu și opt ani, ceea ce înseamnă că în fiecare seară acolo se desfășoară un extenuant proces tehnologic de schimbat scutece, făcut băi și citit povești. Dar Clare vrea să știe cum îmi merge – poate pentru că e spioana lui Jody –, așa că Matt a reușit să obțină un time-out pentru el însuși, pentru

mine și pentru douăzeci și doi de fotbaliști de nivel mondial.

Clare a copilărit cu Jody. Când erau mici, erau ca două surori. Apoi s-au mutat amândouă la Bristol, cam în aceeași perioadă. Când Jody își bătea capul cu Sam, majoritatea prietenilor ei o țineau încă tot într-un chef, dar Clare a născut-o pe Tabitha un an mai târziu. Făceau glume că sunt două mame adolescente iresponsabile. Pe urmă Clare l-a născut pe Archie, a renunțat la postul ei de manager de restaurant și cele două prietene s-au reunit într-un grup redus de suport parental. Foarte curând au înțeles că e important să forjeze o relație de prietenie între mine și Matt, fiindcă astfel au și ele mai multe ocazii de a se vedea – cam asta e psihodinamica prieteniilor la maturitate. Așa că Matt și cu mine am avut parte de o mulțime de seri în puburi, când Sam era mic, iar Matt nu avea decât doi copii. Stăteam în vreun pub, prea obosiți pentru a ne mai mișca, și încercam pe furiș să ne sondăm unul altuia traumele domestice – recurgând de regulă la limbajul universal al „băieților”.

De exemplu:

— Cred că Liverpool iar o dă în bară în sezonul ăsta.

— Da, au nevoie de cel puțin doi fundași noi și un mijlocaș ofensiv.

— Că tot vorbim de mijlocași, n-am mai dormit de trei nopți și nici nu mai știu unde locuiesc.

— Ăă… fraza asta nu prea are sens.

— Mie-mi spui.

Discuții de genul acesta. Însă Matt și cu mine suntem destul de diferiți. El e durduliu și adorabil, râde din toată inima și poartă tot timpul, fără nicio jenă, numai tricouri de fotbal. E consilier pentru software de afaceri și câștigă o căruță de bani, care se duc toți pe copii. La început se duceau pe hrana organică pentru bebeluși și pe cărucioare de fițe de tipul celor pe care le plimbă vedetele de

televiziune în paginile revistelor de cancan. Acum se duc pe lecții de pian, seturi Lego din segmentul de top și în fiecare an o călătorie la Disneylandul din Paris. Matt e un tătic din clasa de mijloc. Un ultratătic. Și-ar lega oricând de gât, fără să stea pe gânduri, o eșarfă portbebe. De fapt, nu știu precis la ce anume se gândește. El și Clare nu citesc ziare, nu se uită la știri, nu ies decât rareori. Pentru ei, lumea reală este ceva ce li se întâmplă altora. Ei trăiesc într-o bulă parentală ermetică, o prismă care absoarbe și apoi elimină toate celelalte experiențe. O gaură neagră a vieții domestice. Dar sunt ai naibii de buni la ceea ce fac. Matt poate schimba simultan două scutece în timpul unei conferințe pe Skype cu un dezvoltator de software din Bangalore.

Ce mă consolează pe mine e faptul că în casa lor e aceeași debandadă ca la noi. Ba chiar mai rău. Matt îmi deschide ușa și încă din vestibul dau peste o zonă demilitarizată a jucăriilor. Pe jos zac păpuși Barbie și Ken parțial îmbrăcate, hainele lor sunt risipite pretutindeni, de parcă ar fi dimineața de după o orgie dintr-o Vilă Playboy de la Fisher Price. Pe scări s-a prăbușit un AT-AT Lego *Star Wars,* care vomită piese pe o mașină sport roz a lui Barbie. Mai sunt câteva sute de soldați mici de plastic, care alcătuiesc plutoane de pericole dureroase pentru tălpile goale. În living, canapeaua încăpătoare de la Habitat a capitulat în mod tragic în fața atacului în forță al unor Beanie Babies. Rafturile de cărți reprezintă o zonă de tranzit haotică pentru o mulțime migratoare de DVD-uri Disney. O bucătărie de jucărie zace răsturnată într-o parte, înconjurată de tigăițe și olițe de metal, precum și de legume de plastic, de parcă – în toiul acestei bătălii dezlănțuite – un bucătar cu stele Michelin ar fi făcut o criză apocaliptică de nervi din cauza unui *côte de boeuf* de jucărie.

— Văd că ați făcut ordine în cinstea mea, spun.

— Păi, unele lucruri merită efortul, spune Matt și ridică din umeri.

Pe mine, dezordinea mă fascinează. Ca să-l parafrazez pe Tolstoi (scuze), casele ordonate sunt toate la fel, dar fiecare casă dezordonată e dezordonată în felul ei. La noi acasă a fost întotdeauna așa: Jody și cu mine suntem dezorganizați și împrăștiați, lucrurile noastre zac aruncate peste tot, iar Sam adaugă și el o pată de culoare. Aici copiii au acaparat teritoriul. E un act ostil de luare în posesie.

Mă gândesc la toate acestea și caut din priviri un loc unde să mă așez, care să nu fie plin de jucării sau pete de gem, când fiica lui Matt, Tabitha, năvălește în cameră împreună cu cel puțin patru prieteni, toți țipând și râzând, deghizați în personaje din *Frozen (Regatul de gheață).* Pe urmele lor vine fiul lui Matt, Archie, într-un costum de stormtrooper impresionant de detaliat, vânturând o armă care produce o gamă uluitoare de sunete laser incredibil de stridente și enervante. Dă ture printre ei ca un mic psihopat, ațâțându-și prada să scoată niște zbierete de-ți îngheață sângele în vine. Într-o clipă se cațără toți pe canapea urlând și țopăind, în clipa următoare sar jos și galopează înspre camera pentru micul dejun și de acolo în bucătărie, într-un vârtej de urlete și zgomote de jucării.

— Să fiu al naibii! exclam. Ce a fost asta?

— Mda, spune Matt. Asta-i viața mea.

Și zâmbește larg. E atât de fericit cu familia lui, încât îmi vine să-l strâng în brațe și să nu-i mai dau drumul.

Eliberăm o porțiune din canapea, dăm la o parte costumul de Batman care acoperă televizorul și ne așezăm. În prag apare Clare. Poartă jeanși și o bluză drăguță în carouri, ceea ce reprezintă în esență uniforma ei. S-a tuns scurt acum doi ani, fiindcă se săturase s-o tot tragă de păr gemenele

lor de un an și jumătate. Din fericire, vine cu două doze de Stella Artois.

— Salut, Alex, spune cu un ton afectuos.

Eu mă ridic și mimăm o îmbrățișare politicoasă, în stilul clasei de mijloc, fără ca, Doamne ferește, să ne atingem.

— Ce mai faci?

— Binișor. Destul de bine.

— Ia o bere, spune. Locuiești la Dan?

— Da, deocamdată, cam așa ceva. Nu știu.

— Deocamdată?

— Nu știu, Clare. Ți-a spus Jody ceva?

Clare îi întinde lui Matt cealaltă doză și privirile lor se încrucișează pentru un scurt moment. Dar suficient cât să înțeleg că n-am să aflu nicidecum întreaga poveste.

— Nu multe, Alex. E supărată, dar… are nevoie de puțin timp și spațiu.

— Sigur.

— Dar tu ești OK?

— Da. Adică nu grozav, dar mă descurc. Am să găsesc eu o soluție.

Aș vrea s-o întreb dacă există vreo șansă să mă întorc curând acasă. Aș vrea să aflu dacă ne aflăm în ultima fază a negocierilor, dacă există ceva ce trebuie neapărat să fac ca să mă pot întoarce acasă. Dar mi-e imposibil să-i pun această întrebare. Prea multe depind de răspuns.

— Bine, spune Clare. Distracție plăcută la meci, eu mă duc să le culc pe gemene.

Și se uită cam insistent la Matt, cu un aer încurajator, de genul „vorbește TU cu el”. Dar eu mă simt în siguranță, fiindcă știu că Matt n-o să vorbească. Cel puțin nu foarte mult.

— Deci, spune Matt. Ce mai face Sam?

E o deschidere curajoasă din partea lui. Sunt luat prin surprindere.

— E OK. Nu-mi dau niciodată seama cât înțelege. E foarte dificil de spus ce crede despre anumite lucruri. Știu când i-am dat mâncarea

greșită sau puloverul greșit, sau când nu i-am încheiat adidașii suficient de strâns. Dar nu știu dacă îi e dor de mine. Nu știu dacă înțelege ce se…

Mă întrerup. Urmează o pauză, timp în care ne uităm la televizor și ne prefacem că suntem atenți la analiza dinaintea meciului.

— În momentul de față Barcelona e imposibil de oprit, spune Matt în cele din urmă.

— Că bine zici, spun. Imposibil de oprit.

— Adică, Juventus are o apărare bună, dar nu cred că are forța necesară pentru un contraatac.

Iau o dușcă de bere. Matt butonează pe telefon, strâmbându-se de concentrare. Când încerc să arunc o privire pe ecran, îl ferește foarte subtil de mine. Fiindcă nu mă interesează secretele lui, revin la linia de apărare a lui Juventus.

— Uneori nu ai scăpare, spun. Uneori trebuie să suporți presiunea și să speri într-un miracol.

— Mda, în fotbal se mai întâmplă și miracole, spune Matt.

— Da, în fotbal se mai întâmplă.

Barcelona câștigă cu 3–0.

Capitolul 8

A doua zi de dimineață, la serviciu, Charles convoacă o adunare. Pe fata lui nu se citește nimic, are ochii mici și injectați. Fie e beat, fie are vești proaste. Ne strângem în mijlocul biroului. Daryl își răsucește scaunul și se sprijină de spetează, verificându-și telefonul, de parcă ar fi în clasa a șasea.

— După cum știți, anul acesta ne-a fost greu să ne atingem cotele, în ciuda redresării pieței, bălmăjește Charles.

Aha, deci e și beat *și* are și vești proaste.

— Nu e vorba doar de branșa noastră, și alții au întâmpinat unele dificultăți.

Așteaptă ca vorbele lui să-și facă efectul.

— Ei bine, nu vă alarmați, cunoaștem cu toții acest domeniu de afaceri, există crize care nu pot fi explicate. Suntem activi pe piață, obținem proprietăți valoroase și facem treabă bună pentru clienții noștri, dar avem de-a face cu concurenți foarte agresivi și inovatori.

O nouă pauză dramatică. Vrea să câștige un Oscar sau îi vine să vomite?

— De fapt, în momentul de față purtăm tratative cu unul dintre acești concurenți. Urban Chic. Sunt interesați să ne cumpere firma.

Toți cei prezenți în birou rămân cu gura căscată. Daryl ridică în sfârșit privirea din telefon.

— Ei bine, suntem încă la început, deci, repet, nu vă panicați, continuă Charles și își flutură brațele într-un gest care cred că vrea să ne calmeze, dar în realitate pare să sugereze că își pierde echilibrul pe marginea unei prăpăstii. În orice caz, trebuie să vă previn. S-ar putea să se producă unele schimbări.

Schimbări. Pentru manageriat, asta e sinonim cu pierderea locului de muncă. E varianta mai omenoasă a „restructurării". Sau a „rebutării". Nimeni nu pare surprins. Avem de lucru, dar nu suficient, ținând cont de faptul că piața imobiliară e în plină ascensiune. Toți se înapoiază turtiți la mesele lor. Eu mă retrag în biroul meu și închid ușa. Dau să pornesc computerul, când primesc un SMS. E de la Jody.

Poți să vii diseară să stai cu Sam?

Clare vrea să ne întâlnim. Nu găsesc babysitter.

Șovăi o clipă. Simt cum mă cuprinde acea neliniște familiară. Încep să tastez un pretext, dar îl șterg. Încep altul și îl șterg și pe acela.

Într-un final îi scriu:

Da, sigur, nicio problemă. Vin direct de la serviciu.

La ora 18: 37 mă aflu la ușa din față a casei noastre, cu un teanc de comicsuri, o carte nouă de colorat, o minifigurină Lego și niște stickere cu fotbaliști. Jody mi-a spus la un moment dat că Sam a lucrat cu clasa la un proiect despre Londra, așa că i-am adus și un album cu fotografii ale orașului. Nu intru fără să-mi asigur spatele. Dar în afara obișnuitelor mele griji și neliniști mai e și altceva.

Îmi dau seama că mi-e dor de el. Jody îmi deschide. Arată fabulos. Poartă o rochie vaporoasă, albastru deschis, pe care nu i-o știam, și s-a dat cu un parfum pe care nu l-am mai mirosit la ea; are un machiaj subtil și perfect aplicat; părul i se revarsă pe umeri în bucle strălucitoare. Mi s-a tăiat respirația, am încremenit în ușă. Mă uit la ea cu un aer tâmp. E ciudat că, atunci când cineva încetează să mai fie o prezență obișnuită în viața ta, redevine o ființă umană – misterioasă și în mare parte de nerecunoscut.

— Salut, intră, spune Jody.

Tonul ei e prietenos și relaxat.

— Sam, a venit tati! îmi pare rău, trebuie să plec, i-am promis lui Clare că ne întâlnim la șapte și jumătate. Nu stau mult. Ai vin în frigider, dacă vrei. Îți mulțumesc, Alex! Îți mulțumesc.

Și dusă e. Prudent, arunc o privire în living, întrebându-mă: oare care versiune a lui Sam mă așteaptă azi? Sam e în pijama și se uită la televizor, la desene animate; câteva dintre personajele lui de acțiune preferate sunt așezate în jurul lui, toate atent poziționate, astfel încât să vadă și ele ecranul. Respir ușurat. Mă așez lângă el și, tocmai când mă întreb cât o fi având voie să se uite la televizor, primesc un SMS:

> Nu-l lăsa decât până la finalul episodului ăstuia.

Măcar mai avem acea legătură telepatică parentală privitoare la regulile de culcare. Aștept să se termine episodul, după care încerc să fac conversație.

— Ei, cum a fost astăzi?

— Bine. Tati, stai pe Spider-Man.

— O, pardon.

Scot de sub mine figurina de plastic și o așez pe pernă lângă Batman. Majoritatea acestor figurine au fost cumpărate la mâna a doua acum câțiva ani

– Sam începuse să fie interesat de supereroi, iar noi l-am încurajat din plin, executându-ne cu comicsuri, figurine, DVD-uri. Orice, numai să-i hrănească imaginația. Îi plăcea să le aranjeze și să le ia peste tot cu el, dar nu părea să se joace pur și simplu cu ele. Nu crea acele scenarii nebunești pe care le scornesc copiii lui Matt cu jucăriile lor – un alt semn că era cumva diferit. Pe parcursul următoarei jumătăți de oră încerc să-l distrez cu chestiile pe care i le-am adus. Mâzgălește puțin cu verde cartea de colorat, dezlipește stickerele și le împrăștie pe jos, apoi asamblează minifigurina – câteva momente de concentrare maximă. După care se plictisește iarăși. Citim împreună comicsurile, el descifrând cu bâlbâieli vreo două bule de dialog de pe primele pagini, după care se supără pe mine fiindcă insist să mai încerce. Cei de la școală zic că face progrese. Un cuvânt pe care-l auzim frecvent. Progrese. Se pare că un pas înainte, oricât de lent ar fi el, e tot la ce putem spera. Dar Sam citește anevoie și cu poticneli, în vreme ce fetița cea mare a lui Matt – care e cu un an mai mică decât Sam – devorează cărțile cu Harry Potter. Știm că ar trebui să întrebăm la școală dacă îi va ajunge la un moment dat din urmă pe ceilalți copii, dar cred că suntem amândoi îngroziți de ce ni s-ar putea răspunde. Iar cei de la școală nu par extrem de interesați de asta. Îi arăt în cele din urmă cartea despre Londra și îi citesc câteva explicații foto. Ne uităm la pozele lucioase cu Big Ben, Castravetele, Clădirea Lloyds. Sam se oprește la Turnul Londrei și pare interesat de el, așa că îi citesc despre istoria lui, dar el parcă nu mă ascultă – întoarce pagina înainte să termin de citit explicația.

— OK, am citit comicsul, am făcut minifigurina, am dezlipit stickerele, am vizitat Londra, ce facem acum? îl întreb.

— Ai mai adus ceva?

— Nu, azi nu. Ne jucăm cu figurinele de acțiune?

Mă așez pe jos și îi fac și lui semn să se așeze. Apoi, improvizând frenetic, îi iau pe Batman și pe Spider-Man și îi instalez într-un tanc al lui Action Man, care se află la îndemână, sub măsuța de cafea. Pe urmă găsesc o cutie goală de carton și îl pun înăuntru pe Joker, împreună cu pisicuța drăgălașă de jucărie pe care Sam a numit-o, în mod previzibil, Kitty.

— O, nu, Joker a răpit-o pe pisicuța Kitty, strig, încercând să imit tonul dramatic al unui bătrân povestitor de desene animate. Doar parteneriatul improbabil dintre Cavalerul Negru și Spider-Man poate salva situația – și pisica!

Mișc capul lui Batman, ca să pară că vorbește:

— Haide, Spider-Man! Deși suntem protagoniștii unor benzi desenate de la edituri rivale, trebuie să colaborăm ca s-o salvăm pe Kitty.

— Ai dreptate, iar alianța aceasta se va dovedi, fără îndoială, incredibil de profitabilă!

Ridic privirea și constat că Sam, fascinat, s-a îndepărtat puțin și s-a ghemuit pe canapea.

— Mă uit, spune.

— Eu nu sunt un desen animat, Sam! protestez.

Chicotind, Sam ia telecomanda televizorului și apasă butonul Oprit. Eu dau drumul figurinelor și mă prăbușesc ca neînsuflețit pe podea. Sam râde încântat și apasă iarăși butonul. Eu mă retrezesc la viață. Repetăm chestia asta de douăzeci și șapte de ori, până își pierde hazul. Pe urmă nu mai prea știm ce să facem. Eu îmi reiau locul pe canapea. Se lasă iar tăcerea. Astea sunt momentele de care mă tem cel mai mult: tranzițiile. Tranzițiile sunt de rău augur. De regulă, e grav când îi închizi televizorul, când îl pregătești să iasă din casă, când termină de mâncat, când iese din cadă – orice trecere dintr-o viteză într-alta e un potențial moment de criză. Pe de altă parte, cred că noi toți ne temem de tranziții, nu? Un serviciu nou, începutul unei relații,

sfârșitul unei relații. Dar se pare că pentru Sam orice schimbare, cât de mică, declanșează aceleași sentimente de frică și groază. Pe scurt, tăcerea e înfricoșătoare.

— Pot să-ți arăt ceva? întreabă în cele din urmă. Dar e pe Xbox!

Încântarea lui e atât de vie și surprinzătoare, încât, fără să-mi dau seama ce fac, dau din cap, iar el mă ia imediat de mână, mă ridică de pe canapea și mă conduce apoi către scări. Urcăm poticnit, încercând să evităm jucăriile și hainele azvârlite pe fiecare treaptă, iar Sam îmi explică într-o suflare:

— Are o ușă în față. Nu, nu în față, are o ușă pe o latură și una în spate. Se deschid și se închid. Sunt opt ferestre, patru mici și patru mari.

Dă de perete ușa camerei lui, iar pe birou se află consola și controlerul. Un joc e oprit pe ecran.

— Mami știe că ai un joc pornit? întreb.

Și tocmai când mă gândesc că e o idee proastă să-i lase consola în cameră, ecranul se trezește la viață.

E *Minecraft.*

Se pare că ne aflăm pe un platou, cu privirea ațintită către o vale întinsă. Pătratele care alcătuiesc peisajul jocului îi dau un aspect colțuros, bolovănos, iar pretutindeni pe întinderea de iarbă pixelată sunt porțiuni stâncoase. Personajul lui Sam nu e vizibil pe ecran; în schimb, camera redă ceea ce vede el, de parcă am privi prin ochii lui. Când Sam apasă butonul controlerului, camera se îndreaptă în sus, către bucățile mari de nori albi suspendate pe cerul albastru și strălucitor. Pe urmă privește drept înainte și începe să se miște înspre marginea platoului.

— E acolo jos, spune.

Și, la câteva sute de metri în fața noastră, după ce coborâm un povârniș în trepte, se află o clădire spațioasă, al cărei exterior este construit în parte din lemn, în parte din piatră cenușie, pestriță. E

aproape dreptunghiulară, cu excepția unui turn înalt, construit în centrul acoperișului ei plat, și a câtorva blocuri răzlețe de piatră de pe laturi. Un gard de lemn o înconjoară aproape în întregime și în perimetrul lui se află un soi de grădină presărată ici-colo cu flori în culori țipătoare. E o discrepanță stranie – o mică proprietate izolată, aflată în mijlocul unui pustiu digital.

— E o casă, spune Sam. Eu am construit-o.

— Tu ai construit-o? întreb. Singur?

Sam se apropie de o ușă laterală și intră.

— Poți să construiești lucruri pe masa asta de lucru și aici e un furnal care topește lucruri. Eu am făcut toate lucrurile mele din camera asta.

Stau câteva secunde mut, cu privirea ațintită pe ecran, încercând să înțeleg. Într-un final spun:

— OK, e foarte impresionant, Sam, dar acum trebuie să te duci la culcare.

— Pot să-ți mai arăt ceva?

— Data viitoare, Sam, haide.

— Pot să-ți arăt foarte repede. Există o scară care duce la…

Dar eu vreau să-l bag pe Sam în pat, să cobor și să mă relaxez. Am sentimentul că am făcut destule. Îl întrerup:

— Nu, Sam, e ora de culcare, trebuie să închizi.

— Nu vreau oră de culcare! țipă Sam.

Și brusc ajungem în bine cunoscutul impas. Sam urăște să meargă la culcare. Urăște să piardă controlul. Dar urăște să meargă la culcare îndeosebi în timpul săptămânii, fiindcă asta înseamnă că a doua zi se va trezi și va merge la școală. Așa a fost dintotdeauna – refuzul de a merge la culcare e modalitatea lui de a lupta pentru o oarecare autonomie, de a amâna inevitabilul – și de fiecare dată tensiunea creste. De fiecare dată mintea mea țâșnește pe inevitabilul drum al zbieretelor și plânsetelor. Și de fiecare dată mă grăbesc să ajung acolo primul.

— Sam, închide! țip.

Sam îmi întoarce spatele, cu mâinile încleștate pe controler și cu privirea ațintită cu hotărâre asupra ecranului. Acum sunt furios, nu mă pot stăpâni, îmi sare țandăra și îmi înfig degetul în butonul de oprire a consolei. Ecranul se face negru. Sam urlă și trântește controlerul de podea.

— N-am salvat, n-am salvat! zbiară, după care alunecă pe jos cu capul în mâini și mă lovește cu picioarele, zvârcolindu-se de furie și necaz.

Instantaneu mă simt vinovat – sau cel puțin o părticică a minții mele se simte vinovată, acea părticică încă suficient de trează pentru a nu intra pe pilot automat în aceste momente de criză. Dar sunt prea capsat ca să mai ascult de ea; nu mă mai pot abate de la drumul pe care am pornit, l-am parcurs deja de prea multe ori.

— Sam, nu mă interesează, ți-am spus să închizi, acum du-te la culcare!

Mă năpustesc în hol, înșfac din baie periuța de dinți și i-o țin sub nas lui Sam, care urlă. Oferă o priveliște vrednică de toată mila, așa cum zace pe podea, plăpând și prădat de ce era al lui, cu fața îngropată în brațele subțiri, cu pijamaua de supererou ridicată până la piept. Îl ridic cu forța pe pat, motivat de o singură dorință vie: de a pleca de aici. Adrenalina epuizării și a fricii.

— Nu mi-am salvat casă, repetă Sam printre gemete și bocete.

— Ce se-ntâmplă? întreabă Jody.

Ne trezim cu ea în spatele nostru, pe hol. N-am auzit-o venind. Stânjeneala ia imediat locul furiei. Mă simt prins asupra faptului.

— N-a vrut să închidă consola, așa că am închis-o eu. Și acum plânge.

— Mi-a închis-o, mami, și n-am salvat. Acum or să scape porcii.

Jody mă privește acuzator.

— Ah, rezolvă tu, spun.

Și ies din cameră dând-o la o parte și cobor cu pași apăsați scara plină de capcane. O aud pe Jody

vorbindu-i lui Sam vreme de câteva minute, în timp ce eu mă plimb în lung și-n lat prin living, mânat de adrenalină și rușine. Apoi apare și ea în încăpere.

— De ce nu l-ai lăsat să-și salveze jocul? mă întreabă pe jumătate în șoaptă, pe jumătate țipând.

— Tu n-ai fost acolo. L-am rugat de nenumărate ori.

— Puteai să-i iei controlerul din mână și să salvezi tu.

— Nu știu cum! Și, oricum, trebuie să închidă când îi spun eu!

— Hai, mai scutește-l! E singurul lucru care-l face fericit în momentul de față.

— Aha, deci e vina mea?

— Doamne, Alex, nu te lua acum de *mine*! Am avut o seară plăcută, nu vreau să vin acasă și să am iar parte de circ.

Cuvintele ei mai răsună o vreme în încăpere și amândoi devenim conștienți de sensul lor. De-asta locuiesc eu acum la Dan. De-asta s-a dus totul de râpă. Dar să recunoști un lucru e mult mai ușor decât să-l schimbi. Cu tot stresul și epuizarea, sunt conștient că greșesc în tot ce fac, dar nu pot schimba nimic. Nu mă pot opri. Deci continui.

— M-am gândit că, dacă îl conving să închidă consola, se va duce la culcare fără tărăboi. Dar se pare că m-am înșelat. Am dat-o iar de gard. Îmi pare rău.

— Aici nu e vorba de tine, ci de Sam și nevoile lui! spune Jody. Tu crezi că știi cum trebuie să decurgă viețile noastre, dar nu poți controla *totul*! Va trebui să te obișnuiești cu ideea asta. M-am săturat, Alex, la dracu'. Du-te, te rog, sus, spune-i noapte bună și poartă-te frumos cu el. Lasă-l să-ți vorbească despre jocul ăla caraghios, dacă vrea. Și dup-aia pleacă.

Paralizat de această răbufnire neașteptată și de ordinul fără echivoc din încheierea ei, nu-mi

rămâne altceva de făcut decât să dau din cap și să mă duc iarăși la etaj. Îl găsesc pe Sam deja adormit, ghemuit și nemișcat, cu plapuma aruncată pe jos. Când o ridic să-l acopăr, văd cartea despre Londra pe care i-am cumpărat-o, trântită sub un teanc de cărți de colorat și cutii goale de Lego. Aranjez cu grijă plapuma în jurul lui. Clipește scurt și își înalță cu o smucitură capul de pe pernă, dar se întinde la loc, fără să se fi trezit de-a binelea. Îmi amintesc când era mai mic și ne furișam deseori noaptea în camera lui, după o zi de lupte și pandalii, și ne bucuram de liniștea care ne cuprindea. Ne spuneam unul altuia că mâine ne vom descurca mai bine, că vom face lucrurile altfel. Ne luam în brațe și promiteam să nu ne mai pierdem cu firea, fiindcă uite ce băiat frumos avem, atât de dulce și perfect. Pentru că a doua zi să facem totul exact la fel.

Când cobor, Jody vine din bucătărie cu un pahar de apă. E radioasă, încă mai emană parfumul verii. Mă surprind tânjind să o aud cum îmi spune: *Întoarce-te.* Dar acum e ceva atât de greu de imaginat. Poate reușesc să dreg totuși cumva situația, altfel am să stau treaz toată noaptea și am să recapitulez ce s-a întâmplat.

— Ce mai face Clare? îngaim.

— Bine. Își face griji din cauza lui Matt. Nu prea înțeleg de ce – se pare că e cam distant. Tu ai observat ceva?

Scutur din cap. Nu mai știm ce să ne spunem. Fac o încercare:

— Ți-a arătat Sam ce a construit în *Minecraft*?

Acum, când am readus discuția la Sam, Jody pare să se învioreze brusc.

— Ba bine că nu! „Mami, am construit o casă, mami, am construit un gard, mami, un lup îmi mănâncă vacile”…

— Mă îngrijorează totuși puțin faptul că are consola în cameră.

Jody oftează și imediat îmi dau seama că e un subiect litigios și că nu e momentul să-l abordăm. În ceea ce privește relația noastră actuală, am senzația că mergem amândoi ca pe ouă – iar eu sunt încălțat cu bocanci Doc Martens cu vârfuri de oțel.

— Poate ai să mă ajuți într-o zi să facem ordine în sufragerie și atunci o putem pune acolo? Așa măcar n-am să tot urc scările de fiecare dată când construiește câte-o anexă.

— Dar el pare OK, nu? spun.

— Păi, să vedem cum va fi mâine dimineață, când va trebui să meargă la școală, spune Jody.

Dar imediat își dă seama că eu n-am să fiu aici mâine dimineață, iar situația redevine penibilă.

— Hai că plec, spun și Jody nu face nimic pentru a mă opri.

Când mă răsucesc să plec, îi trag din greșeală un șut lui Batman, care ajunge sub canapea. Parteneriatul lui vremelnic cu Spider-Man s-a sfârșit.

Capitolul 9

Vine ploaia. Merg de-a lungul străzii Baldwin, care e tăcută la ora opt dimineața, cu magazinele închise, cu superbarurile ei încuiate și zăvorâte. Saci imenși de gunoi mărginesc strada, emanând un miros putred, iar trotuarele s-au transformat într-un bufet alunecos de kebaburi abandonate. Deasupra mea atârnă o uriașă pătură gri murdară, pe care cineva pare s-o fi agățat de vârfurile clădirilor de birouri. Deja picură. În curând va ploua cu bulbuci.

Ajung la birou cu câteva secunde înainte de a se dezlănțui furtuna. Șuvoaiele de apă bat în ferestrele din spatele meu. A trecut mai bine de o săptămână de când Charles ne-a vorbit despre posibila preluare a firmei noastre, iar personalul agenției imobiliare Stonewicks a revenit la o stare de normalitate cam iritabilă. Când închid ușa și mă răsucesc să-i salut pe toți cei prezenți, sunt întâmpinat de un zid de chipuri pământii, la fel de sumbre și de nepătruns ca cerul de afară. O-o! Daryl abia dacă se-ncumetă să mă privească; Paul și Katie își fac agitați de lucru. Îmi mut încet privirea către Charles, care mi-o susține cu ochii lui mici, adânciți în fața dolofană, ca niște pietricele absorbite în nisipul ud. Nu trebuie să fii

un geniu ca să înțelegi cum stă treaba. Trăim vremuri dificile; balastul trebuie aruncat peste bord. Și se pare că eu sunt cel mai greu balast.

— Putem schimba o vorbă, Alex? spune Charles.

Tentativa de bonomie familiară eșuează lamentabil din cauza vocii lui gâtuite și a unei reacții nucleare de îmbujorare, care pare să coloreze în purpuriu întreaga încăpere.

— Sigur, răspund.

Ne îndreptăm cu pași lenți către biroul meu și Charles închide ușa în urma noastră. Eu mă așez în scaunul meu rotativ uzat, el de cealaltă parte a biroului, acolo unde stau de regulă clienții mei, cu mâinile încleștate pe adeverințele lor bancare. Ploaia curge șiroaie pe ferestruica mea; o aud prăvălindu-se ca o cascadă în rigolele ruginite din curte. Charles își drege glasul și își începe expunerea.

— Deci, după cum știi, Urban Chic intenționează să ne cumpere. Ne-au făcut o ofertă bună, e un colac de salvare. Dar mă tem că nu au nevoie de un consilier ipotecar. Ei apelează la un broker independent, mă înțelegi. Așa lucrează majoritatea agențiilor. Deci mi-e teamă că va trebui să ne despărțim de tine.

Deși mă așteptasem la asta, simt o explozie bruscă și abjectă de frică. Sam. Terapia logopedică a lui Sam. Casa. Ipoteca. Jody. Responsabilitățile mi se învârtejesc dinaintea ochilor ca simbolurile fructelor la păcănele. Deschid gura să spun ceva, dar constat că nu sunt în stare. Charles continuă:

— Nu are nimic de-a face cu tine sau cu munca ta. Tu ai fost un câștig pentru firmă, încă din ziua când ai început să lucrezi aici. Dar așa funcționează piața. Îmi pare atât de rău.

Și chiar îi pare rău. Stă cu umerii lăsați, iar mâinile i se reped când spre masa mea, când înapoi în poală, când iar spre masă. Mi se pare chiar că i s-au umezit puțin ochii.

— Pot să te asigur că oferim un pachet compensatoriu generos. Trei luni salariul întreg, apoi trei luni jumătate din salariu. Îți păstrezi și contribuțiile la fondul de pensii. Nu există preaviz. Lucrurile se mișcă destul de repede.

— Observ, zic eu.

— Îmi pare rău. Tuturor ne pare rău.

— Deci pot să plec?

— Mai trebuie să completăm niște acte, bineînțeles, și să-i anunțăm pe clienții tăi curenți, dar ne va ajuta Jeanette cu toate astea. Trebuie să astupăm golurile, ca să zic așa.

Deci asta sunt eu acum. Un gol care trebuie astupat.

•

Următoarele două ceasuri sunt o procesiune solemnă de telefoane și formulare de semnat. Le fac pe toate într-o stare de semitransă. Toți vin să-mi spună cât de rău le pare, după care se întorc stânjeniți la birourile lor – birouri la care ei încă mai lucrează. Jeanette îmi tot pregătește căni cu ceai, ca doamna Doyle în *Father Ted,* exprimându-și mâhnirea și stinghereala în unica manieră pe care noi, britanicii, o stăpânim în asemenea situații: prin intermediul unor băuturi fierbinți. Căni le se adună nespălate pe biroul meu. Iau de pe perete fotografia cu vila lui Corbusier și vâr cu gesturi lente într-o pungă de plastic toate porcărioarele care s-au strâns pe biroul meu de-a lungul celor opt ani. Am două fotografii înrămate pe birou – într-una e Jody cu Sam în Dyrham Park din Bath, la un picnic pe coasta dealului; în cealaltă sunt eu la zece ani, stând alături de George în fața unei cafenele din Londra. Le pun pe amândouă în pungă, mă deloghez și închid computerul. Monitorul clipește și se face negru.

Ies din birou și mormăi niște cuvinte stinghere de rămas-bun. Daryl se ridică de la masă și parcă ar vrea să mă îmbrățișeze, dar în schimb îmi întinde reținut mâna, cu aerul că încheie o

tranzacție imobiliară cam dezamăgitoare. În ușă, Charles mă bate peste umăr:

— Vei primi desigur o recomandare. Dacă aflu de vreo oportunitate, te anunț. Vei avea un job nou cât de curând. Dacă ai nevoie de ceva, vino oricând la mine, Alex. Oricând.

— Așa am să fac, îți mulțumesc, Charles.

Și cu asta am plecat. Ușa se închide în urma mea și, când privesc înapoi, îi disting cu greu pe vechii mei colegi de muncă printre anunțurile cu case de vânzare. Ploaia s-a mai domolit, dar pe lângă bordură se scurge încă un pârâiaș înspre canale. Pe partea cealaltă a străzii, un cuplu intră într-un restaurant ținându-se de mână; o mamă și copilașul ei calcă în bălți; doi bărbați la costum trec pe lângă mine râzând zgomotos, amândoi cu pungi de hârtie de la un magazin de delicatese scump, din susul străzii. Totul pare normal.

Dar nimic nu e normal.

E a doua oară într-o lună când sunt dat afară de undeva. Mă simt imponderabil. Am senzația că mă apropii, rotindu-mă neputincios, de un vârtej. Niciodată nu mi-am dorit jobul acesta, l-am acceptat fiindcă Jody și cu mine aveam nevoie de stabilitate, aveam nevoie de bani și așteptam un copil. Și după aceea am rămas, fiindcă habar nu aveam ce mi-ar plăcea să fac. Nici acum nu știu. Jobul îmi oferea ceva stabil și infailibil, ceva sigur. Dar nu există certitudine. Ar fi trebuit să știu asta, doar am studiat filosofie, pentru numele lui Dumnezeu. O chestie care m-a ajutat de numa'-numa'. Nimeni nu stă în fața fostului său birou, fără slujbă, înspăimântat, și se întreabă: Oare Karl Popper ce ar face la faza asta? Îmi dă prin minte să-l sun pe Dan și să mă îmbăt criță, dar îmi amintesc că e la Bath și lucrează la un știu ce proiect. Și există o singură persoană cu care îmi doresc să stau de vorbă în asemenea situații. Așa că îmi scot telefonul și apăs numărul de pe ecran.

•

M-am îndrăgostit de Jody la treizeci și cinci de secunde după ce am cunoscut-o. Terminasem universitatea cu același plan de carieră ca majoritatea absolvenților de științe umaniste – cu niciunul adică, poate eventual un stagiu de practică la *New Statesman.* Drept urmare am optat pentru aceeași soluție financiară pe termen scurt ca orice tânăr plictisit, singur și falit din Somerset: să culeg mere. O fermă din apropierea fostei noastre case, unde mai lucrasem eu de câteva ori (fără niciun spor) din adolescență, s-a bucurat să mă reangajeze pentru câteva luni. Când am apărut acolo acum zece ani, într-o dimineață caldă de septembrie, Jody stătea în curte în mijlocul unui grupuleț de lucrători la fel de lipsiți de entuziasm, ținând în mână un coș. Ni s-a repartizat același rând de pomi. Era o zi frumoasă și livada sclipea în căldura verii târzii.

— Vrei să lucrăm împreună la același pom sau îi luăm alternativ? am întrebat.

M-a privit amuzată.

— Nu știam că trebuie să elaborăm o strategie. Se pare că tu ești expertul. Cum să procedăm?

Era frumoasă, sigură de sine și intimidantă; părul șaten îi cădea pe umeri în bucle mari, dezordonate. Purta un tricou cu Nirvana și un șort lăbărțat de jeans, atât de scurt, încât i se vedeau fesele. Încercam să nu mă holbez la ele, în timp ce goleam pomii de mere.

— Nu te mai uita la fundul meu, mă tot admonesta ea din vârful scării.

•

În toamna aceea am petrecut șase săptămâni împreună, culegând mere în timpul zilei și bând cidru în fiecare seară în pubul din localitate. O existență perfect circulară. Vorbeam întruna. Am aflat că mersese la școala de fete de la numai cinci mile distanță de unde locuisem eu, că studiase design industrial la universitate, că pierdea timpul înainte de a se apuca de un masterat în

managementul artelor. Tocmai se întorsese de la un șantier arheologic în Kazahstan; eu petrecusem două săptămâni într-o rulotă staționară în Brean, împreună cu Dan și alți doi prieteni pe care nu mi-i mai amintesc.

— Avem atâtea lucruri în comun, ne plăcea să glumim.

Mi-a explicat totul despre designul smartphone-urilor. Eu i-am vorbit despre diploma mea inutilă, despre familia mea și despre cumplitul lucru care ni se întâmplase cu zece ani în urmă. Uneori ne duceam seara cu trenul în centru și ne uitam în cinematograful Watershed la filme experimentale bizare. Sau ne îmbătăm și ne plimbam pe la centrul de arte Arnolfini, vorbind în gura mare despre expoziții de artă din care nimeni nu înțelegea nimic. La sfârșit de săptămână cumpăram un bilet de o zi și făceam câteva ture cu taxiul fluvial între gara Temple Meads și nava-muzeu *SS Great Britain,* tolăniți pe scaunele de plastic, în vreme ce vaporașul înainta lent prin râurile mlăștinoase din Bristol. Când treceam pe lângă macaralele uriașe care încă se mai înșirau inutile de-a lungul vechilor docuri, îi spuneam că AT-AT-urile din *The Empire Strikes Back (Imperiul contraatacă)* au fost inspirate de structuri similare din portul San Francisco. De fapt, cred că i-am spus chestia asta de fiecare dată când ne întâlneam. Ea dădea din cap cu indulgență.

Într-o seară, după două săptămâni petrecute astfel, ne-am întors cu bicicletele acasă la părinții ei, cu fețele asudate, luminate de o lună lăptoasă.

— Păi, noapte bună, am spus eu încurcat.

— N-ai de gând să mă săruți? a întrebat ea.

Atunci mi-am luat inima în dinți și, fără să scot un cuvânt, m-am întins de pe bicicleta mea spre a ei, i-am cuprins fața cu mâinile și am sărutat-o prelung pe gură. Pe mine nu mă prea atrag hiperbolele romantice, dar când ne-am despărțit în

sfârșit în noaptea aceea caldă, nu m-ar fi mirat să văd focuri de artificii pe bolta cerească.

•

Apoi Jody îmi răspunde la telefon și mă trezesc la realitate în Bristolul zilei de astăzi. Orașul unde toate merg anapoda.

— Salut, Alex. Totul e OK?

— Nu, nu prea. Jody, m-au concediat.

— Cum? Fir-ar să fie! Ți-au dat preaviz?

— O coceau de câteva săptămâni; ne-a cumpărat o altă firmă. Nu le mai trebuie consilier ipotecar… îmi pare rău.

— Pentru ce-ți pare rău?

— Casa, Sam… e răspunderea mea.

Pentru câteva secunde se lasă tăcerea. Mă întreb dacă la celălalt capăt se digeră enormitatea spuselor mele.

— Auzi, nu te mai gândi la asta acum, spune Jody. Dan e prin zonă? Poți să te duci la el?

— Lucrează. Dar tu…

— Alex, îmi pare rău. Am o întâlnire, trebuie să plec.

— Bine. Am înțeles.

— Ne vedem săptămâna asta, vorbim atunci, bine?

— Bine.

— Alex, ai grijă de tine. Nu-i decât un job. Asta am spus noi întotdeauna. O să-ți găsești altul.

Mă simt ca un naufragiat.

— OK. Pa.

•

Mai târziu, Dan se întoarce acasă și mă găsește prăbușit în fața televizorului, jucând *Grand Theft Auto V,* trăgând ca un apucat în pietoni, dintr-un *muscle car* bușit rău de tot, cu care gonesc pe străzile aglomerate ale orașului.

— Ce dracu', am greșit apartamentul? întreabă. Ia stai puțin, s-a întâmplat ceva – cum de te joci pe computer?

— Am fost concediat, oftez. Cum deblochez lansatorul de rachete?

— Pune controlerul jos. Ieșim și ne facem varză.

De data aceasta nu-l contrazic.

•

Orice siguranță în viață e o iluzie. Asta e ideea amuzantă care-mi trăsnește prin cap la ora două dimineața, când mă prăbușesc pe salteaua gonflabilă din camera de oaspeți, fără să mă mai ostenesc s-o mai umflu. În noaptea asta am cutreierat barurile la modă de pe străzile Gloucester și Cheltenham, înainte de a ateriza într-un local take-away cu specific caraibean – itinerarul clasic, dacă vrei să te îmbeți în Bristol. N-am discutat cele întâmplate în decursul ultimei luni, nu mi-am analizat opțiunile sau sentimentele. Am dat paharele peste cap și am stat de vorbă despre muzică și filme și toate celelalte lucruri neutre, sigure, în care oricine își găsește refugiul atunci când viața devine prea de căcat ca s-o mai ataci frontal. Dar acum sunt beat și singur și în tăcerea asurzitoare a apartamentului toate revin la suprafață. Ce am să fac? Cum am să le port de grijă lui Jody și Sam? Cum pot găsi o cale să-mi ajut băiețelul, care e atât de pierdut în propria-i lume? Și dintr-una într-alta ajung să gândesc că autismul poate nu e o slăbiciune sau o boală – poate e o etapă evolutivă; o distanțare de univers și cruda incertitudine pe care o reprezintă acesta, în scopul autoprotecției. Și pe urmă ajung la concluzia că poate ar fi fost mai bine să renunț la acel ultim Jägerbomb.

•

Săptămâna care urmează e un amalgam difuz de dormit, bântuit cu o mutră posacă prin apartamentul lui Dan și iar dormit. Mă uit fără chef la câteva seriale, mănânc o grămadă de tăiței la cutie și beau câteva galoane de ceai. Intru pe internet și cercetez fără elan câteva site-uri pentru joburi, fără să am idee ce caut de fapt. Stau întins

pe canapea și mă holbez în tavan. Îl ajut pe Dan să-și rearanjeze colecția de viniluri, îi fac curat în bucătărie, spăl toate rufele noastre. Printr-o bizară întâmplare, în apartamentul lui Dan e din ce în ce mai multă ordine, în vreme ce în viața mea e tot mai multă dezordine. Într-o seară primesc un SMS de la Jody, care vrea să știe dacă pot avea grijă de Sam. Chinuit de sentimentul vinovăției, inventez o scuză și mă eschivez. Nu pot să apar în fața lui în halul ăsta – nu-i pot îndeplini nevoile, nu am tăria sau răbdarea necesară. Spre norocul meu, pleacă amândoi la părinții lui Jody în Gloucester, pentru a petrece acolo ultimele două săptămâni de vacanță de vară ale lui Sam, scutindu-mă astfel pe mine de o serie de dimineți de sâmbătă petrecute în parc. Matt mă invită de vreo două ori să ne uităm la fotbal, dar îl refuz și pe el. Mă gândesc că, în situația actuală, haosul din casa lor și armata permanentă de copii prădători m-ar face să-mi pierd mințile de frică. Nu ies din casă decât o singură dată în decurs de șapte zile, pentru a ne reface proviziile de snacksuri și lapte. Femeia din spatele tejghelei mă privește într-un mod care reușește să îmbine simpatia cu frica; ajuns acasă, îmi dau seama că port pantaloni de pijama cadrilați, un tricou șifonat de la Marks and Spencer și adidași desperecheați. Să mai adăugăm faptul că nu m-am mai bărbierit de cinci zile și arăt ca ceea ce sunt – o scoabă jalnică de om care de-abia își târâie picioarele.

Dan, la rândul lui, se poartă admirabil. În fiecare seară vine acasă și se preface că totul e în ordine – nu într-o manieră masculină, stânjenită, de genul „nu pot face față acestei crize emoționale”, ci mai degrabă de genul: „Ai nevoie de timp, amice, și ești binevenit să te nărui în apartamentul meu”. Nu mă iscodește, nu mă întreabă ce fac sau de ce arăt ca Jack Nicholson la finalul lui *Shining.* Ia lucrurile așa cum sunt ele – deși am remarcat că, de câteva zile, n-a mai adus nicio femeie acasă.

Vai, Doamne, eu sunt nebuna din pod. Sau, mai precis, bărbatul trist din camera de oaspeți, care poartă adidași desperecheați și un tricou pătat cu sos de roșii și carne tocată.

Într-o seară îmi propune să o sunăm pe Emma pe Skype, numai așa, zice, să ne râdem, așa că mă supun unei proceduri rapide și dureroase de bărbierit. Ne așezăm în fața Mac-ului lui și o apelăm – dar ea nu răspunde. Dan pare mai dezamăgit decât mine. Îmi amintesc vag că la un moment dat, pe când eram vecini, au ieșit o vreme împreună, dar, indiferent ce-o fi fost între ei, totul s-a sfârșit brusc când Emma s-a suit într-o bună zi într-un avion cu destinația Nouă Zeelandă și nu s-a mai întors. În momentul de față asta mi se pare și mie o idee atrăgătoare. Nu e prima oară când o invidiez pentru libertatea ei; mai târziu, în aceeași seară, intru pe site-ul unei agenții de turism și mă uit la plesneală după zboruri cu destinații îndepărtate. „Îmi pare rău, Jody, nu pot să am grijă de Sam diseară, sunt la Kuala Lumpur”.

Apoi, într-o după-amiază de marți, când stau întins pe canapea și mă uit la al șaptelea episod din *Arrested Development,* mă sună Jody.

— Hei, Alex, ce mai faci?

— Ăă, bine. Adică, sunt cam pierdut. Pe moment.

— Știi ce vrei să faci pe viitor?

— Nu. Nu, încă nu. Aștept să se așeze lucrurile. Încă nu s-au așezat. Dar tu? Cum e la ai tăi? Ce face Sam?

— Bine, toate bune.

Tace o secundă.

— De fapt, s-a ivit ceva. Una dintre mamele de la școala lui Sam lucrează la o galerie din centru și au nevoie de un curator asistent. M-a dus mama cu mașina la ei, să stăm de vorbă, și mi-au oferit postul. Vor să încep imediat după vacanța copiilor. Sunt numai două zile pe săptămână, dar vreau să

fac chestia asta, Alex. Știu, îmi pare rău, nu e momentul potrivit, dar…

— Trebuie să accepți, spun pe nerăsuflate. E ceea ce ți-ai dorit întotdeauna.

— Dar Sam…

— Ne descurcăm noi.

— Alex, ar însemna să-l iei tu de la școală.

Și cu asta timpul se deformează și se dilată. Am o senzație oribilă de apăsare pe piept, marginile câmpului meu vizual se estompează ca la un televizor vechi, iar pe frunte simt cum mă înțeapă broboane de sudoare. Am încremenit în timp și în spațiu, într-un soi de purgatoriu insuportabil.

Și în momentul următor mă întorc cu douăzeci de ani în urmă.

George, fratele meu mai mare, și cu mine ieșim alergând din școală, ne îndreptăm către poartă prostindu-ne, hârjonindu-ne și fugărindu-ne. E luni după-amiaza, după ore, și nu ne dorim altceva decât să ajungem acasă și să ne trântim în fața televizorului. Încerc să-i pun piedică, să-i prind din fugă un picior cu piciorul meu.

— Termină, strigă George. Termină, Alex.

Dar pe mine mă amuză să-mi sâcâi fratele, fiindcă de obicei e invers. În fața noastră, la poartă, elevii se fâțâie de colo-colo și câțiva părinți îi așteaptă pe copiii mai mici. E sfârșit de februarie și deja se întunecă. Se face răcoare. George grăbește pasul, accelerez și eu, râd și dau cu ghiozdanul după el.

— Alex, lasă-mă-n pace! țipă George.

Și în clipa următoare sprintează; ajunge la poartă și țâșnește afară, croindu-și calea printre părinți, pe trotuar și de acolo peste stradă, spre aleea de vizavi, care duce acasă. Dar nu mai apucă.

Eu nu văd mare lucru în vânzoleala de mame și tați, dar aud scrâșnetele cauciucurilor. Și preț de o secundă zăresc un corp care se rotește în aer. Știu că e George și îmi vine să pufnesc în râs, fiindcă imaginea lui dându-se de-a dura e atât de

caraghioasă. Continui să alerg, așteptându-mă să-l văd cum se ridică, plângând sau zbierând la mine, dar când ajung în dreptul mulțimii aud un urlet și apoi încă unul. Una dintre mame mă recunoaște.

— Stai aici, Alex, stai aici, puiule.

Mâinile ei, care mă prind de față, miros a detergent. Aud o portieră.

— Nu se poate, ce mama dracului, nu se poate!

— Aveai viteză, la naiba!

— Cheamă salvarea, Lindsay!

— Unde e Alex? Unde e fratele lui?

— Mamă, repet întâi încetișor, apoi tot mai tare. Mama mea. Mămica mea.

E gălăgie și oamenii țipă, adulții se bulucesc la marginea străzii, împingându-se și ciocnindu-se unii de alții. Simt că mi se înmoaie genunchii, dar femeia mă susține. De la mare depărtare se aude o sirenă, urletul ei se contopește cu plânsetele înfundate ale unor oameni străini. Țin ochii închiși, cât de strâns pot, și încerc să-mi acopăr urechile cu palmele. În jurul meu, lumea devine tot mai strâmtă.

— Nu-l lăsați să vadă. Nu-l lăsați să vadă.

Pe George l-au dus de îndată la spital, dar decesul a fost declarat la scurt timp după sosire. Leziuni cerebrale grave. Când m-am întors la școală după o săptămână, am luat-o pe un drum ocolit și am intrat prin sala de sport din spatele clădirii. N-am mai intrat niciodată pe poarta din față.

— Știu că ți-e greu, spune Jody.

Habar n-am de când niciunul dintre noi n-a mai spus nimic.

— Să rog pe altcineva? Pe mama? Alex, ești OK? Mai ești la telefon?

— Nu. Nu, e OK. Pot să-l iau de la școală. E o altă scoală. E în regulă. E în regulă.

Dar Jody știe că eu traversez întotdeauna strada, că fac chiar un ocol de câteva minute ca să nu trec prin fața porții școlii. Prin fața porții oricărei școli.

— E în regulă, repet.

Ne luăm rămas-bun, pun telefonul jos și rămân așezat cu capul în mâini, respirând calm și conștient de fiecare suflare. Și e evident că nu sunt nicidecum OK și că n-am mai fost OK de multă vreme.

Capitolul 10

Astă-seară e mare concurs la Old Ship Inn, ceea ce înseamnă că în loc de patru clienți sunt zece. Dan și cu mine am fost păcăliți să participăm, deși nu prea avem șanse, având în vedere că majoritatea întrebărilor sunt despre muzica și emisiunile TV din anii 1970. Înconjurat de neobișnuita vânzoleală și hărmălaie, bătrânul Sid șade singur la masa lui, mormăind deasupra tablei de șah, lângă el cu un țap de bere abia atins. Când trece careva pe lângă el, cotul lui țâșnește protector în sus, ca să-și apere masa de intruși.

— Deci, spune Dan. Lucrurile au mers mai bine săptămâna asta?

— Păi… încep eu. L-am luat pe Sam de două ori de la școală.

— Și cum a fost?

— A, super. Chiar super.

•

De fapt, iată cum a fost:

Joi m-a apucat frica și am așteptat în stradă puțin mai departe de poarta școlii, așa că atunci când Sam s-a ivit din mulțime, ducându-și în mână ghiozdanul ponosit și două desene, a trebuit să-l strig.

— Unde-i mami? a întrebat.

— E la serviciu. Ți-a spus de serviciu, nu?

— Când se întoarce?

— Se întoarce la cinci și jumătate, adică peste două ore. Te duc eu acasă.

— Dar mami e acasă?

— Nu, e la serviciu.

— De ce e la serviciu?

— Hai să mergem acasă, bine?

— Dar mami e acolo?

Cam atâta am vorbit în drum spre casă. Am încercat să aflu cum a fost la școală în ziua aceea, dar n-am obținut de la el decât obișnuitele reacții: ori m-a ignorat, ori a zis „bine", ori m-a întrebat el ceva. Am încercat să-i spun ce am făcut eu în ziua aceea („Tati s-a uitat la cincisprezece episoade din *Simpsons"),* dar rotițele minții sale reveneau mereu la grija lui principală.

— Dar mami unde e?

Ajunși acasă, Sam s-a repezit sus, la consolă. Jody îmi spusese că are voie să se joace o oră, așa că eu am stat jos la televizor și am tot schimbat canalele. După o oră am urcat în camera lui, să-i spun că s-a scurs timpul, iar el a aruncat controlerul pe jos.

— Unde-i mami?!

A doua zi m-am apropiat tiptil de poartă, ținându-mă de gard, de parcă aș fi înaintat de-a lungul unei trecători montane primejdioase. Două mame se uitau cam suspicios la mine; mi s-a părut că una dintre ele e o prietenă de-a lui Jody, dar nu sunt sigur. I-am zâmbit oricum și ea s-a întors rapid să stea de vorbă cu altcineva. Din clădirea școlii s-a auzit sunând clopoțelul și treptat au început să iasă și copiii, unii râzând și glumind, alții grăbindu-se spre părinții lor, cu capetele plecate și un aer hotărât.

Pe Sam l-a însoțit întâi un învățător, un tânăr într-un costum ieftin, care l-a îmboldit încetișor pe fiul meu în direcția porții. Sam s-a urnit din loc,

dar tocmai când să-i fac semn cu mâna, a venit în fugă un alt băiat și i-a tras una peste ceafă. Sam a tresărit și s-a ferit. Înfuriat, am făcut un pas spre poartă, dar m-am oprit, neputând să mă decid între furia protectoare și fantoma lui George alergând prin mulțime în stradă. Sam m-a zărit și a venit încet spre mine. Am încercat să mă adun.

— Cine-i băiatul ăla? De ce te-a lovit? Ce se-ntâmplă?

Sam m-a privit nedumerit, incapabil să înțeleagă șarja mea inchizitivă.

— Nu știu. Unde-i mami?

— Vrei să vorbesc cu învățătorul?

— Nu, tati, nu.

— De ce te-a lovit?

— Vreau acasă! Unde-i mami? Vreau să joc *Minecraft.*

Și în clipa următoare plângea, plângea de-a binelea, cu suspine, de i se cutremurau umerii. Am încercat să-l iau în brațe, dar s-a ferit. Ca de obicei, habar n-am avut cum să-l calmez. L-am lăsat s-o ia înainte alergând și, când a ajuns acasă, a dispărut iarăși atât de rapid în camera lui, încât n-am mai avut ocazia să spun ceva. M-am plimbat prin living în lung și-n lat, neputând să mă așez, alimentat de furie și de frică. M-am gândit să sun la școală și să raportez incidentul, dar am decis că e mai bine să stau de vorbă cu Jody, care știe fără îndoială mai multe decât mine. De sus se auzeau sunetele tot mai familiare ale jocului. Muzica domoală de pian, efectele electronice aproape hipnotizante.

•

— A fost cam așa cum mă așteptam să fie, îi spun lui Dan.

— Așa de rău? e replica lui.

Cu concursul ne descurcăm surprinzător de bine. Dan se dovedește, surprinzător, expert în rockul progresiv, iar eu am petrecut atâta timp uitându-mă la posturi TV retro, încât reușesc să

răspund la două întrebări despre *The Sweeney* și îl identific corect pe actorul Fulton Mackay la runda de fotografii. Ieșim pe locul doi, un fapt de pe urma căruia ne alegem cu o sticlă de sherry englezesc.

— Ce naiba *este* de fapt sherry? întreabă Dan.

După patru halbe începem să vorbim de-adevăratelea. În mod surprinzător, Dan este cel care inițiază discuția.

— Deci, amice, care-i planul tău?

— Ce să fie?

— *Planul* tău, țelul tău. Ce urmează?

— Nu știu. Mă uit după joburi, dar nu mi se arată nimic. M-ar ajuta să știu ce vreau să fac, sau la ce mă pricep. Vrei să mă mut de la tine? Te înțeleg perfect.

— Nu! zice Dan. Dar trebuie să începi să te gândești la viitor, frate. Trăiești de prea multă vreme în trecut.

— Eu nu știu ce-i aia, viitorul. Am un trecut apăsător și un prezent fără sfârșit, nu prea mai e loc de altceva. Lucrurile pur și simplu *mi se întâmplă.* Înțelegi ce vreau să spun?

— Atunci fă ceva! Schimbă situația. Preia controlul.

Începe să mă enerveze. Nu am chef de încă o predică despre ce și unde greșesc, în orice caz nu de la Dan.

— Adică să preiau controlul ca tine?

Nu știu de unde mi-a venit să zic asta, dar uite că am zis-o.

— Cum adică?

— Adică pe tine te duce valul de la un contract vag de colaborare la altul, nu ai un plan, nu ai ambiții și nu cred că ai avut vreodată o relație care să dureze mai mult de o lună. Cum poți să trăiești așa? Ești la fel de rău ca mine.

— Nu, spune Dan cu glas coborât și stăpânit. Eu sunt altfel, fiindcă nu-i fac pe toți cei din jurul meu să sufere.

Între noi se așterne tăcerea, întreruptă doar de către Everly Brothers, care tocmai încep să cânte la tonomat. Nu știu dacă ar trebui să fiu furios pe Dan sau impresionat de stilul lui al naibii de direct și incisiv. Optez așadar pentru o reacție matură și inteligentă: să-mi iau tălpășița.

— Atunci mersi mult pentru cuvintele de încurajare, mă duc să-mi iau sedativul în altă parte.

Mă ridic de la masă, dar Dan mă apucă de braț și mă trage la loc pe scaun.

— Măi, Alex, ascultă-mă. Eu te iubesc – ca un frate, vreau să spun – și nu vorbește berea din mine. În capul ăla al naibii de enervant al tău există un Alex haios, genial, cu scaun la cap, pe care trebuie să-l recuperezi.

Pe moment sunt năucit, în parte fiindcă Dan nu m-a agresat niciodată fizic, deci e o chestie nouă, în parte fiindcă noi n-am operat niciodată la un asemenea nivel de sinceritate. E un teritoriu necartografiat.

— Nu știu cum, spun în cele din urmă. Adică, poate dacă-mi găsesc un job, dacă mă apuc de ceva nou…

— Nu, ascultă-mă, tu *ai* un job acum, spune Dan. Un job extrem de important. Alex, jobul tău e să-ți cunoști fiul. Dă-le-ncolo pe toate celelalte, dă-l încolo de serviciu, dă-l încolo și pe George deocamdată. Asta ai de făcut. Adică, lucrurile sunt cât se poate de clare. Trebuie să-l descoperi pe Sam.

Iau o dușcă de bere și mă uit la bătrânul Sid, care șade singur într-un colț, ascunzând probabil o poveste nefericită – o poveste de demult, care acum nu mai poate fi nici înțeleasă, nici schimbată.

— Poți să-mi spui unde și cum? întreb. Fiindcă eu n-am nici cea mai mică idee.

— Măi, omule, spune Dan. Eu am terminat. Asta-i cea mai profundă discuție pe care am purtat-o în ultimii zece ani – nu mai am nimic de spus. Hai să mergem acasă, să bem niște sherry

englezesc, naiba știe ce-o fi aia, și să vorbim despre noul album Chvrches.

Capitolul 11

În săptămâna următoare mă aflu în librăria Blackwell's din Park Street și cercetez raionul de sănătate, până când dau peste o colecție mică de cărți despre autism. M-am hotărât să citesc una. Adică s-o citesc pe bune. Mai avem câteva acasă – majoritatea cumpărate Online, din disperare, la sfârșitul unei zile lungi, cu crize epuizante. Unele dintre ele sunt extrem de pisăloage și educative și tratează boala de parcă ar fi ceva de meșterit în casă, de unul singur; altele sunt mai degrabă niște manuale pentru un stil de viață hippy, care îți dau sentimentul că *tu* ești de fapt cel care are o problemă, fiindcă privești autismul dintr-o perspectivă negativistă, în orice caz, n-am reușit să citesc mai mult de două capitole. Ori îmi fugeau gândurile în altă parte, ori aruncam cartea cât colo. Pentru mine, cărțile acestea se contopesc cu miasma generală a sfaturilor condescendente care au ajuns să facă parte din viața noastră de zi cu zi, de când era Sam mic. La fel se întâmplă poate cu toți copiii, dar dacă există două cuvinte de care se tem în mod deosebit părinții de copii autiști, acestea sunt: „Ați încercat…?" Adică, una e să le auzi de la prieteni (și mă gândesc acum iarăși la

incidentul cu Purcelușa Peppa) și alta e să le auzi pe stradă, de la persoane necunoscute. De exemplu:

„Ați încercat să o luați pe altundeva când mergeți prin oraș?”

Asta ca reacție la o criză a lui Sam, care se trântise pe trotuar în fața magazinului de jucării, fiindcă nu voiam să intrăm.

„Ați încercat să-l lăsați să descopere alimentele cu degetele?”

Într-un restaurant, unde Sam a început să vomite, fiindcă încercaserăm din greșeală să-l otrăvim cu un bob răzleț de porumb dulce.

„Ați încercat să-l ascultați? Copiii ne spun mai multe decât credem noi”.

După o zi pe plajă, când Sam plânsese întruna și noi nu ne putuserăm da seama ce nu era în regulă sau cu ce greșiserăm.

Chestia asta, petrecută cu ocazia unei excursii fatidice de o zi la Salcombe, a fost preferata mea. Jody a trebuit să mă rețină să-l iau pe Sam în brațe și să-l depun în mâinile femeii îngrijorate, de pe șezlongul de alături, alături de cuvintele: „Poftiți, luați-l dumneavoastră, pe bune”. (Încă nu știm ce nu a fost în regulă, dar eu aș miza pe „nisip în chiloți”.)

Gândindu-mă la toate acestea, aleg două cărți care par să se afle undeva la mijloc între curentele de gândire „cum să vă reparați copilul stricat” și „hei, omule, cea care trebuie reparată e *societatea”* și mă duc să plătesc. În drum spre casă îmi cade privirea pe o colecție uriașă de cărți despre *Minecraft,* stivuite de jur-împrejurul unei figurine de carton, pătrățoase, care ține în mână un târnăcop. Dintr-o toană cumpăr una care promite a fi ghidul complet al jocului.

— Deci și copiii dumneavoastră sunt înnebuniți după *Minecraft*? mă întreabă vânzătorul când ajung la casă.

Mă privește insistent, în timp ce îndeasă cărțile într-o pungă de plastic.

— Fiul meu abia a început să joace. Dar, da, se pare că-i place.

— A, păi ai mei nu mai vorbesc despre altceva. *Minecraft* în sus, *Minecraft* în jos. Fiica mea a stat tot weekendul să construiască Taj Mahalul.

— Aha…

— Iar băiatul meu s-a apucat de stadionul Old Trafford. Aseară am stat două ore pe Google să caut poze cu tribuna Stretford End și să le printez. De ce nu s-o fi apucat de Ashton Gate? Că pe ăla îl vedem de acasă.

— OK, bine, de-abia aștept.

— Dar tot e mai bine decât ce-ar mai putea să facă pe consola aia, să împuște oameni în față, să le taie capetele cu săbii, să caftească prostituate și de-astea.

— Sigur că da. Mulțumesc.

Netulburat de această conversație cam ametitoare, intru în drum spre apartamentul lui Dan într-un magazin cu jocuri video, să cumpăr și eu *Minecraft.* N-am mai intrat într-un magazin de acest gen de când mi-am luat acum vreo sută cincizeci de ani *FIFA Football* pe Sega Mega Drive. În mod ciudat, mă simt eliberat. Nu că aș suferi de tehnofobie. Am un smartphone, știu să folosesc un computer, dar ideea de a juca un joc pe un ecran, doar de dragul jocului, mi-e străină. Sunt atâtea filme de văzut și atâtea cărți de citit – încă mă mai lupt cu lista de bibliografie obligatorie pe care ne-au dat-o la începutul facultății. Așa că, de fiecare dată când mă gândesc să mă apuc de un lucru nou, îl compar în mod inconștient cu Dickens sau Derrida. Aici nu există ambiții de acest gen. Rafturile sunt ticsite cu cutii în culori strălucitoare, pe care sunt reproduși soldați spațiali musculoși și furibunzi; pe perete, pe un ecran LCD imens curge un torent nestăvilit de secvențe de joc senzaționale din punct de vedere grafic. Găsesc

într-un final *Minecraft* și pun mâna pe o cutie. Acum am devenit un tip care cumpără jocuri video. Adică, va trebui probabil să-l rog pe Dan să mi-l instaleze, dar oricum. Când ies din magazin, mă lovește un val necunoscut de optimism. Habar n-am ce să fac cu mine și cu Jody, zău că nu. Dar îl voi înțelege mai bine pe Sam; ori o scot la capăt cu *Minecraft,* ori cu autismul, una din două.

Mai târziu, când vine Dan acasă, mă găsește șezând turcește în fața televizorului, cu controlerul de la Xbox într-o mână și cu ghidul *Minecraft* în cealaltă.

— *Iar* jocuri video? întreabă. Câți ani ai – cinșpe?

Pe ecran e peisajul tot mai familiar, alcătuit din blocuri, cu pajiștile sale crestate, presărate cu o floră cubică. Am descoperit că, de fiecare dată când începi un joc nou, e generat un peisaj nou, numai pentru tine. E ca o versiune personală a Genezei – numai că nu există un pom interzis al cunoașterii (și dacă ar exista, ai putea probabil să-l tai și să faci o colibă din el). Ar fi o experiență frumoasă și interesantă, dacă aș avea habar ce trebuie să fac. Am selectat modul Survival[11], care pare să însemne că, dacă nu-mi fac un adăpost până la căderea nopții, or să mă atace niște zombi și niște păianjeni uriași. Nu știu de ce, dar sunt îngrozit. Urmând instrucțiunile din ghid, reușesc să tai lemne și să-mi fac niște blocuri, pe care le așez apoi pe un teren plan, ca să-mi construiesc o casă foarte rudimentară. Arată ca o cabană pentru cercetași, de la IKEA. Când se înnoptează și cerul pixelat se întunecă, îmi dau seama că n-am construit o ușă, așa că nu pot să intru. Sparg foarte rapid o gaură în perete, deschid meniul pentru crafting și selectez o ușă, pe care o fixez apoi în gaură. Se deschide și se închide în urma mea cu un țăcănit mulțumitor. Sunt în siguranță. Asta face Sam de câteva săptămâni?

— Ai idee ce ar trebui să fac acum? îl întreb pe Dan.

— Unde sunt armele? întreabă.

— Nu cred că există arme.

— Atunci ești de capul tău, amice.

Apăs butonul de salvare, pentru ca lumea mea să nu fie ștearsă, după care închid consola.

— Nu înțeleg secolul XXI, spun.

Seara îmi verific e-mailurile, îngrijorat că de două săptămâni nu mai am nicio veste de la Emma. Nimic. Mă uit pe Facebook și pe Instagram – nimic nou. Mă întind pe saltea cu ghidul *Minecraft* și cărțile despre autism, le răsfoiesc, citesc un pasaj dintr-una, un pasaj dintr-alta. Adorm cu gândul la schelete războinice și bariere sociale.

•

Alarma telefonului mă trezește sâmbătă dimineața devreme, în ziua rezervată lui Sam, iar sentimentul familiar de neliniște se ivește instantaneu. A plouat cu găleata și acum picură fără oprire, englezește, așa că am putea sări peste mersul în parc. Mă gândesc să mă duc cu el la bazin, dar ăsta e un alt coșmar – voi lua prosopul potrivit, vom căpăta cabina de schimb potrivită, îl va stropi un alt copil în bazin, lucruri care pot declanșa o criză totală? Va trebui să-i explic totul supraveghetorului, care sare în apă crezând că Sam se îneacă? Poate reușesc să mă duc cu el în oraș cu autobuzul. Ne-am putea târî din restaurant în restaurant, să mâncăm prăjituri toată ziua și să urmărim avioane pe Flight Track. Dar după aceea am să-l duc acasă la Jody cu un nivel crescut de zahăr și aditivi în sânge, ceea ce nu cred că e corect.

Când ajung, parchez în fața casei și o văd pe Jody înăuntru, făcând curățenie. Îmi trag pe cap gluga de la hanorac și străbat cu pași grăbiți aleea. Jody mă zărește și îmi face cu mâna.

— Salut, tati, am făcut un castel, spune Sam când îmi deschide.

— Aha, OK, *Minecraft,* da?

Dar a și țâșnit în sus pe scări. Eu rămân jos cu Jody și nu știu ce să-i spun.

— Salut.

— Hei, salut.

Ascultă un CD pe care nu-l recunosc, ceva cu chitare sacadate și distorsionate și cu voci gâtuite. Poartă o pereche de jeanși *skinny* și un tricou negru strâmt, cu Joy Division[12]. Arată cu zece ani mai tânără decât mine.

— Arăți super, spun.

— Am apucat să dorm, răspunde.

— Cum e jobul?

— Grozav! E ciudat să fac iar așa ceva, dar pregătim niște expoziții interesante – artiști noi, o grămadă de chestii noi de învățat.

Brusc își dă seama cu câtă efuziune vorbește, se întoarce să mă privească și are o expresie vinovată. Ceva e altfel, nu știu ce, dar între noi s-a căscat un gol și pentru prima oară bănuiesc, cu o senzație surdă de groază, că nu-l mai putem închide.

— Dar tu ce mai faci? Bei o cafea? Tocmai am făcut-o.

De sus se aud râsete și, puțin șocat, îmi dau seama că e Sam, singur și fericit. Ședem și ne bem cafeaua, ascultând cum fiul nostru, care are nevoie de regulă de contact aproape permanent cu Jody, se distrează de unul singur, undeva departe de noi, într-o altă lume. Conversația noastră decurge cam stângaci și superficial. Ea îmi mai povestește puțin despre jobul ei, eu îi vorbesc despre cărțile noi despre autism și despre planul meu de a-l înțelege în sfârșit, sincer și *cu adevărat,* pe Sam.

— Ei bine, s-ar putea să ai ocazia să-ți pui planul în aplicare, spune Jody.

— Cum așa?

— Păi, prietena mea din facultate, Gemma, se mărită luna viitoare în Norfolk. Mă gândeam să te

întreb dacă poți să stai cu Sam tot weekendul, de sâmbătă dimineața până duminică seara. E al doilea weekend din octombrie. Poți?

Nu sunt pregătit pentru asta, dar mi-am făcut-o cu mâna mea. Un weekend întreg. Mintea mea o ia razna de panică. N-am stat niciodată atâta timp cu el – nici măcar când locuiam aici, cu Jody. Gândul că va trebui să fac în așa fel încât Sam să fie mulțumit, să se simtă în siguranță vreme de două zile; toate nenorocirile care se pot întâmpla. Să alerge în stradă, prin mulțimea de părinți, să zboare prin aer.

— Fir-ar să fie, cred că în sâmbăta aia trebuie să particip la un fel de petrecere de adio la firmă, mă grăbesc să spun. Știi, să-i mai văd o dată pe toți, să-mi iau rămas-bun, să mă îmbăt și să-i implor să mă reangajeze, chestii de genul ăsta. Îmi pare rău.

Jody mă privește fix preț de câteva secunde.

— OK, cum zici tu, Alex. M-am gândit că v-ar prinde bine amândurora, dar se pare că nu.

Încolțit, reușesc să îmi transform frica în supărare.

— Jody, noi ce facem? Au trecut aproape două luni. Eu nu știu care-i planul. Nu știu ce am de făcut.

E o mutare disperată, stângace și inoportună. Realizez instantaneu că e o greșeală. Jody oftează și privește afară pe fereastră.

— Nu știu, Alex. Nu știu nici eu. Încerc să mă dumiresc și eu. De opt ani am sentimentul că toate se învârt în jurul lui Sam – să ne descurcăm cu situația lui Sam, să ne facem griji din pricina lui Sam. Și, ca să fiu sinceră, Alex, niciodată n-am avut sentimentul că tu ai fost sută la sută alături de mine. Știu că lucrai, știu asta. Dar nu era numai munca, tu erai absent din *toate*. Nu mai pot continua așa. Ne tot învârtim în cerc.

— Făceam ce trebuia să fac, ca să fiți voi doi în siguranță.

— Dar *eram* în siguranță! Nu era nevoie să muncești non-stop.

Se lasă o lungă tăcere, întreruptă doar de zgomotul înfundat al unui avion care trece pe deasupra casei. Seamănă cu sunetul amenințător al tunetului. Privesc în jur și am senzația că mă aflu în livingul altcuiva.

— Sam e bine astăzi, spune Jody cu un glas calm și măsurat. Se joacă în camera lui și e mulțumit. Deci cred că ar fi mai bine să pleci.

— Trebuie să vorbim despre asta, zic.

— Nu, nu astăzi. Nu acum. Luni dimineața mergem să-i arătăm lui Sam școala St Peter's. Poți să faci măcar asta?

— Da, sigur că da.

— Bine, atunci ne vedem luni.

Mă întorc să plec, dar Jody spune:

— A, și a sunat mama ta. Nu i-am spus ce se întâmplă. Ar trebui să o suni.

Mă opresc și dau din cap.

— Și auzi, continuă Jody, apreciez faptul că-l iei pe Sam de la școală. Crede-mă, știu cât de greu îți este. Dar ai nevoie de ajutor, Alex. Treci prin viață ca un somnambul. E momentul să te trezești.

Capitolul 12

Când a murit George, lumea noastră a intrat la apă. Mama, Emma și cu mine trăiam într-o mică pată de lumină. O vreme au venit la noi rude, prieteni și vecini, își făceau de lucru, încercau să ne ajute – și la început au reușit. Unii, nu mai știu cine, veneau să ne gătească și să ne facă curat. Vecinii își trimiteau copiii cu jucării și dulciuri, pe care noi le acceptam cu lăcomie. Dar eram de fapt singuri în centrul acestor întâmplări, rupți de lume, izolați din cauza șocului și a neputinței de a înțelege. Pe urmă, generozitatea și susținerea au început să pălească. Rudele pe care nu le mai văzusem de ani de zile s-au întors la viețile lor; prietenele mamei erau dezamăgite că ea nu suferea așa cum credeau ele că ar trebui să sufere. Mama e o femeie mândră, tenace, care a copilărit alături de patru frați într-o casă minusculă din Redruth, în ultimii ani de glorie ai industriei extractive a cositorului. Pe atunci nu prea era loc de sentimente și mâhniri, iar mama a trecut prin acele prime săptămâni de după moartea lui George cu o demnitate care a fost greșit înțeleasă drept răceală. Veniți ca la un spectacol al durerii, oamenii au stat în preajmă, au așteptat să o vadă prăbușindu-se,

dar ea n-a făcut-o; înșelați în așteptările lor, s-au întors împotriva ei sau au plecat. Și așa am rămas iarăși singuri, doar noi trei, ghemuiți unii într-alții, ca supraviețuitorii unui mare cutremur.

Însă mama ne-a făcut să revenim la viață. N-avea încotro. Tata plecase demult – deși „tată" nu e cuvântul potrivit pentru acest bărbat pe care niciunul dintre noi nu și-l mai amintește. Unchii mei îl numeau un târâie-brâu, îl considerau un om de nimic. Dar cumva reușise să o convingă pe mama – disperată să scape de ei, cred – să se mute în Somerset, unde căpătase el o slujbă la tipografia din Bath, pe care a pierdut-o însă curând. A plecat înainte să se nască Emma și de atunci mama nu l-a mai văzut și n-a mai vorbit de el. Noi știam că e mai bine să nu punem întrebări, la fel cum am știut, când mama ne-a trimis iar la școală după o săptămână de la moartea lui George, că asta va trebui să facem. Eu eram destul de mare ca să înțeleg că lucrurile întâmplate erau iremediabile, că George nu se va mai întoarce niciodată acasă, dar cu Emma a trebuit să ducem muncă de convingere. Asta se pare că a fost misiunea mea. Iar în sufletul meu era adânc înrădăcinat și de neclintit, în pofida protestelor tuturor celor cărora le destăinuiam acest lucru, un sfâșietor sentiment de vinovăție.

— Termină, Alex, lasă-mă-n *pace*!

Cuvintele acestea m-au obsedat; au planat mereu deasupra mea ca un nor negru.

Treptat am învățat însă să-mi mai amintesc și altceva. Ceva din ziua dinaintea morții lui. Mama ne dusese la Londra să vedem Muzeul de Istorie Naturală. Era o zi neobișnuit de caldă, primul semn că se apropia primăvara. Dimineața am petrecut-o alergând de la un exponat la altul, apăsând butoane, cercetând schelete de dinozaur și modulul lunar *Apollo*. Apoi ne-am dus într-o veche cafenea din susul străzii, cu marchiză roșu-aprins și măsuțe de lemn pe stradă. Ne-am așezat la soare

și am mâncat înghețată, am pălăvrăgit și am râs, am comparat suvenirele pe care ni le cumpăraserăm: bucăți de cristal, cărți poștale, o mingiucă de cauciuc, pe care Emma a aruncat-o de cealaltă parte a străzii și a crezut că o pierduse, dar George i-a adus-o înapoi. Când ne-am întors spre stația de metrou, George m-a luat pe după umeri și eu, la rândul meu, l-am luat pe el pe după umeri, iar mama a râs de noi. „Ia uită-te la ei", a spus. „Micii mei bărbați".

La amintirea aceasta am recurs pentru a risipi întunericul. În fiecare noapte, luni la rând, m-am silit să-mi amintesc fiecare detaliu, ca să nu se piardă. Acum am o fotografie cu George și cu mine stând în fața cafenelei – mama a găsit-o și mi-a dat-o acum câțiva ani. Am făcut mai multe copii, am și niște versiuni digitale pe un hard. Când pierzi pe cineva, durerea se revarsă asupra ta ca un potop, dărâmând toate sistemele de apărare pe care ți le-ai clădit cu grijă. Trebuie să faci tot ce poți, să te folosești de orice ai la îndemână, pentru a supraviețui.

•

E o dimineață senină și răcoroasă, când parchez iarăși în fața casei noastre, pe străduța cu case victoriene trase la indigo. Îl ducem pe Sam să vadă școala St Peter's. Jody zice că-l pregătește de câteva zile – pe Sam trebuie să-l previi asupra unor acțiuni de acest gen: să-l iei într-o zi de la școala lui și să-l duci să vadă alta e un eveniment major. Îl tulbură și îl zăpăcește. Nu va fi foarte distractiv. Jody iese din casă cu o mină gravă; poartă o bluză elegantă, vârâtă la nimereală în fustă. Încuie ușa și vine spre mașină, ținându-l de încheietura mâinii pe Sam, care are un aer pierdut.

— Salut, spune cu glas sfârșit.

— Salut, totul e în regulă?

— Nu mă întreba.

Sam urcă în spate, își prinde centura de siguranță și șade cu capul îngropat în mâini.

— Salut, Sam, spun voios.

— Taci din gură!

— OK, răspund și mă uit la Jody.

— Crunchy Nut Cornflakes nu sunt buni, îmi șoptește ea. Și pantalonii sunt prea lungi.

Dau sobru din cap.

Nu vorbim multe pe drum. Încep să-i vorbesc lui Sam despre școală – despre aleea mărginită de copaci, clasele mici, învățătorii prietenoși – dar el își vâră degetele în urechi.

— Nu vreau să merg la școala asta!

Începe să tragă șuturi în scaunul meu, tot mai înverșunat. Fără un cuvânt, trag scaunul în față.

— Vezi ce ratezi? spune Jody.

— Nu a fost alegerea *mea,* ripostez.

Atmosfera din mașină e încărcată de resentimente. Când ajungem la școală și parchez, niciunul dintre noi nu se clintește, de parcă am fi încremenit cu toții în această stare de ostilitate generală. Sam s-a lăsat jos de tot pe banchetă, Jody privește în gol.

— OK, zic în cele din urmă. Hai să mergem să ne întâlnim cu directoarea.

Mă dau jos din mașină, Jody la fel, dar când să deschid portiera din spate, Sam se aruncă într-o parte și trage de ea, ținând-o închisă.

— NU! răcnește. Nu vreau scoală nouă!

— Sam, spun. Sam, haide, o să-ți placă.

— Nu!

Deschid puțin portiera, dar el face ce face și o trântește la loc, după care se întinde pe banchetă și lovește cu picioarele în geam.

— Sam, încetează, o să spargi geamul, spune Jody.

Cu o mișcare bruscă, Jody deschide portiera, îl apucă pe Sam de gleznă și începe să tragă de el. Șocat, stau o clipă deoparte, neștiind cum să intervin și copleșit de sute de amintiri similare: Sam bebeluș refuză să fie dat jos din scaunul pentru copii al căruciorului de cumpărături; Sam la

grupul de joacă se ascunde sub masa de lucru, îi lovește pe ceilalți copii, îi sperie în asemenea hal, încât trebuie să-l ducem acasă; Sam în drum spre școală plânge și se zbate, până i se face rău. Uneori am sentimentul că așa ne-am petrecut ultimii opt ani – trăgându-l după noi pe băiețelul nostru frumos, dintr-o situație dramatică într-alta.

— Poți să mă ajuți? strigă Jody, în vreme ce Sam s-a încleștat de scaun și o lovește cu picioarele peste mâini și brațe.

Brusc îmi dau seama că ne aflăm în fața școlii, că am putea fi văzuți din vreo clasă și din secretariat.

— Ce faci? Îl *doare*! spun.

Scuip cuvintele cu o furie neașteptată, uitându-mă după învățători la ferestrele școlii. Jody mă privește uluită și imediat mă simt vinovat că-i aduc acuzații. A fost o vreme când făceam față împreună unei asemenea situații, când ne căzneam să-l îmbrăcăm cu uniforma de scoală sau ne certam cu el din pricina mâncării. Acum suntem despărțiți și e atât de ușor să ne învinuim reciproc.

— Auzi, n-are rost, spun. Nu putem să-l ducem înăuntru în halul ăsta.

— Ah, futu-i! strigă Jody.

Îi dă drumul lui Sam, care se trage înapoi în mașină, plângând cu suspine. Acum plânge și Jody.

Caut disperat o cale de a dezamorsa situația și tocmai atunci îmi bâzâie mobilul în buzunar. Îngrijorat că ar putea fi cineva de la școală, care se întreabă ce dracu' se întâmplă în parcarea lor, îl scot din buzunar și mă uit pe ecran.

— Să fiu al naibii, spun când văd numele.

Distras pe moment de la haosul din jurul meu, răspund la telefon.

— Alo?

— Salut, Alex, eu sunt!

Glasul ei e vesel și clar, iar contrastul cu tot ce s-a întâmplat azi-dimineață e șocant.

— Unde ești?

Jody se șterge la ochi cu o batistă. Urcă în mașină și trântește portiera după ea. Sam își aranjează centura de siguranță și se așază cu spatele drept, brusc înseninat, acum când se pare că vizita s-a încheiat.

— Sunt bine! M-am întors, Alex!

— Cum?

— M-am întors în Anglia!

— Poftim? Când?

— Acum, acum sunt aici! Sunt în drum spre Bristol! Spune-mi, pot să stau la voi câteva zile?

Am senzația că viața mea a început brusc să se deruleze mai repede, că toate mi se întâmplă acum cu o viteză năucitoare.

— Ce să faci? îngaim.

Convorbirea se întrerupe. Rămân pe loc, uitându-mă tâmp la telefon preț de câteva secunde, după care mă sui încet la volan.

— S-a întors Emma, spun.

— Am auzit, răspunde Jody.

— Îmi pare rău. Îmi pare rău că nu ți-am fost de ajutor. Venim cu el săptămâna viitoare. Când va fi într-o dispoziție mai bună.

Jody dă din cap și se uită în altă parte.

Ne întoarcem în oraș, într-o tăcere întreruptă din când în când doar de Sam, care acum e mult mai bine dispus și ne pune întrebări despre locurile pe lângă care trecem.

— Asta-i o biserică? Ce-i o biserică? De ce-i așa înaltă clădirea aia? câți oameni locuiesc în casa aia? Am să construiesc clădirea aia în *Minecraft.* Tati, știi că poți construi trepte în *Minecraft*? Și garduri? Eu am făcut o scară până sus de tot.

Pornesc radioul.

Când ajungem acasă, vedem un taxi parcat în față. Din el coboară Emma, cu un rucsac atât de mare, încât ar încăpea cu ușurință o persoană înăuntru. Părul ei blond e tuns scurt, aproape periuță, iar pielea e bronzată într-o nuanță caldă, mierie. Îndeasă niște bancnote în mâna

taximetristului, îi spune ceva și mai scoate din portbagaj încă un rucsac la fel de mare. Noi rămânem în mașină, uitându-ne la ea cu un aer tâmp.

— Ce n-ai… spune Jody.

— Tipic pentru Emma, zic eu.

Mă dau jos din mașină.

— Vrei să te ajut cu astea? întreb.

— Alex! țipă Emma și mi se aruncă de gât.

O îmbrățișez și eu, încă buimac și absent, încă incapabil să procesez această schimbare radicală. N-am mai văzut-o de mai bine de un an – atunci a revenit scurt în țară, de ziua unei prietene, pentru o petrecere somptuoasă pe domeniul Babington House, dar eu n-am apucat să stau cu ea decât vreo două ore. Așa au fost lucrurile în ultimii zece ani – am ciupit din când în când câte un moment cu ea.

— Ieși OK? S-a întâmplat ceva?

— Tipic pentru Alex! râde Emma și se uită la Jody, care a coborât în sfârșit din mașină.

Sam s-a dat jos și el și o privește pe Emma cu un interes rezervat.

— El e Sam? țipă Emma. Doamne, ce mare s-a făcut!

Se îndreaptă spre el, dar bunul-simț o îndeamnă să nu-l strângă în brațe, ci să-i întindă mai bine mâna. Sam nu se uită la Emma, dar îi apucă o clipă mâna, înainte de a se retrage.

— Mă bucur să te văd, Sam. Eu sunt Emma! Mătușa Emma, dacă ții neapărat. Dar nu *tanti* Emma, pentru numele lui Dumnezeu. Am auzit că-ți plac avioanele. Eu am călătorit cu atâtea avioane!

Se întoarce spre Jody. Ele n-au prea avut ocazia să se întâlnească. Emma a lipsit când noi am devenit un cuplu, a lipsit de la nunta noastră modestă, dar ne-a trimis un mesaj video din Vietnam; a lipsit când s-a născut Sam. Au mai vorbit pe Skype, dar nimic mai mult. Se îmbrățișează cu o oarecare reținere.

— Sper să nu vă deranjeze că am venit așa! spune Emma.

— Jody, zic eu. Nu-l duci tu pe Sam înăuntru? Ca să schimb două vorbe cu Emma?

Jody mă privește fix, vrea să-mi comunice ceva, dar habar n-am ce. Îl ia pe Sam de mână și se îndreaptă spre casă.

— Care-i faza? întreabă Emma.

— E complicat. De ce nu mi-ai spus că vii acasă?

— A fost o decizie spontană. Ce se întâmplă aici?

— Uite, noi… noi ne-am despărțit de probă – așa se zice, nu? Situația era foarte tensionată. Sam și toate celelalte. Munca…

— La naiba. Vrei să plec?

— Nu, spun aproape în silă, dar mă corectez imediat. Nu! Bineînțeles că nu. Dar, Dumnezeule, am atâtea pe cap. Nu te-ai gândit c-ar fi mai bine să dai un telefon înainte? Nu te-am mai văzut de mai bine de un an.

Ridică din umeri și începe să-și verifice telefonul.

— OK, ce-ar fi să mergem la Dan și să-ți lași lucrurile acolo?

— Locuiești la Dan?

— Da, are un apartament nou în Redeliffe.

— Super. Cum zici tu.

Încerc să-i explic lui Jody care-i faza, dar cum nici eu nu prea știu care-i faza, sfârșesc prin a bălmăji niște aiureli. Jody îmi face semn să plec și închide ușa.

— Asta, zice Emma, a fost o situație cam penibilă.

Mă gândesc să-i explic Emmei tot ce s-a întâmplat în ultimele luni: certurile și stresul din cauza lui Sam, programul meu interminabil la serviciu, oribila după-amiază de duminică în care Jody mi-a spus: „Trebuie să trăim o vreme fără tine”, concedierea. Dar mă aflu încă în stare de șoc

și e cam mult pentru cineva care tocmai a aterizat de pe cealaltă parte a planetei.

— Doamne, Emma, spun și clatin din cap.

— Vrei să plec?

În tonul ei detectez o irascibilitate familiară, care mă transportă cu zece ani în urmă.

— Ai ce despacheta, nu glumă.

— Mie-mi spui, mai am două geamantane la gară.

Se uită la mine și e evident că se așteaptă să pufnesc în râs, dar când vede că nu o fac, zice „hm” și își îndreaptă iarăși atenția către telefon. Urcăm în mașină și parcurgem în tăcere scurtul drum până la Dan, Emma fiind total absorbită de telefon. Abia când oprim în fața blocului și așteptăm să se deschidă încet poarta, rup tăcerea.

— Îl sun pe Dan, sunt convins că n-are nimic împotrivă să stai la el.

— Doar o vreme. Mai am și alți prieteni în Bristol. Am să plec curând.

— Mda, răspund. Nu mă îndoiesc.

E o remarcă răutăcioasă, dar Emma nu pare să observe. Nu-mi dau seama cât de mult s-a schimbat în ultimii zece ani. Când Dan îmi răspunde, pare ciudat de încântat că Emma s-a întors și acceptă bucuros să stea la el. Convenim să stea ea câteva zile în camera de oaspeți, să se reaclimatizeze, iar eu am să dorm pe canapeaua din living. E o situație obișnuită, eu făcând loc ca să încapă Emma. În adolescență era cam răsfățată și egoistă, dar și plină de viață, sociabilă și populară – exact opusul meu. Prietenii ei îi spuneau Zăpăcita, dar o făceau cu căldură și afecțiune. În vreme ce colegii ei îmbrățișau curentul Emo[13] și umblau în tricouri negre, cu fețe mohorâte și linii groase de tuș negru în jurul ochilor, Emma era o stea strălucitoare, cu rochii în culori luminoase și bocanci Doc Martens de un roz șocant. Uneori mă gândeam că supracompensează, că pune la cale un spectacol pentru toată lumea –

în special pentru mama. Dacă a fost într-adevăr așa, nu s-a dat niciodată de gol. Și după aceea a plecat.

— *Tu* ești OK? întreb într-un final, când coborâm din mașină.

— Da, sunt bine, spune. Mi-am dorit doar să mă întorc acasă și să revăd pe toată lumea.

— Rămâi?

— Nu știu.

Oftez.

— Alex, sunt atât de năucă de la diferența de fus orar, putem s-o lăsăm pe altă dată?

Când ajungem sus, trece ca un bolid pe lângă Dan, dă buzna în camera de oaspeți și se prăbușește într-un mod foarte dramatic pe salteaua gonflabilă.

— Aoleu, chestia asta-i de căcat, spune.

Și închide ușa, trăgându-i un șut. Îi las rucsacul în hol. Încordat și tulburat, mă duc în living și mă prăbușesc pe canapea.

— Ce dracu' a fost asta? zice Dan.

— Obișnuiește-te, răspund.

Mai târziu Dan iese, iar eu decid că o sesiune scurtă de *Minecraft* e o bună modalitate de a mă detașa puțin de viața mea, care tocmai se dezintegrează într-un mod bizar. Am mai avut câteva sesiuni experimentale, când n-am prea făcut altceva decât să mă plimb prin peisaj și să construiesc mici adăposturi la căderea nopții. Acum vreau să construiesc ceva ca lumea – ceva care să semene cu o clădire, nu o colibă șubredă de lemn din filmele horror americane, în care un țărănoi psihopat sare cu fierăstrăul electric la niște adolescenți în călduri. Mă gândesc că ar fi bine să mă perfecționez, dacă voi petrece un weekend întreg cu Sam. Scotocesc așadar în cutia cu lucrurile mele de la birou și dau peste fotografia cu Vila Savoye a lui Corbusier, pe care o aveam atârnată pe perete, la birou. Clădirea e un dreptunghi alb, așezat pe niște coloane

dreptunghiulare – pare un proiect realizabil. După două ore obțin ceva care seamănă cu o cutie enormă pentru pantofi, suspendată pe o serie de stâlpi butucănoși de cărămidă. Dimensiunile sunt total greșite. E de fapt desenul tridimensional al unui copil, făcut după o clădire a lui Corbusier.

În timp ce studiez ghidul, se întoarce acasă și Dan, cu o sticlă de vin și trei cutii de Pringles.

— Păi, Emma unde e? întreabă.

— A, salut și ție, răspund. Doarme încă.

Emma nu se mai arată până a doua zi la ora unu după-amiaza.

•

Astă-seară mă duc cu Emma în vizită la Jody și Sam. Mi-am dat seama că, în ciuda a tot ce se întâmplă, mi-e dor de el, că săptămânile și lunile trec și că acest omuleț pe care Jody și cu mine l-am creat împreună a început să crească fără mine. Am iarăși sentimentul că trebuie să-l cunosc înainte de a fi prea târziu.

La început e sfios în prezența Emmei, se ascunde încurcat în spatele lui Jody, ținându-se de fusta ei, dar pe urmă Emma îi dă o pungă plină cu avioane de jucărie, pe care le-a adunat cam de la toate companiile aeriene cu care a zburat în ultimii cinci ani. Sam e atât de încântat, încât își uită teama și le primește din mâinile Emmei.

— Acum hai, îmbrățișează-mă! îi cere Emma.

Și Sam o face.

— De ce nu te duci tu sus cu tati și-i arăți ce ai mai făcut în jocul tău? spune Jody.

— Aș putea, spune Sam. Dar nu e mare lucru.

Așa că, în vreme ce soția și sora mea se chinuie să poarte o conversație poticnită, dar amabilă în living, Sam mă conduce sus, pornește consola și încarcă *Minecraft.* Stăm unul lângă altul, dar el se mută puțin de lângă mine, mai aproape de ecranul LCD. Se orientează cu ușurință în meniuri și încarcă un joc salvat sub numele „caselul (sic!) lui Sam”.

După ce s-a încărcat jocul, ne trezim în afara unei clădiri construite în mare parte din blocuri cu pete gri și negre, care seamănă cu un pavaj. În fiecare colț e un turn grosolan, iar de jur-împrejurul acoperișului sunt creneluri de dimensiuni neregulate. Arată ca o toaletă publică victoriană, care s-a năruit. Nu-i spun asta lui Sam.

— Ăsta e castelul meu. L-am făcut din piatră. Trebuia să aibă…

Dar se întrerupe, navigând absorbit în această lume. Intră în clădire pe o ușă dublă. Înăuntru a făcut podele de lemn și o scară de piatră până la nivelul acoperișului.

— Aș putea face un dormitor, ar trebui să fie și un dormitor, spune. Aș putea face o cameră pentru cărți, dar încă n-am făcut cărți. E doar în caz…

Vorbește parcă de unul singur, încetișor, în propoziții scurte, cu poticneli, dar apar cuvinte noi – vrajă, biom, portal – și brusc îmi dau seama că folosește acel limbaj imaginativ la care ne-a spus logopedul să fim atenți. E un progres. Un progres real. Știu că ar trebui să-l încurajez, să mă alătur lui, să transform totul într-o conversație, dar nu știu destule despre joc, sunt blocat. Apoi zăresc o carte lângă el – deschisă la o fotografie a Turnului Londrei. Surprins, îmi dau seama că e cartea pe care i-am cumpărat-o eu, cea pe care credeam că o aruncase cât colo, fără să se mai gândească la ea.

— A, faci un castel ca acesta? întreb și arăt către fotografie.

— Am încercat, oftează. Nu pot. E prea înalt. Am încercat, dar m-am enervat.

— Nu mă mir. E foarte înalt și are turnurile astea în colțuri – cred că e dificil.

Se însuflețește și mișcă ecranul ca să văd mai bine.

— Uite, am încercat turnurile, spune. Am încercat, dar blocurile sunt cubice. Am făcut un turn înalt, dar am căzut și am murit. Așa că am patru turnuri mici. Unu, doi, trei, patru.

— Păi, eu zic că e un început foarte bun, dar acum trebuie să închidem jocul. Sam, îmi poți arăta cum se salvează? Eu nu știu.

— E simplu, spune.

Și, spre mirarea mea, ia bucuros controlerul, apasă pe pauză și deschide meniul de salvare. Apasă încet, arătându-mi butoanele pe controler.

— Și *acum* poți să închizi, spune el, persiflând felul de a vorbi al unui părinte.

Îl ajut să se pregătească de culcare, după care îl duc jos să spună tuturor noapte bună. Emma și Jody par să se înțeleagă. Fiecare are în față un pahar mare de vin alb, fapt care a favorizat probabil buna înțelegere. Jody vorbește despre noul ei job la galerie – se pare că expun lucrările unui artist digital local, ceea ce a presupus instalarea în spațiul galeriei a unor ecrane LCD uriașe. Logistica sună complicat. Jody e încântată. Dar pe mine mă izbește iarăși faptul că nu mai locuiesc aici. Sunt doar un oaspete în casa asta, la fel ca Emma.

După vreun ceas ne luăm la revedere și plecăm. E o noapte senină și rece – mâine dimineață s-ar putea să fie chiciură pe parbrize. Toamna s-a instalat de-a binelea. Când mergem la mașină, Emma își strânge în jurul corpului jacheta tricotată și dârdâie într-un mod dramatic.

— Deci ce se întâmplă, Alex? Ce ai de gând să faci?

— Nu știu. Ți-a spus ceva?

— Nu prea. Crede că ai nevoie de ajutor – cu George și cu toate celelalte.

— Nu prea înțeleg ce înseamnă asta.

Când ajungem la mașină, Emma se oprește o clipă înainte de a urca.

— Un lucru e clar, Jody te iubește, spune. Naiba știe de ce, având în vedere că ești un nemernic.

•

Dan e acasă, când ajungem la apartamentul lui. Deschid ușa, iar el ne așteaptă în hol.

— Emma, ticăloaso!

— Dan, tâmpitule!

Se îmbrățișează, iar Emma pare enorm de ușurată că se află în sfârșit în compania cuiva care n-are nimic de-a face cu atmosfera apăsătoare din familia noastră. Cineva care e bucuros să joace îndrăgitul joc britanic de societate „Hai să ne prefacem că nu e totul dat peste cap".

— Cred că trebuie să mergem imediat la cârciumă! spune Dan.

Aha, *celălalt* joc britanic îndrăgit, atunci când vrei să scapi dintr-o situație dificilă.

— Nu te-ai schimbat, replică Emma.

Și așa ajungem în Old Ship, unde e seară de *fish and chips,* ceea ce înseamnă că sunt tot aceiași patru mușterii fideli, numai că astăzi mănâncă *fish and chips.*

— Unde e Sid? întreb când mă duc la bar să comand de băut.

— Nu vine niciodată în serile de *fish and chips,* spune Maureen, barmanița, care și-a tatuat LOVE pe degetele de la mâna stângă și astăzi a îmbrăcat un tricou negru cu un delfin. Fred mănâncă întotdeauna un ou murat la pește, iar Sid nu poate să suporte mirosul. N-ai cum să-l condamni.

Dau grav din cap când Fred, care stă lângă mine la bar, mușcă din porcăria murată de pe farfuria lui, umplând toată zona barului cu o duhoare sulfuroasă de-ți dau lacrimile. Când duc băuturile la masa noastră, Emma și Dan stau de vorbă, râd, se hârjonesc. Așa decurge seara. Ea îi relatează lui aventurile ei de călătoare în jurul globului, el o delectează pe ea cu poveștile lui despre petreceri în cluburile din Bristol și festivaluri de muzică. Eu tac, beau și râd în momentele pe care le consider oportune, incapabil să mă armonizez cu ei. După câteva beri mă ridic să mă duc la toaletă și când mă întorc Dan o interoghează în glumă pe Emma.

— Nu, dar de ce *ai plecat,* de fapt? vrea el să știe.

— Mda, asta m-ar interesa și pe mine să aflu, spun, încercând să simulez aceeași nonșalanță.

— Of, Doamne, marea întrebare! spune Emma, ia o dușcă de bere și se șterge la gură cu dosul palmei, gesticulând într-un mod dramatic. Aveam nevoie de *spațiu*! Era atât de claustrofobic acasă, iar prietenii mei mă tratau ca pe ceva… stricat. Alex suferea ca un câine și mama se prefăcea că nu s-a întâmplat nimic. Iar tu, Dan, cum să spun, erai un drăguț, dar aiurit, și mai aveai și o gașcă de fete care se ținea scai de tine, de parcă ai fi fost Justin Timberlake din Bristol. Nu te puteam lua în serios. Ah, scuze!

Dan ridică din umeri și râde, dar eu observ o schimbare la el, o tresărire infinitezimală. Emma îl privește și ea cu atenție. Urmează o pauză lungă, în care eu beau pe nerăsuflate aproape jumătate din halba mea. Prind curaj de la alcoolul care mi s-a urcat la cap și zic:

— Ia uite ce cred eu. Înainte să moară George, tu erai puiul familiei, toată lumea te răsfăța. Tu erai în centrul atenției. Dar după aceea, după accident, noi toți a trebuit să ne schimbăm, iar dinamica s-a modificat. Atunci te-ai simțit pierdută. Există o poezie de Philip Larkin despre tinerele mame din parc: „Ceva le împinge la marginea propriilor vieți”. Așa te-ai simțit și tu în toți anii aceia, până ai plecat – de parcă durerea și toate celelalte te-ar fi împins deoparte. Te-ai simțit nedreptățită.

Ridic halba și înghit ultima dușcă.

— Poate că ai plecat fiindcă îți doreai să joci și să fii adorată pe o nouă scenă.

Emma pufnește odată cu amărăciune și se ridică de la masă.

— Du-te-n mă-ta, spune.

După care surioara mea, pe care n-am prea văzut-o în ultimii ani, iese din pub, trântind în urma ei ușa veche de lemn. Dan se uită la mine, dar privirea lui e de nepătruns.

— Închidem! strigă Maureen din spatele barului. Și sper să ieșiți și voi la fel de iute ca ea.

Afară, aerul rece mă trezește puțin. Dan primește un SMS de la Emma, cum că va dormi peste noapte la o prietenă.

— De unde ai scos toate prostiile *alea*? spune Dan.

Ridic din umeri și ne continuăm drumul fără să scoatem un cuvânt. Mă gândesc la Jody și la cât de părăsită s-a simțit ea, la fel ca mine odinioară – la faptul că *ea* nu are unde să fugă. Când am cunoscut-o era o studentă strălucită, urma să facă un masterat, să termine facultatea și să fie curatoarea celor mai senzaționale expoziții de artă, dar de planurile ei s-a ales praful. La un an după ce ne-am cunoscut, în timpul unui sejur ieftin în Spania a existat o noapte cu mult alcool și fără nicio măsură de precauție, iar după nouă luni s-a născut Sam. Era un copil iubit, dar nu așteptat. Indiferent ce a trebuit să sacrific eu pe parcurs, Jody a pierdut mai mult.

— Fir-ar să fie, zic în cele din urmă. Nu m-am purtat frumos cu Jody.

— Cu Jody? spune Dan. Dar cu Emma cum e?

— Ah, *ei* o să-i treacă.

Când ajungem acasă, mă prăbușesc pe canapea și scot telefonul. O clipă ezit între două nume din lista de contacte, dar apoi mă decid. Îi trimit un SMS lui Jody, în care îi explic că voi fi totuși liber în weekendul acela, dacă vrea să plece din oraș. Îi spun că *trebuie* să plece.

Vom fi bine, îi scriu, Sam și cu mine vom fi bine.

Și știu că sunt beat, fiindcă aproape cred ce-i scriu.

•

A doua zi dimineață mă trezește gălăgia cu care se pregătește Dan să plece la job. Mă ridic în capul oaselor pe saltea și îmi verific telefonul. Jody mi-a trimis un mesaj:

Îți mulțumesc! Mă bazez pe tine.

Na, bravo, îmi trece prin minte, am făcut-o. Cineva sună la interfon. Dan iese în hol și verifică pe micul ecran cine-i la ușă.

— Salut, Emma, spune lungind glumeț silabele.

— Pot să intru? întreabă ea cu un ton vioi, dar oarecum prudent.

— Sigur, copile.

Mă ridic și ies în living în pantaloni de trening și un tricou vechi al lui Dan, cu Massive Attack.

— Vine soră-ta.

— Știu.

— E locuința mea, așa că poartă-te frumos, măgarule.

— Știu.

Se aude o bătaie în ușă, Dan deschide și îi face Emmei semn să intre. Emma se ivește în pragul livingului și expresia ei mă poartă înapoi în timp, când eram adolescenți și ea venea acasă dimineața devreme, după vreo întâlnire sau petrecere, și în privirea ei se citea un soi de sfidare amestecată cu vinovăție. Arată de parcă ar fi prădat dulapul prietenei ei – poartă un imens pulover violet de mohair și o fustă prespălată de jeans.

— Sfinte Sisoe, zic. La cine ai stat azi-noapte, la niște optzeciști?

Dan îmi aruncă o privire sfredelitoare, așa că adaug:

— Uite, îmi cer scuze pentru ce am spus. Vreau să zic, pentru ce am spus aseară, nu pentru ce am spus acum despre hainele tale. Am fost deplasat.

— OK, las-o baltă, zice ea. Eu chiar vreau să ne înțelegem.

— Și eu. Dar să știi că arăți caraghios.

Ședem cu toții în jurul mesei lui Dan și mâncăm împreună cereale. Fragila noastră reconciliere nu trece dincolo de o trăncăneală politicoasă și poticnită. Aproape am terminat de mâncat, când trece un avion pe deasupra blocului și privirea Emmei sare către fereastră – se uită după el, până

când avionul dispare în nori. Când se întoarce, observă că o privesc.

— Te mănâncă deja tălpile? întreb.

Se uită urât la mine și îmi aruncă în față cu lingura un fulg umed de porumb.

Mă șterg pe față și exact atunci primesc un nou SMS de la Jody. Peste o săptămână avem o programare să vizităm o școală pentru copii autiști. E la distanță de patruzeci de minute cu mașina, ceea ce înseamnă că naveta va fi naspa, dar ne-am gândit că merită totuși să o vedem. A fost unul dintre ultimele lucruri asupra cărora am reușit să convenim, înainte să fiu dat afară din casă.

După aceea Dan și Emma pleacă, el la muncă, ea să se plimbe prin oraș cu niște tovarăși de drum. Sunt iarăși singur.

•

Petrec câteva zile deprimante uitându-mă pe site-uri cu locuri de muncă și actualizându-mi firavul CV. Descopăr că Bristolul nu are multe de oferit unor absolvenți frustrați de filosofie, cu experiență nedorită în consilierea ipotecară. Zac întins pe canapea și-mi răsfoiesc colecția tot mai mare de cărți despre autism (plictisul, anxietatea paralizantă și posibilitatea de a face cumpărături în internet cu un singur clic alcătuiesc o combinație periculoasă). Septembrie trece, vine octombrie. Dan își împarte timpul între un joc video nou, de ucis dragoni, și crearea unui logo pentru un label de muzică. Emma vine și pleacă fără țel din viețile noastre.

Într-o după-amiază, înainte de a-l lua pe Sam de la școală, îmi omor timpul citind un capitol despre crizele de nervi și cum să înțelegi ce anume le declanșează, când îmi sună telefonul. E învățătorul lui Sam.

— Nu vă îngrijorați, spune, fără să știe, în mod ciudat, că un învățător care te sună pe neașteptate în timpul zilei și îți spune „nu vă îngrijorați” provoacă, în mod inevitabil, exact această reacție.

A trebuit să-l dăm afară din clasă pe Sam azi-dimineață, fiindcă l-a lovit pe un alt băiat. L-am trimis în bibliotecă împreună cu un asistent-pedagog, dar lucrurile au devenit puțin cam dificile. Puteți veni să-l luați acasă?

Nu e prima dată când se întâmplă așa ceva. Pe Jody au chemat-o periodic la școală – uneori fiindcă Sam se ascundea sub o bancă sau în căsuța pentru joacă, iar țipetele și plânsetele lui îi speriau pe ceilalți copii, dar cel mai frecvent fiindcă se „bătea". Noi nu știm niciodată cu certitudine cum încep aceste încăierări, pentru că Sam nu ne poate spune, iar învățătorul e întotdeauna foarte vag, poate fiindcă în clasă mai sunt alți treizeci și cinci de copii. De regulă, Jody îl trage pe Sam după ea, își cere scuze și noi acceptăm cuminți că a fost vina lui. Dar după ce am văzut acel incident la poarta școlii, cu băiatul care a venit în fugă și i-a tras lui Sam una peste ceafă, nu mai sunt deloc convins că e așa. Astăzi am cu totul alt sentiment. Înșfac cheile de la mașină și ies în fugă din apartament.

E liniște în fața școlii, când parchez puțin mai departe de intrare. Gloata obișnuită de părinți nu s-a ivit încă și în interiorul clădirii mohorâte din anii 1970 îi văd pe copii în clasele lor, încă scriind și desenând cu mine serioase. Când ajung în fața porții, mă opresc și mă pregătesc sufletește pentru scenariul obișnuit care mi se derulează deja în minte.

Lasă-mă-n pace, Alex.

Uneori reușesc să înlătur din el anumite elemente, însă cumplitul deznodământ nu e niciodată cenzurat.

Trec de poartă, străbat aleea și intru pe ușă în recepție. Secretara stă la un ghișeu închis cu sticlă, ca un casier de bancă – o măsură de siguranță cam deplasată pentru o școală primară.

— Bună ziua, sunt tatăl lui Sam Rowe, mi s-a spus să vin să-l iau acasă.

— A, da, așteptați aici, îl aducem imediat.

Iau loc pe un scăunel de plastic și îmi plimb privirea de-a lungul coridorului pustiu, ai cărui pereți sunt decorați cu desene în culori țipătoare, făcute cu degetele. Când încerc să-mi amintesc școala mea, am numai amintiri vagi, care îmi scapă, de parcă le-aș fi împrumutat de la altcineva. Mă gândesc că sunt prea strâns legate de ce s-a întâmplat ulterior – s-au decolorat ca niște haine ieftine.

În clipa următoare îl zăresc pe Sam ieșind pe o ușă, condus de învățătorul lui, domnul Strachan, un tip adus de spate, slab, cam stafidit, cu ochelari cu rame roșii, care pare mai în vârstă decât cei cincizeci și ceva de ani pe care-i are. E la școala asta încă din anii 1980, zice Matt, al cărui frate a fost elev aici în perioada aceea. Pe atunci se pare că domnul Strachan încerca să-și dea aere de moderator haios și trendy de emisiuni TV pentru copii. Acum arată ca un personaj secundar suspect dintr-un serial polițist.

— Bună ziua, domnule Rowe, spune el cu o voie bună forțată.

Mă uit la Sam, care fixează podeaua cu un aer dărâmat și îndurerat.

— Sam a avut o după-amiază grea.

— Hei, Sam, ce s-a întâmplat? spun, dar știu că n-am să capăt un răspuns, iar Sam, bineînțeles, își întoarce brusc capul.

Mă uit așadar la domnul Strachan și aștept să mă lămurească el.

— Păi, s-a încăierat cu colegul lui de bancă și a trebuit să-l scoatem din clasă. De obicei îi lăsăm să stea o vreme în bibliotecă să se calmeze, dar Sam nu voia să se liniștească și, fiindcă ținem ore acolo până când se renovează anexa, ne-am gândit că e mai bine să meargă acasă.

— Dar celălalt băiat? zic.

— Poftim?

— Băiatul cu care s-a încăierat? E și el în bibliotecă?

— Nu, nu am considerat necesar. Sam a mai avut un conflict cu câțiva băieți în timpul pauzei de joacă. Se pare că e una dintre zilele lui dificile.

— Dar cine a început? Ați lămurit chestiunea aceasta?

— Cu băieții aceștia e întotdeauna *fifty-fifty,* nu-i așa?

Simt că încep să-mi ies din fire – e acea schimbare primordială de macaz, care ne face să trecem pe nesimțite de la „interacțiune socială dificilă" la „potențial pericol". Când ești tânăr, mecanismul luptă-sau-fugi vizează exclusiv siguranța personală, dar când ești părinte, se extinde și asupra copiilor tăi. Indiferent dacă te amenință un bătăuș într-o shaormerie la ora închiderii sau dacă stai de vorbă despre comportamentul fiului tău pe coridorul unei școli, reacția se pare că e aceeași.

— *Fifty-fifty*? mă trezesc întrebând, cu o neîncredere sporită. Un grup de băieți împotriva unuia singur? Asta-i *fifty-fifty*? Sfinte Sisoe, sper că nu predați matematica.

— Auziți, domnule Rowe…

— Parcă am convenit ca Sam să primească asistență pedagogică în clasă? Doar ați văzut diagnosticul, e vorba despre spectrul autismului. Nu poate face față anumitor situații sociale – cum ar fi o gașcă de băieți la locul de joacă.

— Cunoaștem, bineînțeles, situația lui Sam.

— Și totuși recurgeți la clișee despre cum se încaieră băieții și, vorba ceea, ce mi-e tanda, ce mi-e manda – numai că în cazul de față e vorba despre un băiat pentru care școala e o chestie a naibii de înfricoșătoare.

— Domnule Rowe…

— Nu, lăsați-mă să termin. Vreau un raport despre felul în care se ocupă școala asta de Sam. Vreau să stau de vorbă cu directorul, nu cu

dumneavoastră. Vreau să văd planul de învățământ pe care i l-a pregătit școala și vreau să știu că fiul meu e protejat. Nu vreau să-mi spună nimeni că e un incident ceea ce pare a fi intimidare constantă din partea altor copii. Haide, Sam.

Îl iau de mână, mă răsucesc pe călcâie și ies din clădire. În timp ce ne îndreptăm spre mașină, încerc ca de obicei, fără speranțe prea mari, să aflu cum privește Sam întreaga poveste.

— Sam, ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat astăzi?

Sam își privește picioarele în timp ce merge.

— Sam?

— Nu știu. Unde-i mami?

— Mami e la serviciu. Ce s-a întâmplat, Sam?

— Nu știu! Nu știu! zbiară și izbucnește în plâns.

Când ajungem la mașină, dau să-l strâng în brațe, dar mă împinge de lângă el.

— Sam, trebuie să aflu…

Dar Sam și-a acoperit urechile cu palmele și începe să-și lovească ușor capul de geamul mașinii, plângând.

— Vreau să te ajut, Sam, insist.

Când descui portiera, Sam se cațără înăuntru și o trântește după el.

— Nu, tati, strigă dinăuntru. Fără ajutor!

Fiindcă am epuizat puținele căi de dialog, nu mai spunem nimic până acasă. Îl las să se uite la televizor cât îi fac de mâncare și când vine Jody acasă îi explic ce s-a întâmplat.

— Ai țipat la domnul Strachan? zice.

— Nu am țipat cu adevărat…

— Dă-o dracului de treabă, Alex. Eu încerc să conving școala să aibă mai multă grijă de Sam și tu dai buzna acolo și-l acuzi pe domnul Strachan de incompetență.

— A dat *dovadă* de incompetență. M-am săturat de școala asta. M-am săturat de ea. Cu cât îl scoatem mai curând de acolo, cu atât mai bine.

Jody se așază la masa din bucătărie, cu capul în mâini. Mă aflu la distanță de câțiva centimetri, dar am sentimentul că mi-ar trebui un secol să ajung la ea.

— Hai, pleacă, spune ea.

Și brusc sunt năpădit de amintiri cum ne-am descurcat în trecut în astfel de situații: când Sam a împins-o pe o fetiță de pe tricicletă la o întâlnire a grupului părinți-copii organizat de biserică; când a vărsat la școală o cutie întreagă de vopsea în cușca hamsterilor, fiindcă i se spusese că nu e rândul lui să-i hrănească pe Minty și Monty. Jody a trebuit să-i spele pe hamsteri cu Fairy, ca pe victimele celei mai mici scurgeri de petrol din lume. Atunci am râs. Acum nu mai există acel front comun din care să izvorască momentele salvatoare de umor.

Înainte de a pleca întreb:

— Cu weekendul acela cu nunta rămâne cum am stabilit?

— Da, oftează Jody. Am aranjat deja totul.

Mă îndepărtez de ușa casei și ridic privirea către camera lui Sam. Stă la fereastră și se uită la mine. Desface cârligul și deschide geamul.

— Ai țipat la domnul Strachan, mă tachinează el.

Și ridică degetul mare cu o atitudine neîndoielnic sfidătoare. Fără să vreau, imit gestul. Poate că o anumită distanță și sentimentul comun al vinovăției ne-ar putea ajuta să găsim o cale de a sta de vorbă despre situația lui de la școală. Dar nu e posibil, fiindcă cu trebuie să plec. Spațiile în care mai putem comunica se îngustează – trebuie să mă asigur că nu se vor închide pentru totdeauna.

Capitolul 13

Zilele trec, tulburi și identice, și brusc vine weekendul cu nunta – weekendul Judecății de Apoi. Patruzeci și opt de ore singur cu Sam. Plec de la Dan la ora opt dimineața, îmi trântesc geanta pe bancheta din spate a mașinii și pornesc către casă. Pe drum recapitulez – trebuie să am răbdare, să sesizez din vreme semnalele de avertizare ale unei crize de nervi, să mă stăpânesc când începe să devină irascibil, să-i pregătesc prânzul și cina exact așa cum trebuie. Am învățat pe de rost trei orare posibile, în funcție de dispoziția lui: Dispoziție Bună, Dispoziție Indiferentă și Doamne, Păzește-ne, E Apocalipsa. În cazul din urmă îl las să se uite la televizor până cade lat. Când parchez și mă îndrept spre casă, observ că ușa din față e deschisă. După cearta noastră din cauza domnului Strachan mă aștept la o primire glacială, iar Jody exact asta îmi oferă. Îmi vâr timid capul pe ușa livingului și o văd așezată pe canapea, cu o expresie care trece rapid de la surpriza că, într-adevăr, mi-am făcut apariția la un soi de dispreț înăbușit.

— A, tu erai, spune. Îți fac o listă cu ce trebuie să ții minte. Din fericire nu merge la școală, așa că

pot șterge „nu-i amenința pe învățătorii lui Sam”.

— *Chiar* îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat.

Ține în mână câteva coli A4 pline de instrucțiuni scrise îngrijit și numerotate. E evident că se așteaptă să nu mă descurc, dar mă abțin să spun asta cu voce tare, fiindcă nu vreau să inițiez o nouă ceartă palpitantă chiar la plecare. Fac câțiva pași înăuntru. Văd lângă ușă un geamantan mare și constat că Jody a făcut ordine. Acum chiar arată ca un living, nu ca un magazin de țoale, devastat de o tornadă și lovit apoi de un obuz. Sam stă în genunchi la măsuța de cafea și scrie fără chef, pe o foaie de matematică, tabla înmulțirii cu doi. Abia dacă mă bagă în seamă.

— E supărat fiindcă trebuie să-și facă temele, spune Jody în parte către mine, dar mai degrabă către Sam, în timp ce notează ultimele indicații din manualul „cum să ai grijă de propriul tău fiu”. După aceea poți să te joci cu tati.

Se poartă repezit și cu o politețe rece. Unul dintre motive e sigur cearta, dar e evident că-și face și griji – nu știu dacă din cauză că pleacă de lângă Sam sau din cauză că pleacă și-l lasă cu mine. Nu contează, aștept să plece, să ne apucăm de treabă.

— OK, spune în cele din urmă. Ai aici tot ce-ți trebuie – orele de masă, regulile, noile reguli de culcare, totul. Sună-mă dacă ai nevoie de mine.

— Va fi bine, dar mulțumesc oricum.

— Ești sigur?

— Sunt sigur. Hai, du-te. Distracție plăcută.

Aceste câteva vorbe înseninează cumva atmosfera – e una din acele microschimbări de care știu să profite cuplurile care sunt de multă vreme împreună, chiar și atunci când restul relației se deteriorează.

— Nu m-am mai văzut cu gașca asta de secole, o să fie tare ciudat, spune Jody cu un râs nervos.

— Ba nu, n-o să fie – or să te adore.

Tăcem câteva secunde. Stinghereala pârâie în aer ca o sarcină electrică – atâtea tensiuni nerezolvate.

— Vino aici, puiule, îi spune lui Sam și se apleacă să-l îmbrățișeze.

El acceptă cu pasivitate.

— O să-mi fie tare dor de tine! Să fii cuminte. Să ai grijă de tati.

Așteaptă un răspuns, dar nu vine nimic. Sam stă cu creionul în gură, căzut pe gânduri, sau pur și simplu nu pricepe ce se întâmplă.

— Spune-i la revedere lui mami, zic.

— La revedere, mami, spune fără să ridice privirea.

Eu ridic stingher din umeri. Jody se uită când la mine, când la Sam – cei doi bărbați din viața ei, care o nedumeresc în egală măsură, după cum îmi dau acum seama.

— Hai, du-te, spun și încerc să par mai degrabă grijuliu decât nerăbdător. Totul va fi bine.

Iau geamantanul și ies cu el din casă, iar Jody vine încet în urma mea. Nu mai spunem nimic. Nu ne îmbrățișăm – și absența acestui contact fizic, imposibilitatea lui, e sfâșietoare. Se suie în mașină, îmi aruncă rapid o privire, apoi pornește motorul și dispare în josul străzii, iar eu rămân singur cu Sam. Patruzeci și opt de ore.

Când intru în casă, reacția lui e inevitabilă:

— Unde-i mami?

— A plecat, zic. Suntem singuri tot weekendul.

Vreau s-o spun de parcă ar fi o chestie benefică, dar zici că l-am condamnat la zece ani de închisoare.

— Vreau la mami, se smiorcăie.

Deja încep să mă alarmez, am senzația că un singur pas greșit e suficient pentru ca situația să-mi scape de sub control. Știu că trebuie să dau o anumită structură zilei.

— OK, hai să terminăm temele și după aceea facem ceva distractiv, spun.

— Vreau la mami, repetă el, apoi se ridică de jos și se trântește pe canapea.

— Păi, cum ziceam…

Intenționez să-i expun treptat situația, să-i explic că mami e undeva departe și nu se poate întoarce imediat acasă. Dar foarte curând îmi dau seama că asta nu va funcționa.

— NU, TACI DIN GURĂ. UNDE-I MAMI?!

Azvârle cât colo creionul, care aterizează zgomotos în partea cealaltă a încăperii. Îl ridic de pe jos și îl trântesc pe măsuța de cafea.

— Sam, calmează-te, mami e plecată tot weekendul.

— Vreau la mami *acum*! spune și începe să plângă, iar eu văd deja cum va decurge ziua; toate planurile abandonate și inutile.

— Nu avem ce face, suntem amândoi blocați în aceeași situație, zic.

Mă exprim cu o cruzime deliberată, care face ca totul să pară o corvoadă pentru mine. Dar ăsta-i mersul lucrurilor: intri în acest cerc – fiindcă ești epuizat, fiindcă ți-e frică – și apoi, fără să-ți dai seama, în loc să previi o criză, îi întinzi un covor roșu și îi aliniezi o gardă de onoare.

— Pleacă, spune. Tu nici măcar nu locuiești aici!

Sare de pe canapea și se repede la mine cu pumnii, întind brațele ca să-l opresc și încerc să-l apuc de mâini, căutând cu disperare o cale de a controla această bătălie pe care am declanșat-o. Să-i pun capăt nu este posibil, nu mai e vorba decât de limitarea pagubelor.

— Haide, spun cât de calm pot. Haide, e OK. Am putea să ne jucăm *Minecraft*…

— *Minecraft*! strigă.

Și înainte de a apuca eu să mă dezmeticesc, a și țâșnit pe scări în sus, direct în camera lui, de unde aud că pornește consola. OK, gândesc, voiam să

spun că am putea să ne jucăm mai târziu, după teme, după ce ne plimbăm în parc. Studiez foile pe care mi le-a lăsat Jody – nu există nicio instrucțiune care să zică în mod explicit: „Nu începeți să jucați *Minecraft* la două minute după ce am ieșit din casă”. Mă gândesc să urc și să-i spun că trebuie să ieșim întâi în parc, dar asta ar declanșa apocalipsa. Măcar acasă nu vom fi atacați de câini sălbatici. Poate asta trebuie să fac ca să trec cu bine de weekendul ăsta. Apoi îi aud pașii pe palier și în clipa următoare se ivește în capul scărilor.

— Haide, tati! strigă.

Și toate îndoielile mele sunt instantaneu spulberate de încântarea lui, care privește nu numai jocul, ci și la faptul că vrea să fim împreună.

Urc așadar fără grabă și pășesc prudent în camera lui Sam. Pe perete are două afișe noi cu *Minecraft:* unul cu personajul principal, Steve, care vântură un târnăcop, și unul care înfățișează toate tipurile de piese întâlnite în joc. Are și niște reviste despre *Minecraft,* toate citite și răscitite și îndoite pe la colțuri. Sunt împrăștiate pe patul pe care Sam stă acum cu spatele drept și privirea ațintită asupra ecranului.

— Deci ce construim? întreb.

— Un castel! Castelul ăsta! spune, ia cartea despre Londra și îmi arată fotografia cu Turnul Londrei.

Pe ecran se ivește logoul familiar al jocului și, deși îi spun că m-am jucat și eu puțin, Sam vrea să-mi explice totul. Vrea să preia el controlul.

— Poți să joci în modul Survival sau Creative. În modul Survival există monștri și trebuie să intri în casă când se face noapte, altfel te prind. Scot sunete înfricoșătoare și mie nu-mi plac. Dar eu știu un lucru. Dacă schimbi setările pe Peaceful, monștrii nu mai vin. Poți să sapi și să găsești aur și

diamante și fier. După-aceea poți să faci obiecte și totul e OK.

Cred că e cea mai lungă frază pe care am auzit-o vreodată de la Sam. Vorbește fără sfială. Fără să se bâlbâie, fără să se întrerupă. Încerc să nu trădez nicio reacție, dar e ca o revelație. Și asta e partea ciudată la autism: e ca un *montagne russe* cu urcări și coborâri atât de bruște, că te cuprinde amețeala. Într-o clipă mă atacă în living, în clipa următoare îmi vorbește cu o elocvență nemaiîntâlnită. Rareori există o zonă de mijloc – e ca și cum ai fi părinte cu volumul dat la maximum – Părinte MAX.

— De ce te-ai hotărât să faci Turnul Londrei? întreb în timp ce se încarcă jocul, cu intenția de a întreține conversația.

— Mami zice că acolo trăiesc regi și regine. Îi prind pe oamenii răi și le taie capetele. E adevărat?

— Da, dar asta a fost demult. Acum nu mai au voie să taie capetele oamenilor. Chiar dacă sunt răi, ca tâlharii sau agenții imobiliari.

— Pot să merg să-l văd?

— Turnul Londrei? Poate da, cândva.

— E aproape?

— E cam la două ore de mers cu trenul.

— Pot să merg cu trenul?!

— Trenurile sunt destul de zgomotoase, Sam, iar Londra e un oraș foarte mare, gălăgios.

— Acum am căști.

Caută pe jos, dă la o parte tot felul de modele Lego stricate și comicsuri, până când găsește în sfârșit niște căști mari de protecție – de genul acelora pe care le poartă constructorii atunci când folosesc un picamer, numai că sunt albastre și acoperite de stickere cu roboți. I le-a cumpărat Jody probabil recent, poate după o altă criză provocată de zgomote. Și le pune pe urechi.

— Mami zice că arăt ca un astronaut, spune.

— OK, atunci chiar ai *putea* merge cu trenul la Londra. Mai vedem.

— Mă duci?

— Mai vedem, Sam. Deci cum vrei să numim noua noastră lume?

— Lumea lui Sam și Tati! Atunci va trebui să te joci mereu cu mine.

Cuvintele acestea fac să mi se frângă inima de vinovăție. Tati. Tati care țipa la tine și îți spunea ce bătaie de cap e toată treaba asta pentru el.

— Perfect, spun.

Introducem împreună cuvintele și selectăm modul Peaceful. După câteva secunde apare pe ecran un nou peisaj. Primul lucru pe care-l vedem e o pajiște verde curbată, cu marginile în zigzag, care coboară spre o plajă lungă și lată. În dreapta vedem un șir de munți stângaci desenați, cu mai multe guri mari de peșteră. E frumos în felul lui, deși grafica pare atât de primitivă în comparație cu jocurile *Grand Theft Auto* ale lui Dan. O panoramă maiestuoasă, creată pentru amuzamentul nostru. Nu se aud alte sunete decât o muzică liniștită de pian și mugetele blânde ale câtorva vaci dreptunghiulare care șontâcăie prin preajmă.

Sam îmi dă și mie un controler și, când intru în joc, ecranul se împarte în două, pentru ca fiecare să aibă perspectiva lui asupra lumii. Ne întoarcem față în față. Personajul lui Sam e versiunea standard a lui Steve, cu tricou albastru, jeanși și un cap mare, pătrățos, în vreme ce eu sunt un Steve într-un echipament de tenis alb, mulat, din care nu lipsește nici banderola de pe cap. Arăt tare.

Pierdem ceva timp făcându-ne personajele să se încline unul în fața celuilalt, după care alergăm și țopăim prin zonă, bucuroși că suntem împreună locuitorii acestui spațiu ciudat. Eu nu stăpânesc încă foarte bine comenzile, așa că reușesc aproape imediat să cad de pe marginea unei mici prăpăstii, ceea ce mă face să pierd o bună bucată din bara de sănătate.

— Am făcut asta intenționat, spun și mă cațăr înapoi pe coasta dealului. Voiam să văd ce e acolo

jos.

— Hai să începem castelul! spune Sam, aparent nepăsător la căzătura mea în fund.

— Trebuie să găsim o suprafață plană, anunț eu, având sentimentul că ar trebui să preiau controlul.

Descoperim curând o zonă plană, înconjurată de copaci, cu vedere la ocean. Terenul ideal pentru un castel. Ne apucăm să tăiem copaci, adunând blocuri de lemn pe parcurs. Facem o masă de lucru și transformăm lemnul în târnăcoape. Pe măsură ce înaintăm, Sam comentează pentru sine:

— Ne trebuie lemn, ne trebuie piatră, Sam și tati au târnăcoape, mergem în munți, tati a căzut iar într-o groapă, Sam taie piatră…

Mă alătur lui Sam pe coasta stâncoasă, unde minăm zeci de blocuri de pietriș. La un moment dat, observ o creatură ciudată care se furișează lângă mine. E făcută din niște cutii verzi cu pete gri, așezate unele peste altele.

— Hei, Sam, ce vrea individul ăsta de la mine? întreb când creatura se apropie de mine cu o ostilitate evidentă.

— Tati! E un creeper! Dacă vine prea aproape, o să…

Se aude un sâsâit și apoi o explozie. Și în clipa următoare mă aflu singur într-un crater enorm.

—… explodeze, încheie Sam. Creeperii sunt tare obraznici.

Adunăm toate blocurile spulberate fără intenție de prietenul nostru care s-a detonat și ne reapucăm de treabă. În vreme ce Sam prelucrează cu acuratețe suprafața muntelui, aranjând sistematic blocurile în șiruri, eu am o tehnică de tăiere mai haotică, mai arbitrară, ciopârțind cu violență tot ce se află în raza toporului.

Când avem suficiente blocuri, ne apucăm de construcția noastră.

— Hai să începem cu un vestibul spațios, spun.

Sam dă din cap. E evident că el lucrează după un anumit sistem: fiecare zid are o lățime de

douăzeci de blocuri și o înălțime de opt blocuri – le numără în șoaptă. Construiește cu rapiditate și eleganță, aruncând blocurile pe teren, înălțând metodic ziduri identice. Eu stau și meditez asupra fiecărui amplasament și folosesc neîndemânatic uneltele. Unele blocuri ies din zid, altele lipsesc din zid și apar pe jos, de o parte sau alta a locului unde ar trebui să se afle. În loc să tai, dau din greșeală cu toporul în hartă. În vreme ce Sam e un profesionist, eu sunt ca unul din meșterii ăia aiuriți care îți bat la ușă și se oferă să-ți paveze aleea pentru două sute de lire.

— Tati, te mocăi, îmi reproșează Sam.

Când termin o secțiune, îl văd cum numără blocurile și face ajustări. După ce am ridicat zidurile vestibulului nostru destul de mărișor, intrăm.

— Fac eu ușa, spun. Tu poți să…

Dar observ că Sam s-a și apucat de acoperiș, după care distruge două blocuri din fiecare perete, pentru a face ferestre. Dau să fixez ușa, dar taman atunci dă buzna înăuntru un porc și următoarele cinci minute le petrec vânându-l prin încăpere, până când într-un final îi dă prin cap să sară pe una din ferestrele lui Sam, dar rămâne înțepenit. Sam și cu mine râdem de priveliștea caraghioasă pe care o oferă porcul.

— *Am prins* un porc, spun. Diseară o să mâncăm ca regii.

— Tati, fă tu ușa, spune Sam și se întoarce la acoperiș.

Când soarele începe să dispară sub orizont, suntem gata cu prima etapă a castelului. Realitatea e că n-am prea cooperat. Sam a făcut aproape tot, în vreme ce eu m-am ținut, fără să vreau, de bufonerii. Dar e un început. Afară, cerul întunecat se umple de steluțe pătrățoase, iar siluetele copacilor au în beznă un aspect sinistru. Încă nu ne-am făcut paturi, deci nu putem merge la culcare, ceea ce ne-ar permite să sărim la a doua

zi. Așa că stăm pe acoperiș și privim la norii negri, uriași, care se perindă pe bolta cerului.

•

Când soarele cuboid răsare iarăși și aruncă pixeli de lumină în peisajul nostru făcut din blocuri, îi spun lui Sam că ar trebui să explorăm zona. Poate c-o să descoperim o peșteră sau chiar un sat, unde se zice că micii și ciudații săi locuitori vor face niscaiva comerț cu noi.

— Știu, spune el. Trebuie să găsim Bijuteriile Coroanei și să le punem în Turn!

— Cum facem asta?

— Putem găsi niște aur, niște diamante și niște smaralde – și le depunem acolo, uite așa.

Ia cartea despre Londra și îmi arată fotografia cu Bijuteriile Coroanei expuse în vitrine. Pare o ambiție realizabilă. Săpăm pe ici, pe colo și poate avem noroc, am auzit că în satele și templele risipite în peisaj se găsesc uneori pietre prețioase. E *Minecraft* pentru începători – și eu pot să fac asta.

— OK, haide. Hai să găsim Bijuteriile Coroanei și să le ducem înapoi în Turn! spun.

Pornim așadar la drum, străbatem pădurea și ne îndreptăm spre munți, deocamdată mulțumiți că putem cerceta zona. De fiecare dată când găsim un măr pe jos în pădure, Sam strigă:

— Ridică-l, îl putem mânca pentru sănătate! – ceea ce mă face să mă întreb dacă va încerca vreodată să le mănânce și în realitate, dacă le las răspândite prin casă.

Curând dăm peste o mică turmă de oi și Sam strigă:

— Hai să punem mâna pe ele!

Dar iarăși ne dovedim prea neîndemânatici și oile dispar printre copaci, în vreme ce Sam le fugărește vânturând o sabie de lemn. Însă după câteva clipe îmi surâde norocul și în fața noastră se ivește, din pădure, o oaie cam speriată. Fără să stau pe gânduri, mânat de o furie și adrenalină

inexplicabile, dau întruna cu târnăcopul în ea. Dacă Janet Leigh ar fi fost o oaie făcută din șase cutii albe, ar fi fost ca scena de la duș din *Psycho.* Bietul animal cade pe spate și apoi dispare, lăsând în urma sa un singur bloc de lână.

— Am căsăpit o oaie pentru *asta*? spun.

Sam se ivește grăbit dintre copaci și culege lâna.

— Bravo, tati! spune. Putem folosi lâna ca să ne facem paturi!

Sunt mândru de mine, cu toată modestia.

Pe măsură ce jucăm, suntem tot mai absorbiți de această lume, până când avem senzația că ne-am mutat în mijlocul ei. Nu știu cum se face, dar la un moment dat uităm că e doar un ecran; nu mai controlăm niște personaje digitale într-un mediu generat de un computer. Suntem chiar *noi* cei care aruncă o privire în peșterile cu margini zimțate și cutreieră apoi întinderile de iarbă, dedesubtul unui soare dreptunghiular și strălucitor. Avem sentimentul că ne-am eliberat de noi înșine.

•

După două ore îmi dau seama că trebuie să ne oprim și să facem altceva. Îl avertizez pe Sam cu zece minute înainte, apoi din nou cu cinci minute înainte – am citit undeva despre tactica aceasta de pregătire. Schimbările bruște nu sunt bune. Trebuie avertizat în mod repetat. Când salvez într-un final jocul și îl închid, dispoziția lui devine mai sumbră și îmi dau seama că se anunță o criză. Dar de data aceasta i-o iau înainte și îi spun că mergem la restaurant și că putem vorbi pe drum despre planurile noastre de construcție. Spre marea mea mirare, Sam dă din cap și se duce să-și caute pantofii și haina. Eu scutur din cap și murmur: „Mulțumesc, *Minecraft”.*

Când ajungem, cafeneaua e plină. Pretutindeni sunt cupluri care citesc ziare, aplecate deasupra unor căni enorme de latte, în vreme ce tonomatul redă în surdină niște piese clasice de soul. Pe moment sunt invidios pe libertatea lor trândavă.

Locul nostru obișnuit e ocupat de o mamă și fiul ei, așa că ne instalăm la o masă de alături, cu un fotoliu de piele uzat și un taburet. Eu mă mulțumesc cu taburetul.

— Care e următorul lucru de care ne vom ocupa? întreb după ce ne așezăm.

— O mină mare! spune Sam. Ne trebuie aur și diamante și smaralde și piatră roșie.

Barmanul ne aduce băuturile și pune cafeaua în fața lui Sam, iar mie îmi dă laptele cu spumă.

— E bine așa, nu? îl întreabă pe Sam, care chicotește.

Scot cartea despre *Minecraft* și o răsfoim împreună, citind descrierile detaliate ale tuturor materialelor disponibile în joc: lingouri de fier, piatră roșie, lapis lazuli, naiba știe ce-o fi aia. Uneori mă prefac că citesc greșit un nume și îl las pe Sam să mă corecteze. E mândru nevoie mare că știe tot mai multe despre joc. La un moment dat aud însă că se petrece ceva în apropierea noastră. Unul dintre chelneri a adus comanda la masa noastră obișnuită, dar băiatul pare nemulțumit. Are șase sau șapte ani, un păr blond neîngrijit și o față slabă și palidă. Tricoul lui cu Teenage Mutant Ninja Turtle are pete de vopsea și de altă natură.

— E OK, spune mama lui. E același tip de fursec, exact același tip.

Însă băiatul scutură din cap și se smiorcăie. Apoi lovește cu pumnul în masă, stropind cu cafea un teanc de reviste. Celelalte cupluri își ridică privirile din ziare și încep să șușotească.

Mă uit la mamă. Are între douăzeci și cinci și treizeci de ani și e micuță – genul de siluetă pe care revistele pentru bărbați ar numi-o „grațioasă” sau „minionă” sau într-un alt mod, la fel de dezgustător. Are păr castaniu cu șuvițe blonde și l-a prins neglijent în coadă; rochia de dantelă verde închis și ochelarii cu rame negre groase copiază în mod intenționat stilul anilor 1950. Fața ei exprimă o stare de epuizare amestecată cu hotărâre – o

expresie pe care o recunosc imediat. O au probabil toți părinții, dar recunosc și purtarea fiului ei. E autist, în mod cert mai grav decât Sam, dar cu aceeași tendință de a se închide întâi în sine și de a izbucni apoi, când ceva nu e în regulă. M-am aflat și eu în situația asta. De fapt, m-am aflat chiar pe canapeaua aceea când s-a întâmplat.

Mă întorc o clipă spre Sam, dar chiar atunci un Incredibil Hulk de jucărie sare peste masa noastră și îmi lovește în treacăt cana, stropindu-mi cămașa cu cafea. Sam se uită întâi la mine, apoi la figurina de pe podea. Mă aplec, o iau de jos și mă ridic de la masă. OK, deci improvizez, nu sunt foarte sigur ce ar trebui să fac, dar – mă rog, în fine – mă îndrept oricum spre ei. În cazul lui Sam există situații când o intervenție neașteptată, dar prietenoasă, poate fi de folos. Deocamdată nu-i acord atenție mamei și mă apropii încet de băiat.

— Hei, salut, e Hulk-ul tău? Fiindcă cu sigur nu am comandat azi un supererou. Vâna poate vreun ticălos?

Băiatul încetează să mai lovească în masă și înalță privirea spre mine.

— M-am gândit să ți-l aduc înapoi, fiindcă trebuie să vă păzească masa. Îl pun aici. Hulk, va trebui să supraveghezi toată zona asta, nu mai umbla lelea. Pe bune, e cam obraznic. Și unde-i sunt celelalte haine? Cred că moare de frig.

Băiatul continuă să mă fixeze cu o expresie de nedumerire totală, dar măcar se pare că i-am distras atenția. Mă întorc spre mama lui.

— Fursecul greșit?

— Mă rog, *tipul* corect de fursec, spune cu un accent de Bristol imediat sesizabil. Dar nu e exact fursecul pe care i l-a arătat el. Îți mulțumesc că l-ai adus pe Hulk înapoi, îmi cer scuze pentru cămașa ta.

— Ce, vechitura asta? Mai am patru exact la fel. Nici măcar nu-mi place. Cine mai poartă în ziua de

azi pătrățele? Arăt ca un șezlong de la Cath Kitiston.

Mama zâmbește. E un zâmbet blând, cald, direct și sincer. Am inițiat fără să vreau o interacțiune socială cu o frumoasă străină.

— Eu sunt Isobel, spune. El e Jamie.

— Eu sunt Alex, el e Sam, are opt ani și îi plac și lui supereroii.

Băieții se măsoară suspicioși din priviri.

— Locuiți în apropiere? întreb.

— Pe strada asta, puțin mai sus; ne-am mutat de curând într-unul din apartamentele alea mici de deasupra supermarketului. E cam înghesuit, dar pentru noi doi e OK. Dar nu cred că ne iubesc foarte mult vecinii.

— A, da, îmi sună cunoscut. Jamie e…

— În spectrul autismului? Mhm. Eu mi-am dat seama încă de când avea un an și jumătate, dar le-a trebuit vreo patru ani să-i pună diagnosticul. Suficient pentru ca tatăl lui să se sature și să-și ia tălpășița. Poftim, povestea vieții mele în cinci secunde. Vrei să vii la masa noastră cu ce ți-a mai rămas din cafea? Nu-i musai, bineînțeles, dacă ți-e frică de Hulk.

Dar eu îmi iau cafeaua și mă mut la masa lor, trăgând fotoliul lângă canapea și oferindu-i lui Sam taburetul, ceea ce el acceptă cu un aer circumspect. Se duce să-l ia pe Hulk de pe masă, dar Jamie sare de pe canapea și îl înșfacă înaintea lui Sam. Se pare că nu e începutul unei prietenii frumoase. Fără să știu de ce, mă apuc să-i vorbesc lui Isobel despre situația mea – despre Jody și „despărțirea noastră de probă”, care va deveni probabil în curând definitivă. Îi povestesc cât ne-am luptat și noi să primim diagnosticul de autism și cum ne-am cam înstrăinat pe parcurs. E o eliberare să vorbesc deschis cu o persoană străină și ceva din felul ei de a fi mă încurajează. Nu e rezervată, ci dimpotrivă, entuziasmant de sinceră. Aflu că întreaga ei familie locuiește în Eastville,

cândva celebru pentru stadionul lui Bristol Rovers, pe care l-au dărâmat și în locul căruia au construit un IKEA („Măcar au păstrat atmosfera de plictis și dezolare”, spune Isobel). Ea însăși lucrează de la optsprezece ani într-un magazin de haine *vintage* din Park Street, a cărui coproprietară a devenit între timp. Îi spun că eu mă aflu în momentul de față la o răscruce în cariera mea deprimantă și frustrantă. În tot acest timp, Sam citește cu întreruperi în cartea noastră despre *Minecraft,* aruncând din când în când priviri geloase în direcția lui Hulk. Sesizându-i interesul, Jamie plimbă figurina de colo-colo pe masă, repetând încetișor: „Jamie și Hulk, Jamie și Hulk”. Băieții abia dacă se privesc.

În cele din urmă Isobel trebuie să plece – sunt invitați la masă la mama ei. Ne ridicăm și ne luăm stingheri rămas-bun.

— Poate ne mai întâlnim aici? spune Isobel.

— Da, sper că da. Spune la revedere, Sam.

Sam mormăie ceva cu nasul în carte. Jamie s-a îndepărtat deja și își croiește calea printre clienții care stau la coadă la bar, după care se repede la o măsuță de cafea și aruncă în aer câteva secțiuni de ziar.

— Va fi *atât* de îndrăgit aici, spune Isobel, ridicând din umeri, și iese după fiul ei, aparent indiferentă la privirile dojenitoare care o însoțesc până la ușă.

•

Merg cu Sam în parc și stăm de vorbă despre planurile noastre privitoare la *Minecraft.* Ori de câte ori încerc să schimb subiectul, conversația moare, așa că pe parcursul întregii noastre plimbări nu mă abat aproape deloc de la subiectul jocului, îi pun întrebări și îl las să turuie, încântat de torentul incoerent de amintiri, planuri și observații de-ale sale privitoare la *Minecraft.* Îmi vorbește despre Nether, despre Iadul în viziunea jocului, care există sub lumea normală de la suprafață. Când

ajungem în parc, ne prefacem că structura pentru cățărat e o casă din *Minecraft* și că toboganul e intrarea într-o peșteră. Apoi vânăm oi printre copaci, în timp ce lumina slabă a după-amiezii pălește. Sam aleargă prin tufișuri, pierdut în lumea lui imaginară. Șovăiala lui obișnuită, teama de alți copii sau de câini par pe moment inexistente.

După cină îl duc pe Sam la culcare la ora șapte și jumătate, fără plânsete și fără crize – nici din partea lui, nici din partea mea. Îi citesc o poveste și îi dau un pupic de noapte bună. Așa se poartă un părinte normal? E destul de ciudat. Dau să ies din cameră, când se ridică în capul oaselor.

— Când se întoarce mami? întreabă.

— Mâine seară.

— Mi-e dor de mami când nu o văd.

— Și mie.

Mă aștept la tot ce poate fi mai rău, dar Sam se culcă la loc.

•

După un început prost, ziua a decurs destul de bine. Mai mult de-atât: ne-am distrat. Ne-am distrat cu adevărat. Nu trebuie să fac altceva decât să am grijă ca ziua de mâine să fie exact la fel. Mă instalez în fața televizorului și deschid una dintre berile pe care mi le-a lăsat Jody. Instrucțiunile ei zac necitite pe masa din bucătărie.

Când mă duc sus să mă culc, buna mea dispoziție e puțin umbrită de faptul că Jody mi-a făcut patul în camera de oaspeți. Ar fi trebuit să mă aștept la asta, dar mă doare totuși. Sunt un musafir.

Mă rog, măcar nu e o saltea gonflabilă.

Capitolul 14

Duminică dimineață, Sam se trezește la ora șase și douăzeci și cinci. S-ar putea spune că a dormit neobișnuit de mult. Vine în camera mea, se cațără în patul meu și îmi trântește pe piept cartea despre Londra.

— Au ținut un urs polar în Turn mai demult, spune.

Eu gem și mă întorc spre el.

— Bună dimineața, Sam.

— Poate i-au tăiat capul.

— Mă mai lași cinci minute să mă trezesc?

— Tati, de ce i-au tăiat capul ursului polar?

— Nu prea înțeleg despre ce vorbești. Mai dă-mi cinci minute și după aceea rezolvăm misterul ursului polar. OK, Sammy? Du-te eventual jos și pregătește micul dejun.

— OK.

Câteva secunde mai târziu mi-a sărit de tot somnul de la inevitabilul trosnet asurzitor din bucătărie.

— Tati, se aude o voce de la parter. Au căzut niște Coco Pops pe jos.

O oră mai târziu, am terminat de șters balta de lapte cu cacao și acum ne căznim să facem tema la

mate a lui Sam, cu tot entuziasmul de care sunt eu capabil față de această materie. Pe urmă trecem la despărțirea în silabe, iar Sam are dificultăți cu o listă de cuvinte foarte simple. Trebuie să-l las să exerseze o veșnicie, până se încumetă să le rostească din memorie. Cu ceva timp în urmă am aflat de la unul dintre asistenții-pedagogi că i se dau frecvent aceleași teme de anul trecut. La școală ni se repetă aceeași lozincă: „Face progrese”. Nu pot să nu mă gândesc la fiica lui Matt, Tabitha, și la cărțile ei cu Harry Potter. Cineva i-a spus recent lui Jody că s-ar putea să fie și dislexic – se pare că cele două tulburări merg deseori mână în mână. Un alt diagnostic cu care va trebui să ne luptăm.

Când Sam reușește în sfârșit să spună toate cuvintele corect, după zeci de îndemnuri și noi încercări, mă simt epuizat. Dar măcar am bifat un punct de pe listă.

— Acum ce facem? întreb.

— *Minecraft*? se mulțumește Sam să replice.

Și în clipa următoare, fără să mai stăm la discuții, am țâșnit pe scări în sus, îmbrâncindu-ne în joacă.

— Cred că am putea să selectăm varianta cu monștri, spun. Putem acumula puncte de experiență omorându-i.

— Dar or să ne prindă. Nu-mi place.

— E OK, e doar un joc, Sam.

— Biiiiineeee.

•

Începem să extindem castelul, îi adăugăm două niveluri și construim scări de piatră între acestea. Ne apucăm să compartimentăm încăperile, facem podele din scânduri de stejar și atârnăm torțe ca să avem mai multă lumină. Sam e meticulos ca întotdeauna, atent ca toate camerele să aibă dimensiuni și forme identice, și corectează numeroasele mele abateri de la planul pe care-l are el în minte. În exterior începem să ridicăm un zid

șerpuitor de delimitare a terenului, nivelăm dealuri și acoperim prăpăstii pentru a crea mai mult spațiu; proiectăm cele patru turnuri din colțurile castelului, pentru ca acesta să înceapă să semene cu clădirea reprodusă în cartea lui Sam. Și apoi se lasă noaptea. În spatele ferestruicilor pe care le-am construit, cerul albastru devine roșu-portocaliu, după care se topește în beznă.

— Aoleu, spune Sam cuprins de o teamă amestecată cu nerăbdare. Or să vină monștrii!

— Nu se-ntâmplă nimic, fii cuminte, spun și îl împung ușor cu degetul în umăr.

O vreme nu se întâmplă într-adevăr nimic, se aud doar niște vaci mugind pe pajiștile din împrejurimi și aceeași muzică melancolică de pian. Dar pe urmă, brusc, se aud niște sunete de undeva de aproape: un geamăt ciudat, un mârâit, urmat de un scâncet gutural. Sam își acoperă urechile cu mâinile și își ferește privirea. Un zombi se ivește la ușă, holbându-se din ochii lui morți, cu brațele butucănoase întinse. Sam sare în picioare și chițăie de frică.

— Eu ies, spun eu, savurând tensiunea nervoasă pe care mi-o oferă jocul.

— Nuuu! țipă Sam. Te prinde zombiul.

Îl necăjesc pe Sam ducându-mă încet către ușă, apropiindu-mă centimetru cu centimetru de ea.

— Vreau să mă împrietenesc cu zombiul! spun.

— Nu, lui nu-i plac prietenii!

— Haide, zombi, ia o prăjitură!

— Nu!

Sam își trântește pe jos controlerul și încearcă să mi-l ia și pe al meu din mână. Câteva clipe ne certăm pe el, până când observ că ciclul nocturn al jocului s-a încheiat și afară răsare soarele, scăldând într-o lumină caldă interiorul castelului. Zombiul – surprins afară de lumina zilei – explodează cuprins de flăcări.

— Prietenul meu! mă tânguiesc. Vezi, n-am pățit *nimic.* A explodat!

După un prânz alcătuit din brânză topită, biscuiți digestivi și gogoși, profităm de creșterea subită a concentrației de glucoză din sânge pentru a construi frenetic, completând cele patru turnuri înalte și gradând atent zidurile pentru a le da un aspect circular. Și iarăși uităm că ne desparte un ecran de această lume; suntem acolo, *înăuntru,* scoatem piatră din cariere, construim platforme pe schele, pentru a ajunge cât mai sus, privim valea și marea printre creneluri. Sam face o sabie și eu îi spun că trebuie să-i dea un nume, cum fac războinicii din *Game of Thrones.* El o numește Head Chopper[14].

Pe măsură ce lucrăm, îmi dau seama de o chestie. În mod normal, când ne jucăm împreună – în prețioasele momente când e dispus să se concentreze – e un fel de singurătate în doi: eu îl urmăresc, îl îndrum sau îmi fac griji din pricina lui. Sau, când ne jucăm cu Lego sau cu cuburi, eu fac ceva cu care el se joacă doar câteva minute sau pe care pur și simplu îl dărâmă. Dar acum, vreme de câteva ceasuri, lucrăm mână-n mână – mă rog, atâta timp cât eu fac ce vrea el. Dar și acesta e un lucru pozitiv. În acest univers, în care regulile sunt fără echivoc, în care există o logică infailibilă și clară, Sam deține controlul.

Dar eu sunt nerăbdător să aflu mai multe despre această lume, să pornim în căutarea Bijuteriilor Coroanei.

— Haide, spun. Hai să mergem în expediție. Hai să găsim niște aur sau diamante.

— Dar ar trebui să trecem în modul Peaceful, spune Sam. Ne trebuie armuri și torțe.

— Haide, o să avem grijă.

Ridică din umeri și dă din cap, îmi simte poate frustrarea, se teme că am să mă satur și am să cobor la parter. Ne facem câteva târnăcoape și pornim către munți, tăind în calea noastră copaci și adunând de pe drum mere și ciuperci. Urcăm o pantă abruptă, sărind de pe un bloc pe altul,

trecând pe lângă porci și vaci care se balansează primejdios pe coasta stâncoasă, colțuroasă. Când ajungem în vârf, putem cuprinde lumea cu privirea – o întindere vastă de pământ, care se prelungește către zarea cețoasă, un covor pestriț, ca un imens peisaj expresionist.

Mergem mai departe, coborâm pe o cărare pietroasă și ne îndreptăm către ceva ce seamănă cu gura unei peșteri. Când pășim înăuntru, constat că e o cavernă uriașă de piatră, cu o fisură lungă și întunecată la capătul îndepărtat, ca o cicatrice adâncă în scoarța pământului.

— Uite! spune Sam și arată către zidul dinspre est, unde se văd câteva puncte rozalii printre pietrele gri – minereu de fier. Ne trebuie fier ca să săpăm după diamante!

În timp ce lovim încântați cu târnăcoapele, mai scoatem la iveală și câteva filoane lungi de cărbune, care se întind până în adâncul muntelui. Săpăm febril și ne comparăm descoperirile.

— Eu am doișpe minereuri de fier!

— Eu am douăzeci de cărbune!

— Cred că găsim o comoară aici, spun.

Mă avânt mai departe, gândindu-mă că ar trebui să ne facem niște torțe, când constatăm că afară cerul și-a schimbat culoarea.

— Vine noaptea, vine noaptea! țipă Sam.

— Mai avem timp, insist eu.

Dar nu mai avem. Soarele coboară mai repede decât țineam eu minte. Ar trebui să ne construim un adăpost și să așteptăm dimineața, dar Sam țâșnește afară din peșteră și urcă dealul.

— Așteaptă! strig după el.

Și ne trezim fugind amândoi spre casă, în zigzag, printre copaci, în vreme ce lumina tot pălește. Privim în jurul nostru, să nu miște ceva printre frunzele care atârnă. Curând abia dacă mai distingem ceva, întunericul ne înconjoară. Sam fuge înainte și e înghițit de beznă.

— Nu mai știu cum să mă întorc acasă! spun.

Aud un clic ciudat, ceva ce n-am mai auzit până acum, ceva ce vine spre mine din frunziș. Mă gândesc că o fi vreun animal domestic, vreo găină poate, dar în clipa următoare ceva mă lovește în spate și imediat știu că sunt grav rănit.

— O, nu, schelete! spune Sam. Au arcuri și săgeți.

Și în clipa următoare, în dreapta mea, îl zăresc pe unul, ascuns în spatele unui mesteacăn argintiu, cu o față palidă și macabră, copia hidoasă a unui cap de mort. Trage iar în mine și de data aceasta mă nimerește în picior. Mă sting treptat. Brusc se ivește o altă figură în apropiere. Mă gândesc că e un alt monstru, dar e Sam, care a ieșit din pădure în momentul cel mai nepotrivit cu putință.

— Fugi! strig.

Și în glasul meu regăsesc o stăruință surprinzătoare. Dar e prea târziu. Încă două săgeți nimeresc drept la țintă și tot ce a mai rămas din puterea mea se duce. Întunericul din pădure învăluie totul, nu mai am scăpare. Mă prăbușesc pe jos. Hrana, fierul și tot ce am mai adunat se împrăștie în jurul meu. Îl văd pe Sam rezistând câteva secunde în plus, după care e doborât de o nouă săgeată. Și apoi nimic.

Ne trezim câteva clipe mai târziu, dar ne aflăm iarăși la castel, în plenitudinea forțelor, dar cu mâinile goale. Știm că în această lume, dacă reușim să ne întoarcem acolo unde am fost omorâți, putem aduna tot ce am pierdut.

— Pe unde am mers? întreb. Pe unde?

Dar în beznă ne este imposibil să ne orientăm și curând auzim geamătul înfundat al unui zombi. Nu mai mergem nicăieri în noaptea asta. Trebuie să ne întoarcem înăuntru, la adăpost. Am pierdut tot ce adunaserăm.

Sam își îngroapă fața în mâini.

— Toate lucrurile noastre, geme. Tot fierul. Și sabia pe care mi-am făcut-o. L-am pierdut pe Head Chopper. Tati, a fost vina ta!

— E OK, mai găsim noi altul, nu e decât fier, spun, dar știu că e zadarnic.

— Lucrurile mele, obiectele mele! spune Sam din dosul palmelor. Ai spus că e sigur.

Dau să-i cuprind umerii cu brațul, dar se ferește, se dă înapoi până la capătul patului, copleșit de dezamăgire și frustrare. Mă întorc cu fața spre ecran și salvez jocul. Dar acum e prea târziu. Iarăși e prea târziu.

* * *

Petrecem restul după-amiezii jos, în tăcere. Îi pregătesc niște pâine prăjită și îl las să se uite la TV la desene animate, lucru care îl mai bine dispune puțin, ca de fiecare dată. Mai că răsuflu ușurat când o aud pe Jody la ușa casei, bâjbâind cu cheia în broască.

— Mami! strigă Sam.

În clipa următoare, Jody deschide ușa, îl îmbrățișează afectuos pe Sam și îl ridică în brațe. E odihnită și frumoasă, iar părul ei lung îl învăluie pe băiețel. Dar când dă cu ochii de mine, o umbră îi traversează fața și știe că am remarcat și eu.

— Ce face băiețelul meu? întreabă.

— Am jucat *Minecraft,* spune Sam. Am construit un castel, dar ne-au omorât scheletele și a fost vina lui tati.

Eu ridic din umeri, acceptându-i acuzația cu un sentiment de vinovăție.

— Ți-am spus că îmi pare rău.

— Și ce-ați mai făcut? întreabă Jody.

— Am fost în parc și ne-am jucat de-a *Minecraft,* spune Sam. Mi-a fost dor de tine.

Când Jody se așază pe canapea, Sam se agață de ea, de parcă n-ar mai vrea să-i dea drumul. Parcă ar vrea să se distanțeze de mine.

— A fost cuminte, tati? întreabă ea.

— Da, a fost OK.

Mă hotărăsc să nu pomenesc de mica lui toană. Acum, când s-a întors ea, dispoziția lui Sam e mai bună și nu vreau să i-o stric iarăși.

— Dar tu? Cum a fost la nuntă? întreb.

— A fost frumos, spune.

Apoi se întoarce către Sam și scoate ceva din poșetă.

— Ți-am cumpărat un DVD, poți să te duci sus să te uiți la el, dacă vrei.

— Marfă, spune Sam și a și plecat.

Realizez imediat că a făcut-o cu un scop anume. Ceva se întâmplă. Jody se ridică de pe canapea și se duce la fereastră, cu brațele încrucișate la piept. O postură defensivă.

— OK, spun. S-a întâmplat ceva?

— Alex, au fost două luni atât de ciudate, atât de dificile. Eu… Da, s-a întâmplat ceva.

Urmează un moment cumplit de tăcere. Am senzația ciudată că mă detașez de mine însumi, de parcă situația aceasta nu m-ar privi pe mine sau de parcă s-ar mai fi petrecut o dată, cu secole în urmă, și acum trebuie să ne căznim să ne-o reamintim. Parcă aș orbecăi după un punct de sprijin într-o peșteră întunecată.

— Ce? îngaim. Ce s-a întâmplat?

— A fost și Richard acolo, fostul meu coleg de facultate, și…

Înghit în sec, ca un personaj de benzi desenate, de parcă aș mima exagerat o stare de șoc.

— Te-ai culcat cu el?

— Nu! Nu. Am stat la aceeași masă. Ne-am simțit bine – a fost atât de firesc. Și la sfârșitul petrecerii ne-am sărutat. După aceea s-a întors fiecare în camera lui. Îmi pare rău. S-a întâmplat pur și simplu.

— E… ești… ce vrei să spui cu asta?

— Nu știu.

Și o podidește plânsul, fapt care înrăutățește și mai mult situația, fiindcă acum știu că e ceva serios la mijloc, orice ar fi. Înseamnă ceva. Jody a luat o decizie – sau are sentimentul că trebuie să ia o decizie.

— Alex, totul e atât de dificil, de atâta vreme, și pe mine mă obosesc toate astea. Credeam că o pauză va rezolva totul – dar situația în care ne aflăm noi acum nu cred că e o pauză. Am senzația că poate fi sfârșitul.

Glasul de-abia i se mai aude; Jody își lasă capul în jos.

— Ai băut un pahar în plus la o nuntă și te-ai sărutat cu un tip și acum crezi că s-a sfârșit totul? întreb.

— Nu e numai asta. Faptul că am fost plecată – plecată de lângă tine – fie și numai pentru un moment, m-a făcut să privesc altfel lucrurile. Doar știi și tu ce dificil a fost totul! Eram copii când am hotărât să rămânem împreună, abia dacă ne cunoșteam și în momentul următor am devenit părinți.

— Eu te cunoșteam *pe tine*! spun și cuvintele mele erup cu o forță acuzatoare neintenționată.

— Poate, spune ea. Îmi pare rău. Îmi pare rău.

O privesc câteva clipe și o văd pe fata pe care am cunoscut-o la fermă, cu fața încadrată de lumina aurie a soarelui, cu brațele încrucișate și atunci la piept, cum se sprijinea de vechiul gard și se întreba de ce se află acolo și încotro se îndreaptă. Dacă n-am fi rămas împreună? Cum ar fi decurs viețile noastre, una independent de cealaltă? Încotro s-ar fi îndreptat Jody? Mă simt însingurat și vinovat. Mi-e jenă de trecutul pe care l-am construit pentru noi. Mă simt de-a dreptul rușinat.

— Eu plec acum, zic în cele din urmă. Nu știu ce ai de gând să-mi spui, dar nu sunt pregătit să ascult.

Mă îndrept spre ușa casei, care a rămas deschisă, și ies cu pași nesiguri în întunericul primitor. Răcoarea serii mă izbește în față, așternându-mi pe chip o expresie de resemnare rece.

Lasă-mă-n pace, Alex. Lasă-mă-n pace.

Capitolul 15

Și iarăși mă izolez de lume. Zac în camera de oaspeți a lui Dan, lipsit de voință, la fel de turtit și inutil ca afurisita lui de saltea gonflabilă. Dan vâră din când în când capul pe ușă, îmi aduce căni cu ceai, biscuiți cu ciocolată și supă instant cu tăieței. Îmi propune să stăm de vorbă, dar eu mă întorc cu fața la perete ca un adolescent bosumflat. Emma s-a cărat, stă la o prietenă pe nume Posie, ai cărei părinți au o vilă victoriană enormă în Sneyd Park, suburbia cea mai fițoasă din Bristol. Jody îmi trimite două SMS-uri, dar le șterg fără să le citesc. Nu fac altceva decât să dorm și să mă gândesc și apoi să încerc să dorm ca să nu mai fiu nevoit să mă gândesc. Nu e atât tristețe, cât mai degrabă o senzație de pustiu. Mă simt ca într-un spațiu gol. Nu pot să mă ridic de acolo și nici măcar nu încerc.

Practic, mă simt ca un eseu ambulant de Jean-Paul Sartre.

Când Emma își face iarăși apariția – în cea de-a treia zi a exilului meu autoimpus – intră în apartament (i-o fi dat Dan o cheie?) și oftează din toți rărunchii când mă vede zăcând pe canapea în tricou și pantaloni de trening, uitându-mă la

Countdown. Mă aștept fie la o insultă plină de duh, fie la o invitație la cârciumă. Dar se mulțumește să se ducă în bucătărie, să umple ceainicul și să-l pună pe foc.

— Când eram în Australia am mers câteva luni la un terapeut, spune. A fost plăcut, am stat de vorbă – o grămadă. Mai tot timpul despre mine, bineînțeles – subiectul meu preferat, după cum bine știi. Spre final am început să mă plictisesc, dar, una peste alta, m-a ajutat. Și după aceea m-am mutat într-o comună pe o plajă din Malaysia. Ai putea încerca și tu. Partea cu terapia, vreau să zic. Malaysia nu ți-ar plăcea.

— Mai du-te naibii, ripostez.

— Vorbesc serios, zice. Te-ar putea ajuta cu problemele tale. Cu George.

— Nu știu. Ar părea ciudat, după atâta timp.

— Nimic nu li se pare ciudat terapeuților, asta-i meseria lor. Trebuie să te relaxezi, Alex. Și între timp ai putea să mai deschizi geamul – aici pute a tristețe.

Și așa mă convinge să mă așez în fața computerului și să caut pe Google psihoterapeuți. Îl alegem pe unul care îmi îndeplinește criteriile (să nu fie prin apropiere și să nu fie un hippiot) și Emma îmi pune în mână telefonul. Mă programez la o femeie din Bath, care pare amabilă la telefon, dar care își cere scuze că nu mă poate primi în următoarele două luni. Măcar așa am timp să mă pregătesc pentru noul meu stil de viață excentric, de tip care umblă pe la psihoterapeuți.

În a cincea zi, mă târăsc în living înfofolit într-o plapumă și mă prăbușesc pe canapea. Mă gândesc să mă uit câteva ore în șir la vreo serie tâmpită de science-fiction, când privirea îmi cade pe consola Xbox 360 de sub televizor. O pornesc și încarc într-o doară *Minecraft,* fără intenția de a face prea multe, poate doar să mă uit la vreunul din jocurile salvate de mine, eventual să-mi arunc personajul în vreo mină deschisă. Dar pe ecran se ivește un

mesaj care îmi zice că SamCraft04 e online. Ăsta-i numele consolei lui Sam și vederea lui emite un șoc electric, care-mi străpunge stratul izolator de tristețe. Aproape instantaneu îmi amintesc cum am plecat duminică și lunga tăcere care a urmat acțiunii mele riscante din joc. Oare Sam mă mai vrea acolo? Mă duc la meniul principal din *Minecraft* și mă uit dacă vreunul dintre prietenii mei are deschisă o lume la care să pot participa și eu.

Și da, într-adevăr, e una singură, dar e singura pe care o vreau. E Lumea lui Sam și Tati. Chiar în clipa aceasta, Sam se joacă.

Dau clic și aștept să se încarce jocul, neștiind la ce să mă aștept sau dacă va funcționa. Ecranul e mort. N-o să se întâmple nimic, îmi spun. Dar se întâmplă.

•

Și brusc mă aflu iarăși acolo, în peisaj, în lumea pe care am construit-o împreună cu Sam acum câteva zile. În jurul meu sunt numai mesteceni, solul pădurii e stropit cu flori galbene. Mă simt înviorat, mai viu decât m-am simțit în ultimele zile. E ca atunci când revezi lumina soarelui după o boală îndelungată. Dar habar nu am unde e castelul – sau cum să-l găsesc pe Sam.

Taman când mă întreb în ce direcție să o iau, se ivește pe ecran un text: SamCraft04 ți-a trimis un mesaj. Afișez meniul și citesc: „Tati, puneți (sic!) căști”. Cotrobăi în cutiile de plastic de lângă televizor, unde își ține Dan lucrurile, prin grămezi de cabluri și controlere, până când dau peste niște căști de pilot, cu microfon cu tot. Le conectez la controler și mi le pun pe cap.

— Alo? zic.

La început nu se aude nimic, apoi câteva secunde un bâzâit cu ecou, după care iarăși nimic. Dar într-un final îl aud – slab, dar clar, ca la o convorbire telefonică internațională – e un glas pe care-l recunosc. Îmi saltă inima de bucurie.

— Tati!

E sunetul cel mai dulce cu putință, care ajunge la mine după zile întregi de tăcere deplină, cenușie. Băiatul meu, aflat la numai câțiva kilometri distanță, e acum lângă mine, sub aceiași nori pătrățoși. Și pare bucuros să mă aibă acolo, în pofida celor întâmplate. M-a lăsat să intru în lumea lui. Sunt cuprins de o bucurie atât de nebună, că nu știu ce să mai fac. Mai vrea să se joace cu mine. Îmi acordă o nouă șansă.

— Sam! Unde ești?

— Trebuie să-ți iei harta. Castelul nostru e acolo. Construiesc.

Caut în inventar și găsesc într-adevăr harta, care-mi arată cu aproximație, sub forma unui mozaic, lumea noastră. Castelul pe care l-am construit weekendul trecut e reprezentat de un pătrat mare, aflat în colțul nord-estic.

Pornesc într-acolo, ocolind cu prudență niște prăpăstii late, până când solul urcă în trepte către o platformă acoperită de iarbă. De la înălțimea aceea văd cum se ridică, măreț, castelul pe care l-am construit. Mă simt ca un rege exilat, care se întoarce în citadela lui – numai că pe mine nu mă întâmpină o mulțime de supuși loiali, ci doar o vacă țopăind în jos pe deal. Iar clădirea arată acum puțin diferit. Două dintre zidurile exterioare, construite inițial din pavaj gri mat, sunt acum acoperite cu niște blocuri galbene, care par să reflecte lumina soarelui. Când mă apropii, îl văd pe Sam cocoțat pe cel de-al treilea zid, adăugând metodic, cărămidă cu cărămidă, noul strat al fațadei. Mă zărește și el și imediat începe să coboare. Ajung în dreptul împrejmuirii pe care am construit-o pentru a ne apăra de lupi și dau buzna pe poartă, în vreme ce Sam aleargă și el spre mine. Nu există un buton pentru îmbrățișare. Ar *trebui* să existe un buton pentru îmbrățișare.

— Hei, Sam! strig copleșit de emoție. Ce mai faci? Ce faci acolo?!

— Tati! Fac Turnul Londrei colorat. E ca în fotografie. E gresie!

Acum observ și eu. Noua culoare mai deschisă nu e singura modificare. Sam a mai adăugat un nivel și a decupat ferestre în locurile potrivite, astfel încât acum seamănă destul de bine cu clădirea originală. A lucrat probabil câteva ore bune.

— E splendid, spun. Pot să te ajut?

— Da! E castelul *nostru.*

— Sam, îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat duminică. Îmi pare rău că ne-am pierdut lucrurile. Fac numai prostii.

— E OK. Mami zice că oamenii mai pierd lucruri în aventură, se întâmplă. Știi că în Turnul Londrei e un loc care se cheamă Turnul Afurisit, care e un cuvânt urât.

— Știu! Deci mami a vorbit cu tine după ce am plecat eu?

— Da, am fost trist, dar mami a spus că e OK. A spus că aventurile sunt primejdioase și că de aceea se numesc aventuri, nu plimbări.

Tipic pentru Jody – ea a știut întotdeauna să-i explice lui Sam lumea, să-i traducă experiențele în limbajul pe care-l folosește și înțelege el. E un lucru pe care eu îl uit mereu – că Sam e în anumite privințe un turist în lumea noastră, un călător nedumerit, care nu cunoaște ciudățeniile sau obiceiurile locale. Ea e pentru el un soi de Google Translate. În vreme ce eu mă blochez și mă sperii și mă retrag, Jody îl ia de mână și îl conduce prin labirint. Eu sunt naspa. Trebuie să încetez să mai fiu naspa.

— Bine, hai să terminăm Turnul ăsta! zic.

Îmi iau telefonul și caut pe Google imagini ale clădirii. E clar că va trebui să remodelăm și să micșorăm cele patru turnuri din colțuri, așa că mă apuc eu de treaba asta și construiesc o serie de scări pentru a ajunge în vârful fiecărui zid și de acolo încep să cioplesc în jos. De zile întregi n-am

mai avut atâta elan. Îmi arunc plapuma de pe umeri și mă așez cu spatele drept, concentrat la maximum. Și iarăși am senzația aceea ciudată de imersiune, de trecere dincolo de ecran în acea lume. După tot ce s-a întâmplat, e ca o evadare, e ca și cum ai deschide ușa dulapului și ai păși într-o versiune pixelată a tărâmului Narnia – dar fără greoaia alegorie religioasă și fără leul vorbitor.

În timp ce construim și remodelăm, stăm de vorbă. La început despre ce avem de făcut, ne împărțim materiale și unelte, planificăm, ne atragem unul altuia atenția să intrăm când se face întuneric. Dar treptat extindem aria de interes.

— Tati, spune Sam. Tu la serviciu construiești case?

— Într-un fel, zic. Am lucrat înainte într-un soi de magazin unde vindeam oamenilor case. Dar nu mai fac asta.

— Eu când sunt mare vreau să fac case.

— Vrei să fii arhitect? Așa se spune.

— Da, vreau să fiu *artitec.* O să fac un castel ca ăsta.

— Păi, atunci îți doresc mult noroc cu autorizațiile.

E o glumă, dar în timp ce rostesc cuvintele acestea, mi se pune un nod în gât. Rămân ca trăsnit. Acest scurt moment de conversație – oricât de trecător și banal ar părea el – e poate cel mai profund pe care l-am avut vreodată. *Sam știe cu ce mă ocupam eu la serviciu.* Pentru mine e o revelație. Întotdeauna am presupus că nu înțelege sau nu-l interesează nimic din ceea ce depășește sfera experienței lui. Și niciodată n-am vorbit despre viitorul lui – ori despre speranțele sau ambițiile lui.

Și uite că are ambiții.

Continuăm să construim, să scoatem blocuri, să nivelăm turnurile. Îmi arată cum să construim un furnal, unde putem să transformăm nisipul în sticlă și să facem niște ferestre ca lumea. După ce am

terminat, ne dăm puțin în spate și ne admirăm opera.

— Acum cred că suntem gata, spun. Cred că a sosit momentul să ne luăm săbiile și torțele și să pornim în căutarea comorii. Trebuie să găsim Bijuteriile Coroanei și să le ducem înapoi în castel. Cine vine cu mine?

— Hă? zice Sam.

— Vrei să mă asiști în această căutare epică de diamante, aur și smaralde?

— Da, spune Sam.

— Suntem niște aventurieri temerari și nimic nu ne poate opri!

— Da! Nimic!

În căști se aude înfundat o discuție.

— Mami zice să-ți spun noapte bună.

— A, da, nimic nu ne poate opri, cu excepția orei de culcare. Noapte bună, Sam.

— Putem merge la Londra mai repede? Vreau să merg, pe bune.

— Cred că da. Ne descurcăm noi. Putem vedea Turnul și o mulțime de alte clădiri mișto. S-ar putea să-ți mai arăt un loc. Un loc important pentru mine și pentru mătușa ta, Emma.

— Epic, spune Sam.

În clipa următoare microfonul tace și lumea se închide. Rămân încă multă vreme cu ochii holbați la meniu și reflectez. Am senzația că mi s-a resetat creierul. Mă trezesc gândindu-mă la filmul acela, *The King's Speech* – cum a reușit George al VI-lea să-și învingă bâlbâială ascultând muzică în timp ce vorbea. Poate că jocul acesta ciudat cu blocuri va avea un efect similar asupra lui Sam. Poate că *Minecraft* e muzica lui.

Poate că în felul acesta nici eu nu voi mai fi atât de nașpa.

•

Seara, mai târziu, primesc un SMS de la Jody, pe care de data aceasta îl citesc. Îmi reamintește pe un ton cvasioficial că luni suntem programați să

vizităm școala pentru copii autiști. Va fi dificil să-l mutăm pe Sam acolo, știm asta. Se află destul de sus pe scala de evaluare a autismului, deși a rămas cu mult în urmă la școală, deși are un vocabular redus. Anul trecut ne-am dus la un grup de sprijin pentru copii autiști și consilierul de la inspectoratul școlar ne-a spus că există mulți copii cu nevoi mult mai complexe, așa că e puțin probabil să primim o recomandare pentru școala aceea. Dar trebuie să încercăm. Un lucru pe care-l învață foarte devreme un părinte e că sistemele de sănătate și de educație sunt un fel de joc complicat și amplu: în cazul în care copilul tău are vreodată nevoie de susținere specială, trebuie să înveți regulile și să le exploatezi. Lupți pentru orice, pentru orice test, orice consultație, orice specialist – înveți termenii corecți, studiezi toate formularele și declarațiile și procedurile de care ai nevoie, iar pentru orice lucru pe care nu-l poți obține prin sistem plătești, dacă poți. Cei care stau cu mâinile în sân nu primesc nimic.

Dan vine acasă la ora unsprezece. Colaborează iarăși cu o agenție nouă și fițoasă, pe care o ajută să creeze o „campanie de marketing offline” (pe înțelesul tuturor: fluturași publicitari) pentru o nouă mâncare la pachet, organică și la modă, pe bază de pui fript, numită Birdhouse. Așa ceva e posibil să existe numai în Bristol.

— Te-ai dat jos din pat, zice când se târâie înăuntru, arătând neobișnuit de epuizat.

— Da, am jucat *Minecraft* cu Sam. Online.

— Bine ai venit în secolul douăzeci și unu. Cum te simți?

— OK. Mai bine. Nu știu. Cred că mi s-a terminat căsnicia.

— Am mai vorbit despre asta. Jody are nevoie de puțin timp, atâta tot.

— Puțin timp ca să se întâlnească cu Richard?

Dan e clar depășit de situație. O secundă se preface că meditează asupra rămășițelor relației

mele, după care își scoate laptopul MacBook Pro dintr-o geantă și îl deschide pe măsuța de cafea. Pe ecran se ivește imediat Photoshop și proiectul lui neterminat al unei reclame țipătoare care enunță: „Birdhouse: pentru sufletul tău” – o aluzie muzicală pe care circa 85% din publicul țintă nu o vor înțelege.[15] Ba mai rău de-atât, meniul promoțional – un burger cu carne de pui dublu friptă, cu cartofi dulci prăjiți și o coca-cola mare – se numește Chick Beater.

— Dan, meniul ăsta chiar o să se cheme Chick Beater?

— Da, așa mi-au spus.

— OK, trebuie să le spui să nu-i mai zică așa.

— De ce?

— Fiindcă e un joc de cuvinte cu trimitere la abuzul domestic, pentru numele lui Dumnezeu![16] Cum de le-a dat prin cap că ar putea fi o idee bună? Îți poți imagina care vor fi reacțiile pe Twitter? Or să-i facă praf.

— O, OK.

Dan e în mod evident iritat de critica mea neașteptată.

— Credeam că te bălăcești în depresie, spune.

— M-am bălăcit, dar am jucat *Minecraft* și acum sunt treaz și copleșit de o frustrare creativă.

— Păi, nu ți-o vărsa pe mine, amice.

Trântește capacul laptopului și o șterge la culcare. Eu mă întorc la *Minecraft* și încarc o lume nouă. În câteva secunde e generat și afișat pe ecran un peisaj nou – o pășune cu relief ondulat, care se sfârșește la mare depărtare într-o zonă de pădure acoperită de zăpadă. E un tărâm cu adevărat virgin, neîntinat și nedeformat de nimic din trecut. Dacă ar fi toate în viață la fel de ușor de luat de la capăt.

N-am terminat de rumegat ideea, când îmi sună telefonul. E Matt.

— Hei, Alex, ce mai faci?

— Păi, ce să fac, sunt distrus.

— Frate, îmi pare rău. Dar, auzi, am ceva ce te-ar putea înveseli. Doi dintre băieți au renunțat la meciul de mâine – Saints cu Chelsea – n-ai chef să vii tu? Poți să-l iei și pe Dan, dacă vrei, am două bilete.

— Ia stai puțin, căsnicia mea se duce pe apa sâmbetei și tu mă inviți la un meci de fotbal?

— Dacă pui problema așa, sună nasol.

Primul meu gând este că nimic nu mi-ar displăcea acum mai mult decât să mă aflu într-un stadion, laolaltă cu treizeci de mii de microbiști care zbiară unii la alții. Pe de altă parte, nu l-am mai văzut de mult pe Matt și poate ar fi haios să mă întâlnesc cu el în mediul lui obișnuit. Și mi-ar mai abate gândurile de la problemele mele.

— OK, super, mă trezesc spunând. Dar nu cred că Dan o să vină. N-are nicio treabă cu fotbalul.

În clipa aceea Dan dă buzna în încăpere și se îndreaptă către chicinetă.

— Dan, vrei să vii mâine la fotbal?

— Ce-i aia „fotbal”? întreabă.

— Cred că nu vrea, îi spun lui Matt.

— Ba nu, stai, poate mă inspiră în vreun fel – să mă aflu într-un mediu total diferit. Sigur, vin.

•

Și așa se face că cincisprezece ore mai târziu stăm toți trei într-un rând din mijlocul tribunei Itchen, pe stadionul lui FC Southampton, înconjurați de o mare de tricouri în dungi roșii și albe. Matt și alte câteva mii de bărbați cântă cu mândrie și înflăcărare „When the Saints Go Marching In”. E o după-amiază rece, dar senină, și soarele poleiește o parte din tribună cu un strat de bronz divin. Dan răsfoiește programul, îi critică designul și layoutul, în vreme ce eu mă gândesc la distrugerea căsniciei mele, pe care inevitabila înfrângere a lui Southampton în fața lui Chelsea o va simboliza cât se poate de nimerit. Când nu se mai cântă, Matt pălăvrăgește cu suporterii din preajma noastră, schimbând acele comentarii

sportive dureros de înfocate și exagerat de serioase care se transmit ca o molimă în birourile și fabricile din toată țara – și posibil din toată lumea: „Jucătorul X e la înălțime în momentul de față, un demn urmaș al jucătorului clasic A”; „O dispută interesantă ar putea fi astăzi cea dintre jucătorul Y și jucătorul Z”; „N-ar fi trebuit să-l dea afară pe Mourinho”, „Mourinho era un labagiu”; „Nu ai voie să ratezi titlul de campioană în Premier League…” E ca și cum ai fi prizonier în studioul emisiunii *Match of the Day,* împreună cu cinci mii de sosii ale lui Alan Shearer[17].

Se aude fluierul, mulțimea izbucnește în urale și urmează cincisprezece minute de șutat la nimereală, timp în care echipele se sondează. Matt se apleacă în față, cu mâna la bărbie, ca un *Gânditor* al lui Rodin cu căciulă în dungi, cu ciucure. Dan oftează din toți rărunchii, își strecoară mâna în geantă, scoate laptopul și în câteva secunde deschide Photoshop-ul. Matt se uită la el, oripilat.

— Dan! îi șoptește răgușit. Nu poți să-ți scoți afurisitul de laptop la un meci de fotbal!

— Poftim? De ce?

— Fiindcă suntem pe stadionul St Mary’s, nu la Starbucks, ce mama dracului! În afară de asta, dacă dăm un gol o să-și ia zborul.

— Eu nu mă pricep la fotbal, amice, dar nu prea e probabil, nu?

În clipa aceea un fundaș al lui Chelsea marchează cu o lovitură de cap dintr-un corner și micul bloc de suporteri oaspeți o ia razna. În jurul nostru, în schimb, se tace cu jale. Dan își închide silențios laptopul, îl pune la loc în geantă și se uită la mine cu un aer abătut.

În pauză, așa cum se cuvine, ne târșâim picioarele în direcția barului, înconjurați de o mare de bărbați cu început de chelie, care scutură din cap și țâțâie nemulțumiți. Dan și cu mine bem o bere oribilă, îndoită cu apă, din pahare de plastic,

în vreme ce Matt stă la coadă la standul de burgeri și discută cu un *skinhead* solid punctele slabe din apărarea echipei.

— Chiar îmi *doresc* să fi avut un Starbucks aici, spune Dan.

A doua repriză e o demonstrație chinuitoare de fotbal prudent, în care ambele echipe abia dacă se avântă în jumătatea adversă. Până și Matt pare a fi cu gândul aiurea, își tot verifică telefonul și mormăie pentru sine. Însă în ultimele zece minute ceva pare să se întâmple în favoarea gazdelor. O egalare dintr-o lovitură liberă provoacă o reacție turbulentă din partea mulțimii. Matt sare în picioare de fericire, pe urmă se așază și se apleacă spre Dan.

— Un gol nu prea e probabil, ce ziceai? îl tachinează.

Apoi, în al doilea minut de prelungiri, un atac al lui Chelsea este oprit la marginea careului, mingea se rostogolește cât colo și trei jucători de la Southampton țâșnesc în urma ei, trecând de centrul terenului. Brusc întreaga tribună e cuprinsă de un freamăt nerăbdător. Matt e pe jumătate așezat, pe jumătate în picioare, de parcă ar sta pe ciuci deasupra unei toalete. Până și Dan urmărește meciul. O pasă rapidă ocolește un fundaș, atacantul are cale liberă – iar eu clipesc în secunda următoare și mingea a ajuns deja cumva în plasă. Tribuna se dezlănțuie, Matt sare în picioare și lovește aerul cu pumnul, într-un gest de satisfacție violentă, de parcă e nebun.

— Vai, Doamne, așa arată Matt când face sex, strigă Dan.

Apoi Matt ne îmbrățișează – pe noi, pe cei din jurul nostru, pe stewarzi. Când se fluieră finalul meciului, oamenii încă se îmbrățișează. Îmi plimb privirea pe deasupra mulțimii, savurând atmosfera de sărbătoare; fețe strâmbându-se de plăcere, fiindcă un bărbat în toată firea a reușit să șuteze o minge între două bare de aluminiu. Apoi zăresc, la

câteva rânduri mai jos de noi, un bărbat împreună cu fiul lui, amândoi în tricouri contrafăcute, băiatul pare cam de vârsta lui Sam. S-au cuprins pe după umeri, lovesc cu pumnul în aer și vorbesc agitați. Indiferent ce înseamnă acest meci pentru echipă, pentru clasamentul din Premier League, pentru lumea ridicolă a fotbalului în general, pentru ei este o amintire prețioasă, e amintirea lor. Se vor duce acasă și își vor plictisi toată familia cu ea – și când puștiul se va duce la culcare, tatăl se va așeza lângă el și o vor retrăi împreună. În plin carnaval al victoriei, oricât de trecătoare ar fi aceasta, astfel de momente au loc probabil în toată tribuna. Și asta mă face să mă gândesc la ce nu mai am eu, sau poate n-am avut niciodată – acel sentiment firesc, simplu, de apartenență, de a putea împărtăși anumite lucruri, fără complicații. Între Sam și mine lucrurile au fost dintotdeauna complicații, dar acum e și mai rău.

— Haide, spune Dan și mă bate pe umăr. Hai să ne întoarcem în Bristol; sunt prea mulți bărbați aici și mă apucă panica.

Capitolul 16

Când opresc în fața casei noastre luni dimineață, Jody mă așteaptă în stradă, îmbrăcată într-o jachetă lungă de lână și cu fular la gât; Sam stă lângă ea, în hanoracul de școală. Are o căciulă cu moț pe cap și un aer abătut. E evident că toți sunt nervoși, că nimănui nu-i convine situația. E o dimineață rece de octombrie, însă atmosfera dintre noi mai scade temperatura cu câteva grade.

— Nu vreau să văd școala, spune Sam când urcă pe bancheta din spate și își prinde centura cu o mină sfidătoare. Nu vreau, nu vreau.

— Hai să terminăm și cu treaba asta, spune Jody și trântește portiera.

— Ăsta-i răspunsul tău la toate acum? mormăi.

Jody scutură din cap.

•

Școala Avon pentru copii autiști se află la marginea unei suburbii înverzite, înconjurată de mici terenuri arabile. E o clădire foarte modernă, cu un design aproape futurist, cu intrarea principală construită din panouri mari de sticlă. Înăuntru, recepția se continuă cu un coridor alb, lat, care străbate întreaga clădire. De data aceasta, Sam coboară singur din mașină, atras poate de

aspectul clădirii, dar o apucă pe Jody de mână când ne apropiem de recepție, repetând: „Mai tare, mami, strânge-mă mai tare de mână”. E un indiciu clar că se teme. Când suntem în oraș și traficul e zgomotos, începe să mă doară mâna după ce o țin pe a lui o vreme. Femeia de la recepție, îmbrăcată elegant și semănând mai degrabă cu angajata unei bănci decât a unei școli, ne zărește venind spre ea.

— A, domnul și doamna Rowe? Iar tu ești probabil Sam? Luați loc. Directorul nostru adjunct vă va primi imediat.

Abia dacă apucăm să remarcăm liniștea aproape deplină din jurul nostru, când dintr-un birou de lângă recepție se ivește un bărbat trecut de cincizeci de ani, cu păr grizonant, într-un costum albastru elegant.

— Sunt Tristan Foster, directorul adjunct, spune și îmi scutură întâi mie mâna și apoi lui Jody.

Se apleacă spre Sam cu un aer degajat.

— Bună, Sam, spune. Hai să aruncăm o privire împrejur.

Intrăm după el pe o ușă dublă în coridorul principal și ne povestește cum a fost înființată școala cu mijloace provenind parțial de la guvern, parțial de la instituții de binefacere și cât de atent proiectată este ambianța, fără spații închise, fără treceri înguste, fără coridoare strâmte. Pereții sunt goi, fiindcă desenele colorate care împânzesc de regulă, într-o școală obișnuită, orice zid îi suprasolicită senzorial pe unii elevi. Clasele sunt mici, profesorii și asistenții-pedagogi sunt specializați. Atmosfera e calmă și neconvențională, adică total opusă celei dintre mine și Jody în momentul de față. Mă întreb dacă o fi remarcat și directorul adjunct tensiunea dintre noi.

Sam vine în urma noastră, agățat fie de mâna lui Jody, fie de haina ei. Eu încerc să-i spun cuvinte de încurajare, de genul: „Uite, Sam, se joacă cu iPad-uri… Uite, au un televizor mare”, dar el fie privește abătut în gol, fie își ferește privirea.

Pe măsură ce înaintăm, Tristan ne lămurește că au de-a face cu tulburări din întreg spectrul autismului și că unii dintre copii au nevoie de asistență permanentă. Într-o clasă îl vedem pe un băiat care citește la o masă și se lovește încontinuu cu palmele când de-o parte, când de cealaltă a capului și geme încetișor. Sam se trage deoparte. Dar trecem și pe lângă un mic laborator media, unde câțiva adolescenți fac un podcast. Când Tristan îi întreabă cu ce se ocupă, sunt politicoși, haioși, aparent încrezători în sine. După aceea, Tristan ne dă sfaturi privitoare la procedura de aplicare și la mașinațiile obscure ale inspectoratului școlar, încercăm să asimilăm tot, dar sunt prea multe lucruri de reținut. Când vizita noastră se apropie de final, se întoarce spre noi și mai face o ultimă observație:

— Ce urmărim noi aici este ca elevii noștri să părăsească școala cu suficiente aptitudini pentru a duce o viață independentă, spune.

Fraza aceasta exprimă o realitate simplă care, dintr-un motiv sau altul, mă atinge într-un mod dureros. E un subiect pe care l-am tot evitat în trecut – ce va face Sam când va fi mai mare. Și iată-ne puși față în față cu realitatea brutală. Asta-i tot la ce putem aspira, puțină independență? Ca să fiu sincer, nici măcar atâta nu-mi pot imagina. Am încercat să mi-l închipui la un loc de muncă, respectând niște instrucțiuni, adaptându-se, înțelegând complexitatea vieții de om matur, a relațiilor unui om matur. Nu pot. Pur și simplu nu pot. Să locuiască singur? Să se îngrijească singur? Să aibă o relație? În prezent îmi par niște idei fanteziste.

Tristan ne dă mâna, lui Jody și mie, după care se apleacă din nou spre Sam.

— Cred că ți-ar plăcea aici, spune.

Dar când ieșim, Sam e tot tăcut și apatic. Când ușa automată se închide în urma noastră, rămânem pe loc, un grup stingher pe aleea curată de beton.

— Ce spui? îl întreb pe Sam.

— Mi-a fost frică de unii băieți. Nu mi-a plăcut.

— Aveau computere și era un loc plăcut și liniștit, spune Jody.

Sam privește în jur, cu fața schimonosită de concentrare, de parcă ar căuta cu disperare o modalitate de a comunica ceva, o problemă prea complexă ca să fie exprimată.

— Dar… eu vreau să fiu artitec (sic!), spune în cele din urmă.

Și pornește încet către mașină. Eu mă uit la Jody.

— Ei, bine? întreb.

— Mi se pare grozavă, spune ea.

— Da. Dar Sam și-a dat seama că e diferită. Știe, nu-i așa? Știe că, dacă va veni aici, înseamnă că și el e diferit.

Suntem prea absorbiți de gânduri și griji ca să ajungem la vreo concluzie. Pornim și noi către mașină, în urma fiului nostru, tremurând în bătaia vântului de toamnă.

•

Mai târziu, pe seară, mă întâlnesc cu Sam în *Minecraft.* Ne-am făurit săbii de piatră și torțe și am găsit suficient fier pentru a ne face o armură de protecție. Acum ne îndepărtăm de castel, adunăm hrană, ne cățărăm pe pante stâncoase și intrăm în peșteri. Descoperim filoane de cărbune, pe care îl minăm cu lăcomie. Uneori ne aventurăm mai departe în interiorul peșterilor, cu speranța că în nenumăratele blocuri cenușii de sub munți vom descoperi sclipirile gălbui ale aurului. Dar de fiecare dată ajungem într-un punct în care Sam dă înapoi, la o adâncime dincolo de care nu mai vrea să meargă.

— Vor fi păianjeni și schelete. Nu-mi place, spune.

Mai există o peșteră enormă, la est de castel, care arată ca o gură căscată pe un perete stâncos foarte înalt. Pare să conțină o mină abandonată – în

orice lume *Minecraft* există astfel de mine – și asta înseamnă o comoară. Dar Sam nu vrea în ruptul capului să meargă acolo. Unde sunt mine, sunt și monștri.

E frustrant, dar nu-l presez. În lumea de afară am mereu sentimentul că trebuie să-l îndrum pe Sam în direcția normalității. Aici, mi-am dat seama, nu contează. Nu simt aceeași presiune. E liber să-i fie frică. Avem tot timpul din lume.

Pornim așadar către nord, înspre o zonă vastă de deșert, o întindere galbenă nesfârșită. N-am mai mers până acum în direcția aceasta, fiindcă totul pare atât de plat și neinteresant, dar nu se știe niciodată. Luăm multă piatră cu noi, să ne construim un adăpost la nevoie, ne-am făcut și pâine și am gătit cotlete de porc pentru energie. Am învățat că trebuie să fim pregătiți.

Multă vreme nu facem altceva decât să mergem; trecem pe lângă zeci de cactuși mici, care arată ca niște cutii verzi cu țepi, și pe lângă niște roci colțuroase ieșite din pământ. Tocmai când să-i propun lui Sam să ne întoarcem, fiindcă aici nu e nimic, zărim în zare o sumedenie de forme dreptunghiulare. N-am mai văzut așa ceva până acum. Nu par a fi dealuri sau grămezi de blocuri așezate la întâmplare. Par făcute de mâna omului.

— Un sat! spune Sam.

Am citit despre sate. Apar pe ici, pe colo în orice peisaj *Minecraft.* Sunt locuite de personaje ciudate, care umblă de colo-colo fără rost. Când ajungem mai aproape, vedem un complex de clădiri nostime și ordonate, ca niște case construite din blocuri Duplo. În jurul lor se strâng ciudații lor locuitori, fiecare cu același cap pătrat și nas lung, toți umblând târșâit în pelerine lungi și maronii, ca membrii unui ordin monastic tăcut. Sam se mișcă liber printre ei.

— Am citit în cartea mea că, dacă am avea smaralde, ar face comerț cu noi, spune. A, știu: fierarul are uneori aur!

Cercetăm în grabă fiecare clădire, până găsim fierăria, o clădire mică, cu o albie de lavă în față. Dăm buzna înăuntru și descoperim un cufăr într-un colț al încăperii.

— Deschide-l tu, spun și mă opresc.

Sam se apropie, forțează lada de lemn și se uită înăuntru.

— Of, nu e aur, spune.

Mă simt ridicol de dezumflat.

— Stai, văd ceva. E un diamant! Un diamant, tati!

— Ia-l! spun.

Dar brusc mă tem că astfel încurajez furtul de bijuterii valoroase.

— În mod normal nu avem voie să luăm lucruri care nu ne aparțin, spun cu un ton sever. Dar asta este o aventură și uneori ești nevoit să încalci puțin regulile. Dar numai puțin.

— Să lăsăm atunci șaua aici?

— Nu, ia-o. Și lingourile de fier. Lasă mărul. Ba nu, stai puțin, s-ar putea să avem nevoie de el. Ia tot, lăsăm un bilet în care ne cerem scuze.

Mai petrecem o vreme deschizând alte cufere, în care găsim pâine, fier, armuri; descoperim o bibliotecă ai cărei pereți sunt acoperiți de polițe cu cărți – și le furăm pe toate. Mergem mai departe și intrăm într-o clădire mai spațioasă, formată dintr-o singură încăpere cu mai multe măsuțe. Amândoi ne dăm seama în același timp că seamănă cu o sală de clasă.

— Sam, așază-te în spate și eu am să fiu învățătorul, spun.

Sam se oprește în dreptul uneia dintre băncile de lemn.

— Cam aici stau eu în clasă, spune. Lângă fereastră. Dar Ben nu e aici.

— E colegul tău de bancă? întreb.

— Da.

— E prietenul tău?

— Nu.

— De ce?

Acesta e momentul când Sam se închide de obicei în sine, ocolind răspunsul, schimbând subiectul sau fugind de lângă mine. Urmează o lungă tăcere.

— Mă tot lovește pe sub bancă. Încearcă să mă facă să plâng. Dar nimeni nu vede.

— I-ai spus învățătorului?

— Nu.

— De ce nu, Sam?

— Nimeni nu mă aude niciodată. Vreau să plec, dar nu pot.

Tăcere.

Deci asta e, îmi zic în sinea mea. E tachinat, nu încape îndoială – subtil, prudent, un ghiont din când în când. Așa a fost întotdeauna pentru el la școală? Gândul acesta îmi provoacă greață. Jody și cu mine am spus de multe ori că ne-ar plăcea să avem o cameră ascunsă, să vedem ce face el la scoală – cum se descurcă, dacă ceilalți copii se poartă frumos cu el, dacă au grijă de el. Dar uneori, în sinea mea, mă gândesc că amândoi ne bucurăm că nu avem așa ceva.

Rămân cu Sam peste noapte într-o altă casă din sat și dimineața furăm morcovi din grădina cu legume, înainte de a porni înapoi spre castel. Când ajungem acolo, săpăm adânc sub podeaua de stejar din vestibul, pentru a ne crea o cameră secretă. Camera comorii. Facem un cufăr mic așezat pe un bloc de sticlă și Sam aruncă înăuntru diamantul. După ce ne cățărăm afară, astupăm intrarea și marcăm locul cu o scândură de mesteacăn.

— E în siguranță, spune Sam. Monștrii nu pot să-l găsească.

— Și nici fierarul. Oricum, cred că am fost destul de curajoși că am mers atât de departe până la sat. Cred că suntem pregătiți să pătrundem în adâncimea unei peșteri, dacă ne luăm săbii și armuri.

— Da, OK, spune Sam. Cred că sunt pregătit.

— Ești un băiat curajos, spun. Oamenii nu cred că ești, dar să știi că ești.

•

Cineva sună la ușă. Mă duc să verific ecranul și o văd pe Clare stând afară, în fața ușii principale, înfofolită într-un cojoc și rozându-și agitată unghiile. În toții anii de când o cunosc nu cred că m-am întâlnit vreodată cu ea în absența lui Matt sau a lui Jody. Mă întreb dacă e ceva legat de mine și de Jody? Sau de Jody și Richard? Există vreo perspectivă nouă, cumplită, asupra celor întâmplate la nunta Gemmei?

— Sam, cred că trebuie să încheiem acum. Îmi pare rău, va trebui să pornim în expediție într-o altă zi.

— Of, spune.

Caut cu disperare un compromis.

— Știu! Ce-ar fi să faci un grajd pentru castel? Acum avem o șa, poate prindem un cal?

— OK. Am să-l construiesc lângă zid.

— Bine. Bravo. Pa, Sam.

Închid consola, mă duc în hol și apăs butonul interfonului.

— Salut, Alex. Scuze că te deranjez. Ai cinci minute?

— Sigur, stai că-ți deschid.

Când intră, vorbim stingheri câteva minute despre tot soiul de banalități. Eu îi vorbesc despre școala pe care am vizitat-o pentru Sam și despre faptul că îmi caut de lucru. Ea îmi vorbește despre gemene. Dar conversația noastră se blochează când o întreb ce mai face Matt.

— De-aceea am venit, spune Clare.

Mă îndrept aproape instinctiv spre chicinetă. E o reacție întru totul britanică: se pare că e ceva serios, deci e clar că trebuie să pun de ceai. Clare stă în fotoliu, cu cojocul pe ea, și răsucește în mână telefonul. Nu mă așteptam să fie vorba despre Matt. Pe bune, Matt? El nu face altceva decât să muncească, să doarmă, să se uite la sport

și să se joace cu copiii – e un fel de replică inteligentă a lui Homer Simpson. Ce să se fi întâmplat? O fi bolnav? Să fie Matt bolnav? Fără s-o mai întreb, îi torn lui Clare o cană cu ceai. O cuprinde cu amândouă mâinile.

— Deci ce se întâmplă? întreb.

— Ai stat de vorbă cu Matt în ultimele două săptămâni?

— Nu prea, ne-am mai scris câte un mesaj. Am fost împreună la un meci de fotbal.

— A spus ceva? Știu că e prietenul tău, dar trebuie să știu, Alex.

— Nu. Ce să spună? Ce se întâmplă, Clare?

Mă privește o clipă, de parcă ar încerca să mă citească, după care își întoarce privirea către cana ei de ceai. Eu iau o sorbitură dintr-a mea.

— Cred că are o relație cu altcineva.

Mai să împroșc în jur cu ceai fierbinte.

— Ce? Matt! Ah, Clare, ce te face să crezi asta?

— S-a dus luna trecută la Londra, la o conferință despre software-uri. A stat trei zile acolo, într-un hotel, cu niște parteneri de afaceri. Se duce în fiecare an, nu-i ceva neobișnuit. Dar de când s-a întors se poartă foarte ciudat. E rezervat, tăcut, se cam răstește la copii. Acum câteva seri se uita la fotbal și și-a ieșit din minți – a aruncat telecomanda cât colo. Nici măcar nu juca Southampton, era un meci din League Cup. Pe urmă a închis televizorul. Alex, tu îl cunoști, el nu închide televizorul în timpul unui meci.

— Aoleu.

— Exact! Mă întreb dacă nu ți-a spus ție ceva?

— Nu. Te asigur că nu, Clare. I-am trimis câteva SMS-uri despre Sam – și despre Jody. Dar el n-a spus nimic.

— Simt că-mi pierd mințile. M-am uitat pe furiș în telefonul lui, dar nu prea are mesaje în folderul de mesaje, or eu am *auzit* telefonul bipăind. Cred că le șterge.

— Clare, n-ar trebui să…

— Știu, dar ce să fac? Nu ni s-a mai întâmplat așa ceva, iar după faza cu Jody și…

Se întrerupe, brusc conștientă de ce spune. Se înroșește.

— Jody și Richard?

— Da, iartă-mă. Îmi pare rău.

— Tu ce știi despre povestea asta?

— Doar că s-a întâlnit cu el la nuntă, că au băut ceva și că dintr-una într-alta… Se simte vinovată, dar mare lucru nu s-a întâmplat.

— Dar tu îți faci griji, fiindcă dacă e *atât* de ușor…

— Îmi pare rău.

Ne bem tăcuți ceaiul, fiecare absorbit de propria lui dramă. De afară, de undeva de jos, se aude zumzetul distant al traficului. Într-un alt apartament, cineva ascultă un cântec al lui Fleetwood Mac. Mă întreb ce o fi făcut Matt, dacă o fi făcut ceva. Dar mai mult mă preocupă ce știe Clare despre Jody. Mă privește o clipă și pare să înțeleagă la ce mă gândesc.

— Ascultă, nu cred că e ceva serios, spune în cele din urmă. Jody nu se mai simte demult în largul ei. Tot ce face e pentru Sam, iar tu n-ai fost alături de ea. Iartă-mă, dar așa este.

— Știu, știu.

— Alex, mi-e tare neplăcut să te rog, dar nu vrei să vorbești tu cu Matt?

— Sigur. Dar situațiile noastre, Clare, viețile noastre sunt complet diferite. Nu cred că Matt ți-ar face una ca asta. În viața lui există trei lucruri pe care le adoră: copiii, pe tine și FC Southampton. Nu va renunța în ruptul capului la vreunul din ele. OK?

— OK. Trebuie să plec. Trebuie s-o iau pe Tabitha de la cursul de breakdance. Mai trebuie să organizăm și afurisitul ăla de carnaval de ziua ei. Sam vine?

Îmi amintesc că Jody mi-a spus că și Sam e invitat. O grămadă de copii fugărindu-se în

costume ciudate, zbierând unii la alții? Bun venit în Colaps City, populația: Sam.

— Mai vedem, spun.

Clare se ridică, se uită în oglindă și apoi traversăm holul.

— Nu-ți face griji în legătură cu Matt, spun. Aflu eu ce e la mijloc.

Dă din cap în loc de răspuns și intră în lift.

— Alex, fii atent. Cred că Jody o să se întâlnească săptămâna asta cu Richard – la un pahar de vin. Să lămurească situația. Nu știu exact. Dar nu-ți face griji, Richard e un tâmpit. Tu ține-te tare.

Ușile se închid și eu rămân singur, cu ochii la imaginea mea reflectată în inoxul lustruit.

— Trebuie să faci ceva, îmi spun. Trebuie să urnești carul din loc.

După câteva clipe se deschide ușa celuilalt lift și dinăuntru să căznește să iasă Emma, încărcată cu un rucsac imens și două pungi cu alimente. Ne privim tâmp câteva secunde.

— M-am întors! zice. Iarăși.

Nu știu de unde mi se năzare o idee.

— Mă duc cu Sam la Londra, spun. Vrei să vii și tu?

Capitolul 17

În mod surprinzător, Jody nu are nimic împotriva ideii cu Londra. Nici Sam, ceea ce e un șoc și mai mare. Două zile mai târziu, la ora opt dimineața, oprim în fața casei pentru a-l lua pe Sam. Jody vine la ușă și îmi înmânează un rucsac cu Spider-Man.

— Ai aici tot ce-i trebuie. Sandvișuri, apă, căștile, niște creioane și un bloc de desen.

— OK. Cum e?

— Bucuros, dar timorat.

— Va fi bine.

— S-ar putea să nu fie.

— Știu. Și dacă nu va fi, ne vom descurca.

Sam coboară greoi scările, în pantalonii lui negri soldățești și un hanorac enorm cu glugă îmblănită.

— E departe Londra? întreabă.

— Cam două ore cu trenul – o să ne distrăm!

— Pot să mă joc pe iPad-ul tău?

— Sigur că da. Au și un restaurant în tren, așa că ne putem lua ceva de băut.

— Marfă!

Jody se uită întâi la mine, apoi spre mașină. Emma îi face semn cu mâna de pe scaunul de lângă șofer.

— Cum ți-a venit ideea asta? întreabă Jody.

— Sam m-a întrebat dacă nu putem merge cândva la Londra, spun. Așa că mergem. Haide, Sam, hai în mașină.

Jody îl îmbrățișează și deschide gura să spună ceva, dar se răzgândește. Îl iau pe Sam de mână și îl duc la mașină.

— Ești gata de aventură? îl întreabă Emma când se instalează pe bancheta din spate.

— Cred că da, tanti Emma.

— Super, dar ți-am mai zis: nu-mi spune tanti, că n-am șaptezeci de ani.

Parcăm la gara Temple Meads și ne îndreptăm către peroane, traversând hala aglomerată. Zarva trenurilor și oamenilor, pârâielile care însoțesc anunțarea trenurilor – toate răsună dedesubtul acoperișului victorian înzorzonat, care e undeva sus deasupra noastră. Scot din rucsac căștile lui Sam și îl ajut să și le pună pe urechi.

— Ține-mă de mână, spune. Mai strâns. Mai strâns.

Trenul nostru a tras deja la peron și ne urcăm în el.

Găsim niște scaune cu masă și Sam se așază la fereastră, de unde privește atent clădirile înnegrite de funingine ale gării. Emma scoate o revistă *Marie Claire* din sacul ei uzat de pânză.

— Ești OK? îl întreb pe Sam.

— O să mergem repede?

— Da, destul de repede.

— Avem centuri de siguranță?

— Nu, nu ne trebuie.

— Suntem în siguranță?

— Da. Nu-ți face griji.

Se întoarce și privește iarăși pe fereastră.

Mă uit la el, la băiețelul meu, cu părul lui blond, încâlcit și nepieptănat, care a început să se închidă la culoare, cu ochii lui mari, care trec rapid de la o priveliște necunoscută la alta, cu mâinile lui fără astâmpăr, pe care și le tot duce la căști. Când alți

călători trec pe lângă noi, Sam se întoarce și îi privește atent, nedumerit de convenționalul straniu al situației. Ușile bipăie și se închid, roțile se urnesc cu un icnet și pornim la drum, șerpuind afară din gară, în lumina difuză a soarelui.

La început Sam stă nemișcat, cu fruntea lipită de geam, și se uită la orașul care se derulează prin fața lui. Dar la un moment dat imaginea aceasta nu mai constituie o noutate și atunci începe să se foiască; ba desenează, ba se joacă pe iPad-ul meu, ba îi examinează cu atenție pe ceilalți călători din vagon. Nu are stare, sare în picioare de fiecare dată când se deschide sau închide ușa vagonului.

— Mai avem mult? întreabă întruna. Unde merge doamna?

I-am pregătit un ghid vizual cu tot ceea ce vom face în oraș, așa cum îi pregătește Jody pentru programul zilnic, numai că desenele mele sunt nespus de urâte. Piața Trafalgar, Casa Parlamentului, Turnul Londrei și, la urmă, muzeele. Trebuie să-l parcurgem de mai multe ori; Sam repetă totul, ca să se asigure că totul va fi bine. A luat cu el cartea despre Londra și îi studiem fotografiile în vreme ce trecem pe lângă câmpurile interminabile. Se așază o vreme lângă Emma și ea comentează cu voce tare ce vede în revistă.

— *Ce* fel de țoale are tipa asta? El se ține bine. Mi-am luat și eu în Australia așa o pălărie. Acum are o relație cu el, dar mai demult au fost căsătoriți.

Sam pare realmente interesat, chiar și atunci când Emma îi examinează cunoștințele despre numele vedetelor. Când trenul oprește în Reading, urcă un grup de bărbați de vârstă mijlocie, în tricouri de rugby și cu doze de bere în mâini, care se iau peste picior în gura mare și fără niciun haz. Sam se trage lângă mine și mă prinde de braț – și acolo rămâne până la sfârșitul călătoriei.

Gara Paddington se dovedește a fi o introducere haotică în atmosfera Londrei. E aglomerată și zgomotoasă, duhoarea gunoaielor și locomotivelor e compactă și omniprezentă. Oamenii roiesc în jurul tabelelor de plecări-sosiri, după care o iau la goană spre peroane, croindu-și calea cu coatele prin mulțimea care freamătă. Din expresul de Heathrow coboară turiști cu geamantane gigantice și țipătoare, de dimensiunea unor combine frigorifice. Câțiva reprezentanți ai asociațiilor caritabile se reped asupra celor pierduți și neatenți. Îl iau pe Sam de mână și mergem după Emma prin vârtej, până în stradă. Sam se ține cu mâinile de căști, în vreme ce eu mai mult îl trag după mine spre autobuz.

— Dacă corbii părăsesc Turnul, se prăbușește, spune.

Urcăm în fugă scările autobuzului și, mare minune, locurile din față sunt libere, așa că ne aruncăm pe ele și eu îl iau pe Sam în brațe, ca să poată privi afară. Depășit de amploarea, gălăgia, dinamica nebunească a orașului, Sam stă și tace mâlc, cu gura căscată de șoc și mirare, cu mâinile încleștate de scaun, apoi de mine, apoi iarăși de căști – un ciclu de consolare senzorială. Brusc mă apucă groaza că poate a fost o idee proastă, că e traumatizat, că ar trebui să ne întoarcem degrabă acasă. Mă uit la Emma, care stă pe scaunul de vizavi, dar ea e absorbită de telefon, o doare în cot de tot ce se întâmplă în jurul ei. Înaintăm încet pe Edgware Road, cu localurile ei de fumat narghilea și magazinele de electronice, apoi intrăm în Oxford Street, ale cărei trotuare late roiesc de cumpărători. Abia când ajungem în Regent Street, unde nenumărate autobuze înaintează anevoie prin fața impunătoarelor vitrine, stăm iarăși de vorbă.

— Ești OK, Sam? întreb.

Nu-mi răspunde, așa că îi bat ușor într-o cască și el se răsucește brusc spre mine.

— Hă?

Îi ridic căștile de pe urechi.

— Ești OK? Ce spui despre Londra?

— Totul se întâmplă deodată! țipă. Mi-e frică.

Se lipește de mine și degetele lui se joacă cu butonierele de la haina mea.

— E OK, e ca Bristol, doar că e mai mare, spun.

— Și sunt mai mulți tipi care-ți dau fiori, spune Emma, în timp ce continuă să apese cu degetul pe ecranul telefonului.

•

Ne dăm jos și o luăm încet către Piața Trafalgar. Sam mă strânge de mână. Pare pe punctul de a izbucni în plâns, dar în clipa următoare ridică privirea și descoperă uimit cum deasupra noastră se înalță Coloana lui Nelson. Imediat vrea să se așeze pe marginea fântânii, ca să-și poată scoate cartea și să compare monumentul real cu fotografia. Îi spun că mai demult puteai să cumperi aici semințe ca să hrănești porumbeii, dar chestia asta a fost interzisă, fiindcă făceau prea mult caca pe oameni. Acesta, socotesc eu, e genul de informație istorică pe placul tuturor copiilor de opt ani. Emma ne face o poză în fața fântânii. Eu mă prefac că-l împing pe Sam în apă și el țipă. Mergem până la Casa Parlamentului și îi scoatem din sărite pe ceilalți pietoni, fiindcă înaintăm toți într-un rând, ținându-ne de mână. Sam își dorește și de data aceasta să compare atent clădirea reală cu fotografia din cartea lui și e dezamăgit că ceasul Big Ben din album arată altă oră.

— Nu stăm aici șapte ore! țipă Emma.

Până la urmă o luăm iute din loc, fiindcă forfota dimprejur e prea zgomotoasă și agresivă pentru Sam.

— E prea repede, spune. Totul e atât de repede.

Urcăm într-un alt autobuz și mergem de-a lungul Tamisei, urmărind feriboturile pentru pasageri, care brăzdează fluviul. În fiecare stație în care oprim, Sam se uită pe geam și întreabă de ce

coboară oamenii și unde se duc. Emma îi dă telefonul ei și îi arată traseul pe Google Maps.

Următoarea stație e cea care contează. Coborâm și mergem o bucată pe jos, până ajungem la primele ziduri de apărare ale Turnului. Sam țipă și arată cu degetul, când vede cum se înalță falnică, în lumina tot mai slabă a după-amiezii, clădirea pe care am construit-o și noi în *Minecraft.*

— Turnul Londrei! strigă și o apucă încântat pe Emma de braț.

— Vrei să intrăm? întreb.

Întâi dă entuziasmat din cap, dar pe măsură ce ne apropiem de intrare, mulțimea din jurul nostru devine tot mai compactă. Copii fug de colo-colo, țipând și înghiontindu-se; un grup de turiști se oprește în calea noastră și fotografiază cu telefoanele. Sam e împins din drum. Dispoziția i se schimbă rapid.

— Nu-mi place, spune cu glas stins.

Emma îl ia de mână.

— Ia-o tu înainte și vezi cât de lungă e coada, spune.

Intrarea principală se înalță deasupra noastră, aruncând o umbră lungă. Merg înainte prin mulțime, dar la un moment dat mă întorc să mă asigur că cei doi sunt încă împreună. Pe Emma o zăresc imediat, cum încearcă să-și facă un selfie cu unul dintre membrii Gărzii Regale, dar pe Sam nu-l văd. Încremenesc pe loc. Inima îmi bubuie de panică. Îmi plimb privirea pe deasupra mulțimii, dar Sam nu e nicăieri. O iau la fugă înapoi, făcându-mi loc disperat printre turiști.

— Sam! strig.

Când ajung lângă Emma, sunt deja cu nervii la pământ.

— Îl vezi pe Sam? zbier. Trebuia să rămână lângă tine.

— Nu poate fi departe, spune.

Stăm amândoi și privim în jur, încercând să găsim un băiețel în grupurile de vizitatori care se

îmbulzesc, încerc să-mi fac un plan, când observ un obiect cunoscut aruncat la marginea aleii. Sunt căștile lui Sam. Alerg spre ele îngrozit, le ridic și îl strig din nou. Teroarea a devenit brusc foarte reală.

— Sam!

Gânduri oribile îmi trec prin minte. Dacă se duce spre stradă? Spre fluviu? Să chem poliția? Dacă l-a răpit cineva? Timpul stă parcă pe loc, zgomotele se sting în abisul glacial al groazei – e sentimentul cunoscut, care strânge inima oricărui părinte: spaima înfiorătoare că ți-ai pierdut copilul. Îmi amintesc vag că ni s-a mai întâmplat așa ceva într-un supermarket – zece minute chinuitoare de alergătură bezmetică de la un raion la altul – dar era un magazin din apropierea casei noastre. Aici e Londra. Nu există un ghișeu de informații pentru clienți.

— Doamne, Emma, îl țineai de mână! țip.

— I-am dat drumul o secundă, spune.

Tonul ei e sfidător, dar în el se amestecă și grija.

— Cum mama dracului poți să fii atât de iresponsabilă?

În clipa următoare aud un sunet familiar, de undeva de aproape și mai îmbucurător decât oricând. E Sam care plânge. Îl zăresc lângă zid, împreună cu o doamnă mai în vârstă. Ea îl întreabă ceva și se uită în jur cu o expresie îngrijorată. Mă duc în fugă la ei și în sfârșit mă vede și el. Se smucește de lângă salvatoarea lui, aleargă și plânge. Îl ridic în brațe și îl strâng la piept.

— Vreau să plec, vreau să plec! urlă.

Dar nu știu ce să-i răspund, sunt șocat, stăpânit de frică, am senzația că mi se taie picioarele. O caut din priviri pe doamna respectivă, dar a dispărut deja în mulțime. Emma se ivește lângă noi.

— Ptiu! spune. Ce mă fac eu cu voi?

Mă cuprinde cu un braț pe după talie, dar eu mă feresc de ea.

— Alex, totul e-n regulă, acum e aici. N-o să se mai întâmple.

Mă uit la ea, dar nu spun nimic. Am gâtul uscat și nu știu ce i-aș putea spune la nervi.

— Haideți, spune. Am o idee.

Și plecăm de acolo după ea, o luăm pe lângă Turn și spre cărarea de pe malul fluviului, după care urcăm pe Podul Turnului. Eu sunt năuc, Sam încă plânge, cu căștile iarăși pe cap, ca un talisman.

— Putem traversa pe aici și facem un picnic pe celălalt mal, spune Emma. Oricum de acolo se vede cel mai bine.

— OK, zic. OK.

Ne cumpărăm cafea și doi burrito de la o rulotă și ne căutăm apoi o bancă cu vedere la Tamisa. Sam e tăcut, dar când îi ofer pachetul lui pentru prânz, format din sandvișuri cu brânză și *piccalilli* și niște chipsuri cu o aromă incredibil de puternică de ceapă murată, începe în sfârșit să se însuflețească.

— E o aventură, îi spun cu glas domol. Așa ceva se întâmplă uneori când pleci în aventură.

— De aceea nu-i o simplă plimbare, spune.

Apoi tăcem o vreme și ne uităm la porumbeii care se adună în preajmă, dar se risipesc speriați când trec joggeri sau oameni care merg la serviciu.

— Am greșit ferestrele, spune Sam cu privirea ațintită asupra Turnului Alb de pe cealaltă parte a fluviului.

Îmi trebuie câteva secunde să-mi dau seama că vorbește despre versiunea noastră din *Minecraft*.

— Da, e greu să faci arcade când nu ai la dispoziție decât dreptunghiuri, spun.

Mă întorc spre Emma:

— Jucăm împreună *Minecraft* online. Am construit o replică a Turnului, o lămuresc.

— Mamă, ce tocilari sunteți, spune Emma.

— Îmi place Londra, dar nu-mi place să mă pierd, spune Sam.

— E pe locul trei în topul preferințelor mele, spune Emma. După New York și Tokyo.

— De ce trăiești peste tot în lume? întreabă Sam. Tati zice că e din cauză că ți-e frică.

— Sam! exclam eu și mă prefac îngrozit.

— Tăticul tău e psihiatru amator.

— Ce amator? întreabă Sam.

— Nu contează, spune ea. Ascultă, chestia amuzantă când călătorești e că poți să fii cine vrei tu să fii. Te poți reinventa în fiecare zi.

— Ca într-un joc video! spune Sam.

— Cam așa ceva. Și cu cât ești plecat de mai mult timp, cu atât mai greu îți vine să te întorci. În afară de asta, știam că tatăl tău e foarte supărat pe mine.

Zâmbește și mă împunge cu cotul în braț. Îi zâmbesc și eu, împotriva voinței mele.

— Ești supărat pe tanti Emma? întreabă Sam, înainte de a se îndopa iarăși cu chipsuri.

— Am fost. Sunt încă. Puțin. Dar nu mult. Doar fiindcă mi-e dor de ea. Și fiindcă a plecat și m-a lăsat singur cu bunica ta – care e cam dusă cu pluta.

— Dusă cu pluta! repetă Sam.

— Ce mai face mama? întreabă Emma.

— N-ai sunat-o?

— Nu, spune. Dar tu?

— Nu, de ceva vreme nu. Nu știe de faza cu Jody și cu mine. Un nou dezastru pe care să-l înfrunte ea cu înțelepciune și stoicism.

— Nu mai trăi în trecut, drăguțule, spune Emma cu cel mai nasol accent de West Country pe care l-am auzit vreodată. Numai viitorul îl poți schimba.

— Mersi, mamă, spun.

— Dar are dreptate. Încă nu s-a sfârșit totul. Tu ești un luptător, Alex, și te porți de parcă ai avea șaizeci și trei de ani, nu treizeci și trei. Dar nu ești un tip nasol. Poți fi chiar simpatic dacă te străduiești.

— Mersi, pot să te angajez pe post de consilier pentru dezvoltare personală?

— Tu ai un soț, tanti Emma? întreabă Sam.

— Nu, spune ea, termină de mâncat burrito-ul și mototolește folia de aluminiu în care fusese împachetat. Bărbații sunt niște jeguri. Cu excepția ta.

— Acum, pe bune, *ce* ai de gând să faci? o întreb. Continui să zburzi la nesfârșit în jurul globului, de una singură?

— Doamne, cât de deprimant sună dacă o spui așa. Poate. Nu știu. O parte din mine adoră haosul ăsta. Îmi amintește că sunt în viață.

— Vietnamul arăta senzațional în pozele tale. Poate ar trebui să călătoresc și eu.

— Tu? râde Emma. Alex, acum cinci minute ai făcut pe tine fiindcă ți-ai pierdut fiul preț de două secunde. O junglă te-ar mânca de viu – la propriu.

Stăm și ne uităm o vreme la bărcile care trec pe Tamisa. Vântul împinge pe cărare gunoaie și frunze moarte.

— Tanti Emma, spune Sam. Unde e unchiul George?

— Haideți, spun. Trebuie să mai merg într-un loc. Am să-ți spun mai multe despre George când ajungem acolo.

•

Am să vă spun un secret despre durere. Un secret pe care-l știe cam toată lumea, fiindcă toți cei care au trăit lucrul acesta știu că e adevărat, dar vi-l spun oricum. Durerea nu dispare niciodată în întregime. Timpul nu vindecă. Nu pe deplin. După o vreme – câteva luni, câțiva ani poate – durerea se retrage în cel mai obscur colț al minții voastre, dar acolo va sta la pândă pe veci. Se va strecura în tot ceea ce faceți sau simțiți; va ieși la suprafață atunci când nu vă veți aștepta. Vă va bântui în somn. Eu încă îl mai visez pe George, după douăzeci de ani de la moartea lui. Uneori visez că suntem amândoi copii și că nu s-a întâmplat nimic rău. Ne dăm cu

bicicletele sau vizităm un muzeu – acestea sunt visele cele mai frumoase. Însă alteori lucrurile se încurcă și visez că George apare brusc în viața mea de azi, dar e copil încă. În visele acestea știu despre accident, dar mi se pare firesc că George s-a întors. „Ești OK”, spun, „n-ai pățit nimic”. Și îl îmbrățișez și plâng în hohote – încontinuu, cu disperare. Deseori mă trezesc cu convingerea că e ceva real și îmi trebuie mult timp, în întunericul necruțător, să-mi dau seama că nu e așa. Timpul nu vindecă, ci cauterizează.

Cu Emma n-am vorbit niciodată despre asemenea lucruri. În adolescență am fost amândoi prea absorbiți de propria persoană, încercând să ne formăm identitățile în umbra morții lui George. Și după aceea ea a plecat. A revenit acasă poate de trei sau patru ori și de fiecare dată ne-am purtat ca niște rude îndepărtate – conversații politicoase și glume banale, care atingeau în treacăt, doar la suprafață, viețile noastre. Dacă am apărea într-un reality show, eu aș mărturisi în fața camerei de filmat că „nu ne-am înfruntat problemele” sau „nu ne-am rezolvat trecutul” sau ceva de genul acesta. Nu știu dacă vom mai face asta vreodată, fiindcă a) e puțin cam târziu acum și b) suntem britanici. În afară de asta, mama noastră ne-a învățat că trebuie să ne ocupăm de viitor, nu de trecut, fiindcă numai viitorul îl putem schimba. Dar eu vreau totuși să o duc pe Emma în cafeneaua aceea din Londra, ca să retrăim împreună ultima noastră zi perfectă.

Luăm metroul până la South Kensington. Sam insistă să ne ținem iarăși toți de mână, ceea ce e destul de dificil pe scările rulante. Când ieșim în stradă, începe deja să se întunece. Sunt cinci minute de mers pe jos, pe lângă șiruri de vile somptuoase, cu stucatură, și case de cărămidă, cu ornamente. Apoi, când cotim pe o străduță lăturalnică, Emma și cu mine încetinim brusc pasul. Am mai trecut pe aici cu mulți ani în urmă, într-o zi caldă de primăvară. Aveam amintiri de la

muzeu, George și cu mine o luaserăm la fugă înainte. Și acolo, la jumătatea străzii, între două felinare victoriene, se află Palace Café.

Arată exact ca atunci; marchiza roșu-aprins e puțin mai uzată, dar tot acolo. Înăuntru, aceleași dale alb cu negru, o tejghea lungă de lemn, un raft ticsit cu cărți la mâna a doua, în ediții de buzunar, pe pereți afișe înrămate, de la expoziții clasice ale Muzeului Victoria & Albert. Pe atunci, meniul de pe peretele din spate era afișat pe un panou din acela cu litere de plastic detașabile, acum au acolo o tablă mare neagră, pe care sunt scrise de mână tipurile de cafea și sandvișuri. Nu au scaune și mese afară – azi e prea frig. Sam ne privește nedumerit, cum stăm și ne holbăm.

— Intrăm să bem ceva? Pot să mă joc pe iPad? întreabă, derutat de schimbarea stării noastre de spirit.

— Sam, spun. Intrăm imediat, dar locul acesta e important pentru mine. Noi am fost aici acum multă vreme, cu bunica și cu fratele nostru George. El era puțin mai mare decât mine, era foarte inteligent și haios. Dar a doua zi după ce am fost aici a avut un accident și a murit. Eu am fost foarte trist multă vreme, dar am o poză cu mine și cu George în fața cafenelei acesteia și de aceea…

— Putem intra să bem lapte cu spumă?

— Da, într-o clipă. Am vrut să-ți explic lucrul acesta, fiindcă face parte din istoria familiei noastre. Înțelegi? Ce s-a întâmplat a doua zi, când a murit fratele meu, a fost atât de greu. Încă mai e greu, chiar și acum. Cred că de aceea mi-e uneori atât de frică și îmi fac griji pentru anumite lucruri.

— Mă duc să ocup o masă la fereastră, spune Sam și o ia la fugă, trage de ușa îngustă de lemn și dispare înăuntru.

Mă uit la Emma și ridic din umeri. Ea își sprijină capul de brațul meu.

— E cam mic să înțeleagă, spune.

— Știu. Se pricepe la anumite lucruri – identifică mărcile crochetelor de pește dintr-o singură îmbucătură, ține minte detalii despre companii aeriene, setează controlul parental la antenă astfel încât să nu se mai poată uita nimeni altcineva la TV. Dar nu înțelege chestiuni de acest gen. M-am gândit că, dacă vede, poate pricepe. Mă întreb dacă o să înțeleagă vreodată.

— Eu mă bucur că am venit. E ciudat să fim iar aici, dar mă bucur. De atunci noi doi am cam fugit de povestea asta, nu-i așa? Numai că în direcții diferite. Hai să bem o ciocolată caldă, ce mama mă-sii, că murim de frig aici.

Înăuntru mă întreb dacă Sam o să mai vrea să afle ceva despre George, dar el stă tăcut, se uită împrejur și soarbe din laptele lui cu spumă, aparent indiferent la toate. Emma și cu mine încercăm să ne amintim detaliile acelei zile – cu ce eram îmbrăcați, despre ce am vorbit, ce am făcut; îi spun că am s-o sun pe mama în cursul săptămânii, n-am mai vorbit cu ea de o veșnicie.

— Te rog să nu-i spui că am venit acasă, zice Emma.

— De ce?

— Pentru că… trebuie să mă pregătesc. Te rog să nu-i spui.

Și o clipă o privesc în ochi și o văd pe sora mea așa cum era ea acum douăzeci de ani – prostuță și mereu în defensivă. Brusc a dispărut femeia lipsită de griji, încrezătoare în propriile forțe, care călătorește în jurul lumii. Și cum stăm aici, în cafeneaua aceasta, un lucru mi-e mai limpede decât oricând: după moartea lui George amândoi a trebuit să ne reinventăm. Pornirea mea a fost să controlez totul, să stabilesc o ordine; a ei a fost să plece, să devină o altă persoană. Dar niciun plan de evadare nu este infailibil – ai întotdeauna un preț de plătit.

Când ieșim, observ că unul dintre felinare pâlpâie, prea plăpând în fața nopții care se lasă.

•

În tren spre casă, Sam doarme aproape tot timpul, sprijinit de umărul meu. Emma și cu mine abia dacă scoatem un cuvânt, fiecare e pierdut în amintirile lui și privește fără țintă pe fereastră în bezna de afară. Și apoi mă gândesc la Sam și la cum va fi viața lui când va crește. Mă întreb dacă va ajunge vreodată să cunoască o persoană cu adevărat. Oamenii cu autism se îndrăgostesc? Nici măcar asta nu știu. Nici măcar nu știu.

Îl cuprind cu un braț și îl trag mai aproape de mine. Căștile lui îmi cad în poală.

Capitolul 18

Mama s-a mutat înapoi în Cornwall după ce Emma și cu mine am plecat de acasă. Nu cred că s-a simțit vreodată cu adevărat bine în Bristol, așa că faptul că eu am plecat la facultate și Emma a dat bir cu fugiții în cealaltă parte a planetei i-a oferit pretextul de care avea nevoie. Și-a cumpărat o căsuță la marginea orașului Fowey, cu vedere la estuar. Am vizitat-o de câteva ori pe parcursul anilor, când era Sam mic – ne-am plimbat cu el pe drumuri șerpuite, pe o ploaie mocănească, el în micuța lui salopetă roșie impermeabilă. Arăta ca înspăimântătorul pitic ucigaș din *Don't look now.* Și mama a venit de câteva ori să stea cu noi în Bristol, deși ea și Jody s-au tratat întotdeauna cu suspiciune. Amândouă erau încăpățânate și voluntare, cu opinii foarte clare, care nu concordau întotdeauna – îndeosebi asupra rolului de părinte. Ceea ce a dus, în câteva weekenduri, la niște ciocniri foarte palpitante. Mama e o persoană dominantă, care spune lucrurilor pe nume: dacă are o părere, trebuie să o asculți, lucru pentru care stau mărturie nenumărați polițiști rutieri, profesori, colegi de serviciu, medici, rude îndepărtate și

conductori de tren. Acesta este motivul pentru care nu ard de nerăbdare să vorbesc cu ea la telefon.

E o seară liniștită. Dan și Emma au ieșit, la TV nu e nimic interesant, deci ar fi momentul potrivit – sau, mă rog, n-am nicio scuză să n-o sun. Caut în living telefonul fix, aruncat pe undeva și formez numărul. Îmi răspunde după primul apel.

— Bună, poți să aștepți puțin, imediat se termină știrile. Cine-i la telefon?

— Bună, mamă, eu sunt.

— A, Alex! Salut! Ce mai faci? Lasă că văd știrile mai târziu.

— Eu fac bine, dar tu?

— Alex, cunosc tonul ăsta.

— Care ton?

La asta mă referam.

— Tonul *ăsta.* Nu m-ai mai sunat de câteva luni și ai tonul unui adolescent nefericit. Nu trebuie să fiu domnișoara Marple ca să-mi dau seama că ceva nu e în regulă.

— M-am despărțit de Jody, îmi scapă. Nu știu dacă e ceva temporar sau definitiv. Locuiesc la Dan.

— Of, Alex. Ce s-a întâmplat? Ce ai făcut?

— Ce am făcut *eu*? Mersi, mamă!

Fac o scurtă pauză.

— E mai complicat. Cu Sam a fost foarte, foarte dificil, eu munceam până târziu, nu mai comunicam foarte bine.

— Și atunci Jody te-a dat afară.

— Cam așa ceva.

— Of, Doamne? Sam ce face?

— E OK. Încercăm să-l mutăm la altă școală, nu suntem mulțumiți cum se descurcă aici. Am vizitat două, dar nu suntem convinși. Lui Sam parcă nu-i place niciuna. Nu știu ce să fac. A, m-au și concediat. Deci încă o problemă de care trebuie să mă ocup.

— Alex, oftează mama. Tu întotdeauna ai purtat pe umerii tăi povara lumii.

Dacă aș juca „Bingo – Clișeele mamei”, acum aș face prima cruciuliță pe bilet.

Stăm de vorbă o jumătate de oră, reușind să ocolim chestiunile majore în favoarea bârfelor de familie (unul dintre verii mamei e în închisoare pentru fraudă, un altul s-a cărat în Norvegia împreună cu iubitul lui) și a rivalităților intense pe care mama le cultivă cu unii dintre locuitorii cătunului ei, dar și ai altor sate din zonă. Îi spun că-l iau pe Sam de la școală de două ori pe săptămână și că petrec toate sâmbetele cu el. Îi spun că am fost la Londra, că am fost în cafeneaua aceea. Că am vrut să-i povestesc lui Sam despre George, dar că el nu a înțeles.

— Nu poți trăi în trecut și nici el nu poate s-o facă, spune mama.

Încă o cruciuliță pe biletul de Bingo.

Ne apropiem încet de finalul conversației. Dacă am așteptat vreun sfat sau cuvânt de susținere din partea ei, l-am așteptat degeaba.

— Emma ce mai face? întreabă mama din senin.

Tac câteva clipe. Oare știe?

— Cred că bine.

— Aha, deci s-a întors. Îmi dau seama după reacția ta. Mie nu poți să-mi ascunzi nimic. Eu sunt precum Kylo Ren.

— Doamne, mamă, ar trebui să te faci detectiv. Și chiar ai văzut *The Force Awakens*?

— Da, Alex, avem și noi cinematografe în Cornwall. Avem chiar și DVD-playere. Dar să ne întoarcem la Emma. Nu vrea să vorbească cu mine?

— Crede că suntem supărați pe ea.

— Păi, așa și este! Eu stau aici singură, îmi plouă în casă și sunt înconjurată de balegi și țărani, iar ea își dă ture în jurul globului și se pozează cu tot soiul de hăndrălăi.

— Mamă.

— Așa este, am văzut pe Facebook.

— Zău, mamă.

— Of, Alex, convinge-o să mă sune. Sau, și mai bine, convinge-o să vină încoace. N-am să fiu supărată pe ea și nici n-am să-i țin predici. Mă rog, în orice caz n-am să fiu supărată pe ea. Și dacă tot veni vorba, de ce nu vii și tu să mă vizitezi? Vino cu Sam. O fi și uitat cum arăt.

— OK, o să venim, spun și chiar în clipa aceea intră Dan în casă.

Îmi face un semn din prag. În mână ține patru doze de bere japoneză. Ridic aprobator degetul mare.

— Sam începe să se obișnuiască cu trenurile, îi spun mamei. Va trebui să aranjez cu Jody. Dar o să venim.

— Da, să veniți. Și ascultă, Alex, nu-ți mai face atâtea griji. Tu pui totul la inimă, întotdeauna ai fost așa. Nu te lăsa copleșit de probleme. George nu și-ar fi dorit asta.

Sincer, nu cred că mama s-a mai referit vreodată la George în modul acesta. Ce și-ar fi dorit George…

— Trebuie să închid, fiule. Ai grijă de tine. Sună-mă curând și zi-mi când veniți. Dar să stați mai mult, o săptămână poate. Îl mai ții minte pe domnul Davis din josul străzii? L-am chemat să-mi repare acoperișul. Nu știu ce naiba face acolo, dar bocăne de mă dor urechile.

— Mamă, trebuie să aibă vreo optzeci de ani.

— Are șaptezeci și opt și se ține foarte bine. Mi-a rămas dator de când a dat cu Land Roverul peste straturile mele de flori.

— Aha, OK. Trebuie să închid și eu. Ai grijă de tine. Și mai cruță-i pe bieții oameni din Fowey.

•

A sosit momentul. Nu mai putem amâna. A sosit momentul să căutăm comoara în peștera aceea imensă. Sam și cu mine ne-am tot pregătit în ultimele zile. Am adunat suficient fier ca să ne facem săbii și armuri, am gătit douăzeci de fripturi de vită și douăzeci de pâini, care ne vor vindeca în

cazul în care suntem atacați. Avem o sută de torțe care să ne lumineze calea. Mai bine pregătiți pentru expediția aceasta n-aveam cum să fim niciodată.

— Putem face asta, îi spun lui Sam, în timp ce privim cerul nopții pe una din ferestrele în formă de cruce ale castelului nostru.

— Poate găsim aur, spune Sam. Poate găsim un smarald!

De îndată ce se ivește prima rază de soare ieșim din castel, trecem de porțile sale și o luăm peste câmpii. La început Sam aleargă înainte, dar pe măsură ce ne apropiem de munți și de gura zimțată a peșterii încetinește pasul. Dar nu se oprește, nu se văicărește și nu-mi cere să ne întoarcem.

— Cum a fost la școală? întreb, în timp ce înaintăm tupilați în dosul copacilor și apoi în sus, pe straturile de iarbă.

— Bine, spune. Am primit un sticker pentru tema la mate, fiindcă m-am străduit super tare.

— Te-ai jucat cu careva în pauză?

— Nu, mă joc singur. Dar nu-mi pasă. Uneori vine la mine doamna de la cantină, să vorbim.

OK, îmi spun în sinea mea, e o situație sfâșietor de tragică. Dar el e OK, e OK.

Sărim pe stâncile ca niște trepte și ne apropiem de gura peșterii, care e atât de enormă și întunecată, încât ne face să ne simțim ca niște pitici. Eu plasez niște torțe pe pereți, care să lumineze interiorul peșterii, și în fața noastră se întinde tunelul stâncos care duce în inima muntelui. Pășim încet înăuntru și vedem deja împrăștiate în pereți mai multe filoane de cărbune. După câțiva metri, tunelul îngust se deschide într-o mică grotă în care, după ce am pus câteva torțe, văd căscându-se în sol o gaură, o fisură adâncă, unghiulară, care se sfârșește undeva, departe, într-o beznă totală.

— Tati, acolo jos sigur sunt păianjeni, spune Sam.

— E OK. Cred că putem coborî liniștiți, spun. Dar o să am grijă. Mi-am învățat lecția.

Marginile pereților au format un soi de scară, așa că putem coborî câțiva metri, plasând pe parcurs torțe, care luminează pas cu pas hăul aflat dedesubtul nostru. Eu mă deplasez liniștit în jos, cioplind pe parcurs blocuri de piatră, ca să coborâm mai ușor. Sam vine în urma mea, sărind prudent de pe un bloc pe altul.

Într-un final ajungem într-o altă grotă mică, din care pornesc în direcții diferite mai multe coridoare înguste. Auzim un picurat și, când plasez o torță, vedem un pârâu care curge de-a lungul unuia dintre aceste coridoare cufundate în beznă.

— Hai să mergem pe acolo, spune Sam.

— Sigur. Ești foarte curajos, spun. E puțin înfricoșător, nu-i așa? Dar împreună vom reuși.

Mergem mai departe, ajungem la o nouă pantă și la un nou coridor, dar la distanță de câțiva zeci de metri în fața noastră, într-un colț, zăresc ceva la care nu mă așteptasem – o lucire portocalie, slabă, dar distinctă în întuneric. Lavă. Niciodată nu ne-am aflat la o asemenea adâncime.

Ne îndreptăm către sursa luminii, însă în calea noastră se află un obstacol – un zid de piatră cu o singură fisură mică, prin care pătrunde licărul din spatele lui.

— Ești pregătit? întreb.

— Îhî. Da!

Bat în piatră și trecem dincolo.

— Ooo, uau, spune Sam.

Ne aflăm într-o încăpere vastă, de necuprins cu privirea, care se înalță deasupra noastră pe mai multe niveluri și e luminată de două cascade enorme de lavă, care curg pe pereții înalți și netezi. E o priveliște care îți taie respirația, ca o reproducere gigantică a iadului, în care bezna din spatele lichidului dogoritor pare să se întindă la nesfârșit. Dedesubtul nostru, fluviul de lavă curge

în jos, înspre un lac. Pe mal se află o linie zimțată de rocă neagră ca smoala.

— Obsidian! exclam încântat.

Am citit despre el, l-am văzut în carte. E cea mai dură substanță din *Minecraft,* cea de care ai nevoie pentru a construi un portal către tărâmul Nether.

Dar când mă întorc spre Sam, observ că personajul lui privește fix cu totul altceva, ceva aflat în perete, de cealaltă parte a giganticului șanț. Scanez rapid suprafața, până când descopăr la ce se uită: două blocuri stropite cu pete verzi.

— Acolo e smarald, spune. Smarald pentru Bijuteriile Coroanei!

— Da!

Batem triumfători cuba.

— Dar cum ajungem acolo? întreb.

Privim amândoi în jos, la șuvoiul lat de masă incandescentă. Dacă vreunul dintre noi cade în lavă, își pierde toate obiectele, tot ce are – și celălalt rămâne singur în peșteră.

— Știu, trebuie să construim un pod, spune Sam.

— Dar nu avem cum, nu avem pe ce să fixăm blocurile, ar trebui să construim în timp ce traversăm – e aproape imposibil.

— Eu pot, spune Sam.

Se apropie de margine, până când nu-i mai rămân decât câțiva centimetri și se apleacă deasupra hăului. Apoi așază cu grijă un singur bloc de piatră, care iese în afară deasupra prăpastiei.

— Poți să faci chestia asta până în partea cealaltă? întreb.

— Nu știu.

— Eu cred că poți, Sam. Tu te pricepi la așa ceva.

Dar în clipa aceea aud un sunet ascuțit, slab, dar ușor de recunoscut. Mă răsucesc rapid și văd pe cărare, undeva în dreapta mea, ochii roșii pătrățoși, imposibil de confundat, ai unui păianjen. Dar nu

sunt doar doi ochi, sunt cel puțin șase. Fac câțiva pași șovăielnici înapoi în direcția lor și plasez o torță pe perete. Acum totul e clar. Sunt trei păianjeni de peșteră, care se rostogolesc unul peste altul în dorința disperată de a ajunge la Sam și la mine. Enormele lor corpuri negre formează o masă compactă de picioare și gheare.

— Sam, spun cu glas domol. Aici sunt niște păianjeni. Tu construiește podul. Mă ocup eu de ei.

— Or să mă arunce în lavă, spune Sam.

— N-or să te arunce. Tu construiește mai departe.

Nu-mi răspunde, dar văd cum se uită iarăși peste marginea blocului. Lucrează extrem de încet, dar reușește să plaseze următorul bloc fără să cadă. Eu mă întorc să înfrunt păianjenii. Am o singură sabie de fier – știu că, dacă sar pe mine, mă vor arunca în lavă. Știu că e doar un joc, însă tensiunea, sentimentul primejdiei sunt extrem de palpabile. Oarecum îmi dau seama că acesta nu mai e demult doar un joc. E o enigmă psihologică, pe care acum nu am timp s-o dezleg, fiindcă trebuie să ucid trei păianjeni babani.

Sam stă pe al patrulea bloc, podul lui îngust a ajuns la jumătatea distanței până dincolo. Încă un pas și va putea așeza un bloc pe partea cealaltă – atâta timp cât păianjenii nu ajung la el.

În clipa următoare păianjenii se aruncă pe mine, iar țipetele lor ciudate și stridente sunt reflectate de pereții grotei, care se înalță amenințători deasupra mea. Eu dau cu sabia în dreapta și-n stânga, fără țintă, fără să privesc în jur, mulțumindu-mă să lovesc ca un ucigaș psihopat dintr-un film horror. Unul dintre păianjeni cade în lavă și corpul lui rotund dispare în foc. Dar un altul nu-mi dă pace deloc, se tot aruncă pe mine și mă mușcă întruna. Nivelul meu de sănătate scade văzând cu ochii. Năuc, reușesc să scap sabia și acum trebuie să înșfac disperat târnăcopul. Aproape mort, îmi iau pentru ultima dată avânt și îl nimeresc într-o parte.

E scuturat de un spasm și apoi cade în lavă, zvârcolindu-se violent. Pe moment mă simt ușurat – până când observ că al treilea păianjen s-a cățărat pe perete, a trecut pe lângă mine și acum se deplasează către podul lui Sam.

— O, nu! spune Sam.

— Smaraldul! țip eu.

Sam începe să lovească în perete cu târnăcopul. Păianjenul urcă pe pod. Eu o iau la fugă, dar sunt prea departe. Apoi îmi amintesc că am arc și săgeată. Nu le-am folosit niciodată, nu mi-au fost de niciun ajutor. Dar le înșfac acum, când păianjenul traversează podul. Sam continuă să sape, până când blocul cu smarald se desprinde în sfârșit din perete și Sam îl poate prinde. Eu țintesc undeva în față, între Sam și păianjen. Sam se întoarce și se trezește la o distanță de numai câțiva centimetri de el.

— Tati! țipă.

Trag cu arcul. Săgeata brăzdează aerul nevăzută, neauzită. Nu îndrăznesc să privesc. Se aude o bufnitură. Ceva a căzut. Aud fâsâitul impactului cu șuvoiul incandescent. Deschid încet ochii. Întâi mă uit în locul unde se afla Sam și văd o gaură în perete, acolo unde se aflase smaraldul. Dar de Sam nici urmă. Nici de păianjen.

Aoleu, îmi spun în sinea mea, i-am doborât pe amândoi.

— Tati, am luat comoara!

Și Sam vine lângă mine, țopăind de bucurie și mândrie.

— Păianjenul m-a mușcat o dată, dar am dat cu toporul după el. Cred că l-am nimerit.

Ascund arcul.

— L-ai nimerit. E limpede că l-ai nimerit. Ai luat smaraldul și ai ucis monstrul.

— Hai să-l ducem la castel. Avem o Bijuterie a Coroanei!

Ne cățărăm înapoi prin grote, lăsând în urma noastră torțe să ne marcheze traseul, oprindu-ne

din când în când pentru a scoate fier și cărbune din pereți. Și ieșim în sfârșit la suprafață. E zi, soarele e aproape orbitor pe cerul albastru și plat.

— Tati, suntem o echipă, spune Sam.

— Da, așa este. O echipă curajoasă de aventurieri.

— Trebuie să punem smaraldul în cufăr, la un loc cu cealaltă Bijuterie a Coroanei.

Când Sam o ia la fugă spre castel, eu mă mai uit o dată în jur, către gura peșterii. Și preț de o secundă sunt convins că mai văd pe cineva acolo, un personaj, nu un monstru, îmbrăcat într-un costum portocaliu, care mă privește de pe coama dealului. Dar când fac un pas înapoi, pare să dispară, înghițit de întuneric.

Capitolul 19

A doua zi după-amiaza e rândul meu să-l iau pe Sam de la școală. Și azi mai am o misiune de îndeplinit, una cu totul neașteptată: Sam are un musafir. E vorba despre Olivia, fetița de la grădiniță, cea care merge la școala care ne place nouă. Am sentimentul că e o legătură socială vitală. Îmi fac griji că am s-o dau în bară – sau că Sam o s-o dea în bară. Dar după aceea mă gândesc: de ce naiba îmi fac atâtea griji? Sunt doi copii care se întâlnesc să se joace, nu-i vorba despre o alianță matrimonială între două case regale aflate în plin război.

Când mă apropii de poartă, mă cuprinde cunoscuta senzație de groază mută și vagă. Pe măsură ce părinții se strâng, imaginea lor îmbulzindu-se și pălăvrăgind la intrare completează tabloul familiar care m-a urmărit în toți acești ani. La toate acestea se adaugă și o stare de neliniște: oare în ce dispoziție se găsește Sam? Îl va conduce afară un învățător, care o să-mi relateze în șoaptă despre vreun incident de la locul de joacă sau despre vreo altă încăierare *„fifty-fifty”* cu un grup de băieți? Oscilez, ca de fiecare dată,

între dorința de a putea vedea ce i se întâmplă peste zi și sentimentul de ușurare că nu o pot face.

Astăzi, când sună clopoțelul și se deschid ușile, Sam e printre primii care ies din școală. Aleargă, făcându-și loc printre părinții care trăncănesc, direct în brațele mele.

— Mergem s-o luăm pe Olivia? Jucăm *Minecraft*!

— Da, OK, trecem pe la școala ei în drum spre casă.

Cum a fost la scoală?

— Bine.

— Ce ai învățat?

— Nimic.

— Chiar nimic?

— Nu.

— Super.

Ne îndreptăm către școala St Peter's, într-un trafic atât de lent, de îți scoate peri albi. Cârduri de copii în uniforme necunoscute nouă ies pe poartă, zâmbind și râzând, fluturând în mâini desene și modele stranii, făcute din suluri de hârtie igienică. Poate nu-i decât o închipuire, dar deja am senzația că sunt mult mai drăguți decât copiii de la actuala școală a lui Sam. Parchez în josul străzii și mă duc cu Sam la poartă. Nu mai știu cum arată Olivia, așa că trebuie să mă bazez pe el s-o recunoască, îi trimit lui Jody un SMS în care îi explic cât e de grea misiunea noastră. „Uită-te după cea mai drăguță fată", e răspunsul ei. Care nu-mi este de niciun folos. Măcar Jody va fi acasă într-o oră, așa că voi putea lăsa în grija ei această conexiune socială fragilă.

— Olivia! strigă Sam și aleargă spre o fată care așteaptă lângă poartă.

E puțin mai înaltă decât el, are părul negru, lung și drept, și un chip de o frumusețe rafinată, fragilă. Olivia îl salută afectuos și începe să-i vorbească. Sam dă grav din cap. O femeie vine spre ei și imediat îmi dau seama că e mama Oliviei. E foarte

elegant îmbrăcată, într-un taior Burberry, și e la fel de frumoasă ca fiica sa, dar de o politețe rece. E degajată și sigură pe sine, ca orice persoană plină de bani.

— Bună ziua, sunteți tatăl lui Sam? întreabă cu un ton sec, de afaceri.

— Da, bună ziua, sunt Alex.

— Eu sunt Prudence, mama Oliviei. Olivia vine așadar în vizită la dumneavoastră. Am vorbit ieri cu Jody despre asta.

Preț de o secundă tac intimidat. Sam nu a mai avut niciodată musafiri acasă. Și acum se pare că s-a împrietenit cu o familie din paginile despre înalta societate ale revistei *Tatler*.

— Da, așa este, spun. Vreți să o aduc acasă după aceea?

— Nu, am să vin eu după ea. Le veți servi și cina?

— A, da – adică, Sam nu mănâncă prea mult, așa că vor fi probabil doar spaghete pe pâine prăjită.

Tresare abia perceptibil.

— E în regulă.

— Păi, bine.

— Olivia a fost foarte nerăbdătoare să vină în vizită. Joacă acest joc pe computer. *Minecraft*? Se pare că Sam e foarte priceput. Bănuiesc așadar că vor juca împreună.

— A, OK, da, știu despre ce e vorba.

— Și fratele ei, Harry, e obsedat de joc, spune și aruncă o privire către un băiețel cu mină de ștrengar, care stă în spatele ei. La fel și toți prietenii lui. Eu nu mă pricep deloc la jocuri pe computer, dar se pare că în acesta nu împușcă teroriști, ceea ce este o ușurare. Ne vedem așadar mai târziu.

Ia apoi ghiozdanul Oliviei, îl apucă pe băiețel de mână și pornește în josul străzii către un Range Rover imens, de un alb impecabil. Eu rămân pe loc cu gura căscată, până când pornește motorul și

demarează, dispărând apoi după colțul unui șir de case identice.

— Am să-i arăt Oliviei cum se face un castel, spune Sam.

— Bună ziua, domnule Rowe, spune Olivia. Care este mașina dumneavoastră?

— E rabla aia penibilă de acolo, spun. Copii, vreți să mergem întâi la cafenea, să beți un lapte cu spumă?

Amândoi țipă „da” și țopăie extaziați, înainte de a alerga în direcția mașinii noastre rablagite și murdare.

Când ajungem la cafenea, le deschid ușa și ei năvălesc înăuntru, sporovăind încântați (de fapt, Olivia sporovăiește și Sam se mulțumește să dea din cap). În timp ce ei merg printre mese în spate, să ocupe una dintre canapelele acelea comode, eu mă duc la tejghea, unde barmanul preferat al lui Sam îi citește unei doamne mai în vârstă meniul cuprinzător de ceaiuri. Când doamna pleacă încet și total derutată să se așeze la o masă din apropiere, îi dau comanda.

— Văd că azi aveți un oaspete, spune și privește în direcția lui Sam. E iubita lui?

Mă uit și eu la ei. Stau unul lângă altul, vorbesc și răsfoiesc comicsurile și revistele de pe masă. Arată ca doi copii care poartă o conversație obișnuită. Dar pentru noi nu e ceva obișnuit. Îmi vine să lovesc cu pumnul în aer de mândrie, ca Judd Nelson la finalul filmului *The Breakfast Club.*

— Locul ăsta scoate tot ce e mai bun din el, spun.

— Mda, fuse și se duse.

Mi se strânge inima.

— Ce vrei să spui? întreb.

— Patronul s-a hotărât să vândă. A cunoscut pe cineva – o clientă de-a noastră, de altfel – și pleacă împreună undeva în Italia, să deschidă o pensiune.

Contractul de închiriere expiră peste două luni și cu asta, basta.

— O, nu, e oribil, spun.

— Mie-mi zici? Mi-a plăcut aici. E un loc drăguț. Am mai tot timpul sentimentul că sunt înconjurat de prieteni, nu că muncesc. O să-mi lipsească. Dar asta e, du-te și așază-te la masă. Vă aduc eu băuturile.

Văd că în spatele meu s-a format o coadă, așa că mă urnesc din loc, dar vestea m-a șocat. Era locul nostru preferat, refugiul nostru. Mă hotărăsc să nu-i spun lui Sam. Cel puțin nu astăzi, nu în ziua lui cea mare. Prefer să mă așez lângă ei și să ne simțim bine împreună. Olivia turuie despre cum a fost la școală – ce a făcut, cu cine s-a jucat, ce au spus ceilalți – genul de informații pe care nu le obținem niciodată de la Sam. El, în schimb, tot aduce vorba de *Minecraft.*

— Știu să construiesc cu gresie, anunță apropo de nimic.

La care Olivia, amintindu-și agitată ceva, îl întrerupe așezând cu blândețe o mână pe brațul lui. Observ că Sam nu se ferește, tresărind, ca de obicei.

— A, mi-a zis fratele meu de un concurs de construit în *Minecraft,* spune. E peste câteva luni – trebuie neapărat să participi, Sam. E în cadrul unui festival de jocuri video din Londra. Ai patru ore la dispoziție să construiești un model și cel mai bun primește un premiu.

— Pot să merg și eu? întreabă Sam.

Îmi și imaginez scena: o hală imensă de expoziții, plină de adolescenți gălăgioși, console, muzică bubuitoare. Dacă petrecerea de ziua Tabithei va fi Colaps City, concursul ăsta va fi Apocalipsa Crizelor de Nervi.

— Nu știu. Vedem noi la momentul respectiv. Cred că va fi foarte zgomotos.

— Londra a fost zgomotoasă, spune Sam. Și am încheiat-o cu bine.

— Când ne ducem acasă, hai să ne împrietenim cu fratele meu pe Xbox-ul tău, îi spune Olivia lui Sam. Atunci putem să ne jucăm cu toții în aceeași lume *Minecraft.*

— Tati, putem să facem asta?

— Da, răspund, recunoscător că discuția s-a abătut de la subiectul concursului.

Când ajungem acasă, copiii se dau jos din mașină și o zbughesc pe scări în sus. Îi aud cum pornesc consola. Iau din bucătărie lapte și biscuiți și le duc sus pe o tavă, cu speranța că îi voi menține Oliviei iluzia că a) sunt un părinte de încredere, care se descurcă perfect și b) că Sam are tot mereu prieteni în vizită și că lucrul acesta nu e *nicidecum* un miracol.

În camera lui, Sam e ocupat să-i arate Oliviei castelul nostru. A mai adăugat câteva mici suprafețe agricole, pe care crește grâu și morcovi. Olivia pare impresionată. Le pun gustarea pe masă și rămân să mă uit la ei, dar Sam se întoarce și mă privește cu o mină în care citesc stinghereală. Dau să ies, dar Olivia mai pomenește o dată de festivalul de jocuri video și spune că Sam trebuie neapărat să participe la concursul *Minecraft.* El dă din cap entuziasmat și mie îmi trebuie câteva secunde să îmi dau seama că, luat prin surprindere, dau și eu din cap în semn de aprobare.

Capitolul 20

Începem discuția cu fleacuri. E ora șapte seara într-o zi din timpul săptămânii și mă aflu cu Matt într-un pub din centrul orașului. El a venit aici să vadă meciul crucial din Liga Campionilor dintre Manchester United și Porto, eu am venit să aflu dacă are o relație extraconjugală. Dar nu pot să mă dau imediat de gol. Trebuie să-mi deschid altfel calea, să pătrund pe ușa dosnică a unei conversații inteligente – sau, în cazul nostru, a unei conversații despre incapacitatea lui United de a avea un alt mijlocaș războinic, în afară de Roy Keane. Așa abordează bărbații problemele.

— Deci, spun (și asta cam după zece minute de analiză minuțioasă a istoriei recente a clubului), fiindcă tot veni vorba despre stagnare și decepția care poate decurge de-aici, cum stă treaba cu tine și cu Clare?

Matt își ridică privirea din halbă.

— Bine, bine. Ne înarmăm pentru petrecerea de ziua Tabithei. Vii și tu cu Sam?

— Păi, ne mai gândim. Nu știu cum se va purta. Altceva se mai întâmplă pe la voi?

— De ce întrebi?

— Păi, ai fost cam rezervat în ultima vreme. Chiar și în timpul meciului erai tot pe telefon, îți verificai SMS-urile. N-am putut să nu observ.

Să-l iau cu ușurelul, mă gândesc. O să nege, dar ăsta-i doar începutul. Avem toată seara la dispoziție, așa că…

— Să nu-i spui lui Clare! se repede să spună cuprins de panică.

Ah, fir-ar să fie, s-a predat deja. Chiar *are o* relație extraconjugală.

— OK, zic. Ce anume să nu-i spun lui Clare?

Preț de câteva secunde încearcă să se adune.

— Am cam dat de belea. Cu banii.

— Poftim? Cum așa?

Trage de câteva ori aer în piept și se uită pierdut la un bărbat de vârstă mijlocie, în tricou cu United, care trece pe lângă noi cu o tavă babană cu halbe de bere.

— Pariez – la fotbal în general, dar și la rugby, cricket, motociclism, la ce mă uit în momentul respectiv. De pe telefon.

— De când?

— A început acum un an. Eram tot timpul plecat, umblam pe la dezvoltatori de software. Mă plictiseam atât de rău, stăteam tot timpul în camere de hotel și mă uitam la posturile de sport. Când ai copii, te tot vaiți că vrei un pic de liniște și pace, fără plozi în preajma ta, și când capeți ce-ți dorești, habar n-ai ce să faci cu timpul. Așa că am început să pariez din când în când, ca să mai treacă vremea. Pe urmă n-am mai putut să mă uit la vreun meci fără să pariez: întâi pe scoruri, dup-aia pe numărul de goluri, numărul de cornere. A cam luat proporții treaba. Știi că ai dat de belea atunci când te afli într-o cameră de hotel din San Francisco la ora șase dimineața și pariezi o sută de lire pe un meci între Hartlepool și Barnet.

— Deci… ai datorii?

Pufnește sceptic.

— Așa s-ar zice, da.

— Păi cât?

— Vreo cinșpe mii. A fost mai puțin, dar în weekendul ăla cu *team buildingul* am încercat să recâștig toată suma într-o singură zi. Am pus vreo cincizeci de pariuri. E o catastrofă, Alex, să fiu al naibii.

— Aoleu, fir-ar să fie.

Își lasă privirea în jos. Întâi mă gândesc că-i e rușine, dar după aceea îi caut din priviri telefonul. Îl are în mână.

— Ia stai puțin, doar nu pariezi pe meciul ăsta, sau…?

— Nu! Adică, da.

Întind brațul și îi smulg telefonul din mână.

— Hei! zbiară.

— Pe bune, Matt, ce dracu' e în mintea ta?

— Nu știu. Poate cincizeci de lire că Porto deschide scorul?

— Matt, vorbesc serios!

— Îmi pare rău!

Tăcem câteva clipe. Din spate se aude fluierul de început al meciului și niște urale cu jumătate de gură de la o ceată guralivă de suporteri ai lui United.

— De casă te-ai atins cumva? Poți plăti ipoteca?

— Deocamdată da. Dar va fi greu. Să-mi bag, ce porcărie.

— Trebuie să-i spui lui Clare.

Se uită la mine cu ochi roșii și disperați.

— Am încercat. Dar mă gândesc că, dacă reușesc să plătesc totul pe șest, nu mai trebuie să afle și ea.

— Matt, ea crede că tu ai o amantă.

— Ce?!

— A venit la mine săptămâna trecută – crede că o înșeli. Știe că ceva nu e în regulă. Nu *ea* e fraiera în relația asta.

— Fir-ar.

— Trebuie să-i spui.

— Sunt îngrozit, Alex. Nu suport ideea că aș putea să-i pierd – pe ea, pe copii. Nu știu ce m-aș face.

În spate izbucnesc urale. Amândoi ne uităm instinctiv la ecran. Porto a marcat. Matt își privește din reflex telefonul.

•

A doua zi mă plimb prin oraș, încă încercând să procesez ciudata conversație avută cu Matt și întrebându-mă ce să-i spun lui Clare, care mi-a trimis deja două SMS-uri. Simt nevoia să ies din casă, din cămăruța aceea deprimantă. Singurul aspect pozitiv este că acum am, datorită unei extenuante excursii la IKEA, un pat șubred de o persoană în locul saltelei gonflabile. Mai am și o lampă (fiindcă niciodată nu pleci de la IKEA *doar* cu obiectul pentru care te-ai dus acolo) și un covoraș ieftin, care generează suficientă electricitate statică pentru a aprinde lampa.

Plictisit și fără țintă, cutreier pasajele muiate de ploaie ale pieței St. Nicholas, cu librăriile ei prăfuite, debordând de cărți, și dughenele care vând accesorii pentru drogangii și fast-food vegan. Apoi îmi verific soldul contului curent, care, deși înspăimântător de sărăcăcios, nu mă reține să intru într-un magazin de muzică din Park Street și să-mi cumpăr două viniluri, pe care le pot asculta pe pick-up-ul ridicol de scump și de abandonat al lui Dan. După ce mănânc de prânz într-un local cu burgeri gourmet, trec pe lângă magazinul de haine *vintage* în care lucrează Isobel. Și mă opresc. Și aproape fără să mă gândesc, aproape fără să știu ce fac, mă întorc și intru.

Înăuntru mă întâmpină un haos nostalgic. De-a lungul pereților se înșiră bare de fier ticsite de rochii din anii 1950, geci de colegiu și jeanși Levis uzați. Pereții sunt plini cu coperțile unor reviste vechi despre vedete de cinema. Din boxe se aude o trupă de fete din epoca Motown. Un miros

puternic de bețișoare parfumate îmbibă totul, de parcă ne-am afla în dormitorul unei studente.

O văd undeva în spate, cum înregistrează pe o casă de marcat din anii 1960 cumpărăturile unei cliente și îi înmânează apoi acesteia o pungă mare de hârtie. Poartă o jachetă roz tricotată, peste o rochie neagră, și are o frizură bob. Arată senzațional, de parcă tocmai ar veni de la o sesiune foto cu David Bailey. Când se uită în direcția mea și mă zărește, mă întreb dacă mă va mai recunoaște. Dar mă întâmpină, spre surprinderea mea, cu același zâmbet larg și senin care a luminat acum două săptămâni cafeneaua.

— Hei, spune, venind spre mine. Ce te aduce aici?

— Eram în trecere, zic și imediat îmi dau seama ce răspuns plictisitor, stereotip i-am dat.

Of, Doamne, am să mă fac de cacao.

— Ce mai faci?

— Bine. Tata a plecat cu Jamie la pescuit. Ceea ce e grozav, fiindcă ce s-ar putea întâmpla când duci un băiat autist și hiperactiv la o apă adâncă și-i dai niște cârlige ascuțite? Măcar azi nu e aglomerație aici, așa că, dacă mă cheamă la spital, pot să închid și să o iau rapid din loc. Mă bucur să te văd.

— Și eu. Deci, ăăă, la ce oră închizi?

Intenționasem să o întreb doar așa, într-o doară, dar de îndată ce cuvintele mi se pierd în aerul încărcat de parfum, îmi dau seama că sună ca o propunere.

— E o invitație? întreabă.

— Nu!

O scurtă pauză. Pare dezamăgită.

— Adică da. Vreau să spun că nu asta voiam să spun, dar acum aș vrea. Of, Doamne, nu știu, pot să ies și să intru iarăși?

— Închid la șase. Dacă ai chef, putem să bem o cafea undeva prin zonă. Trebuie să ajung acasă pe la opt.

— Super, așa facem. Ne vedem atunci. La șase. La o cafea.

Ies și stau o vreme la colțul străzii. Mă simt ciudat și imaterial. De parcă mi s-ar fi servit un cocteil emoțional de vinovăție, încântare și groază și, când observ că nu-mi trece, mă hotărăsc să mă duc la muzeu și să mă calmez în aripa despre Egiptul Antic. Așa îmi petrec următoarea oră – explicându-mi totul pe cale rațională, în timp ce trec în revistă obiecte aparținând unei civilizații demult apuse. Nu o înșel pe Jody, nu am de gând să o înșel, e doar un experiment, suntem amici și asta e OK. Totul e OK. Ba nu e, în mod evident nu e. În mod evident, căsnicia mea se destramă și e posibil ca femeia pe care o iubesc, femeia cu care am petrecut zece ani din viața mea să se afle acum într-un bar împreună cu un tip pe nume Richard. Nimic nu e OK. Dar poate voi reuși totuși să storc un strop de fericire din toată harababura asta.

Mă întorc la magazin la ora 5 și 55 de minute și aștept în față cu un aer de șmecher. Isobel și colega ei se ivesc zece minute mai târziu, încuie și se îmbrățișează de rămas-bun. Prietena ei se uită chiorâș la mine și se îndepărtează agale pe Park Street.

— Deci, spun eu, încercând să par cât se poate de degajat. Unde mergem?

— E o cafenea drăguță pe lângă Triangle, spune ea. Haide.

Pornim într-acolo, păstrând o distanță respectabilă între noi, ocolind grupuri de studenți și înfruntând vântul cu capetele plecate. Cafeneaua e un mic local independent, înghesuit între o pizzerie și un supermarket bio. Au încercat să-i imprime un anume chic parizian, adică fotografii sepia pe pereți și un CD cu Jacques Brel pus pe *repeat.* Localul e plin de persoane venite de la *shopping* cu mine obosite, cu excepția locurilor de la fereastră, care sunt ocupate de niște tipi de douăzeci și ceva de ani, cu fețe grave și tricouri

ironice, aplecați deasupra unor MacBook-uri. Dan îi cunoaște probabil. Comandăm două latte și ne așezăm într-un separeu de lângă tejghea.

— Mi-a trimis tata un SMS, spune Isobel. Se pare că Jamie nu s-a înecat, ceea ce e bine, *dar* și-a pierdut răbdarea și a aruncat în apă tot echipamentul, ceea ce înseamnă că s-a terminat cu pescuitul pe ziua de azi. Sam ce face?

— Cred că bine. Nimic nou. Într-o săptămână e îngrozitor, în săptămâna următoare e minunat. Citesc acum tot soiul de cărți despre autism și încerc să înțeleg din ce apar crizele de nervi și cum pot fi prevenite.

— Ai vreo soluție?

— Da, nu face nimic nou sau neașteptat. Ceea ce e foarte simplu, nu-i așa, de vreme ce în lumea noastră nu se întâmplă niciodată ceva neașteptat.

— Jamie a distrus livingul săptămâna trecută, fiindcă au modificat cu zece minute ora de difuzare a serialului *Horrible Histories.* Într-o situație de genul ăsta nu prea am ce face. E obsedat de Evul Mediu. O vreme s-a tot uitat la *Thomas the Tank Engine,* acum e obsedat de tortură, arme de asediu și boli. A trebuit să mă duc la Waterstones săptămâna trecută, să întreb dacă nu au cărți pentru copii despre Moartea Neagră.

— Sam e obsedat de *Minecraft.* Când nu joacă, citește despre joc sau se uită pe Youtube la clipuri. Dar e în regulă – e o chestie care-l calmează și jucăm mult împreună, ceea ce e grozav. În curând la Londra va fi o competiție de construit în *Minecraft* și Sam vrea să meargă. E o chestie măreață – un pas uriaș pentru el. Dar mă întreb cât de interesat e *cu adevărat* de asta.

— Dar e bine, e ceva creativ! Și Jamie se joacă ore în șir cu setul lui de chimie și face poțiuni. Numai atunci stă liniștit. L-am întrebat odată ce vrea să fie când va fi mare și mi-a spus: alchimist.

— E o chestie care se poate studia în Marea Britanie?

Cam așa ne petrecem ora pe care o avem la dispoziție. Ori de câte ori deviază discuția noastră, după un timp revine tot la băieții noștri și la autism și la ce enervant poate fi: faptul că fiecare excursie trebuie planificată și discutată în detaliu, ca o operațiune militară; nesfârșitele întrebări; bizarele idei fixe; privirile fixe și mustrătoare ale celorlalți părinți; sfaturile lipsite de folos; lungile nopți nedormite. Dar vorbim și despre hazul și ciudățeniile băieților noștri – despre perspectiva lor asupra lumii și cum a modificat ea perspectiva noastră; despre lucrurile pe care le spun, frazele pe care le învață de la televizor și le repetă apoi papagalicește, în contexte total nepotrivite. Totul se transformă într-o variantă a scenei din *Jaws* în care Robert Shaw și Richard Dreyfus compară cicatrice, numai că noi comparăm scenariile horror ale unor crize de nervi:

— Odată l-au trimis pe Sam acasă de la școală, fiindcă i-a tras unui învățător una între picioare.

— Jamie a scuipat mâncare pe o doamnă de la cantină și după aceea a făcut pipi pe el.

— Sam a dărâmat un televizor în magazinul PC World, așa că l-am înșfăcat de mână și am tulit-o cu el de acolo.

— Jamie a aruncat o rachetă de tenis în peretele de sticlă, nou-nouț, al serei părinților mei.

— Hai să zicem că a fost un rezultat indecis.

Isobel e inteligentă și haioasă. Indiferent prin câte a trecut crescând de una singură un copil autist, e inepuizabil de veselă și optimistă. Pentru ea paharul nu e pe jumătate plin, e plin ochi. Ochii ei scânteiază în spatele ochelarilor cu rame groase – nu pot să-mi desprind privirea de ei.

— Și cu ce te mai ocupi în afară de muncă și Jamie? întreb.

— Ți-am spus oare că organizez petreceri în cluburi? Sunt puțin îndrăgostită de anii 1960, poate ai observat. Trupele de fete, moda, filmele, piesele de teatru. Totul era atât de palpitant și nou, se

deschideau atâtea posibilități. Astăzi avem toate aceste lucruri – toate aceste *gadgeturi* – la care nici nu puteau visa pe vremea aceea și totuși oamenii sunt cinici și singuri.

— Dar tatăl lui Jamie, tot cu asta se ocupa și el?

— Ha! Nu, nici pomeneală. Nici măcar nu sunt sigură că-i plăcea muzica. Ne-am cunoscut la facultate – eu studiam modă, cum altfel, el producție de televiziune. A primit un job de asistent de producție în Londra și s-a cărat. Acum e asistent de regie sau ceva de genul acesta.

— Mă întreb uneori dacă și Sam va fi… înțelegi…

— Dacă va fi asistent de regie și-și va abandona familia?

— Nu! Dacă va avea o relație.

— M-am gândit și eu la asta. Adică, Jamie e de un egoism patologic, asta-i clar, dar nu știu dacă e din cauză că suferă de autism sau din cauză că e de sex masculin. Glumesc, desigur. Știu că i-ar prinde bine să aibă un bărbat în preajmă, de la care să învețe chestii pentru bărbați – are nevoie de indicații practice. Din păcate, i-am ales un profesor mizerabil.

— Lui Sam îi plac cu siguranță fetele, dar până la urmă preferă aplicațiile de avioane și *Minecraft.* Nu știu dacă peste zece ani va fi altfel. Pentru el, oamenii sunt obositori și complicați.

— Îl înțeleg. Dar tu?

— A, te referi la mine și la Jody? Eu…

— Nu, vreau să zic – tu cu ce te mai ocupi? Ce-ți place să faci?

— Doamne, nu știu. Vreme de opt ani n-am făcut altceva decât să muncesc și să fiu părinte, am cam pierdut contactul cu orice altceva.

Mă uit în jur și încerc să-mi amintesc ce mă pasionează cu adevărat. Localul e mai liniștit acum, sunt câțiva oameni veniți de la cumpărături, alții ieșiți de la birou. Privirea îmi cade asupra unei mame și a copilului ei, care stau lângă fereastră;

sunt convins că o știu de undeva, dar nu-mi amintesc de unde – vreo fostă clientă de la agenția imobiliară? Nu-mi vine în minte.

— Ei bine? întreabă Isobel. Ai vreo pasiune anume?

Îmi iau gândul de la femeia aceea și mă agăț de primul lucru care-mi trece prin cap.

— Păi, ăăă, când eram la facultate eram pasionat de muzica electronică, am scris un blog despre asta, am făcut pe DJ-ul, l-am ajutat pe un prieten să înființeze o casă de discuri – care a fost un dezastru și s-a dus imediat de râpă. Acum, când privesc în urmă, parcă nu eram eu. Dar azi am cumpărat două discuri, așa că e un început.

— Exact! Hei, ar trebui să vii la una din serile mele de muzică. Te prezint patronului clubului – poate organizezi și tu un eveniment.

— Ha, nu prea cred… Adică, vreau să zic, nu prea cred că am să organizez un eveniment, dar mi-ar plăcea să vin la unul de-al tău.

— Super, îți trimit detaliile pe SMS. Vino dacă ai chef. Vino cu un prieten sau cu cineva. Mi-a făcut plăcere să stăm de vorbă.

— Da, și mie.

— Pa, Alex.

Mă îmbrățișează amical și o ia pe Park Street în sus, spre clădirea impunătoare a universității. Eu pornesc în direcția opusă, retrăind în sinea mea scurtul nostru contact fizic – senzația de ușoară asprime a rochiei ei *vintage,* mirosul de cocos al părului ei.

Capitolul 21

Jody îmi telefonează în legătură cu concursul *Minecraft.* Sam tot vorbește despre el, ca și cum ar fi un lucru sigur că va participa. Noi nu suntem convinși.

Pe de altă parte, nu încape îndoială că e pasionat de joc. Jucăm online ori de câte ori putem, uneori un ceas, alteori câteva minute furate înainte de ora lui de culcare, îi verific serverul și, când văd că e online, simt un fior de încântare cum n-am mai simțit, probabil, de când eram de vârsta lui și mă așezam cu George la masă să jucăm vreunul din jocurile noastre preferate. Ne lăsăm instantaneu absorbiți de joc, adăugăm noi elemente arhitecturale la castelul nostru, cucerim teritorii noi, urmărim cum se extinde regatul nostru cu fiecare joc. Uneori stăm de vorbă, alteori ne concentrăm tăcuți asupra sarcinilor noastre, fericiți că putem fi împreună în această lume. În momentele acestea, Sam știe să se impună, îmi dă indicații, îmi spune să fortific gardul care împrejmuiește ferma sau să ies și să vânez zombi. Are tot mai multă încredere în sine – poate suficientă pentru a o testa și în afara acestui tărâm protejat.

— Ce-ar fi să mergem cu el la petrecerea Tabithei? spun. Hai să vedem cum se comportă într-o mulțime gălăgioasă. A trecut ceva vreme de când n-am mai făcut experimentul ăsta.

Și oftăm amândoi în sinea noastră, amintindu-ne incidentul pe care am ajuns să-l numim Marea Catastrofă de Vomitat înghețată și care a marcat ultima lui apariție la o petrecere de ziua cuiva. Dar suntem în vacanța din octombrie și, dacă încerc să-l țin ocupat câteva zile și îi limitez, pe de altă parte, timpul de joc pe computer la două ore pe zi, mă gândesc că Jody va fi mai receptivă la genul acesta de experiment. Adică, dacă vom fi amândoi acolo să supraveghem situația, ce mare lucru se poate întâmpla?

— Da, ar fi o idee, spune Jody. Îți urez succes.

Și cu asta a pasat această sarcină parentală în cârca mea.

•

În ziua petrecerii mă duc să-l iau pe Sam de acasă dimineața devreme. Are un aer cam reținut, dar când îl întreb dacă vrea să facă treaba asta dă încet din cap că da. E clar că a fost mituit cu ceva jocuri pe iPad.

— OK, în ce vrei să te costumezi? întreb. Pilot? Supererou?

— Hmmm, în Creeper, spune Sam.

— Aha, OK. De ce în Creeper?

— Pentru că eu sunt ca un Creeper!

— Cum adică, pentru că explodezi când se apropie cineva de tine?

— Daaa! strigă.

Și râdem amândoi, dar mă întreb dacă numai unul dintre noi înțelege adevărul metaforic al acestui enunț. Mă rog, acum știu că asta exclude o scurtă vizită la imensul supermarket din susul străzii, unde au costume ieftine deja făcute. Oftez în sinea mea. Acum va trebui să confecționez eu ceva. Ca un părinte normal, cu un copil normal, căruia îi plac costumele confecționate.

— în cazul ăsta avem multe de făcut, îl avertizez.

Întâi ne ducem în oraș și petrecem o oră cutreierând magazinele cu haine pentru copii, timp în care Sam mă întreabă întruna unde mergem și ce facem. Programul obișnuit. Într-un final, găsim o pereche de pantaloni de pijama verzi și un tricou verde cu mâneci lungi.

— Ăsta-i costumul meu? întreabă Sam.

— Nu, asta vine *sub* costumul tău.

— De ce-mi trebuie costum?

— Of, Doamne.

În drum spre Dan trecem pe la un magazin de bricolaj, să luăm vopsea, și pe la un supermarket, să luăm cutii de carton de diverse forme și mărimi. Când ajungem acasă la Dan întind ziare pe măsuța de cafea și pregătesc foarfeci, pensule și scotch. Vopsim împreună câteva cutii de carton, în diverse nuanțe de verde. Spre marea mea surpriză, Sam reușește să se concentreze cel puțin treizeci de minute, înainte ca atenția să i se topească brusc. Dar descopăr că, dacă îi adresez întrebări despre Creeperi, îl pot ademeni să revină la sarcina lui. Niciodată n-am făcut așa ceva împreună atâta timp și, preț de o clipă, am sentimentul că știu ce am pierdut când stăteam seară de seară la birou și petreceam apoi weekendul încercând să mă eschivez și să mă relaxez, în loc să mă joc cu Sam. Nimeni n-o să-și zică în ceasul morții: „Îmi doresc să fi petrecut mai mult timp la serviciu”. Mă simt destul de mulțumit de mine însumi, până când Sam ia cana cu apa în care am spălat pensulele și se hotărăște să facă un experiment vărsând-o aproape pe toată pe podeaua lui Dan. În timp ce Dan și cu mine ștergem frenetic parchetul cu câteva din tricourile nespălate ale lui Dan, îi povestesc despre festival și competiția *Minecraft.* Îl întreb dacă s-a dus vreodată la așa ceva.

— Glumești? spune. E târgul de jocuri video Gen X. Eu mă duc acolo în fiecare an. Mi-am luat

deja bilete. E o chestie super tare.

Am senzația că l-am eliberat din greșeală pe puștiul de treisprezece ani care se ascundea în Dan.

— Gen X? zic. Adică e plin de alienați trecuți de patruzeci de ani?

— Nu, frate. Gen X vine de la Generation Xtreme!

— Sigur. Sigur că da.

Până la urmă, costumul lui Sam e format dintr-o cutie mare pentru corpul lui, în care am decupat o gaură prin care să-și scoată capul, două cutii de la sticle de vin, pentru brațe, și două cutii de șervețele cosmetice, pentru picioare. Am trișat puțin și am cumpărat online o mască de Creeper, dar nu e rău, având în vedere că e primul costum pe care l-am făcut. I le prind pe toate cu grijă de corp – știu că nu va suporta multă vreme costumul, din cauza greutății și a texturilor neobișnuite. Îl conduc la oglinda mare din camera lui Dan, în care te vezi din cap până-n picioare. De ce naiba are Dan o asemenea oglindă în cameră? Măcar nu are una și pe tavan, îmi zic în sinea mea, înainte de a înălța încet și temător privirea ca să verific. Alung imaginea din mintea mea și mă concentrez din nou asupra lui Sam, care pare încântat.

— Sunt un Creeper! zbiară. Am să te arunc în aer!

— Nu, pleacă de aici! strig și fug în hol.

Sam fuge după mine – și se izbește de perete. Mă întorc și îl văd cum se clatină comic câteva secunde, înainte de a se prăbuși pe spate. Mă aștept la lacrimi, dar Sam râde și se chinuie să se ridice. Tocmai a dovedit că stăpânește comedia de situație. S-ar putea să avem o după-amiază reușită.

•

Ajungem acasă la Matt și Clare înainte de prânz. Nici n-am intrat bine pe aleea casei lor, că se și aude vacarmul dinăuntru – sunetele inconfundabile ale unor copii excesiv de agitați, cu capetele lor

micuțe amețite de Haribo și sucuri acidulate. Cu Sam ascuns pe jumătate după piciorul meu, apăs butonul soneriei și un Batman scund dă aproape instantaneu ușa de perete. E Archie.

— Ce marfă e costumul! zbiară el și fuge înăuntru răcnind.

Intrăm. Pretutindeni sunt copii bizar costumați. Două personaje din *Frozen* urcă și coboară scările în fugă, lăsând în urma lor băltoace de coca-cola. Dracula fugărește un robot din hol până în living, unde un grup de Minioni aleargă în cerc la nesfârșit pe covorul pe care s-a depus un strat de crochete zdrobite de brânză. O văd pe Clare în bucătărie, costumată în vrăjitoare, inclusiv cu fața vopsită verde. Toarnă în căni suc de cireșe dintr-o găletușă de plastic. Sam mă apucă de mână și ne croim drum prin mulțime, călcând peste Iron Man, care s-a trântit pe jos împreună cu Robin Hood și se joacă pe un Nintendo 3DS.

— Salut, Clare, ce costum mișto ai, spun, în timp ce ea împarte suc în cănile de plastic aliniate pe masă.

— Doamne, ce haos, spune. Ai zice că, după ce am fost cinci ani manager de restaurant, ar trebui să fiu pregătită pentru așa ceva, dar nu sunt. Ia uite, Alex, din tavan picură jeleu. Și nici nu le-am dat încă jeleul. Am crezut că e în frigider. E ultimul lucru de care am nevoie în momentul de față.

Mai oferă câteva căni cu suc unei gășți de supereroi, prințese și polițiști, care năvălesc apoi afară în grădină, lăsând în urma lor o dâră de lichid roșu acidulat.

— Ce mai faci? întreb.

— Nu prea bine. Matt mi-a spus totul… Hei, Sam, ce costum grozav! Nu vrei să te duci să-i cauți pe ceilalți?

Sam se agață de piciorul meu.

— Când mergem acasă? întreabă rugător chiar în clipa când Archie și Tabitha dau buzna în

bucătărie.

— Voi doi, spune Clare, duceți-l pe Sam dincolo, într-un minut începem jocurile de petrecere!

— Haide, strigă copiii și îl iau pe Sam de mână.

El merge încet în urma lor.

— E un nemernic prost și egoist, spune Clare în timp ce face curat în bucătărie și înghesuie căni în mașina de spălat vase. Nu mă refer la Sam, ci la Matt.

— A, da. E un prost, nu încape îndoială.

— Cum a putut să facă una ca asta? șuieră Clare. Are un job bun, nu-i trebuie bani. De ce mama dracului a făcut-o?

— Era tot timpul plecat și se plictisea și în ziua de astăzi e atât de simplu – e ca și cum te-ai juca pe computer.

— Da, da, asta mi-a spus și el. Dar tot nu pot să înțeleg – de ce mama mă-sii nu s-a jucat pe computer? De ce ne-a pus pe noi în situația asta riscantă? Și nu mi-a spus nimic atâta vreme!

— Deci ce ai de gând să faci?

— Nu știu. În momentul de față nici nu pot să mă uit la el de nervi. E dincolo, dacă vrei să vorbești cu el. Vin și eu într-o clipă să jucăm afurisitele alea de jocuri.

Mă duc așadar în living, unde gașca de Minioni a renunțat să mai distrugă covorul și acum se hâțâie pe fotoliul rabatabil. Matt e în colț, aplecat cu o mină morocănoasă deasupra unui CD-player portabil. E costumat în cel mai trist pirat din lume. La gât are o batistă cu pete roz, care s-a desfăcut, la fel ca și vesta lui. Peticul de pe ochi a ajuns undeva la nivelul bărbiei. Până și papagalul drăguț, prins cu scotch pe umărul lui, pare pleoștit și stingher. O fetiță dansează neîntrerupt, îi cere cântece de la One Direction și îl bombardează cu crochete de brânză.

— Hei, spune. Sunt DJ la un post de radio pirat.

— Văd asta. Ce mai faci?

— Nu prea bine. Clare nu mai vorbește cu mine. Atmosfera e oribilă. Mi-e teamă c-am să-i pierd. Mi-e teamă c-am să pierd tot.

Exact în clipa asta îi cade de pe umăr papagalul.

— N-o să-i pierzi, zic și încerc să ignor această metaforă vizuală profundă. Clare e supărată, dar n-o să te dea afară.

— Ți-a spus ea asta?

— Nu era nevoie să-mi spună.

— Dar se poate întâmpla, nu?

Se gândește la Jody și la mine – așa cum s-a gândit și Clare. E minunat că amândoi văd în noi cel mai prost scenariu cu putință al unei relații.

— Auzi, la voi e altfel, spun și am o puternică senzație de déjà vu. Voi doi formați un tot unitar; orice s-ar întâmpla, voi o scoateți întotdeauna la capăt, împreună. Așa reușiți să creșteți patru copii până-n zece ani, fără să vă strângeți de gât. Voi vă descurcați. Fiindcă așa sunteți voi. Dar tu trebuie să termini cu pariurile și să apelezi la ajutor. Dovedește-i că ai fost un nătărău, dar acum ai totul sub control.

— Jocuri de petrecere! strigă Clare, provocând panică și urlete în rândurile unei găști de vreo douăzeci de copii, care năvălesc în cameră și se bat pentru un loc pe podea.

Sam vine în urma lor și se agață de piciorul meu. Doi părinți intră și ei agale în cameră și se opresc la margine, ținând în mâini pahare de plastic umplute cu vin și sporovăind senini. Totul li se pare atât de normal.

— Cine vrea să joace „Dă mai departe pachetul”? strigă Clare.

Propunerea e primită cu o larmă afirmativă. Sam își acoperă urechile cu palmele, în vreme ce Clare merge de jur-împrejur și încearcă să-i aranjeze pe musafiri într-un cerc imens, înhățându-i pur și simplu și trântindu-i în locul potrivit. Eu încerc să-l împing pe Sam într-un loc rămas liber între un Spider-Man și o zână, din dorința disperată de a

vedea că participă și el – sau măcar că nu mă face de râs stând bosumflat într-un colț. Mă simt puțin vinovat că gândesc așa, dar pe de altă parte, m-am cam săturat de privirile dezaprobatoare ale celorlalți părinți.

— Haide, e OK, e doar jocul cu pachetul, spun.

Clare scoate dintr-un dulap un pachet mare și îl așază în mâinile lui Archie.

— Ei bine, știți ce aveți de făcut – dați pachetul mai departe până se oprește muzica, spune Clare. Dacă îl țineți prea mult, îl trimit pe asistentul meu pirat să vă taie capul cu sabia lui. Dacă n-o fi amanetat-o între timp.

Matt își pleacă mohorât capul.

Când pornește o muzică pop imposibil de identificat, Archie aruncă imediat pachetul de-a curmezișul încăperii, nimerind-o în față pe Bella din *Frumoasa și Bestia.* Câțiva copii au și început să se bată; fetița dansatoare e acum în centrul cercului și se rotește entuziasmată. Pachetul e recuperat și aruncat iute înapoi, fiecare copil încercând să tragă pe furiș de ambalajul său colorat. Când ajunge la el, Sam îl ia și nu vrea să-l dea mai departe, așa că Spider-Man îl răstoarnă pe Sam pe podea și zâna îi smulge pachetul din mâini. Eu urmăresc scena cu gura căscată. Parcă ar fi un ritual preistoric alimentat de droguri, o muzică repetitivă de coșmar, costume fistichii și violență stăpânită cu greu. O cană cu suc de cireșe aterizează în poala Cenușăresei, care începe să răcnească atât de feroce, încât îi podidește plânsul și pe alți câțiva copii. Mă uit la Matt și Clare, care pufnesc deodată în râs, el cu mâna pe umărul ei, amândoi savurând haosul din jurul lor. Numai *ei* se pot simți uniți în această menajerie dezlănțuită, invadată de poliester și aditivi alimentari. Mă încearcă o ușoară invidie. Firescul afecțiunii lor, capacitatea de a lua lucrurile așa cum sunt – indiferent dacă e vorba de un covor distrus sau de

un scandal cauzat de datorii – sunt oribil de înduioșătoare.

Muzica se oprește, un strat de ambalaj de pe pachet se desface într-o explozie de hârtie ruptă și ritualul continuă. Interesul lui Sam crește, privirea lui nu se mai desprinde de pachet pe toată durata traseului capricios al acestuia. Dar când vine spre el în ultimul tur, muzica se oprește și Spider-Man reușește să pună mâna pe pachet. Rupe ultimul strat de ambalaj și dă la iveală un mic set Lego. Sam încearcă să-l înhațe, dar eu intervin rapid. Sam fuge în bucătărie plângând. Îl aduc înapoi, zâmbindu-le jenat celorlalți părinți, pe care nu-i cunosc și nici nu vreau să-i cunosc, dar se pare că sunt totuși pregătit să-mi bruschez propriul copil pentru a-i îmbuna.

Cam la fel se desfășoară și următoarea oră, cu „Păsărică, mută-ți cuibul" (care amintește de o răscoală în Disneyland), „Statuile muzicale" (care se încheie în vreo douăzeci și cinci de secunde) și încă trei reprize de „Dă mai departe pachetul". Sam mai izbucnește de câteva ori în plâns și, spre final, mă rog la propriu să se termine odată, strâmbându-mă întrebător în direcția lui Matt și Clare, care sunt prea ocupați să aleagă CD-uri din colecția *Now That's What I Call Music.*

Când jocurile se încheie, copiii emigrează în masă din living în grădină și la etaj.

— Vrei să vii sus, să vezi luminile noastre de discotecă, Sam? întreabă Tabitha.

— Haide! spune Archie.

Îl apucă de brațe și, înainte ca el să priceapă ce se întâmplă, îl trag după ei în hol și pe scări în sus. Matt profită de ocazie și pune un CD cu Coldplay. Clare îmi aduce un pahar cu vin.

— Poftim, zice. Deci, *tu* ce mai faci?

— Hm, bine, hai să nu intrăm în amănunte, aveți voi destule pe cap.

— Faci ce trebuie – o ajuți cu Sam, preiei sarcini, ești în preajma lui. Și ea are ocazia să facă

ce-i place. Ai fost la galerie? E superbă.

— Încă nu. Dar ar fi cazul. Nu prea mai vorbim. Nu știu care sunt regulile unei despărțiri de probă. Am căutat pe Google. A fost o greșeală. Se pare că, de obicei, durează șase luni și dup-aia e definitivă.

— Vai, Alex, nu căuta niciodată pe Google chestii despre sănătate, relații sau propria persoană – e o regulă de bază a folosirii internetului.

— Mersi, Vajnică Vrăjitoare a Webului.

Brusc auzim un zgomot asurzitor de la etaj – zgomotul unui CD dat la maximum. Urmează un urlet prelung, niște bufnituri și o ușă trântită. Cineva coboară cu tropăieli scările.

— Mami! zice Tabitha. Archie l-a speriat pe Sam.

— A fost un accident, se văicărește Archie. Am dat muzica prea tare.

Aud sunetul îndepărtat și înfundat al plânsetelor lui Sam.

— Unde e? întreb.

— S-a închis în baie, spune Tabitha chicotind.

— Nu-i de râs, spune Clare.

Străbat coridorul, urc câte trei scări odată și mă îndrept spre baie. Acum îl aud limpede cum se tânguie și se lovește cu capul de gresie. Frica, bine cunoscutul sentiment paralizant, îmi pune un nod în gât. Stau pe palier, cu mâna pe balustradă, neștiind ce să fac. De obicei se ocupă Jody de asemenea situații. Jody ar trebui să fie aici. Mă apropii de ușă și încerc clanța. E încuiat.

— Sam, spun cu blândețe. Sam, ieși, te rog, e OK.

— Nu, urlă. Nu-mi place zgomotul!

— Acum a încetat. Ieși, te rog.

— Nu, nu-mi place. Vreau la mami!

Îmi lipesc capul de ușă. Îl aud cum trântește întruna capacul de la W.C. Apoi se aude zgomotul unor obiecte dărâmate cu mâna de pe o poliță, în vană sau în chiuvetă. Cunosc tiparul și știu că se

va agrava, dacă nu-i distrag cumva atenția. Încă mă mai gândesc ce să fac, când un obiect de sticlă se izbește de podea și se sparge – și în momentul acesta îmi sare țandăra.

— SAM, ÎNCETEAZĂ! zbier.

Și știu că exact asta n-ar fi trebuit să fac. Fiindcă acum începe să arunce cu diverse obiecte în ușă – e speriat, iar eu am înrăutățit situația. Am dat-o în bară.

— Taci din gură! țipă. Taci din gură!

Îmi storc creierii să-mi amintesc cum l-ar calma Jody, dar eu n-am fost niciodată de față sau, chiar dacă am fost, m-am îndepărtat furios și am lăsat-o pe ea să se descurce. O simt pe Clare în spatele meu, înaintând prudent de-a lungul balustradei.

— Nu știu ce să fac, îmi pare rău, spun.

Mă prăbușesc lângă perete, copleșit de disperare. Clare se apropie de ușă și bate încetișor.

— Sam, aici e Clare. Vrei să te joci pe iPad? Ți l-am adus pe-al meu. Am jocuri bune pe el. *Angry Birds, Candy…*

Ușa se deschide și afară iese băiețelul meu, în costumul lui boțit, cu masca de Creeper trântită pe jos și călcată în picioare. Are ochii și fața roșii, părul vâlvoi. În baie, în spatele lui, sunt zeci de deodorante și spume de ras și o sticlă de parfum spartă, care răspândește în încăpere un miros floral greu. Ia tăcut iPad-ul din mâna lui Clare, se așază pe jos și începe să-i atingă ecranul.

Clare se întoarce spre mine și ridică din umeri.

— La copiii mei funcționează întotdeauna, spune.

— Îmi pare rău de baia ta. Ăsta-i autismul, știi; uneori n-ai ce face ca să-l oprești.

Clare mă contrazice scuturând din cap.

— Doar știi că și alți copii se poartă așa, nu? Tabitha și-a distrus de mai multe ori camera. E ca și cum ai trăi cu un rock star beat. Nu-i dăm voie să aibă televizor în cameră de teamă să nu-l arunce pe fereastră.

— Să știi că am să fac curat și am să-ți cumpăr ce a stricat.

— Ah, de câteva săptămâni tot vreau să fac ordine prin lucrurile alea – și parfumul ăsta e oribil. Mi l-a cumpărat mama lui Matt. Sam mi-a făcut o mare favoare, pe bune.

Mai târziu ne întoarcem acasă cu mașina și eu îl tot iscodesc cu privirea pe Sam, care șade în față, lângă mine: ochii lui frumoși și triști, fața puțin buhăită. Încerc a nu știu câta oară să-mi imaginez ce gândește, ce se întâmplă în mintea lui. Îmi dau seama că toată viața am văzut în autism un soi de rival; am avut sentimentul că mă războiesc cu el pentru controlul asupra lui Sam. Dar poate a sosit momentul să încheiem un tratat de pace. Pentru că, în fond, niciunul dintre noi nu va pleca nicăieri.

— Știi ceva? spun. Poate ar fi cazul să facem altceva. Să luăm o pauză. Doar noi doi.

Șade mut lângă mine și privește pe geam.

— Știu și eu, am putea merge undeva cu cortul. Poate-i o idee bună – să ieșim undeva în natură. Când eram mic, îmi plăcea să merg cu cortul cu mătușa Emma și bunica. Bineînțeles că mergeam de obicei vara, nu toamna, când e umezeală și ger.

Când ajungem acasă, Jody ne deschide, iar Sam se strecoară pe lângă ea și urcă scările.

— V-ați întors devreme, spune. Cum a fost?

— Nu prea grozav. Am avut un incident legat de muzică – Sam a făcut o mică criză și s-a încuiat în baie. Dar acum e OK. Dar treaba asta m-a făcut să mă mai gândesc o dată la competiția *Minecraft.* Nu cred că e în stare.

— Nu-i retrage sprijinul, spune Jody.

Tonul ei e împăciuitor, dar ceva mă face să-mi ies din fire.

— N-o să-i retrag sprijinul, doar e și copilul meu, ce mama mă-sii!

— Nu voiam să sune așa! Ce ai?

— Tu ce crezi că am? Despărțirea asta de probă miroase a ceva definitiv și eu habar nu am cum să

stau de vorbă cu fiul meu sau dacă lui îi pasă câtuși de puțin că eu mai sunt sau nu prin preajmă. Așa că, da, poate am ceva.

— Eu am încercat să vorbesc cu tine, dar tu mi-ai întors spatele – fiindcă asta faci tu întotdeauna!

Brusc spumeg de furie. Mintea mea e un vârtej de adrenalină. Habar n-am ce se-ntâmplă, dar mă simt încolțit și judecat.

— Eu am încercat întotdeauna să mă port așa cum trebuie, asta am încercat întotdeauna să fac! Am lucrat opt ani în căcatul ăla de birou, ca să ne putem permite o casă și tot ce ne mai trebuia.

— Și eu ce-am făcut în timpul ăsta? M-am ocupat de copilul nostru douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru! Ai avut o după-amiază nasoală fiindcă Sam a făcut o criză la o petrecere? Du-te-n mă-ta, Alex, așa e toată viața mea!

Are dreptate. Îmi feresc privirea și mă uit cum îmi ies aburi pe gură în aerul rece al serii.

— Îmi pare rău. Nu mai înțeleg ce se întâmplă. Sunt total debusolat.

— Știu. Și eu sunt debusolată.

Și apoi se aude de sus un glas slab.

— Mami, e ora de culcare? Cât e ceasul?

— Ar fi mai bine să intru, spune Jody. Ascultă, eu cred că ar *trebui* să participe la competiția aceea. E foarte posibil să fie un dezastru, dar care e cel mai nasol lucru care se poate întâmpla?

— Chiar vrei să știi? Am o listă, dacă vrei, ți-o arăt.

— Și trebuie să rezolvăm cu școala. Cred că trebuie să ne hotărâm luna asta. Mi-aș dori să hotărască *el.* Dar el nu spune decât că nu mai vrea să meargă niciodată la nicio scoală.

— Da, zic. Îmi dau seama ce simte.

Nu știu cum se face, dar discuția noastră a căpătat un alt ton. Oare așa sunt despărțirile? Ba te cerți, ba te împaci, de nu mai știi nici tu ce se întâmplă?

— Alex, te descurci minunat, îl iei și te ocupi de el în fiecare săptămână. Știu că nu ți-a fost ușor.

O clipă am sentimentul că va întinde mâna spre mine, îmi va atinge fața sau mă va trage mai aproape de ea, dar nu se întâmplă nimic și clipa trece. Poate a trecut deja demult. În schimb, își frânge mâinile și se uită în josul străzii. Lumina din living se răsfrânge caldă pe fața ei. Mă doare inima de dragul ei.

Capitolul 22

— Deci te duci două zile cu Sam cu cortul, îmi spune Jody la telefon a doua zi seara.

Am vorbit iarăși despre școli, despre evenimentele din ziua precedentă, despre cum, de fiecare dată când credem că Sam face progrese, se întâmplă ceva care-l dă iarăși înapoi.

— Ă, poftim? Adică, i-am propus chestia asta în mașină, dar n-am crezut că e atent la ce-i spun. Era încă supărat.

— Ei bine, se pare că a fost atent. Și-a pus deja rucsacul lângă ușă.

— Aha.

— Știi, o să fie frig, deci dacă vrei să inventez eu o scuză în locul tău…

Bineînțeles că Jody presupune că vreau să mă eschivez, lucru care mă scoate din sărite, deoarece eu chiar *nu* vreau să mă eschivez.

— Nu. Nu, e-n regulă. O să luăm niște plăpumi cu noi și o să dormim în pulovere. O să fie OK. Știu eu un loc super, zău, totul e ca și organizat.

De îndată ce închei convorbirea, înșfac iPad-ul și încep să caut în disperare campinguri. N-am mințit-o chiar în totalitate pe Jody; știu că în Devon există zeci de astfel de locuri – ne ducea

mama acolo când eram copii. Aveam un cort din acela vechi de cercetași, oribil și fleșcăit, în care pătrundeau umezeala și toate celelalte, și deseori, când ne întorceam de pe plajă într-o zi umedă și vântoasă, găseam melci de mare mișunând în sacii noștri de dormit. Aruncam cu ei în Emma, care o lua urlând la fugă peste câmp. Mama despacheta o lampă de gătit și ne încălzea pe ea fasole cu cârnați, pe care o înfulecam sub cerul înstelat. Când venea ora de culcare, George născocea întotdeauna povești de groază cu stafii, din care nu lipseau niciodată niște călăreți fără cap. Era experiența britanică standard de stat cu cortul în natură.

Poate există o șansă să redescopăr toate astea împreună cu Sam. E imposibil să *nu* se creeze o legătură profundă între doi oameni aflați la distanță de câteva mile de civilizație, nu-i așa? Dar să nu uităm că aici e vorba despre Sam, așa că doza de imprevizibil și disconfortul de a petrece fie și numai o singură noapte într-un cort vor crea probabil un iad al insomniei și neastâmpărului. Dar și asta face parte din distracție atunci când mergi cu cortul.

După un timp găsesc un camping ieftin în apropiere de Sidmouth – scrie acolo că e special amenajat pentru familii, ceea ce eu interpretez drept „nu-i nicio problemă dacă odrasla ta plânge toată noaptea”. Am totuși o problemă: nu am și nu vreau să am cort. În momentul de față n-am nici măcar o locuință cumsecade.

— Ai cumva un cort? îl întreb pe Dan mai târziu, când vine acasă.

Se pune pe un râs din care nu se mai oprește decât după câteva minute, cel puțin așa mi se pare mie.

— Nu, dar dacă vrei, poți să iei Porsche-ul meu, zice într-un final.

— Pot? întreb pe nerăsuflate.

Se pune iarăși pe râs.

Îi trimit un SMS Emmei, care încă mai locuiește în vila prietenei ei.

Ai adus cumva un cort din călătoriile tale?

Îmi răspunde:

Nu, fratello, eu dorm întotdeauna cu alții

Dar Matt și Clare au un cort, bineînțeles, unul gigantic, de tip clopot, în care încape toată familia lor, precum și un soi de bucătărie portabilă, de care le spun că nu am nevoie.

Așa că a doua zi dimineață, după un minimum de gândire sau pregătire, mă duc cu mașina după Sam și rucsacul lui, după care ne îndreptăm spre Matt și Clare. Sam pare senin și relaxat, nu mai seamănă deloc cu băiatul ghemuit pe marginea patului său, de care m-am despărțit acum două zile. Asta mă face să fiu mai încrezător – deși sunt ciudat de calm. Cu ceva vreme în urmă, o asemenea acțiune m-ar fi adus în culmea groazei, dar acum, deși simt prezența fantomatică a acestor tensiuni familiare, situația se prezintă parcă altfel. M-am hotărât să o privesc drept o misiune parentală. Mă gândesc că, dacă vreau să ajung să-l cunosc pe Sam mai bine, în viața reală, nu într-un joc video, o noapte petrecută împreună într-un loc al nimănui poate fi exact lucrul de care avem nevoie.

Matt mă așteaptă pe aleea de acces a casei lor, cu cortul pregătit, cu o lampă de gătit și o valiză de plastic care, desfăcută, se transformă într-o masă de camping cu patru scaune.

— Ești nebun, îmi spune în timp ce eu înghesui lucrurile în portbagajul mașinii. O să fie ger la noapte.

— Știu. Vedem noi.

Am un ton ușor tăios.

— Care-i treaba cu tine și cu Clare? Parcă mergea mai bine la petrecere.

— Da, e uimitor ce pot face pentru o relație haosul total, muzica pop și un pic de vin. Dar încă nu-i grozav. Am sentimentul că trebuie să facem ceva. Să apucăm să stăm de vorbă. E dificil.

— Mie-mi spui?

— Ei bine, îți urez baftă, spune Matt și mă bate pe umăr. Măcar cortul e ușor de montat.

Și uite-așa ne trezim în drum spre Devon. Îi dau lui Sam orarul pe care i l-am desenat pentru ziua aceasta și în care sunt enumerate toate lucrurile pe care le vom face. În douăzeci de minute am ieșit din Bristol și trecem pe lângă aeroport (unde Sam ar vrea să oprim; „Altă dată”, spun eu). Șoseaua trece pe lângă Dealurile Mendip și se îndreaptă către M5; Sam stă în față lângă mine, umblă întruna la radio și la încălzire și îmi pune câteva întrebări, care se repetă ciclic, o dată la zece minute.

— Unde mergem?

— În Devon. Uită-te pe orarul pe care ți l-am făcut.

— Aproape am ajuns?

— Nu, pentru că abia ne-am suit în mașină.

— Unde e cortul nostru?

— în portbagaj. Îl montăm când ajungem.

— Când mergem acasă?

— Probabil mâine. Vedem noi.

— OK… Unde mergem?

Timpul zboară.

•

Oprim la un supermarket, să cumpărăm mâncare, tacâmuri de plastic și tot ce am mai uitat eu să iau de acasă și ajungem la camping pe la ora amiezii. Nu-i nimic fițos, doar un câmp întins, în vârful unui deal, cu o fermă undeva în spate. În partea sudică, printre copaci, zărim luciul mării care, privită de la distanță, pare cenușie, agitată și

rece. Mai sunt vreo cinci, șase corturi risipite pe ici, pe colo și câțiva copii aleargă printre ele după o minge de fotbal. Ies încet cu mașina de pe aleea crăpată de beton și intru pe gazonul noroios, derulând în minte cele cinci scenarii de coșmar pe care mi le-am închipuit în timpul călătoriei:

Campingul se dovedește a fi o mlaștină. (Pare OK, deci pe ăsta pot să-l tai de pe listă.)

Niște toalete ecologice oribile, în aer liber, unde faci caca într-o gaură și dup-aia arunci deasupra niște pământ, (Într-un colț mai îndepărtat al câmpului văd o clădire de cărămidă care pare să conțină niște toalete clasice, deci încă n-am de ce să intru în panică.)

Familii de camperi profesioniști, blazați și superechipați. („Iubitule, n-ai văzut presa portabilă pentru paste?”)

Sunete nocturne neobișnuite, provenind de la oarecice jivine. („Tati, ce-i asta?”, „Nu știu, lasă tot și suie-te în mașină.”)

Un dulău lăsat liber. (Încă nu se vede așa ceva, dar e aproape inevitabil.)

***

Parcăm la oarecare distantă de celelalte familii și scot din portbagaj geanta care sper să conțină un cort, nu ceea ce pare de fapt să conțină – adică două cadavre înfășurate în plăpumi. Din fericire, e ușor de montat – un stâlp central, peste care arunc foaia, apoi o serie de frânghii cu care se fixează totul. Sam ia ciocanul imens de oțel și mă întreabă dacă are voie să bată el țărușii în pământ.

— Ă, OK, zic, dar când i-l țin pe primul în pământ, am sentimentul că începe un episod din *Casualty.*

Dar se plictisește după două lovituri haotice și, ușurat, termin eu treaba. Întindem în cele din urmă foaia de pământ, după care descoperim că în geantă se mai găsesc și alte două obiecte de camping esențiale pentru o familie din clasa de mijloc: o ghirlandă cu floricele și cinci metri de

luminițe cu baterii solare. Sam insistă să le atârnăm pe amândouă, așa că după ce am terminat, interiorul cortului nu prea mai seamănă cu adăpostul spartan pe care-l avusesem eu în minte, ci mai degrabă cu standul pentru produse de artizanat de la o sărbătoare sătească.

Dar toate merg strună. E liniște. Sărbătorim încălzindu-ne o conservă cu spaghete pe mica lampă de gătit a lui Matt și mâncăm din castroane de plastic, împroșcându-ne cu sos hainele și fețele. Sam cercetează tăcut din priviri campingul.

— Ești OK? întreb.

— Da. Oamenii locuiesc în corturi?

— Unii da, dar oamenii ăștia nu, sunt doar în vacantă. Când mergeam cu cortul cu bunica, aveam tot ce ne trebuia: mese, scaune, o sobiță de gătit, aveam până și un televizor și un frigider. Bunica lua totul foarte în serios.

— Tu unde locuiești, tati?

— Deocamdată locuiesc la prietenul meu Dan.

— Te întorci curând acasă?

— Nu știu. Cred că mami și cu mine mai avem niște chestii de discutat și de lămurit.

— Ce aveți de lămurit?

— Cât de mult ne mai plăcem unul pe altul. Ne tot certam și lucrul acesta ne întrista. Dar încă ne iubim. E complicat.

— Mie îmi place cel mai mult acasă și pe locul doi e *Minecraft.* Dar îmi place și cu cortul.

În timp ce stăm de vorbă, îmi vine ideea să încerc ceva.

— Dar școala? întreb.

— Școala nu-mi place, spune.

— Știu. Dar care e cel mai rău lucru la scoală?

În loc să-și mai deschidă puțin sufletul, Sam privește înspre fermă și vede niște vaci care trec fără grabă pe lângă gard.

— Unde merg vacile?

— Poate la muls. Dar cum e cu școala? Voiai să spui că…

— Putem să mergem să ne uităm la vaci?

— Putem să ne uităm la ele, dacă-mi spui ce nu-ți place la scoală.

— Nu știu. Uneori mă enervez. Sunt rău, ca un Creeper. Uneori înțeleg greșit și încep să plâng.

— Ce? Ce înțelegi greșit?

— Totul.

Și cu asta a și plecat de lângă mine, fuge către gard și cizmele de cauciuc i se afundă în pământul moale. Pun castronul pe masă și mă iau după el, gândindu-mă la ce mi-a spus. „Totul”. Cred că asta e. Totul e dificil, totul e o caznă. E aruncat aproape tot timpul dintr-o situație inexplicabilă în alta. Nu-i de mirare că-i place *Minecraft,* unde totul e limpede și logic, unde până și peisajul poate fi modelat după dorințele lui. Nimic altceva din viața lui nu e așa.

Ne apropiem cu precauție de vaci. Două dintre ele se opresc și se holbează la noi. Sam se duce mai aproape decât crezusem că o va face și întinde o mână. Dau să spun „ai grijă”, când o vacă pufnește și zvâcnește din cap, la care Sam sare înapoi râzând. Netulburat, întinde iarăși mâna și de data aceasta mângâie vaca într-o parte. E un moment surprinzător de vitejie.

Ne plimbăm de jur-împrejurul campingului, ieșim și coborâm într-o poiană. De acolo vedem mai bine marea, care se contopește abia perceptibil cu cerul cenușiu ca ardezia. Stăm o vreme acolo, pe o buturugă veche. Sam mă ia de mână.

— Marea arată de parcă ar fi nesfârșită, dar nu e așa, spune. La capătul ei e întotdeauna o insulă sau o țară, dar e posibil să n-o găsești. Atunci te duci la fund și te îneci.

— Ăă, mersi frumos. Haide, geniule, hai să găsim niște săbii de lemn.

Trecem printr-un desiș, ne luăm fiecare câte un băț și atacăm gălăgios diverși copaci și arbuști, scoțând pe gură nori de abur. Nu se aude decât vântul care foșnește în crengile goale și

scânteietoare de deasupra noastră. Parcă n-am fi decât noi doi pe lume.

Într-un final ne întoarcem în camping și unul dintre puștii pe care i-am văzut mai devreme, un băiat în hanorac și pantaloni militari, vine fuga la noi și ne întreabă dacă vrem să jucăm fotbal. Sam pleacă privirea în pământ și scutură mut din cap.

— Nu, mulțumesc, răspund eu.

Ne înapoiem la cortul nostru și o vreme răsfoim comicsuri. Dar apoi vine clătinându-se la noi, dinspre un alt cort, un băiețel de vreo doi, trei ani cu o mingiuță de fotbal cu desene din serialul *In the Night Garden.* Zvârle mingiuță în direcția noastră. Sam se ridică și i-o trimite cu blândețe înapoi, la care băiețelul chicotește încântat.

— Vă deranjează? strigă dinspre celălalt cort un bărbat în pantaloni scurți și tricou polo.

— Nu, e-n regulă, îi răspund eu.

Băiatul îi trimite mingea lui Sam, care se așază pe jos și i-o trimite înapoi. Cu copiii mai mici decât el a știut întotdeauna să se poarte – e răbdător, protector și îngăduitor. Poate se simte ușurat fiindcă ei sunt mai vulnerabili decât el – sau poate fiindcă ei văd în el un băiat mai mare, nu un puști răsfățat și plângăcios, care izbucnește în lacrimi atunci când un joc nu se desfășoară după placul lui. Oricum ar fi, cei doi stau așa multă vreme, pasându-și unul altuia mingea, în timp ce eu citesc ziarul într-unul din scaunele de camping ale lui Matt. Îl citesc pe bune, fără întreruperi.

Mai târziu ne luăm din mașină trusele de toaletă și ne ducem la baie. Îl spăl pe Sam pe față și îi șterg din păr sosul de la spaghete. Când ne întoarcem, ne așezăm pe o pătură și mâncăm chipsuri, sandvișuri și biscuiți cu ciocolată, în vreme ce soarele apune. Curând zăresc luminile difuze ale lampioanelor care atârnă în celelalte corturi.

— Putem să ne uităm cum se înserează, spun.

Și facem asta preț de câteva minute, fără să scoatem un cuvânt, mulțumindu-ne să privim împreună spațiul necunoscut în care ne aflăm. E abia după-amiaza târziu, dar mă simt obosit după drum, iar liniștea e odihnitoare. Dar nu durează mult. Când totul se estompează în jurul nostru, Sam parcă începe să înțeleagă ce se petrece și se trage tot mai aproape de mine.

— Mi-e frică, spune. Locul ăsta e prea întins. Nu-mi place.

— E OK. Suntem în natură. Noaptea e la fel cum a fost și ziua.

— Ba nu, nu e. Putem să ne întoarcem? Vreau acasă. E prea mare locul ăsta, tati.

— Ce vrei să spui?

— Nu-mi place spațiul. Nu-mi place sentimentul. Nu pot vedea ce e în jur. Nu-mi place.

Și ce spune Sam îmi sună imediat cunoscut. Înțeleg la ce se referă. Teama de spațiu, de libertate, de nesiguranță – așa m-am simțit și eu în ultimele trei luni, de când am fost alungat de lângă tot ce e important pentru mine. Nu m-am mai gândit la asta înainte, la faptul că autismul e un fel de variantă intensă, concentrată a ceea ce simțim noi toți, a temerilor pe care le avem cu toții. Diferența este că noi, ceilalți, le ascundem sub mai multe straturi de negare și condiționare socială.

Deschid cortul și mă vâr înăuntru. Beculețele solare luminează slab interiorul.

— Hai înăuntru, e destul de cald aici, spun.

— Vreau acasă! țipă.

Preț de câteva secunde simt bine cunoscuta combinație de panică și groază tot mai mare, care mă copleșește de fiecare dată când se anunță o criză, acel sentiment de neputință în fața a ceea ce e pe cale să se întâmple. Toți părinții din grupul nostru de sprijin au vorbit despre ceva similar: mintea ta caută febril ceva de spus sau de făcut, care să rezolve rapid situația. Dar mintea mea eșuează mult prea des.

Sam stă turcește în fața cortului; își ține capul în mâini și se leagănă ușor. Calmul dinaintea marii furtuni. Dar de data aceasta am o idee. Cred că am, cel puțin.

— Știu, spun. Dacă închidem ochii, ne putem afla în *Minecraft.* Am selectat modul Sigur, deci nu există Creeperi sau zombi, doar porci și vaci. Ascultă, le putem auzi. Am construit un cort din, ăă, gresie. E în vârful unui deal foarte abrupt și în depărtare putem vedea oceanul. Am călătorit multe zile pentru a ajunge aici, fiindcă știm că undeva pe mare e o mică insulă, iar pe insula aceea e un templu în care se găsește o grămadă de aur. Acum se aude o muzică liniștită și uite, cerul se colorează în portocaliu și roșu. Haide, încarcă jocul, vino și joacă-te cu mine! Vreau să explorăm!

Sam se trage încetișor în cort.

— Sunt afară, spune și își acoperă ochii cu mâinile. Văd soarele de aici.

Și îl vedem împreună. Soarele e un hexagon strălucitor, pe care-l urmărim cum coboară către orizont. Pe măsură ce apune, cerul se întunecă în valuri pixelate.

— Ce facem acum? întreb.

— Eu am să cobor la mare să caut o barcă, spune Sam.

Ne imaginăm cum străbatem câmpul cufundat în întuneric, cum trecem pe lângă celelalte corturi făcute din blocuri. Alergăm tot mai departe, căutând peșteri și avene, arătându-ne unul altuia cum luminează luna zăpada de pe crestele munților din depărtare.

— Haide, hai să coborâm de pe faleză, spune Sam.

Coborâm, pășind de pe un bloc de piatră pe altul, până ajungem pe plajă. Acolo, pe nisipul zgrunțuros, ne oprim și urmărim cum urcă pe cer luna dreptunghiulară, în câteva secunde atârnă deasupra noastră, plină și mare, stropită cu pixeli

gri și albi. Sam se îndreaptă spre cele două bărci care se leagănă pe valuri la malul mării.

— Hai să ieșim în larg.

Alerg după el. El se suie într-o barcă, eu în cealaltă.

— Vezi vreo insulă? întreb.

— Da, una foarte îndepărtată.

Marea sclipește în jurul nostru, în vreme ce pământul rămâne în urmă, îndepărtându-se tot mai mult în negură. Dar nu ne temem. Cunoaștem regulile acestei lumi. La capătul călătoriei noastre, nu foarte departe, vom găsi o insulă plină de comori. Suntem siguri că o vom găsi.

•

Când deschid ochii, constat că Sam – mare minune – a adormit lângă mine; părul umed i s-a lipit în șuvițe de urechi, corpul e nemișcat, iar gura schițează un zâmbet slab. Și în momentul acesta am o revelație ciudată, șocantă: Sam e o ființă umană, care există separat de mine, separat până și de Jody. Nu e o problemă de rezolvat, un punct de bifat din agenda mea, o altă grijă din lista mea zilnică de sarcini. E o persoană, și undeva în mintea lui are propriile lui idei, propriile lui priorități, propriile lui ambiții legate de viitor. E uimitor cât de ușor am trecut acest lucru cu vederea, pe fondul tuturor celorlalte evenimente, pe fondul luptelor noastre cu autismul, al bătăliilor zilnice legate de școli, mâncare și haine. E o persoană – vrea anumite lucruri, vrea să înțeleagă care-i e locul în lume. Iar eu ar trebui să-l ajut.

Sam nu e doar o întâmplare nefericită din viața mea. Îi dau la o parte câteva șuvițe de pe față și îl sărut ușor pe frunte. Îi iau mâna și o clipă ezită, dar apoi își strânge degetele în jurul alor mele.

Capitolul 23

S-a trezit de-a binelea la ora șase dimineața, când lumina slabă a soarelui pătrunde pe lângă marginile intrării în cort. Încerc să-l conving să răsfoiască o revistă de benzi desenate, ca să mai pot dormi puțin, dar nu e chip.

— Vrei să mai stăm o noapte? întreb.

— Nu. E prea înfricoșător, spune.

Nu știu dacă șmecheria cu *Minecraft* va mai funcționa o dată, așa că mă hotărăsc s-o las baltă cât lucrurile sunt încă liniștite.

— OK, ce-ar fi să facem altceva?

— Ce?

Ne ducem într-un colț al campingului, unde am semnal, deși slab, și o sun pe Jody.

— E totul în regulă? întreabă. Ați supraviețuit amândoi după noaptea asta?

— Da, suntem bine. Poate mai rămânem o noapte, e în ordine?

Urmează o scurtă pauză; mă uit la telefon să mă asigur că nu s-a întrerupt convorbirea.

— Ești sigur? spune. Adică, e grozav, dacă el e OK.

— Da, am o idee, cred că o să-i placă.

— Atunci e în regulă. Bravo ție! Scuze, n-am vrut să sune așa condescendent.

— Știu ce voiai să spui. Ne întoarcem mâine după-amiază.

— Mersi, Alex. Baftă!

Închid și îmi pun telefonul în buzunar.

— Bun, îi zic lui Sam. Am un plan – dacă ești pregătit.

•

La casa mamei se ajunge de pe o stradă liniștită, care se transformă treptat într-o potecă îngustă, șerpuind peste câmpurile nesfârșite din estul comitatului Cornwall. E prima dintr-un mic ansamblu de căsuțe ridicol de pitorești, ca reproducerea de pe o cutie cu bomboane de ciocolată a unui stil de viață englezesc nealterat. În spatele lor, o cărare năpădită de buruieni duce spre faleză, unde niște trepte de piatră tocite, plasate la nimereală, asigură accesul la un golf izolat. Prima dată când l-am adus pe Sam aici era încă un bebeluș, însă necontenitele sfaturi parentale ale mamei au scos-o pe Jody din minți. Se pare că nopțile nedormite, sfaturile nesolicitate și faptul că te afli undeva în pustietate nu alcătuiesc o combinație foarte reușită.

Când oprim în fața casei, o văd pe mama în grădină, cu un șorț, măturând frunzele uscate de pe gazon.

— Măi, ce surpriză, spune mama când deschid portiera.

Sam sare din mașină, fuge la ea și o îmbrățișează.

— Dar ce faceți voi aici?

— Am fost cu cortul în Devon. M-am gândit că am putea trece pe la tine să-ți dăm bună ziua.

Se uită la mine cu un aer cam suspicios.

— E cam departe ca să vii să dai numai bună ziua, spune.

Și iat-o din nou: uimitoarea ei capacitate de a mă face să mă simt ca un puștan prostuț de zece

ani.

Încep să spun:

— Păi, dacă te deranjăm…

Dar mama îmi face un semn să tac.

— Termină cu prostiile, acum sunteți aici. Haide, Sam.

Ne conduce pe ușa laterală în bucătărie, de unde nu pot lipsi soba de gătit pe lemne și pardoseala de culoare închisă, din ardezie. Pe pervaz sunt buchețele de flori uscate, în vaze vechi de tablă, precum și teancuri de cărți antice de bucate. Parcă am fi intrat în platoul unei ședințe foto pentru revista *Country Living.*

— Nu mă așteptam la musafiri, așa că-s toate cam vraiște în casă, spune mama și ne conduce în livingul impecabil, cu o canapea mare, nepătată și dușumea de stejar imaculată.

Pe șemineu sunt șase fotografii înrămate. O recunosc imediat pe cea cu George și cu mine în fața cafenelei din Londra. Nu e nicio poză cu tata.

Casa era o ruină când a cumpărat-o mama, dar de-a lungul anilor a refăcut clădirea și grădinile, fie lucrând de una singură, fie terorizându-i pe meșterii locali. În cea mai mare parte a anului e singură aici – majoritatea locuințelor din jur sunt case de vacanță, ale căror proprietari, angajați înstăriți de la oraș, nu-și fac apariția decât vara, în automobilele lor superbe 4x4. Unii dintre ei o plătesc pe mama să aibă grijă de casele lor, când sunt ei plecați, să le curețe grădinile, să deschidă ferestrele, să se asigure că la frigiderele pentru vinuri e selectată temperatura potrivită.

La prânz, mama ne pregătește sandvișuri cu brânză, fără să uite că Sam mănâncă și *piccalilli.* După aceea se oferă să coboare cu Sam pe plajă, la ochiurile de apă dintre stânci, însă nu înainte de a scoate din șopron o plasă de pescuit și o găleată. Totul a mers bine până acum, așa că îi accept oferta cu un entuziasm nedisimulat.

O vreme stau tolănit, citesc ziarele (mama are abonament la *The Times,* dar calul de dar nu se caută la dinți) și navighez fără țintă pe internet pe iPad-ul meu. Pe urmă arunc o privire în jur, trec din bucătărie în sufragerie și urc în dormitorul pentru oaspeți, dichisit, cu două paturi înfoiate, de o persoană. Totul e dichisit și ordonat. În firida de sub scări descopăr un dulăpior, parțial ascuns după un șir de cizme de cauciuc.

Ceva mă împinge să-l deschid.

Primul lucru peste care dau sunt zeci de felicitări, aranjate în teancuri și legate cu panglică, majoritatea reproduceri apoase după tablouri cu flori. Iau un teanc și mă întreb dacă or fi felicitări de ziua cuiva sau ceva de genul acesta. Dar apoi observ că toate au pe copertă același mesaj, tipărit cu un font artistic, care imită scrisul de mână: „Cu simpatie”. Nu-mi mai vine să deschid vreuna dintre ele.

Pe un alt raft e o cutie veche de pantofi pentru copii. O ridic și ceva zornăie înăuntru. Încet, cu grijă, o deschid. Înăuntru sunt câteva fotografii cu George, pe bicicletă, undeva pe o plajă, îmbrăcat în uniforma lui de școală, zâmbind. Între ele, împăturit, e un formular alb, simplu, ale cărui însemnări de mână se văd limpede prin hârtia subțire. Știu că e certificatul lui de deces, știu că acolo accidentul e înregistrat în termeni medicali seci. Îl pun rapid la loc, cu intenția să închid cutia și să o așez iar pe raft. Exact atunci mai zăresc un obiect, ceva ce la prima vedere pare o brățară veche de plastic, zgâriată și murdară. Dar nu e o brățară. Când o duc la lumină, văd că e ceasul electronic al lui George, cel pe care-l purta întruna și al cărui ecran mic e acum un amestec de pete și crăpături. A pus deoparte, ca să și-l cumpere, din banii lui de buzunar și din cei pe care-i câștiga spălând mașina și făcând săptămâni la rând tot soiul de treburi casnice. Pe urmă, într-o sâmbătă, mama l-a dus la Argos să și-l cumpere și zile în sir

George nu și l-a mai dat jos, nici măcar când făcea baie. A devenit o glumă a familiei noastre. „Cât e ceasul, George?” îl întrebam întruna. Îl purta și în ziua aceea.

Îl țin cu amândouă mâinile și mi-l lipesc de față.

— Îmi pare rău, George, spun.

Le așez pe toate cu grijă la loc, închid ușa dulăpiorului și rearanjez cizmele în șirul lor ordonat. Mă țin câteva clipe de balustradă și respir greu, pierdut în trecut.

Începe deja să se întunece, când se întorc mama și Sam. Îi văd venind pe cărare – Sam are înfășurat în jurul șoldurilor un prosop, ca o fustă cu motive florale, iar mama îi duce în mână pantalonii.

— Am căzut într-un ochi de apă! strigă Sam, când năvălesc amândoi gălăgioși în bucătărie.

— N-are nimic, spune mama. A fost foarte curajos.

— Am prins niște pești și un rac mare. Am văzut o anemie de mare.

— O anemonă, îl corectează mama.

Mă aplec și îl îmbrățișez, dar îl țin prea mult pentru gustul lui și mă împinge nerăbdător la o parte.

— Tati, trebuie să vezi și tu ochiurile de apă! țipă.

— O să le văd! Dar deocamdată mă duc să pun de ceai.

— Du-te și caută un joc să ne jucăm împreună, spune mama. Sunt în dulapul de lângă șemineu.

Sam dă fuga în living.

Eu umplu tăcut ceainicul și pregătesc ceștile. Mama mă urmărește.

— Ești OK? întreabă.

— Da. Sunt bine.

— Să nu-mi spui – dulapul de sub scări, din dosul cizmelor de cauciuc.

Parcă ar fi versiunea maternă a lui Columbo.

— Da. Îmi pare rău.

Mama scutură din cap.

— Nu știu unde să pun lucrurile astea. Au stat în pod ani de zile, dar nu mi-a plăcut să le țin ascunse. Aici am sentimentul că sunt la îndemână, fără să fie însă prea evidente. Mă gândeam eu că ai să le găsești până la urmă. Vorbim noi despre asta mai târziu.

Tot restul serii, Sam scoate din dulap vechile jocuri ale copilăriei mele și le parcurgem pe toate rapid. Buckaroo, Mousetrap, Ker-Plunk, toate jocurile clasice. Mama a reușit cumva să le păstreze mai mult sau mai puțin intacte, numai din Operation lipsește un os, iar Junior Scrabble nu mai are decât șapte vocale.

— Va trebui să-l jucăm în galeză, propune mama.

Apoi vine vremea cinei – pentru Sam iarăși spaghete, dar pentru noi niște porții imense de *fish and chips* de la localul cu livrare la domiciliu din satul vecin. Mama stă de vorbă cu Sam, îi pune întrebări și e mulțumită de răspunsurile lui în doi peri – mă întreb dacă nu se identifică într-o oarecare măsură cu el. Niciunul dintre ei nu vrea să divulge ceva despre sine. Dar când îl întreabă despre *Minecraft,* Sam devine mai volubil și îi povestește despre diversele materiale, despre mobi, despre animalele domestice. Îi povestește până și despre competiția de construit de la Londra și despre faptul că va participa și el. Pentru el e un lucru real și stabilit. Conversația continuă pe durata unei băi lungi, cu multă spumă, până la ora de culcare. Sam adoarme aproape imediat. Mă întreb dacă așa e cu ceilalți copii, cu copiii obișnuiți – se bagă pur și simplu în pat și adorm? Pare neverosimil.

Peste puțin timp, mama deschide o sticlă de vin și aprinde focul în șemineul din living. Stăm tăcuți o vreme, ascultând cum trosnește lemnul cuprins de flăcări.

— Deci, spune mama. Jody.

— Mda, Jody.

— Ce se întâmplă cu voi?

Tonul ei e neutru, cu o nuanță abia sesizabilă de îngrijorare, de parcă s-ar interesa de un boiler defect, nu de căsnicia mea pe cale de a se destrăma. Dar, bineînțeles, ăsta-i felul ei de a fi, încă de când eram noi copii, indiferent dacă mă răsturnam eu cu bicicleta sau se despărțea Emma de vreun iubit sau după ce s-a întâmplat cu George.

— Nu știu. E clar că eram tot timpul epuizați. Eu lucram până târziu, ea era tot timpul acasă cu Sam și între noi era toată tensiunea asta. Ne-am certat într-o duminică și cu asta basta, am plecat. O despărțire de probă.

Îi povestesc cum m-au concediat, despre Jody și weekendul cu nunta, despre posibilele ei întâlniri cu Richard. Pe măsură ce rostesc cuvintele, am senzația că e ceva ce s-a întâmplat cândva demult, unor persoane total străine mie.

— Ce ai de gând să faci? mă întreabă în cele din urmă.

— Nu știu. Dar încerc să-mi lămuresc puțin lucrurile, așa, pentru mine. Am ajuns să pot sta de vorbă cu Sam, să ne distrăm împreună. Am sentimentul că încep să-l înțeleg. Jucăm *Minecraft* și avem acolo un loc unde putem fi împreună și unde nimic nu e prea complicat sau tensionat. Știu că am făcut multe greșeli, știu că trebuie să schimb unele lucruri.

— Atunci trebuie să stai de vorbă cu Jody, să vă lămuriți. Spune-i toate astea.

— Nu știu. Cred că e prea târziu.

— Nu-mi vorbi mie despre „prea târziu”. Eu știu prea bine când ceva e „prea târziu”, crede-mă, te rog. Și asta nu e.

— S-au întâmplat atâtea. Nu m-am purtat foarte frumos cu ea. În trecut am…

— Ah, iar începi. În trecut. Acolo-ți stă ție mintea mai tot timpul. Dacă mă lași să-ți dau un sfat, lasă trecutul în pace. Nu acolo se trăiește.

— Așa ai trecut tu peste toate?

— N-am avut încotro. Ce opțiune aveam? Eu n-am avut niciodată unde să mă refugiez. Am fugit de acasă o singură dată în viață și asta a fost cea mai mare greșeală a mea – deși mi-a adus și multe lucruri bune.

— Dar cu George și cu toate… Nu știu cum ai scos-o la capăt, cum ne-ai ținut pe toți laolaltă.

Își cuprinde paharul de vin cu amândouă mâinile și ia o mică sorbitură.

— Când ai grijă pe timp de iarnă de toate casele astea mari din jur, spune, e prea greu să faci cald în toată clădirea. Așa că-ți alegi încăperile pe care-ți poți permite să le încălzești, încăperile în care chiar trebuie să locuiești, iar pe toate celelalte le închizi. Le lași să se răcească și îți promiți în sinea ta că te vei întoarce la ele când va veni în sfârșit primăvara. Asta am simțit eu, Alex, după ce a murit George. Că trebuie să închid tot ce nu-mi trebuie sau nu pot înfrunta. Și după-aceea am așteptat să vină primăvara.

Amuțim iarăși. Mi se pare că aud o bufniță undeva departe, în întuneric, dar ar putea fi doar vântul care șuieră pe la ferestrele șubrede de la etaj.

— Iartă-mă că n-am venit să te vizitez mai des, spun.

— Ah, termină! Vino mai des de-acum înainte – e simplu. Vino cu Jody. Vino cu soră-ta. Dar orice ai face, Alex, trebuie să trăiești. Trebuie să trăiești. Asta și-ar fi dorit Georgie. De acolo unde o fi el acuma, îți strigă asta probabil de luni de zile.

Tăcem o vreme. Cu excepția slabelor trosnete din șemineu, liniștea e deplină, aproape palpabilă, ca o ceață deasă. Îmi place pacea asta, dar după câteva zile m-ar scoate din minți. Într-un final auzim într-adevăr o bufniță, slab, dar clar, și asta ne face să ne însuflețim din nou.

— Te gândești vreodată să te muți într-un loc mai… civilizat? întreb.

— Uneori, da. Nu știu. Când tu și Emma ați plecat de acasă, mi-am dorit să scap de oraș și de toți cei de acolo. Și e frumos aici – e atât de liniște. Dar treptat au plecat toate familiile, iar bancherii au cumpărat totul. Acum nu mai e o comunitate, e ca un mare sat de vacanță, iar eu sunt îngrijitoarea lui. Nu am chef să sfârșesc prin a-i ucide pe toți cu un topor, ca Jack Nicklaus.

— Ăla-i jucătorul de golf, mamă. Cred că te referi la Jack Nicholson în *The Shining.*

— Dar am și eu un topor. Și o mașină de scris, imaginează-ți.

— Oare ar trebui să-l iau pe Sam și să fugim de aici?

Râde și scutură din cap.

— Sunt așa o ipocrită – îți spun ție să-ți trăiești viața, să profiți de moment. Și eu stau ascunsă aici ca o fată bătrână. Mă rog, cred că mă duc la culcare.

Se ridică, îmi umple paharul cu vin și se duce în bucătărie. O aud cum așază vasele în mașina de spălat. Apoi se ivește iarăși în prag.

— Fiule, zice. Vreau să-ți spun un lucru și n-am să ți-l mai repet, fiindcă ăsta a fost și va fi întotdeauna adevărul. Deci bagă bine la cap.

— OK, spun.

— N-ai fost tu vinovat de accident. Indiferent ce s-a întâmplat între tine și George în ziua aceea, nu contează și nu a contat niciodată. Băiatul ăsta a fost întotdeauna cu doi pași înainte, nu se gândea niciodată la prezent, ci la viitor. Am observat asta la el de la bun început – cum a învățat să meargă, făcea numai trăsnăi. Mai știi când ne-am dus în Pădurea Leigh și el s-a cățărat în stejarul ăla imens și a vrut să stea atârnat de creangă ca Tarzan? Tu l-ai implorat să n-o facă și ai plâns până s-a dat jos. Dacă nu erai tu acolo, o făcea și creanga aia probabil se rupea. Sau când și-a pus în cap să sară de pe acoperișul bucătăriei noastre pe șopron…

— I-am spus că-l pârăsc și nu s-a mai suit.

— Exact. Era curajos și inteligent, dar atât de repezit, Alex. Când m-au sunat atunci de la școală, mi-au spus: „Fiul dumneavoastră a fost implicat într-un accident grav”. Am știut despre care fiu era vorba. Am știut că era el. De-a lungul anilor am încercat de zeci de ori să-ți spun asta. Nu ai niciun motiv să te simți vinovat. *Niciunul.*

Și brusc mi se umplu ochii de lacrimi și mi se pune un nod în gât, de abia mai pot să înghit.

— Bine, mamă.

— Ai înțeles?

— Da.

— Bine. Acum nu mai fi atât de amărât și vino-ți în fire.

Capitolul 24

Am iarăși întâlnire cu Isobel. Sau ceva de genul ăsta. Organizează într-un club una din petrecerile ei în stilul anilor 1960 și mi-a trimis detaliile prin SMS. Va fi joi, într-un local din St Werburghs. I-am răspuns că am să vin, dar imediat m-am întrebat: a) vai, Doamne, ce fac? și b) cu ce se îmbracă lumea la astfel de petreceri? Am trei costume cam anoste și o geantă de sport plină cu jeanși și pulovere – nimic ce ar putea fi considerat *vintage,* cu excepția unui tricou cu Chemical Brothers, din 1997. Îmi dă prin minte că aș putea să mă duc la magazinul lui Isobel și să-mi cumpăr ceva de acolo, dar mă gândesc că ar putea părea un gest cam disperat. Intru, în schimb, pe eBay și dau peste cineva care vinde un costum bleumarin marca Aquascutum, din anii 1960. Pare cât de cât mărimea mea. Achit, fără să stau mult pe gânduri, 125 de lire, de „cumpărare imediată", după care caut pe Google „încălțăminte bărbați anii '60" și găsesc o pereche de ghete Chelsea care se potrivesc. O grămadă de bani, doar pentru a sta într-un club, costumat într-un soi de Austin Powers în afara serviciului, pentru câteva minute în

compania unei femei cu care m-am întâlnit până acum de exact două ori.

După două zile, în cursul dimineții, îmi sosesc atât costumul, cât și ghetele. Pantalonii îmi sunt puțin scurți, iar haina e atât de strâmtă în talie, încât va trebui să-mi țin respirația toată noaptea, dar altfel e în regulă. Există o șansă minimă să leșin, dar ăsta e un sacrificiu minor. Măcar n-o să fie nimeni cunoscut acolo, să mă vadă. Dan are alte planuri, Emmei i s-ar părea mult prea caraghios și, dacă l-aș întreba pe Matt, Clare ar vrea să știe care-i faza și astfel ar afla în mod inevitabil și Jody. Nu sunt pregătit pentru asta. Nu, e doar un experiment, nimic mai mult, îmi spun în sinea mea. Habar nu am ce-mi mai doresc, așa că trebuie să-mi păcălesc, ca să zic așa, propria minte, ca să obțin niște informații: „Surpriză, ai o întâlnire cu o femeie, ce ai de gând să faci?”

•

Clubul e o baracă dreptunghiulară, din panouri prefabricate, care dă spre un șir de căsuțe triste. Arată ca un container de șantier sau ca genul de adăpost pe care ți l-ai construi în prima noapte în *Minecraft.*

Mă gândesc prea mult la jocul ăsta.

Când mă apropii de clădire, văd luminițe multicolore, de discotecă, scânteind prin ferestrele întunecate și aud un cântec Motown plutind în surdină în aerul umed al serii. Afară, câțiva adolescenți stau și fumează și se zgâiesc pe ușa deschisă, fără să pară impresionați. Trec pe lângă ei și când deschid al doilea rând de uși, mă izbește un val de zgomot și nădușeală. Sunt vreo patruzeci de persoane care dansează și beau, majoritatea la vreo treizeci de ani, plus sau minus, deși mai sunt și câteva cupluri mult mai în vârstă, care e clar că-și amintesc toate acestea încă de când s-au întâmplat cu adevărat. Femeile sunt toate îmbrăcate în rochii autentice, cu părul și machiajul adaptate în mod extravagant la perioada

respectivă. Bărbații, constat cu ușurare, sunt majoritatea la costum, deși în apropierea ringului de dans mai e și un grup în jeanși și tricouri Fred Perry. Arată ca o trupă care-i imită pe Blur.

Un tip în vârstă, care stă la o masă de lângă intrare, îmi strigă când intru:

— Cinci lire, amice, te rog.

O caut pe Isobel din priviri și o zăresc în colțul opus, stând de vorbă cu DJ-ul, ale cărui CD-playere moderne, cu mixer și laptop, par nelalocul lor printre toate aceste fibre acrilice, cocuri tapate și coafuri pline de briantină. Mă duc la bar (unde servesc două femei îmbrăcate ca niște stewardese din anii 1960) și comand o halbă de bere lager, slabă și stătută. Muzicii Motown i-au luat locul cei de la The Kinks. Vreo nouă, zece persoane încep să danseze smucit în mijlocul încăperii.

Nu e lumea mea.

O parte din vină îi aparține mamei. Ea urăște muzica anilor 1960, zice că-i amintește de toate ceaiurile alea dansante oribile din sala bisericii și de pipăielile stângace ale tinerilor țărani. Cred că e un alt exemplu al refuzului ei de a zăbovi în trecut. Nici măcar nu vrea să se gândească la el. Încă mai meditez la toate acestea, când simt o atingere pe umăr. Mă întorc și mă trezesc față-n față cu Isobel, care mă privește radioasă. Poartă o rochie mini în carouri alb cu negru și e, în mod evident, în elementul ei.

— Salut! Mersi că ai venit! strigă. Ești singur?

— Da, m-am gândit să trec pe aici, să văd ce pui la cale.

Asta a sunat cam aiurea.

— Îmi place costumul tău, spune.

— Mulțumesc. L-am tras și eu la repezeală pe mine. Deci tu-i cunoști pe *toți* cei de aici?

— Pe majoritatea. Te prezint mai târziu. Aaa, uite-o pe Rachel, trebuie să mă duc să o salut. Mă întorc într-o clipă!

Și dispare în mulțime, salută și îmbrățișează persoane, dansează câteva clipe, râde. Eu mă sprijin stânjenit de bar și sorb din bere. Îmi scot telefonul, dar ceva îmi spune că asta ar fi o gafă gigantică la un eveniment *vintage,* așa că îl pun la loc și încerc, în schimb, să-mi plimb degajat privirea prin încăpere, fără să am aerul unui bețiv pus pe agățat. Muzica pop se transformă în mod, care devine apoi rock psihedelic, în care se strecoară treptat stilul soul. După ora zece începe să sosească mai multă lume, iar barul este un viespar de cupluri care flirtează. Apoi o văd pe Isobel venind iarăși spre mine.

— Hei! Îmi pare rău, sunt atâția oameni pe care nu i-am mai văzut de secole. Te simți bine?

— Da, mă simt bine, îmi place muzica, mint.

— Mă întorc într-o clipă, îți promit.

Și întinde un braț, își pune palma pe ceafa mea și se apropie de mine. Sărutul durează câteva secunde, dar e mai mult decât un sărut ca între prieteni. Reușesc să-mi așez halba pe tejghea și, neprеaștiind ce să fac, o cuprind ușor pe după talie. Am ochii închiși, muzica pare să se estompeze tot mai mult. Nu știu ce am în cap. Totul se limitează la contactul dintre noi doi. Isobel se dă înapoi, dar apoi mă sărută iarăși în grabă. Când deschid ochii, văd că se uită la mine.

— Ne vedem mai târziu, îmi spune la ureche și respirația ei îmi gâdilă obrazul.

Și când se întoarce în îmbulzeală, mă dezmeticesc și un gând precis se conturează din încordarea senzuală a atingerii ei, din amestecul înceţoșat de surpriză și dorință. Asta nu e bine. Asta e o greșeală. O senzație de panică îmi strânge stomacul, brusc am sentimentul că toată încăperea, toată noaptea e inundată de vinovăție, și mi se face rău. Ce naiba caut eu aici? Pun pe tejghea berea de care trag de mai bine de un ceas, după care merg împleticit spre ieșire, împingându-mă nerăbdător printre cuplurile care dansează în țoalele lor

ciudate, demodate. Am ajuns lângă primul rând de uși duble, când simt cum mă înhață o mână și sunt terifiat – îngrozit de-a binelea – că e Isobel. Dar nu e decât tipul de la intrare.

— După ora zece nu mai poți să vii înapoi, mă avertizează.

— Nu mă mai întorc, spun.

Și ies afară, în aerul rece și proaspăt al nopții. Merg grăbit de-a lungul străzii, după colț și în jos, către strada principală, unde știu că am să prind un taxi. Când opresc unul, prima adresă pe care i-o dau șoferului, aproape instinctiv, e cea de acasă de la mine – de acasă de la Jody, de la casa în care ne-am mutat acum nouă ani, când ea era însărcinată și totul era nou și palpitant. Îi dau apoi iute adresa lui Dan și, zece minute mai târziu, oprim în fața imensului complex de apartamente – a acestei monstruozități moderne, bizare și sterile, a acestei Stele a Morții urbane. Nu mai vreau să fiu aici. Îmi mobilizez toate forțele pentru a mă da jos din taxi și a mă îndrepta spre intrare. Când întind mâna spre ușă, îmi bâzâie telefonul în buzunar. Îl scot. E un SMS de la Isobel.

Unde ești?

Și îmi spun în gând că nu știu. Zău, nu știu unde sunt. Dar oriunde aș fi, nu sunt acolo unde ar trebui să fiu.

— Jody, șoptesc. Îmi pare rău, am să repar lucrurile, îți promit.

•

A doua zi dimineață îmi sună ceasul deșteptător la ora 7 și imediat îmi dau seama că n-am prea dormit. Am petrecut în schimb intervale lungi din noapte cu ochii larg deschiși, privind către fereastra de pe peretele opus, derulând în gând amintiri de odinioară. Cred că am parcurs tot trecutul meu cu Jody, începând cu acea primă întâlnire în livadă, trecând la primele luni fericite

ale relației noastre și continuând cu vacanta, sarcina și apariția lui Sam. E ciudat cum putem distila dintr-o viață întreagă o serie de momente și cum, fără să ne gândim, așezăm apoi aceste momente într-o ordine, într-o poveste care devine logică și pare să aibă o semnificație. Ne editǎm la nesfârșit propriile trecuturi. Dar uneori le înțelegem greșit. Într-un fel am avut sentimentul că despărțirea de Jody a fost inevitabilă, că am pornit pe această cale cu ani în urmă și că nu am avut cum să o ocolim. La un moment dat, în jurul orei 4 și jumătate, mi-am dat seama de un lucru: a existat întotdeauna o cale de întoarcere. Trebuie să încep prin a sta de vorbă cu ea, prin a-i spune că încerc să-mi limpezesc lucrurile, încă nu am răspunsuri, dar măcar știu că există întrebări. Sau, mă rog, trebuie să spun ceva *de genul acesta,* fără să par un expert în relații, la un talkshow american difuzat în timpul zilei.

•

Un ceas mai târziu încă mă mai frământ să aflu exact ce vreau să spun, în timp ce conduc spre casă, mă strecor prin trafic, printre șantiere și bicicliști care fac viraje bruște. „Dă-te la o parte”, îmi vine să strig, „încerc să-mi salvez căsnicia!” Dar bat în schimb darabana pe volan și mă holbez la bara mașinii din fată, dorindu-mi să se miște odată.

Ies de pe șoseaua principală, intru în păienjenișul de suburbii, ocolesc șirurile de mașini parcate, trec pe lângă copiii care aleargă spre școală, urmați de părinții lor încă pe jumătate adormiți. Când ajung în apropierea casei noastre, opresc într-un spațiu liber de vizavi și în momentul următor văd cum se deschide ușa casei. Știu că Sam va ieși imediat cu pași apăsați, în pantalonașii lui gri, care s-au rărit probabil la genunchi, și cămașa albastră polo, pregătit să înfrunte o nouă zi de școală, imprevizibilă și enigmatică.

Dar cel care iese din casă nu e Sam. E un bărbat pe care nu-l cunosc. Poartă un sacou negru, jeanși *skinny* de culoare închisă și o eșarfă în carouri cafenii. Îmi dau seama aproape instantaneu cine e. E Richard. Zâmbește larg și, când se întoarce cu spatele, o văd pe Jody ivindu-se în prag. Își spun ceva, el ridică din umeri și după aceea ea se întinde spre el și îl sărută. Îi urmăresc în tăcere – e o tăcere asurzitoare, cea mai zgomotoasă tăcere din viața mea, îmi sparge parcă timpanele și reverberează în jurul mașinii. Ea privește o clipă în urma lui, îi face cu mâna, după care se întoarce în casă și închide ușa. Richard demarează și trece pe lângă mine în BMW-ul lui alb. A fost toată noaptea acolo. Poate a rămas acolo mai multe nopți. Poate s-a mutat acolo.

Stau o clipă pe loc, cu mâinile pe volan, incapabil să mă mișc. Înghit în sec și sunetul mă asurzește. Am ochii uscați și îmi dau seama că nu am clipit deloc. Când o fac, simt cum mi se scurge o lacrimă mare, de-a lungul nasului până în colțul gurii.

Ies foarte încet din locul de parcare, apoi accelerez când trec pe lângă casă și mai departe, până în capătul străzii. Apoi conduc cu viteză, cu o viteză prea mare, pe lângă grupuri de părinți și copii care se țin de mână, își văd de drum, sporovăiesc. Frânez cu scrâșnete la un semafor și mai că-mi vine să claxonez o pereche de bătrâni care trec strada clătinându-se, prinși unul de altul pentru a se susține. Demarez cu scrâșnete de îndată ce am cale liberă și mă îndrept pe drumuri ocolite și străduțe dosnice spre destinația mea. Casa lui Matt și Clare.

Archie se joacă în grădină, când intru anevoie pe alee.

— Salut, Alex! strigă.

Bat la ușă și sun la sonerie.

— Gata, gata, vin, îl aud pe Matt strigând dinăuntru.

Îmi deschide, îmbrăcat într-un costum Marks and Spencer prost croit, cu o cravată nasoală, cu picățele.

— A, salut, Alex, ce faci aici?

— Unde-i Clare? spun.

— E în bucătărie, dar…

Trec ață pe lângă el, prin hol, prin living. Clare șade la masă în capot, cu gemenele alături în scaune înalte, identice.

— Ziceai că nu-i nimic serios, scrâșnesc eu din dinți.

Vocea mea e destul de ridicată pentru ca gemenele să tresară și să se holbeze uimite la mine. Clare se întoarce cu fața la mine.

— Ce…

— Jody și Richard! ziceai că nu-i o treabă serioasă!

— Știu, știu. Ce se-ntâmplă?

— Tocmai l-am văzut ieșind din casă.

Între timp a ajuns și Matt în bucătărie, urmat de Tabitha.

— Alex, spune Matt calm, nu știu ce se petrece, dar…

— Afurisita de nevastă-ta știe! zbier.

Nu vreau să izbucnesc, dar parcă s-a rupt un zăgaz și acum nu mai e oprire.

— Alex, spune Matt iarăși, dar cu un ton total diferit. Nu poți să dai buzna aici și să te apuci s-o înjuri pe Clare. Ce naiba se întâmplă?

Acum începe să plângă Tabitha, speriată de această scenă neașteptată, oferită de niște adulți furioși.

— Mi-ai spus, m-ai asigurat că nu e nimic între ei, că a fost o greșeală. Ei bine, greșeala asta a rămas peste noapte cu nevastă-mea în casa mea, în mama mă-sii.

— Vreau să pleci de-aici, spune Matt.

Îmi pune o mână pe umăr, dar i-o dau la o parte.

— Vorbesc serios! spune.

Clare se ridică de pe scaun.

— Alex, habar n-am ce ai văzut tu, dar nu are *nimic* de-a face cu mine. Și indiferent ce mi-a spus sau nu mi-a spus Jody, crezi că dacă dai buzna aici și zbieri la mine de față cu copiii mei vei afla ceva? Ce naiba e cu tine?

Urmează un moment de liniște. Tabitha se prinde cu brațele de un picior al tatălui ei și scâncește slab. Una dintre gemene lovește cu lingura de plastic în tăvița scaunului.

— Ai dreptate, îmi pare rău, spun și vocea mea abia se aude.

— Pleacă, spune Matt. Dacă nu, te dau eu afară, pe bune.

Mă uit la el, încurcat și surprins, și în clipa asta știu că m-am purtat oribil. Acest bărbat drăguț, care-și iubește familia, amicul meu, e cuprins de o asemenea furie protectoare, încât e aproape de nerecunoscut.

Fac cale întoarsă, cu mișcări lente și cumpănite, de parcă m-aș mișca prin ceață. Pe la jumătatea livingului haotic alunec pe o revistă de benzi desenate, dar reușesc să mă țin pe picioare; Archie mă vede și țâșnește pe scări în sus. Apoi ies și aud cum se trântește ușa în urma mea – un zgomot definitiv, șocant de puternic – și mă trezesc iarăși singur. Nu îndrăznesc să mă uit înapoi. Mă îndrept în schimb spre mașină, urc și dau cu pumnul în volan, violent, de mai multe ori. Când văd că se deschide iarăși ușa casei, răsucesc cheia, dau grăbit înapoi pe aleea de acces și virez în stradă. Pe cealaltă parte a străzii, o mamă își trage protector copiii înapoi, zbiară la mine și lovește în capota din spate a mașinii. Gândul îmi zboară instantaneu înapoi, la acel șofer care, cu douăzeci de ani în urmă, a trecut cu o viteză prea mare prin fața unei școli și la cumplita urmare a nesocotinței lui. Fiindcă așa stă treaba. În final, în mod inevitabil, toate se întorc întotdeauna în acel punct.

Capitolul 25

Mă duc cu Dan într-un mic local unde se servesc burritos, aproape de actualul lui loc de muncă. Singurele locuri libere sunt două taburete ridicol de înalte, plasate în geam. Ne cățărăm pe ele și o vreme stăm tăcuți și urmărim traficul lent, de pe strada Stokes Croft. Încerc să retrăiesc mintal ziua respectivă, să pricep ceva din tot ce s-a întâmplat, dar e o harababură prea mare și nu reușesc să-mi amintesc decât momentele cheie: sărutul lui Jody, furia lui Matt. Simt un fior de panică, încă subtil, dar intensificându-se rapid, ca un obiect înspăimântător surprins cu coada ochiului – nu suport să-l privesc în față. Burrito-ul mi se înmoaie în mâini, iar umplutura lui fleșcăită se scurge în ambalajul de carton reciclat. Jody l-a condus la ușă și l-a sărutat de rămas-bun. Unde era Sam? Unde era băiețelul meu? Or să mi-l ia?

Cumva observ că și Dan frământă abătut mâncarea în mâini, cu un aer la fel de pierdut. Ar trebui să-l întreb ce i s-a întâmplat, dar sunt prea copleșit de propria-mi nefericire. Trecătorilor le oferim probabil o priveliște grozavă. Dintr-un minut în altul, unul dintre angajații localului ne va bate pe umăr și ne va arăta o plăcuță pe care scrie:

Sunt interzise crizele existențiale în locurile din fereastră.

Într-un final mă întorc spre Dan.

— Ești OK? întreb. Probleme cu munca?

— Hă? Nu, nu cu munca, întotdeauna se ivește câte ceva.

— Atunci ce-i?

— Crezi că Emma o să plece iarăși?

— M-ar mira să nu plece, zic.

Și îmi dau imediat seama că nu e ceea ce voia să audă.

— Mi-aș dori să nu o facă, spune ca pentru sine.

Și în sfârșit, cu o întârziere de vreo două decenii, îmi pică și mie fisa.

— Dan.

Fac o pauză, timp în care el se răsucește încet spre mine.

— Tu ești îndrăgostit de soră-mea?

Soarbe din coca-cola lui dietetică și privește țintă pe fereastră la imensul graffiti al lui Banksy, de vizavi.

— Da, bineînțeles, zice. Încă de când am cunoscut-o.

— De ce nu mi-ai spus?

— Păi, am încercat, frate. Dar tu, amice, n-ai avut chef să mă asculți.

Are dreptate. Am fost întotdeauna prea absorbit de propria mea dramă, pentru a o remarca pe a lui. Pentru oricine altcineva ar fi fost limpede ca lumina zilei: în ultimii zece ani a dat like fiecărei poze puse de ea pe Facebook sau Instagram; a întrebat întruna de ea. M-a încurajat mereu să o sun pe Skype. Și într-o bună zi ea își face apariția în apartamentul lui și el e în culmea fericirii – doar pentru ca ea să dispară iarăși. Emma a știut întotdeauna cum să-și facă intrarea, dar și mai bine se pricepe la ieșirile din scenă.

Ușa se dă în lături și un tânăr tată o ține deschisă pentru partenera lui, care se căznește să intre, împingând un scaun cu rotile. Ocolește grămada de

taburete de la intrare, zâmbind și cerându-și scuze. Tatăl își privește radios fiica aflată în scaunul cu rotile. Se îndreaptă toți către tejghea, un grup fericit. Dan și cu mine îi urmărim cum trec, după care revenim la mâncarea noastră rece și neapetisantă.

— Îmi pare rău, Dan.

— Ai avut destule pe cap. Încă mai ai, după cum se prezintă situația.

— Mda.

— Tipa aceea? Isobel?

— Nu. A fost o greșeală. Nu sunt pregătit să merg mai departe. Dar mă gândesc că poate Jody e. L-am văzut pe Richard ieșind azi-dimineață devreme din casa ei.

— Ah. Ai vorbit cu ea? Ai întrebat-o ce s-a întâmplă?

— Încă nu.

— De ce?

— Fiindcă nu vreau să aud răspunsul.

— Hmm, cunosc sentimentul.

•

Sunt la cină, când sună telefonul. E ora șase seara, mă uit la știri, picurând zeamă de la tăiței pe parchetul lăcuit al lui Dan. Mă uit pe iPhone să văd cine mă sună. E Jody.

— Hei, Jody. Scuze, am gura plină de tăiței, stai puțin.

Dar nu mă ascultă.

— Alex, e vorba despre Sam.

Pare panicată. Trântesc castronul pe măsuța de cafea și mă ridic imediat în capul oaselor pe canapea.

— Ce e, ce s-a întâmplat?

— E jocul ăla, s-a întâmplat ceva în joc.

O clipă mă relaxez. Nu a fost un accident. Nu e la terapie intensivă. Și imediat mă simt tras pe sfoară și puțin furios – dacă e vorba despre afurisitul ăla de joc, de ce e atât de tulburată? Doamne, ce sperietură mi-a tras.

— OK, liniștește-te, ce s-a întâmplat? S-a blocat computerul sau ce? E în regulă. Nu va…

— Nu, nu-i asta. Știi că s-a împrietenit online cu fratele Oliviei și cu amicii lui, nu? Ceva rău s-a întâmplat. Cred că i-au dărâmat castelul. Zace întins pe pat, Alex, e catatonic, nu spune nimic, se uită în gol. Mi-e frică, Alex.

— Vin imediat.

Auziserăm noi că se poate întâmpla așa ceva. Când se simt depășite, total depășite de situație, persoanele care suferă de autism se pot „deconecta” de realitate. E un mecanism de adaptare, o modalitate de a bloca legătura cu lumea din jur. La una din întâlnirile grupului nostru de sprijin, cineva a spus că e ca și cum ai închide și reseta un computer. Dar cu Sam nu ni s-a mai întâmplat așa ceva. Fără să mai stau pe gânduri, sar în mașină și pornesc spre ei.

Timpul se derulează înapoi. Îmi amintesc când m-a sunat odată Jody de la Urgențe – Sam căzuse de pe brațul unui scaun și se dăduse cu capul de pardoseala rece și tare din bucătărie. Eu aveam o întâlnire cu un client, dar am plecat numaidecât. În situații de acest gen, lumea întreagă se strânge în jurul tău, până când devine un tunel între tine și familia ta. Cu Sam, acest lucru este accentuat de faptul că cea mai mică zgârietură, cel mai mic cucui îl face să se piardă cu firea – se teme nespus de mult de durere. Alți băieți cad, se ridică și se scutură de praf; pentru Sam, un genunchi julit e o traumă majoră. Deci să fie într-un spital, să sângereze…

Ajung pe strada noastră și parchez. Sunt la ușa din față. Bat în ea disperat. Jody îmi deschide, pare stresată și derutată.

— E sus. Nu știu ce să fac. Să chem un medic?

— Lasă-mă să văd.

Urc scările, intru în camera lui. E o liniște deplină. Jocul e deschis pe ecran, dar nu văd decât munții îndepărtați, aflați în partea opusă a

platoului, vizavi de castelul nostru. Mă uit spre pat și îl văd pe Sam strâns ghem, cu fața la perete. Ochii îi sunt deschiși și ficși, fața îi e palidă. Mâinile și picioarele, de obicei atât de neastâmpărate și vioaie, sunt acum rigide, palmele i s-au încleștat pe genunchi. Imaginea mă duce cu gândul la altceva, la o amintire înfiorătoare. Un băiat „deconectat”. O alung într-un ungher al minții mele.

— Sam? Sam, e tati.

Nimic, niciun semn că m-ar recunoaște. Fără să știu de ce, îmi pun o mână pe fruntea lui, gestul standard al unui părinte, bănuiesc. Verifică-i temperatura, dă-i niște Calpol. Nu e caldă, dar nici rece. Mâna îmi zăbovește în apropierea gurii lui și am un sentiment vag de ușurare când îi simt răsuflarea pe degete.

— Sam, ce s-a întâmplat?

Jody e acum în ușă. Are părul prins în coadă, rimelul i s-a întins. Își așază o mână pe umărul meu și eu i-o strâng o clipă, înainte de a-i da drumul stânjenit.

Ieșim în hol. Ferestruica din capul scărilor e deschisă. De afară, din stradă, aud zgomotul traficului.

— Ce facem? întreabă Jody.

— Mă gândesc să-l lăsăm o vreme în pace, va trebui să iasă singur din starea asta. Poate stau un pic cu el. Pot să mă uit la joc, să văd ce s-a întâmplat.

— Am niște apeluri pierdute, de la mama Oliviei. Poate trec pe la ea, să văd dacă știe ea ce s-a întâmplat. Ești sigur că n-ar trebui să chemăm medicul?

— Hai să mai vedem. Cred că nu.

— Mi-e frică.

— Știu.

Intru iarăși în camera lui și mă așez pe marginea patului. Îi pun mâna pe spate, să știe că sunt acolo,

că sunt fizic aproape, dar asta e tot. Sunt aproape. Când clipește, privirea lui e neclintită.

Mă întorc spre joc și iau controlerul.

Mă răsucesc cu fața spre castel și văd imediat ce s-a întâmplat. Clădirea e ca și dispărută. Gardul împrejmuitor e încă în mare parte în picioare, dar dincolo de el nu mai există decât scheletul fantomatic al construcției noastre. Două etaje au dispărut complet, nivelurile de jos sunt deteriorate, n-au mai rămas din ele decât blocuri disparate. Turnurile seamănă acum cu niște degete scheletice, care arată strâmbe către cer. Observ că în pământ, în jurul castelului, sunt niște gropi adânci. Cine a făcut asta a folosit TNT, blocurile explozive din joc. Voia să-l șteargă de pe fața pământului. Mă simt îngrozitor. Mă simt îngrozitor, fiindcă nu am fost aici să previn ce s-a întâmplat, sau măcar să fi fost cu el când a descoperit. Nu am fost aici.

— O, Sam, spun.

Niciun răspuns.

— Sam, îl putem reconstrui. Putem face asta. Tu ești un constructor priceput.

Nepreaștiind ce să fac, mă apuc să curăț terenul din jurul castelului, să umplu gropile cu pământ. Îmi dau seama că-mi trebuie unelte, așa că intru printre ruine, să văd dacă mai există cuferele noastre de depozitare. Nu mai există, dar unele dintre lucrurile noastre zac aruncate primprejur: târnăcoape, hrană, sape, câteva pâini. N-au rămas multe. După atâtea săptămâni de muncă. Atâtea săptămâni în care am muncit împreună. Apoi îmi amintesc de Bijuteriile Coroanei, ascunse în cufărul nostru secret. Intru grăbit în cealaltă încăpere și sap frenetic sub scândura aceea diferită. Cufărul e la locul lui, neatins, iar conținutul lui e în siguranță.

Aud cum se deschide ușa casei, după care se închide silențios. Jody urcă tiptil scările.

— Am vorbit cu mama Oliviei, spune. Se pare că Sam a acceptat cererile de prietenie de la Harry,

fratele Oliviei, și de la prietenii lui, și i-a invitat să joace. Cred că Harry i-a lăsat o vreme singuri – au cam întrecut măsura și au pus niște bombe sau ceva de genul acesta. Ea zice că ei au crezut că e castelul lui Harry. Harry e foarte necăjit. Vrea să vină să-și ceară scuze.

— Deocamdată nu cred că e o idee foarte bună.

— Și Olivia e necăjită.

— Nu e vina ei.

— Sam a spus ceva?

— Nu. Mă simt total responsabil, Jody. Am construit chestia asta ca un mare proiect pentru noi doi și acum… am sentimentul că e vina mea. I-am acordat o importanță prea mare.

— Nu e vina ta. Lui Sam îi place foarte mult jocul ăsta, numai despre el vorbește. Totul a fost bine până acum. L-am văzut când se juca cu tine online. Îi place foarte mult.

Stăm tăcuți pe marginea patului, lângă fiul nostru, căzuți pe gânduri. Ne aflăm în cămăruța aceasta, cu jucăriile ei stricate și afișele ei zdrențuite, o familie împreună, dar cumva la mare distanță unii de alții; la distanță de câteva galaxii. Aș vrea să spun ceva, dar nu-mi vine nimic în minte, nimic încurajator sau optimist sau măcar haios. Absolut nimic.

După vreo jumătate de oră, sau poate mai mult, auzim:

— Închide jocul.

— Cum? Sam? zic.

— Închide-l, repetă.

Jody vrea să-l îmbrățișeze, dar el își încleștează și mai abitir brațele în jurul corpului. Instantaneu îmi vine în minte scena aceea din *Alien,* când îl aduc pe John Hurt de pe nava spațială extraterestră, cu facehugger-ul lipit de el – și când încearcă să-l dea jos, camera focalizează pe coada acestuia, care se strânge încet în jurul gâtului lui Hurt. Jody își retrage mâna.

— Am să-l salvez, spun.

— Închide-l, zice iarăși. Nu-mi pasă. Nu-mi pasă.

— Dar… dau eu să spun.

— Nu-l vreau. Nu vreau să mă mai joc niciodată.

— Dar, Sam, îl putem repara.

— Nu vreau. Au venit și l-au stricat și era al meu. Oamenii strică totul.

Auzim un zgomot la parter. Ne gândim că poate a venit Olivia să-și ceară scuze. Dar e Emma.

— *Hello*? strigă de jos.

— Suntem sus, răspunde Jody.

Vine lipăind pe scări și se oprește în ușă.

— Dan mi-a spus că s-a întâmplat ceva cu Sam. Eram în zonă, așa că m-am gândit să intru. E totul în regulă? Salut, Sam.

— Niște băieți i-au stricat jocul, spune Jody.

— O, nu, exclamă Emma cu o groază teatrală.

Prezența ei, impertinentă și zgomotoasă, e aproape insuportabil de deranjantă, dar destramă vraja după-amiezii. Sam se zbate și își desface brațele din jurul picioarelor.

— Nu vreau să mă mai joc niciodată, spune.

— Băieții sunt îngrozitori, încuviințează Emma. Nu tu, desigur, dar majoritatea celorlalți băieți. Eu mă țin departe de ei, pe cât pot. Strică întotdeauna totul, nu-i așa?

Sam dă grav din cap. Dar nu are niciun chef să fie răsfățat. Se prăbușește la loc pe pat și închide ochii.

— Bijuteriile Coroanei sunt în siguranță, îi spun.

— Nu-mi pasă, e răspunsul lui.

•

Mai târziu, în aceeași seară, stau așezat pe patul ieftin, de o singură persoană, în cămăruța de oaspeți din apartamentul lui Dan. Nu e nimic aici, nimic ce-mi aparține mie sau vieții mele, doar o grămadă de haine și o fotografie sprijinită de computerul lui Dan – fotografia din cafenea, cu

mine și George zâmbind, cu toată viața înaintea noastră, sau cel puțin așa credeam noi atunci.

Dar nu am mai avut timp și acum mă aflu aici, singur din nou. E ciudat cum te poartă nefericirea înapoi, cum leagă punctele din viața ta – amintirile cad ca niște fotografii triste dintr-un vechi album jerpelit. Îmi imaginasem că am găsit un loc sigur pentru Sam și pentru mine, dar m-am înșelat. Ce pot să fac pentru el, dacă eu sunt aici și el e acolo? El are nevoie de stabilitate și eu nu i-o pot crea din blocuri de piatră și cufere cu comori care există doar pe un monitor. E limpede că nu i-o pot crea dacă nu o am nici eu. Nimic nu e sigur – e o lecție utilă, pe care am învățat-o. E o lecție pe care orice părinte dorește să o amâne pe cât posibil. Dar dacă o amâni prea mult, viața găsește oricum o cale de a ți-o aduce în fața ochilor.

Capitolul 26

Nu se aude decât ceasul mare de pe peretele biroului, al cărui ticăit sonor răsună în încăpere, subliniind tăcerea stingheră dintre noi patru. Pe o latură a biroului imens din lemn de stejar stă directorul școlii actuale a lui Sam, un bărbat cu chelie și o mină sumbră, într-un costum negru inutil de solemn, cu părul care i-a mai rămas tuns periuță. Lângă el e consilierul pentru copii cu nevoi speciale, de la inspectoratul școlar, Jan Parker, o femeie trecută de șaizeci de ani, slabă ca un țâr, cu un profil de șoim, care ne scrutează pe Jody și pe mine, cum stăm alături – și totuși despărțiți – de cealaltă latură a mesei de stejar.

Nimeni nu spune nimic. Directorul, domnul Jones, are o scrisoare în față. I-am trimis-o noi, sau mai bine zis Jody, cu o săptămână în urmă, anunțându-l că avem de gând să-l mutăm pe Sam la altă școală. Privirea lui se tot mută de la coala A4 la noi și înapoi.

— Vă înțeleg grijile, dar nu sunt sigur că mutarea e cea mai bună soluție, spune în cele din urmă.

— Am venit să-l vizitez în repetate rânduri, continuă Jan, în timp ce răsfoiește un dosar gros,

pe care-l ține în poală. Face progrese la matematică și la citit, e…

— E nefericit, spune Jody.

— Mulți copii sunt nefericiți la școală, spune domnul Jones cu un ton ciudat, împăciuitor, care sună aproape batjocoritor.

— Deci e ceva normal? zice Jody.

— Nu, bineînțeles că nu, eu…

— Nu suntem siguri că mutarea la o altă școală îi va fi benefică. Va trebui să se adapteze la un regim nou, cu copii noi, spune Jan.

Știm că trebuie să facem front comun, că trebuie să colaborăm. Dar după tot ce s-a întâmplat nu mai suntem în stare – nici măcar nu ne mai putem preface. În loc să mă fi dus eu azi-dimineață cu mașina după Jody și să fi venit aici împreună, ea mi-a trimis un SMS cum că va veni singură. Abia dacă am schimbat un cuvânt cât am așteptat la recepție, îngroziți că Sam ar putea ieși dintr-o clasă și ne-ar vedea, ceea ce ar putea declanșa o criză. Și acum ședem aici ca doi copii neascultători, așteptând ca ei să-și termine predica.

— Poate că noii copii nu-l vor necăji, spun. Poate că la școala Avon se iau mai în serios problemele acestea.

— Am cercetat care e situația cu ceilalți băieți, spune Jones, lovind ritmic cu pixul în masă. Credem că s-a rezolvat.

— Și, ca să fiu sinceră, e improbabil să primiți un loc la școala Avon. Au foarte multe cereri și dumneavoastră veți avea nevoie de o recunoaștere în scris a autismului lui Sam.

— De la dumneavoastră? întreabă Jody.

— Voi fi și eu implicată în proces.

— Proces? o întrerup. Noi vorbim aici despre un copil. Nu ne ducem mașina la ITP.

— Dar cealaltă scoală? St Peter's? Ei ar avea un loc liber, spune Jody.

— Dar asta nu-i va rezolva problema fundamentală, replică Jan. Trebuie să învețe să-și

facă prieteni, să socializeze cu persoane de vârsta lui. Nu veți rezolva asta mutându-l de la o școală la alta. Eu cred că e o problemă în care dumneavoastră, ca părinți, nu trebuie să vă amestecați. E un lucru pe care Sam trebuie să-l descopere singur, într-un mediu care-i este cunoscut și în care se simte în siguranță.

Tăcere.

Am senzația că încăperea se strânge în jurul nostru, că pereții înșiși vor să ne împingă afară, să ne alunge de aici. M-am săturat să mă simt așa – neputincios, lipsit de direcție, aruncat dintr-o criză aparent imposibil de soluționat în alta, ca o barcă pierdută în largul mării, aflată la discreția valurilor care o vor zdrobi. Dar acum încep să realizez un lucru. Dacă nu-l pot ajuta pe Sam, dacă eu nu pot face lucrul acesta, atunci trebuie să mă asigur că e înconjurat de oameni care pot să-l facă.

— Deci, de ce n-o lăsăm până la sfârșitul anului, să vedem cum merg lucrurile, spune domnul Jones, luând de pe masă scrisoarea și aruncând-o cu un gest simbolic într-o tăviță aflată la marginea din dreapta a biroului său, de parcă ar vrea să spună: „Întâlnirea aceasta s-a încheiat, să nu ziceți că nu v-am spus”.

Jody ridică din umeri și se uită la mine; își mușcă buza de jos și eu știu ce înseamnă asta – e pe punctul de a izbucni în lacrimi și încearcă să se stăpânească.

Mă întorc spre domnul Jones.

— Nu, nu mai așteptăm până la sfârșitul anului, îl mutăm de la școala asta cât de curând posibil. Dumneavoastră ați spus că uneori copiii sunt nefericiți – noi știm asta, vă rog să mă credeți. Dar când ne-am dus să vizităm școala St Peter’s, ne-au spus că Sam va fi fericit acolo. Ne-au spus asta de parcă ar fi lucrul cel mai important – lucrul de care ei au grijă să se împlinească. În ceea ce privește cealaltă școală, ne vom lupta pentru ea dacă va fi nevoie. Dacă asta este ceea ce-și dorește Sam. Ne

vom lupta pentru ea. Vom face mare tărăboi. Dacă noi nu-l putem ajuta, o să-l ducem undeva unde-l pot ajuta alții. *Asta* e ceea ce se va întâmpla. La revedere.

Mă ridic și, fără să-mi dau seama ce fac, îi întind mâna lui Jody – un gest automat, de unitate. Preț de o clipă, mi se pare că îl trec pe Sam de cealaltă parte a unei străzi aglomerate. Încurcat, dau să-mi retrag mâna, dar Jody o ia în mod surprinzător și se ridică și ea. Ieșim din încăpere așa cum am intrat – într-o tăcere stingheră, nesigură. Ticăitul ceasului se stinge când închidem ușa în urma noastră.

— Și acum ce se-ntâmplă? zice Jody și în ochii ei văd o sclipire, urmată de o lacrimă și de încă una.

— Păi, hai să vedem ce zice Sam și acționăm în consecință. Ei nu pot să…

— Nu, de data asta nu e vorba despre Sam. Ci despre noi, Alex. Și acum ce se întâmplă *cu noi*?

O văd pe doamna de la recepție la biroul ei, încercând să pară că are treabă, lovind într-o tastatură, dar în mod cert atentă la drama aceasta spumoasă care se desfășoară chiar sub ochii ei. În momentul acesta simt o asemenea furie nihilistă, neputincioasă. Vreau să ies, să ies de aici, să ies din situația asta.

— Am impresia că tu te-ai decis, spun printre dinți și revăd imaginea lui Richard în acea dimineață, sărutul.

Pornesc spre ieșire, ferm decis să nu mai privesc înapoi.

— Îl iei pe Sam diseară, da? strigă Jody.

— Nu, sunt ocupat.

Îmi vine să-i spun: „Zi-i lui Richard să-l ia”, dar oricât de nesăbuit m-aș simți în clipa asta, tot nu-mi vine să-i recunosc existența, să-i admit prezența în viețile noastre, prin simpla menționare a numelui său.

— Alex! strigă Jody.

Dar am plecat. M-am dus. Afară din clădire, pe lângă o sală de clasă și de acolo în stradă. Alerg, iuțesc pasul, pe aleea care trece pe lângă micul loc de joacă al școlii. Așa alergam acasă de la școală, aproape în fiecare zi după moartea lui George. Țâșneam afară cât de iute puteam și continuam să merg până mi se făcea rău. Simțeam nevoia să mă distanțez de accident. Dar uneori, oricât te-ai strădui, nu te poți distanța suficient. Toate lucrurile la care ții în viață, până și lucrurile care te dor, au o forță gravitațională. Dacă reușești să te eliberezi, s-a terminat. Plutești în spațiu. Nu te vei mai întoarce niciodată.

— Jody, murmur de unul singur.

Și după ce am ieșit în fugă de pe alee mă opresc, cu mâinile pe genunchi, de parcă mi-ar veni să vomit. Mă aflu pe o stradă liniștită, cu un șir de căsuțe victoriene, aidoma străzii pe care am locuit cu Jody și Sam. Clătinându-mă, fac câțiva pași înapoi și mă așez pe zidul scund de cărămidă care împrejmuiește grădina bine întreținută a cuiva. Nu știu sigur unde mă aflu.

•

Seara târziu sunt în livingul lui Dan, singur, cu luminile stinse. Pe jumătate adormit, cu o sticlă goală de vin roșu ieftin lângă mine, mă ridic brusc în capul oaselor pe canapea și pornesc consola. Monitorul aruncă pe pereți o lumină verzuie ciudată, care îmi dă pe moment o senzație de amețeală. Dau clic pe simbolul *Minecraft* și mă legăn încetișor pe canapea, în timp ce se încarcă jocul. Spre surpriza mea, când apăs „join”, văd că Lumea lui Sam și Tati e disponibilă. E miezul nopții, deci Sam nu poate fi Online. A lăsat probabil computerul deschis. Apăs pe buton.

•

E dimineață devreme, dar cerul e gri mat și plouă cu găleata. În afară de sunetul ploii, nu se aud decât niște vaci mugind în apropiere – nu știu de ce, dar nu e nicio muzică. Merg pe platou în

direcția castelului, așteptându-mă într-un fel să-l revăd întreg. Dar nu, e tot o ruină, iar pietrele rămase se conturează negre pe fundalul furtunii.

Dar în clipa următoare remarc o siluetă la câteva sute de metri depărtare, acolo unde se afla odinioară ferma. O iau înainte, inițial fără grabă, fiindcă mă gândesc că ar putea fi un zombi sau vreun alt monstru. Dar nu se mișcă și când ajung mai aproape îmi dau seama cine e. E Sam. Stă neclintit, cu fața la ceea ce a mai rămas din castel. Arată ca un lord scăpătat, după un asediu înverșunat, care își măsoară din priviri castelul strămoșesc, acum distrus și pierdut. Știu că Sam nu se poate juca în momentul acesta, e imposibil, dar iau totuși căștile și le conectez.

— Sam? zic.

Dar silueta e perfect imobilă, cu privirea ațintită asupra turnurilor prăbușite.

Mă răsucesc rapid, realizând că priveliștea aceasta spectrală mă înspăimântă într-un fel sau altul.

Și atunci îl văd.

Un personaj în portocaliu se retrage într-o pădurice de mesteceni, abia vizibil în spatele vălului de ploaie necontenită. Instinctiv o iau la fugă, săltându-mă pe o coamă îngustă de blocuri, ocolind copaci, dând la o parte frunze și crengi, pitindu-mă și sărind peste obstacole. Când ajung într-un loc mai deschis, ploaia pare să se mai domolească, vuietul asurzitor pierde din intensitate. Dar când răzbesc dintre ultimii copaci și peisajul se deschide în fața mea, nu mai văd decât o pustietate lunară, stâncoasă, care coboară către marginea unui lac întins. Oricine o fi fost, nu i-a fost greu să facă cale întoarsă prin pădure sau să o cotească înspre șirul de munți. Dacă într-adevăr o fi fost cineva. Capul îmi zvâcnește involuntar în față, vinul și epuizarea îmi

începătoșează privirea. Mă gândesc să mă întorc la Sam, dar nu pot să dau ochii cu silueta aceea solitară, deși soarele strălucește și cerul se colorează dinspre margini într-un albastru luminos.

•

Închid ochii și când îi redeschid brusc mă aflu în altă parte a lumii și nu știu cum am ajuns acolo. Încerc să mă ridic de pe canapea, dar mă prăbușesc pe spate. Pe tricou am pete de vin roșu, colțurile gurii îmi sunt uscate și acoperite de cruste.

Închid computerul și mă ghemuiesc pe pernele înfoiate. Telefonul meu sună întâi, apoi bipăie – un apel pierdut, de la mama, al treilea în săptămâna asta.

În momentul acesta nu vreau să am de-a face cu nimeni.

Capitolul 27

Sâmbăta următoare, după-amiaza, Jody e la un știu ce eveniment al galeriei. Copleșit de vinovăție și incapabil să inventez o scuză, îi spun că da, bineînțeles, pot sta cu Sam. Îl aduce acasă la Dan după prânz și îmi spune că trebuie să-l duc la Olivia la ora patru. Au o „întâlnire de joacă". Sam a adus un rucsac plin cu cărți și figurine de acțiune, dar pare obosit și rezervat când Jody îl îmbrățișează și îl împinge ușurel spre mine. Zici că e un schimb tensionat de prizonieri. Mă uit după mașina ei când pleacă și îl trag pe Sam cu blândețe dincolo de ușile automate, în interiorul blocului, la adăpost de frigul amorțitor. Îl sărut pe creștet și simt mirosul slab de Johnson's Baby Bath al părului lui ciufulit.

Emma și Dan sunt în Old Ship, deci suntem singuri în apartament. Stăm o vreme unul lângă altul pe canapea și-i răsfoim cărțile; dau peste albumul despre Londra, dar Sam întoarce pagina la fotografia cu Turnul Londrei. Îi propun apoi să deschidem aplicația Flight Track și să urmărim avioanele care zboară pe deasupra noastră. Pe moment e încântat, sare de pe canapea și aleargă la fereastră – dar constatăm că cerul e o pâclă deasă

de nori negri și cenușii. Încerc să născocesc o poveste cu figurinele de acțiune, dar gândurile îmi zboară în altă direcție: Jody e oare acum cu Richard? Când are de gând să-mi spună? Mă simt ca într-un soi de purgatoriu, prins între două niveluri de existență – vechea mea viață cu Jody și cu Sam și tot ce va urma de-acum înainte.

— Ce vrei să facem acum? întreb. Hei, ce-ar fi să încărcăm *Minecraft,* să te antrenezi puțin pentru competiție? Nu e prea târziu.

— Nu, nu vreau! zbiară.

Decid că ar fi mai bine să nu insist.

— Atunci ce?

— Nu știu. Unde e tanti Emma?

— E la cârciumă.

— Unde e cârciuma?

— Puțin mai jos pe strada noastră.

— Ce face acolo?

— Probabil se îmbată cu Dan.

— Putem să mergem să-i vedem pe tanti Emma și Dan?

N-aș ști să spun de ce, dar mi se pare un plan acceptabil.

•

Când ne strecurăm pe ușa veche, îngustă și rablagită, constatăm că Old Ship e relativ aglomerat – aglomerat însemnând că la unele dintre mese stau niscaiva clienți: un cuplu în vârstă, care răsfoiește *Daily Mail,* și niște muncitori în veste reflectorizante, care e clar că au venit aici în pauză de pe șantierul de pe stradă. Îl văd pe Sid la masa lui obișnuită, cu tabla de șah în față și cu țapul de Guinness alături. Apoi îi zăresc într-un colț lângă fereastră pe Dan și Emma, cu halbe goale și pachete de chipsuri împrăștiate pe masă. Șed prăvăliți unul către celălalt. Îl iau pe Sam pe după umeri și mă întreb dacă a fost o idee deșteaptă să venim aici.

— Sam! strigă Emma.

Se căznește să se ridice în picioare și vine spre noi. Sam se lipește de mine, dar Emma se aruncă pe el, îl înhață pe după talie și-l sărută pe frunte, unde-i lasă o urmă vizibilă de ruj. Sam își îngroapă capul în pieptul meu, dar zâmbește. Acum s-a ridicat de la masă și Dan și se îndreaptă spre mine.

— Ceva de băut? întreabă.

— Două coca-cola, spun.

Când Dan se duce la bar, îl văd pe unul dintre muncitori, îndesat, dar simpatic, cum se deplasează cu pași apăsați înspre Sid, cu o halbă în mână.

— Hai să facem o partidă, zice și își trântește halba pe masă.

Dar Sid se ferește, ca de obicei, cu o tresărire, își înclină apoi capul și îl scutură încet. Muncitorul ridică din umeri, își ia halba și se uită la colegul lui, mormăie „dus cu pluta” și își duce degetul la tâmplă rotindu-l. Emma se întoarce cu Sam la masă și îl așază pe locul de lângă ea. Eu iau taburetul șubred de lemn, de vizavi, și mă așez cu prudență.

— Deci despre ce vorbeați voi doi? întreb.

— Ah, știi și tu, spune Emma și își rotește băutura în pahar în maniera degajată a cuiva care nu mai e treaz de multă vreme. Despre vremurile de demult…

— Aha, zic.

— Aha, aha, repetă Sam.

Când Dan vine cu băuturile, ne aduce și trei pungi cu chipsuri, pe care le deschide neîndemânatic și le risipește pe masă. Sam înhață imediat un pumn de chipsuri.

— Hei, spun eu. Le împărțim!

— E OK, zice Dan.

Încerc să port o conversație cu Emma despre planurile ei actuale de viață, dar e limpede că n-am să scot nimic inteligent de la ea, așa că îmi fixez în schimb privirea asupra televizorului jegos din colț, care afișează rezultatele meciurilor de fotbal. Și

asta mă face să mă gândesc la Matt și Clare și la cum or scoate-o la capăt unul cu altul. Cu o ureche aud cum încearcă Dan să înceapă o discuție cu Sam. Asta trebuie să fie de-a dreptul amuzant.

— Hei, Sam, cu ce te ocupi în momentul de față? Îți mai plac avioanele?

Sam dă stânjenit din cap, cu gura plină de chipsuri.

— Îți plac computerele?

Dă iarăși din cap.

— Crezi că vrei să te faci programator când ești mare?

— Pilot sau artitec (sic!), spune Sam. Tu ce job ai?

Ridic privirea, fascinat de faptul că Sam a pus cuiva o întrebare fără să fi fost îndemnat și, după toate aparențele, cu un real interes. E clar că n-am știut cum să-l abordez vreme de opt ani – se pare că ar fi fost mai bine să fiu tot timpul cherchelit.

— Creez lucruri pe computer. Creez website-uri și afișe și reviste. Uneori mă ocup și de muzică. Fac o grămadă de lucruri pe un ecran mare.

— De parcă ai construi, spune Sam. Dar cu forme plane.

— Da, spune Dan. Forme și culori. Important e să știi care forme se potrivesc cel mai bine și care culori se potrivesc cel mai bine.

— Dacă le combini greșit, te întristează când te uiți la ele, spune Sam.

Dan se apleacă spre el.

— Exact! spune. Designul înseamnă să-i trezești cuiva o reacție. Dacă folosești formele și culorile într-un anumit fel, poți să-i faci pe oameni să aibă anumite sentimente – aproape că nu contează care sunt cuvintele sau ce înfățișează fotografiile de pe pagină.

— Cuvintele nu sunt mai importante decât formele, cuvintele sunt și ele niște forme.

— Uneori mă uit pe fereastră la oraș și totul e… nu are un design așa cum trebuie. E așa o

dezordine.

— Oamenii sunt forme și culori. Ei nu știu asta, dar asta sunt.

— Exact! Că bine zici! Totul ține de design. Orice persoană – felul în care se îmbracă, felul în care merge – e un fel de layout.

— Unii oameni au un layout dezordonat!

Și cu asta izbucnesc amândoi în râs. Emma și cu mine ne holbăm întâi la ei, apoi unul la altul.

— Ce naiba a fost asta? spune Emma.

Dan ridică palma și Sam bate bucuros Cuba.

În spatele nostru, muncitorul care ar fi vrut să joace șah stă acum în fața tonomatului cu CD-uri și studiază selecția demodată de cântece. Bagă niște monezi înăuntru și alege două cântece. Când se întoarce la masa lui, Frank Sinatra începe să cânte „My Way”.

— Hei, nu l-am ales pe ăsta, îi spune el patronului.

— Da, amice, i-au căzut toate discurile, când l-am reparat acum vreo doi ani – acum e la nimereală. E ca și cum ai selecta modul aleatoriu.

Muncitorii schimbă priviri, zâmbind pe sub mustăți. Când se vor întoarce pe șantier, or să spună tuturor să stea departe de crâșmulița asta ciudată.

Când se aude primul vers al cântecului, Dan se hotărăște să cânte și el pe o voce ridicolă de bariton.

— *Regrets, I’ve had a few…*

Sam își acoperă urechile cu mâinile și Emma se grăbește să facă la fel – urmată de către însuși Dan, spre marele amuzament al lui Sam.

— Eu am trei regrete, bălmăjește Dan.

Emma înalță abia perceptibil privirea.

— Regret că de Crăciun, în 1996, am cerut un Nintendo 64 în loc de un PlayStation; regret că nu m-am dus la universitate – colegiul de arte era pentru fraieri – și mai regret că, atunci când am văzut într-un magazin de caritate un exemplar nou-

nouț al albumului *Drill* de la Radiohead, la 50 de pence, nu l-am cumpărat. Asta-i tot.

Ia halba de pe masă și ia o dușcă zdravănă.

— Alex? zice.

— Ce?

— Regrete?

N-am niciun chef să abordez subiectul ăsta acum, într-o după-amiază de sâmbătă, cu Sam de față și toți ceilalți chercheliți.

— Vai, Doamne, Dan, cât timp ai la dispoziție?

— Până când se-nchide, cred.

— Atunci n-avem timp. Emma?

Emma se leagănă în timp ce se gândește. Sam se ridică și pornește către aparatul de jocuri din preajma lui Sid. Eu mă concentrez asupra a ceea ce va spune Emma.

— Păi, toată drama cu *Lion King.*

Ridică din umeri.

— În săptămâna în care a murit George, mama îmi promisese că mă va duce la cinema să văd filmul. Toți prietenii mei îl văzuseră deja, toată lumea vorbea despre el. Voiam și eu. Dar nu ne-am mai dus. Eu n-am putut să renunț la idee, nu știu de ce. M-am supărat atât de rău pe mama. Regret că am fost nesuferită și răsfățată. *Încă* nu l-am văzut.

Se îndreaptă brusc de spate, de parcă tocmai și-ar fi dat seama că a spus prea multe, și râde jenată.

— Și… ăăă… spune cu un ton mai vioi. Of, chiar regret că n-am ajuns în America de Sud – Brazilia, Argentina, Peru. Așa voiam, dar nu a fost să fie. Ar trebui, ar trebui să merg.

Lovește cu palma în tăblia mesei și își scoate după aceea telefonul cu un gest teatral.

— Mă uit după bilete de avion, declară. Ce mama mă-sii.

— Pe bune? întreabă Dan cu jumătate de gură.

În privirea lui e ceva ce n-a mai existat acolo – groază. O groază reală, care pâlpâie o vreme, după care este abil înăbușită. Dan zâmbește și învârte

halba în mână, prefăcându-se că-i examinează conținutul. Mă uit la telefonul Emmei și văd un apel pierdut. Cunosc numărul. E al mamei. Nu mai apuc să-i atrag atenția asupra acestui lucru, că Emma a și deschis browser-ul și tastează în motorul de căutare „zboruri către Brazilia”.

În clipa aceea observ că în cealaltă parte a încăperii se întâmplă ceva, ceva greu de imaginat. Am nevoie ca altcineva să verifice și să-mi confirme că se întâmplă cu adevărat. Îl fixez cu privirea pe Dan, care își mută atenția de la Emma către mine, și fac un semn către colțul opus al pubului. Dan se răsucește încet și rămâne cu gura căscată.

Sam șade la masa lui Sid și joacă șah cu el.

Între ei e o tăcere absolută; Sid se uită în jos, la masă, Sam, către mica fereastră de lângă el. Își fac mutările rapid și tăcut, studiind pe rând tabla.

Nu suntem singurii care am remarcat acest lucru. Barmanul a încremenit cu o halbă și un șervet în mână și privește tâmp. Și acum, în sfârșit, observ ceva la Sid – când se gândește, își atinge urechea într-un mod constant, aproape ritmic. Păi, eu știu ce-i asta, știu care-i faza, mă mir că nu mi-am dat seama mai demult. E autist. Sigur că da. Atingerea aceasta – am citit undeva că persoanele cu autism se autostimulează lovindu-și brațele, repetând sunete sau atingându-și fața. Numai că eu am asociat întotdeauna autismul cu copiii. Ce prostie. Bietul Sid a fost probabil toată viața lui stigmatizat. Și când te gândești că Jody și cu mine eram foc și pară că inspectoratului școlar i-au trebuit doi ani să-l diagnosticheze pe Sam. Pe omul ăsta nu l-a diagnosticat nimeni niciodată.

— Ah, zice Dan în cele din urmă. Vrea să joace cu alții, dar nu vrea ca ei să vorbească.

— Îl înțeleg, spune Emma.

Partida nu durează decât vreo cinci minute. Sid e mult prea bun. În douăzeci de mutări i-a luat lui Sam turele, un cal și regina. Într-un final, Sam își

culcă regele, după care amândoi, tot tăcuți, așază piesele în poziția de start. Sam se ridică și vine la masa noastră, ia un pumn de chipsuri și se așază iarăși lângă noi. Dan și cu mine ne holbăm în continuare la el.

— Ce? zice nedeslușit, cu gura plină. Ce?

— OK, spun. Hai să mergem la Olivia.

În drum spre apartament, cu vântul împingându-ne ușor din spate pe trotuarul umed și alunecos, Sam e vioi și vorbăreț. Nu l-am mai văzut atât de însuflețit dinainte de apocalipsa din *Minecraft.*

— Tanti Emma vrea să plece iarăși cu avionul?

— Așa se pare.

— Pot să merg cu ea?

— Nu.

— De ce nu?

— Fiindcă n-o să se mai întoarcă.

— De ce pleacă?

— Fiindcă aici se simte frustrată, cred.

— Și tu te simți frustrat aici?

— Mda, uneori.

— Pleci și tu cu avionul?

— Nu.

— De ce?

— Fiindcă eu vă am pe voi, pe tine și pe mami, și mi-ar fi dor de voi.

Reflectează la acest lucru, când cotim pe strada lui Dan și vedem, la oarecare distanță de trotuar, clădirile de apartamente, bizar de artificiale, fiecare cu propria-i parcare îngrijită, dreptunghiulară. Îmi trece prin minte că dezvoltatorii au înlocuit pur și simplu o zonă industrială cu alta, doar că în aceste depozite se pun la păstrare oameni, nu bunuri. Brusc simt nevoia de a pleca de aici cât mai curând posibil.

— De ce s-a întors Emma? întreabă Sam.

Îmi trebuie câteva secunde să mă desprind de aceste gânduri și să-i pricep întrebarea.

— Cum adică?

— Dacă-i place să plece cu avionul și să fie în locuri noi, de ce s-a întors?

— Nu știu. M-am gândit că poate voia s-o vadă pe bunica, dar nu-i așa. Bănuiesc că s-a întors ca să afle ceva anume și acum, când a aflat răspunsul, poate să plece.

— Nu înțeleg ce înseamnă asta.

— Nici eu, Sam.

Ajungem la blocul lui Dan, coborâm în parcare și urcăm în vechea noastră rablă, o anomalie penibilă printre toate BMW-urile, Audi-urile și Mini Cooper-urile strălucitoare, cărora li se adaugă sclipitorul Porsche al lui Dan. Aceeași poveste când oprim în fața casei Oliviei, în spatele Range Roverului familiei, care se înalță copleșitor deasupra noastră când coborâm din mașină. Nu mă pot abține să observ că mașina lor nu are mucegai în jurul geamurilor.

Când Sam sună la sonerie, Olivia vine imediat să-l întâmpine, deschizându-i larg ușa.

— Sam, țipă. Haide sus!

Ei dispar în casă, pe când eu, habar neavând cum să mă port, urc șovăitor treptele până la ușa masivă de lemn și îmi vâr capul înăuntru.

— Bună, spune Prudence din vestibul, cu același aer autoritar ca întotdeauna, purtând un sacou verde-închis de tweed și un pulover pe gât. Poftiți înăuntru!

Intru în vestibul fără niciun chef, trec pe lângă o scară interioară lată și o comodă de stejar care, la noi acasă, ar fi îngropată sub chei, scrisori nedeschise și căni murdare, dar aici e impecabil de curată, cu două vaze, probabil foarte scumpe, așezate pe ea. Parchetul e de stejar lăcuit. Pereții sunt zugrăviți într-o nuanță oliv.

— Doriți să beți un ceai? întreabă Prudence.

Evident că nu. Doresc să dispar de aici cât mai repede cu putință, fără să fi stricat ceva, fără să fi vărsat ceva sau, și mai rău, fără să fi fost nevoit să fac conversație cu soțul ei, un compozitor de

muzică clasică, absolvent de Cambridge, care, potrivit lui Jody, seamănă cu Doc Brown din *Back to the Future,* doar că pare și mai excentric. De sus aud niște tropăieli, apoi zgomotul unor copii care sar pe un pat.

— Nu, mulțumesc, zic. Cred că ar fi mai bine să plec, dacă nu vă supărați?

— Nu, sigur că nu, spune ea oarecum ușurată. Îmi cer scuze, e cam dezordine la noi – am avut niște muncitori în casă, ne extindem bucătăria în spate. S-a făcut o mizerie!

Privesc în jur, apoi din vestibul în bucătărie. Nu văd nici urmă de muncitori sau de mizerie.

În aceeași clipă îl aud pe Sam zbierând:

— NU, NU VREAU!

Apoi urmează un țipăt ascuțit, pătrunzător. Mă uit la Prudence și ea se uită la mine, cu fața schimonosită de îngrijorare. Mă întorc, cu intenția de a urca, dar ea trece pe lângă mine și suie scările în fugă. În capul scărilor stă Harry, fratele Oliviei.

— Sam a lovit-o pe Olivia cu un controler! țipă.

Dintr-o cameră se ivește cu o mutră spăsită Olivia, care-și ține o mână la cap. Când o ia de acolo, se vede o dâră de sânge pe părul blond, pieptănat cu grijă.

— Nu-i nimic, mami, spune încet.

— Olivia! țipă Prudence.

— Sam! zbier eu.

Sam e într-o cameră – în camera Oliviei, după păpușile aruncate pe jos și afișul cu One Direction de pe un perete. La capătul unui pat mare, de fier forjat, e un televizor cu ecran plat, pe care se vede *Minecraft.*

Sam e pe pat, strâns ghem, cu capul ascuns protector sub brațe.

— Sam, ce naiba ai făcut?

— Voia să joc cu ea *Minecraft,* dar eu nu voiam, nu voiam! Pentru că EL mi-a stricat castelul! Și acum nu mai e al meu.

Nici nu-l ascult. Îl trag de pe pat, el încearcă să se agațe de așternut, dar eu i-l smulg din mână.

— Hai, cere-ți scuze.

Îl târăsc afară din cameră și o văd pe Olivia cu mama ei în baie. Prudence îi ține un prosop ud la cap și o mângâie pe păr.

— Îmi pare rău, spun. E OK?

— Are o tăietură urâtă, răspunde Prudence cu un ton acuzator, aproape infantil.

— Cere-ți scuze, îl îndemn pe Sam.

Dar el e pleoștit și abătut și a început să plângă încet.

— OK, cred c-ar fi mai bine să-l duc acasă, spun.

— Nu, zice Olivia. A fost un accident. N-a vrut să mă lovească. Nu, mami.

Dar Prudence ridică privirea, cu o furie protectoare abia reținută.

— Cred că ar fi mai bine, spune printre dinți.

— Haide, zic.

Și o parte din mine știe că și eu ar trebui să fiu protector. A aruncat controlerul dintr-un sentiment de frustrare, mă gândesc, nu cred că a intenționat să o lovească. Dar sunt stresat, enervat și stânjenit – și în mine clocotește adrenalina. Bine-cunoscutul vârtej emoțional, care îmi întunecă mintea. Același scenariu dintotdeauna.

Și așa se face că-l apuc de braț și cobor scările, trăgându-l practic după mine. Ieșim pe ușa casei, în stradă.

— NUMAI TÂMPENII FACI! FUTU-I! zbier într-un mod oribil, dezlănțuit.

Frigul mă lovește, dar abia dacă-l simt – merg direct spre mașină. Deschid cu o smucitură portiera din stânga și îl împing pe Sam înăuntru, apoi o trântesc și mă năpustesc în partea cealaltă a mașinii. Când urc, încă furios, încă plin de răutate, mă uit la el, pregătit să mai vărs niște venin. Dar în schimb totul încetează. Îl văd cum se chinuie să-și prindă centura, cum trage cu mâinile tremurânde

de banda care s-a blocat. Și mi se frânge inima. Sunt zdrobit de vinovăție. Îmi inundă simțurile ca un puhoi de apă.

— Îmi doresc și eu o vizită care să nu se termine așa, spun cu glas scăzut, aproape pentru mine. O singură vizită. Înțelegi, Sam?

— Mi-e foame, zice.

— Știu, dar înțelegi de ce se enervează tati așa?

— Unde-i mami?

— Nu știu, Sam. Nu știu.

Când ajungem la Dan parchez și, de îndată ce s-a stins motorul, mă răsucesc și îl ating pe Sam pe umăr. Uneori se ferește când fac asta, dar de data aceasta ridică brațul și își așază mâna peste mâna mea.

— Îmi pare rău, spun. Îmi pare rău că am țipat și am înjurat.

— Ai spus cuvântul cu f. Cred că e cel mai urât. E mai urât decât caca și pipi.

— Știu, știu. Îmi pare rău. Te iubesc, Sam.

Mai rămânem câteva clipe în mașină.

— Mi-e foame, spune Sam.

Capitolul 28

Astăzi Sam doarme cu mine la Dan. Îi pregătesc un culcuș pe jos, lângă mine, folosind perne și saci de dormit și plăpumi. Stau o vreme întins lângă el și ne uităm la aplicația pentru zboruri, urmărind traseele în jurul globului ale unor avioane alese la întâmplare.

— Hei, ai primit biletul de intrare pentru competiția *Minecraft,* îi spun. Vrei să-l vezi?

E o tentativă de toată jena, mânată de speranță – o ultimă încercare disperată de a-i trezi în oarecare măsură interesul. Scutură din cap și se întoarce la aplicație.

— Capacitatea maximă de pasageri a unui Boeing 747 este de șase sute șaizeci de persoane, spune.

Poate nu e momentul potrivit. Poate că s-a terminat totul.

•

A doua zi dimineață îl conduc acasă, unde mă trezesc implicat într-un nou schimb mut, zdrobitor de penibil, cu Jody. Până la urmă, mă gândesc, schimburile acestea vor ajunge să semene cu cele văzute în filmele cu spioni făcute la Hollywood –

ne vom întâlni în parcări subterane sau pe vreun domeniu rural îndepărtat.

— Ai adus copilul?

— Da, ai venit singură?

— Da.

— Ai adus banii în bancnote nemarcate, cu serii diferite?

În loc să mă întorc direct acasă la Dan, mă hotărăsc să dau o raită cu mașina pe străzile atât de liniștite acum, dimineața. Trec de imensul sens giratoriu de la Bedminster Bridge, cu aglomerarea sa derutantă de benzi și ieșiri, și urmez cursul râului, pe lângă gara Temple Meads până la Totterdown. Exista aici un pub unde mergeam cu Dan, cu neoane și linoleum pe jos, dar și cu un tonomat genial, plin cu muzică veche punk și reggae. Acum sunt numai apartamente. Ceea ce mă face să mă gândesc la cafenea – la cafeneaua noastră – care va avea probabil curând un destin similar și va fi înghițită de boomul de nestăvilit de pe piața imobiliară.

Dacă stai să te gândești, e uimitor cât de puțin control avem asupra propriilor vieți. Teoretic, aș putea să conduc acum mai departe, să mă întorc în centru, să o iau apoi pe M32, M5, M6. Pe seară aș putea fi în Scoția. Dar, bineînțeles, n-am să fac asta. Familia, responsabilitățile, frica, îngrozitoarea realitate a mâncării din benzinării. Cel mai ușor e să-ți accepți rolul de pasager, holbându-te pe geam la peisajul care trece pe lângă tine. Anii se scurg ca mașinile din trafic.

Mă hotărăsc să o iau înapoi spre Bedminster, pe șerpuitoarele străzi victoriene, cu mașinile parcate una lângă alta pe ambele laturi ale străzii, astfel încât trebuie să te strecori printre ele, rugându-te să nu dai nas în nas cu vreo mașină venind din direcția opusă. Am sentimentul că trebuie să întreprind ceva. Orice. Arunc o privire pe telefonul pus pe scaunul de alături și văd un nou apel pierdut, de la mama. Îmi dau seama că asta e.

Trebuie să le aduc față-n față, pe ea și pe Emma. Trebuie să o invit pe mama aici, la Bristol, să le fac să stea împreună în aceeași încăpere, să le fac să stea de vorbă – să-și rezolve problemele, oricare ar fi acestea. Odată pentru totdeauna. Poate asta, dacă nu altceva, e ceva ce aș putea repara.

Ajuns în apartament, o găsesc pe Emma tolănită pe canapea, cu un iPad în poală și cu muzica urlând din boxele bluetooth ale lui Dan. De îndată ce mă zărește, se repede la telecomandă și dă muzica întâi mai încet, după care o închide de tot. Pe podea zac în grămezi hainele ei, după toate aparențele aranjate pe categorii: fuste, jeanși, tricouri, rochii. Are o mutră de parcă aș fi prins-o făcând un lucru interzis.

— Salut, Alex, spune. Ce mai faci? Cu ce-ți mai ocupi timpul?

— L-am dus pe Sam acasă și dup-aia m-am plimbat puțin cu mașina, spun și încerc să-mi dau seama în ce ape se scaldă.

— A, frumos, spune.

E o atmosferă foarte ciudată. Aud bâzâitul frigiderului, sunetul îndepărtat al unui televizor dintr-un apartament de deasupra noastră.

— M-am gândit la o chestie, zic. Poate o conving pe mama să vină la Bristol, poate după Anul Nou – o cazez într-un hotel drăguț, o mai plimb puțin prin oraș. Așa ați avea și voi puțin timp să stați de vorbă, nu?

— O, spune.

— Ce?

— Alex…

Auzim cum se deschide și închide ușa apartamentului. A sosit Dan, îmbrăcat într-un hanorac imens și jeanși *skinny,* cu o pungă plină cu provizii pentru micul dejun.

— Ai ajuns la timp, amice, spune. Sandvișuri cu bacon și ceai.

Dar nu-i acord atenție.

— Ce-i, Emma? spun. Ce este?

Dan stă stingher în pragul livingului, a priceput imediat că a nimerit într-o situație tensionată.

— Mi-am luat un bilet de avion pentru Rio, spune Emma. Plec peste trei săptămâni. De acolo mă duc în Peru și după aceea în Mexic. Mai departe nu știu.

— Pleci? întreabă Dan cu o voce atât de nedumerită și șocată, încât pare aproape copilărească.

— Da, zice Emma. Ar fi trebuit să-ți spun. Am sentimentul că locul meu nu e aici.

— Fiindcă n-ai stat decât trei luni, zic.

— Alex…

— Ce dracu', Emma? spun.

Dan pune punga pe masa din chicinetă și își scoate hanoracul cu mișcări lente. Își plimbă privirea prin încăpere, de parcă ar fi pierdut ceva, după care iese.

— Dar mama? spun. Nu crezi c-ar trebui măcar s-o vezi?

— De ce, Alex?

— De ce? Pentru că abia dac-ai schimbat un cuvânt cu ea în ultimii opt ani! Să dai like pozelor ei de pe Facebook nu se pune, la dracu'!

— Știu! Știu asta! Dar nu pot să dau ochii cu ea.

Se răsucește pe canapea și acum nu se mai uită la mine, ci afară pe fereastră. Iar se eschivează. Fac câțiva pași și mă postez chiar în dreptul ei.

— Emma, ce naiba se-ntâmplă? De ce nu vrei să vorbești cu ea? De ce nu vrei s-o vezi?

Brusc se întoarce iarăși spre mine, cu fața roșie, cu o scăpărare de mânie sau durere în privire.

— Fiindcă mi s-a întâmplat ceva, Alex!

Se întrerupe un moment, pentru a se liniști, pentru a-și recâștiga stăpânirea de sine, înainte de a continua.

— Am cunoscut un tip anul trecut. A fost o chestie trecătoare, nimic serios. Dar am fost atât de proști să riscăm și, bineînțeles, mi-a întârziat ciclul – și la un moment dat a fost *chiar* prea târziu. Am

făcut un test de sarcină și am rămas paf, adică, ce fac acum? Două săptămâni am fost năucă, nu știam ce să cred sau ce să fac… Dar totul s-a decis de la sine. Am pierdut sarcina. Ar fi trebuit să mă simt imens de ușurată. Pentru că, la naiba, locuiam într-o căsuță pe plajă. M-am dus la spital și m-au consultat și le-am spus că e cel mai bine așa și că sunt OK. Dar dup-aia m-am întors acasă și am plâns două zile. Nu-mi doream decât s-o am pe mama lângă mine. Să aibă mama grijă de mine. Și asta m-a făcut să mă gândesc la toate prin câte a trecut ea și m-am simțit atât de oribil că am părăsit-o, am fost atât de egoistă. Habar n-am avut.

Habar n-am avut de nimic. Am simțit nevoia să vin acasă să o văd, să-i cer iertare că am dispărut și i-am îngreunat situația. Dar acum, când sunt aici, nu pot să dau ochii cu ea.

— De ce nu? Te va înțelege. Nu va fi supărată pe tine că n-ai venit mai des acasă.

— Of, Alex, nu e numai asta.

— Atunci ce e? De ce ți-e atât de greu?

— Pentru că știu ce se va întâmpla. O să facem conversație într-un mod penibil și o să ne învârtim în jurul cozii, așa cum am făcut în ultimii douăzeci de ani, la dracu'! Vreau să-mi vorbească! Dar nimeni nu vorbește despre nimic în familia asta, sau în ce mama dracului a mai rămas din ea.

Și cu asta se ridică și pornește cu pași apăsați către ușa apartamentului, exact în clipa când se ivește Dan în hol. E limpede că a auzit tot. Îi stă Emmei în cale, cu o expresie de groază și surpriză, de parcă tocmai ar fi fost identificat în mod eronat la poliție, dintr-un șir de suspecți. Nu știe dacă să se ferească sau să o oprească în loc; gura lui se mișcă de parcă ar vrea să vorbească, dar nu spune nimic. Se dă mut la o parte și o lasă să treacă – și în momentul următor ea se răsucește.

— Nimeni nu spune nimic! țipă.

Clatină din cap, deschide ușa cu o smucitură și o trântește apoi în urma ei cu atâta forță, de se

cutremură parcă toată clădirea.

Dan și cu mine rămânem încremeniți, holbându-ne unul la celălalt cu ochii cât cepele.

— A pierdut o sarcină, spun clătinând din cap. A trăit toate aceste lucruri despre care noi nu știm nimic.

Mă prăbușesc pe canapea. Dan vine și se lasă să cadă lângă mine. Stăm așa un timp îndelungat.

— Ar fi trebuit să-i spun ce simțeam… ce simt, zice. Sunt așa un bou. I-am scris o scrisoare înainte să plece prima dată. Am stat toată noaptea și i-am scris o scrisoare pe computer, în care o rugam să nu plece. Tot ce nu i-am putut spune în față. N-am vrut să râdă de mine. Așa că i-am spus în scrisoarea aia tot ce aveam pe suflet – am verificat până și ortografia. Dup-aia am printat-o, am pus-o într-un plic, i-am lipit un timbru. Dar n-am trimis-o. M-am gândit că, pe lângă toate câte se întâmplau în viața ei, asta nu era important. Ce drept aveam eu să-i spun ce simțeam? Ce importanță avea? Acum e la fel.

Mă întorc încet spre el.

— Avea o importanță, tâmpitule, îi spun. Încă mai are. Dacă poate careva să răzbată până la ea, atunci tu ești ăla. Doamne Sfinte, trebuie să încetăm să fim doar pasageri în viața asta. Trebuie să – știu și eu – trebuie să-l tragem pe șofer afară din mașină, să-i ardem una în mutră și să furăm mașina.

Dan se gândește un moment la spusele mele, după care mă cuprinde cu brațul pe după umeri.

— N-ar fi trebuit să te las să joci *Grand Theft Auto,* spune.

Capitolul 29

E deja întuneric când îl iau pe Sam de la școală. Nu ne spunem multe în drum spre casă – nemaiavând *Minecraft,* am revenit la vechile formule conversaționale: „Cum a fost azi la școală?”, „S-a întâmplat ceva?”, „S-au purtat toți frumos cu tine?” – pe care el le ignoră sau mi le întoarce. Știu că Sam reacționează la starea noastră de spirit, devine neliniștit și mai inaccesibil, chiar și atunci când nu înțelege despre ce e vorba – îndeosebi atunci când nu înțelege despre ce e vorba. Uneori, de când cu diagnosticul lui Sam, mă întreb dacă nu cumva sunt *și eu* autist – poate de aceea n-am putut să accept ce i s-a întâmplat lui George, sau alte lucruri, dacă stau să mă gândesc. Când ajungem acasă, urcăm cu pași greoi în camera lui Sam și ne așezăm pe pat, posomorâți și îndepărtați.

Dar eu îmi dau brusc seama că nu sunt dispus să dau înapoi. N-o să mă resemnez. Toate orele petrecute împreună cu jocul ăsta, împărtășind aceeași aventură, au însemnat ceva. Ne-au schimbat. Am aflat ceva despre el, lucruri adevărate și importante. E inteligent, creativ și

inventiv. Noi doi am ajuns prea departe, ca acum să revenim la vechea rutină.

Așa că ridic de pe podea controlerul de la Xbox și pornesc consola. Poate nu-i voi trezi lui Sam interesul pentru un nou proiect de construit, dar mă gândesc că, dacă joc de față cu el, va fi suficient de posesiv cu lucrurile lui, pentru a se arăta cât de cât interesat.

Jocul se încarcă. Găsesc în meniu Lumea lui Sam și Tati și o selectez. În timp ce aparatul bâzâie, îmi amintesc ziua când am creat acest fișier, acest întreg univers – cât de bucuroși și uniți eram. Ridic privirea, dar capul lui e ascuns după o carte mare, cartonată, așa că mă întorc spre ecran și mă simt tot mai hotărât.

E un calm înșelător. Muzica de pian, lină și reținută, creează o atmosferă pașnică. Soarele e pe cer, iar pe coama dealurilor văd cum se adună turme de oi. În fața mea e ruina castelului, mai dezolantă decât oricând, cu fundațiile năpădite de iarbă, ca o veche mănăstire dărăpănată. Aș putea încerca să o reconstruiesc, dar ar dura multe ore, și nu construcția în sine e ceea ce contează. Ce altceva? Ce altceva pot încerca?

Și în clipa următoare, tocmai când cobor către baza zidului din față, să verific cufărul nostru cu comoara, apare un mesaj pe ecran. Olivia a intrat în joc. La început nu o văd, dar după aceea se ivește dintr-un pâlc de copaci deteriorați. Nu mi-am pus căștile pe urechi, așa că vocea ei se aude limpede și sonor din difuzoarele televizorului.

— Sam?

Mă uit iarăși la el și mi se aprinde o scânteie de speranță, dar nimic, nicio reacție nici de data aceasta. Ridic din umeri și mă răsucesc.

— Nu, spun. E tatăl lui Sam. Bună, Olivia.

— A, bună.

Trece pe lângă mine și se îndreaptă spre ruină, se uită în sus și în dreapta și în stânga, de parcă s-ar afla într-o misiune secretă de recunoaștere.

— Sam e cu dumneavoastră? întreabă.

— Da, dar citește o carte.

— Îl așteptăm de o veșnicie.

— O, ce păcat. Mi-e teamă că nu mai vrea să joace.

— Vrem să ne cerem scuze.

— Știu, e foarte drăguț din partea ta, Olivia. Sam știe că nu e vina ta. Am să-i spun.

— Ba nu, zice ea. Nu vrem să-i spunem, vrem să-i demonstrăm.

Și atunci văd un alt nume apărând pe ecran, numele unui băiat. Nu încape nicio îndoială, îl văd ivindu-se din același loc de unde a venit și Olivia. Poartă un costum ciudat, ca de supererou. Se uită la mine, dă din cap și se îndreaptă apoi hotărât spre Olivia. Îi aud vorbind, dar cumva de la distanță, de parcă ar fi o conversație secretă, care nu are voie să ajungă la urechile mele.

— El e fratele meu, Harry, spune Olivia în cele din urmă.

Harry pleacă, trece pe lângă mine, către munți, cu un târnăcop în mână. Între timp, Olivia s-a apucat să strângă rămășițele gardurilor care ne împrejmuiau odinioară ferma.

— Ce faci? întreb.

— Ordine, răspunde. Așteptați puțin.

Alte voci, foarte slabe, îndepărtate. Cuvintele sună straniu, parcă vin de pe altă lume. Mă întreb dacă stă de vorbă cu mama sau cu tatăl ei, sau poate s-a plictisit și se pregătește să plece. Nici urmă de Harry. Plictisit și frustrat dau să închid jocul, când se ivesc pe ecran două mesaje: BatBOY03 a intrat în joc. PoTTer45 a intrat în joc. Și după aceea alte două nume, sau poate chiar trei, apar pe ecran și dispar foarte rapid. Merg înapoi, mă îndepărtez de clădire, neștiind ce să fac sau ce se întâmplă. Doar n-au venit să mai facă și alte stricăciuni, nu? Ce sens ar avea? Și atunci îi văd ieșind din pâlcul de copaci, o ceată de personaje costumate în culori vii, ca din niște desene animate

Disney, toate cu topoare. Unii se îndreaptă spre munți, majoritatea însă spre plaja de pe cealaltă latură a castelului.

— Ce se-ntâmplă? întreb.

Niciun răspuns. Sam e încă îngropat în cartea lui, dar observ că nu mai întoarce paginile. A auzit notificările; știe că acum sunt mai mulți copii pe aici. Simt cum mă apucă furia. Cum de-și permit? Mă întind după telefon, cu intenția de a-i suna pe părinții Oliviei și a-i întreba de ce dracu' nu-și supraveghează copiii.

Dar iată-i, se întorc, vin dinspre pereții stâncoși și dinspre marginea apei. Așteaptă puțin, până se adună toți. Muzica se însuflețește puțin, după care se transformă într-o frumoasă armonie de corzi.

— Bun, zice fratele Oliviei. Să ne apucăm de treabă.

Forfotesc agitați. Se risipesc în toate direcțiile pe întreg teritoriul clădirii ruinate, un grup perfect sincronizat.

O echipă de constructori.

Încep să apară blocuri în șiruri ordonate, reconstituind contururile originale ale vechii clădiri. Aceeași combinație de pietriș și gresie, strat după strat, repede, dar cu îndemânare și acuratețe. Personajele sar pe ziduri și adaugă bloc după bloc, un roi ciudat de insecte constructoare, aproape tăcute, dar în simbioză, în armonie deplină.

— Sam, spun eu încetișor.

Și dedesubtul lor, afară, în fața clădirii, Olivia reclădește ferma, așază garduri și adaugă porți, îngrăditurile având toate exact aceeași mărime, dimensiunile corecte, dimensiunile pe care Sam le-a stabilit și respectat la sânge.

— Sam.

Între ziduri încep să se ivească podelele din lemn de stejar, extinzându-se din diverse puncte, răsfirându-se în lungul și în latul scheletului tot mai stabil al clădirii, încă nu există ferestre, însă

constructorii ghicesc unde ar trebui ele montate și lasă locuri libere.

— Nu sunt sigur ce formă au ferestrele, spune o voce.

— Lasă-le deocamdată, spune o altă voce. O să-și dea seama Sam.

Faptul că unul dintre băieți i-a rostit numele îi atrage, în sfârșit, atenția lui Sam. Lasă cartea pe pat și mijește ochii la ecran, inițial fără să înțeleagă ce se întâmplă. Se trage mai aproape de televizor și se freacă la ochi.

Acum se disting și turnurile. Fiecare dintre ele, în fiecare colț. Sunt puțin mai înalte decât acoperișul principal. Încă nu sunt perfecte, cu un bloc prea înguste, dar suficient de bune pentru a le înțelege intenția.

— Îl refac, spun. Repară totul.

— Sam? îl strigă Harry. Sam, ești acolo?

Îi întind căștile. Sam ridică o mână și le ia sfios, își fixează microfonul la gură.

— Nu e… nu e chiar bine, spune. Turnul are o lățime de opt. Sunt opt.

— Scuze. Jay, nătărăule, turnurile au o lățime de opt.

Imediat, unul dintre personaje se întoarce la turnuri și adaugă blocuri, remodelează. Afară, Olivia lucrează deja la grajd, îi ridică zidurile aspre de piatră. Fără un cuvânt, Sam ia controlerul din mâna mea și se apropie de monitor. Se îndreaptă spre Olivia.

— Nu-mi mai aduc aminte… spune ea.

— Zece pe lățime, opt pe înălțime, spune Sam. Stai că te ajut eu.

Și eu, fir-ar să fie, zâmbesc larg, zâmbesc ca un copil, când îl văd cum se duce la zid și o ajută pe Olivia să-l construiască. Muzica se însuflețește iarăși, creste în intensitate, devine răsunătoare și răscolitoare – iar eu îmi mușc buza. Îmi pun o mână pe umărul lui Sam și îl privesc cum construiește, deja total absorbit. Și ceilalți copii

construiesc în jurul lui, iar castelul se înalță către cerul senin și albastru.

— Avem nevoie de ajutorul tău, îi spune cineva lui Sam.

— Știu unde erau ferestrele, spune el. Pot să vă arăt.

— Da, te rugăm. Da, te rugăm, Sam.

Și, în clipa următoare, Sam e sus pe creneluri și îi îndrumă pe constructori. Ferestrele trebuie să fie în cruce, trei pentru fiecare nivel. Într-un ceas – poate mai mult, nu știu exact – e aproape terminat: castelul pe care l-am construit și reconstruit împreună. Unul dintre băieți a început să planteze grâu. Curând îl vor putea folosi pentru a aduna turme de vite și oi. Ferma se va trezi iar la viață.

La viață.

Sam râde și sporovăiește. Cuvintele lui sunt uneori stâlcite, uneori pe jumătate înghițite, pe jumătate repetate. Dar nimeni nu-l corectează. Îl înțeleg. Au venit aici să îndrepte un rău făcut, dar acum, asta-i limpede, învață și ei de la el. Sam construiește un furnal și începe să topească sticlă; le arată cufărul ascuns; le spune că putem atârna tablouri și putem construi o bibliotecă, în mijloc cu o masă de farmece, care va da puteri magice armelor și armurilor lor. Pe urmă pot folosi piatră roșie pentru a face uși glisante și camere secrete. A citit despre toate acestea în cărțile și revistele împrăștiate pe podeaua din camera lui, precum și în ghidul *Minecraft* pe care l-am cumpărat cu ceva vreme în urmă.

Când sunt gata, copiii se dau înapoi și admiră construcția. E mai reușită acum, cu ziduri de piatră dedesubtul gardurilor de lemn, pentru a le face mai înalte, și cu o nouă ușă de intrare arcuită, impunătoare. În interior au făcut paturi cu baldachin, candelabre și șeminee mari. O vreme stau de vorbă despre proiecte viitoare, de parcă ar fi o gașcă de arhitecți bătrâni și plicticoși.

— Avem un plan, spune unul dintre ei. Ai auzit de Dragonul Sfârșitului?

— Da! exclamă Sam emoționat și încântat. Trăiește la sfârșitul jocului. E foarte greu să ajungi la el. Trăiește într-o peșteră mare.

— Vrem să-l învingem. Vrei să vii cu noi? întreabă Olivia. Trebuie să vii, ești cel mai bun jucător.

— Da, te rugăm, Sam.

— O să avem nevoie de arcuri și săgeți, spune Sam rar. O să avem nevoie de diamante și de o grămadă de fier pentru a face armuri.

— Da, spune un cor de voci. Da.

Cuprins și eu de verva generală, de fiorul copilăresc al aventurii, îl înghiontesc ușor pe Sam.

— Haide, Sam, putem face asta. Eu am citit despre Nether, despre cum poți să-ți procuri ingredientele necesare, despre cum să urmărești până la capăt Perla Sfârșitului. Eu pot să minez obsidianul de care avem nevoie și tu…

Îmi așază cu blândețe o mână pe genunchi. Inițial mă gândesc că vrea să-și exprime acordul, să mă lase să particip, dar cuprins de uluire, aproape șocat, îmi dau apoi seama că e un gest împăciuitor.

— E OK, tati. E OK, îți mulțumesc.

— Haideți să ne întâlnim în sala cea mare, spune Olivia.

— Da, haideți! zice o altă voce.

Și cu asta copiii își încheie de-a valma pauza, străbat în fugă clădirea, urcă noile scări netede de piatră și intră într-o încăpere luminată de șiruri de torțe arzând. Dar eu mă simt de parcă aș fi undeva departe, de parcă mi s-ar fi închis ușa în nas. Sam îndrugă ceva în microfon, singur cu gașca lui de ajutoare, cu noua lui armată. Mă ridic încet de pe pat și stau pe loc așteptând, așteptând ca el să spună: „Nu pleca, am nevoie de tine”. Fiindcă îmi amintesc, cum să nu-mi amintesc, că am stat cu el nopți la rând și am construit castelul ăsta împreună

și uneori am stat amândoi întinși în patul lui, am citit împreună în cartea despre *Minecraft* și ne-am plănuit expedițiile.

Când vorbeam cu Matt despre ce înseamnă să fii părinte, el obișnuia să spună că, pe măsură ce copiii tăi cresc, se îndepărtează de tine pe nesimțite, atât de lin, atât de treptat, că abia sesizezi ce se întâmplă, iar în clipa următoare sunt ei înșiși și nu mai depind de tine. Jody și cu mine n-am știut niciodată în ce măsură acest lucru se va întâmpla și cu Sam.

Dar în lumea aceasta pe care am creat-o noi doi, când în sfârșit se lasă noaptea, ajung să văd că se întâmplă. E atât de ciudat și brusc, exact ca degetele unui copil care-ți scapă din strânsoare și după aceea e liber, iar între tine și el e numai aer. Și acesta e mersul lucrurilor; e ceea ce speri să se întâmple și ceea ce speri să poți suporta. Trebuie să-i dai drumul.

•

Îmi amintesc că mama ne-a dus odată, pe George și pe mine, pe un teren mare de joacă, nu mai știu exact unde – parcă eram în vizită la niște rude. Mama stătea pe o bancă și citea o revistă, iar George a fugit spre structura de cățărat, cu mine după el, ca de obicei. Ne legănam înainte și înapoi, atârnați de bare. Unul dintre noi încerca să rămână agățat cât de mult timp posibil, în vreme ce celălalt îl trăgea de picioare. Cădeam întruna, zăceam pe jos prăvăliți unul peste celălalt, râzând în hohote. Pe urmă ne-am hotărât să ne jucăm de-a v-ați ascunselea, așa că eu am rămas atârnat de bară, cu ochii închiși, numărând, iar George a luat-o la fugă.

Când i-am redeschis, am constatat speriat că eram încercuit de trei băieți mai mari. Aveau părul foarte scurt, ca niște *skinheads,* m-am gândit eu, iar fețe lor puhave se apropiau de mine cu intenții rele. Aproape imediat, unul dintre ei mi-a tras un pumn în stomac și eu am căzut la pământ, ceea ce

i-a făcut să pufnească în râs. Atunci un altul s-a pregătit să mă lovească din nou, iar eu mi-am acoperit capul cu mâinile și m-am făcut ghem. Dar n-a mai venit nicio lovitură. Am auzit în schimb un zgomot, un soi de plesnitură, și, când am ridicat privirea, George îl lovea pe băiatul care-mi trăsese pumnul. Fratele meu arăta înfricoșător – fața lui era schimonosită de furie. Lovea fără oprire, saliva îi spumega printre dinții încleștați. Ceilalți băieți au luat-o la fugă, lăsându-și amicul pradă bătăii, dar mama a înălțat privirea de pe banca pe care ședea și l-a văzut pe George lovindu-și fără încetare victima ghemuită la pământ.

— Încetează! a strigat. Încetează imediat!

Și când George a ridicat privirea la ea, celălalt băiat a profitat de ocazie și a șters-o, șchiopătând și smiorcăindu-se.

Vreo zece minute a zbierat mama la George. Urla și-i spunea că un copil nu are voie să încerce să rezolve o asemenea situație fără un adult de față. Dar în timp ce mama se răstea la el și îl certa, eu m-am tras lângă fratele meu, cât de aproape am putut, și l-am luat de mână pe la spate. Ne-am privit și brusc am știut – ne-am dat seama de ceva foarte important. Ea era mama noastră și o iubeam și era clar că o vom asculta întotdeauna. Dar uneori vor exista momente, momente ca acesta, când va trebui să ne rezolvăm problemele singuri.

Și acum îmi dau seama de un alt lucru – un lucru atât de evident, încât mai că mă pufnește râsul. Motivul pentru care mama a fost atât de furioasă era că pricepuse și ea lucrul acesta.

Capitolul 30

După câteva zile, având încă sentimentul că nou descoperita independență a lui Sam m-a cam exclus din viața lui („Deci ești trist pentru că Sam joacă un joc video cu alți copii?” întreabă Dan neîncrezător, „Care-i *problema* ta?”), mă duc cu el la cafenea, după școală. Cerul e o masă rece, albă, cu câțiva fulgi de zăpadă rotindu-se în aer. Mergem ținându-ne de mână, strecurându-ne printre părinții și copiii care sporovăiesc despre cum a fost la scoală. Mă hotărăsc să-l întreb și eu același lucru, așteptând același răspuns scurt.

— Cum a fost la școală, Sam?

— OK. Ben m-a lovit peste picior cu o riglă. Dar i-am spus învățătorului. L-am pârât și învățătorul l-a mutat. Acum stă Grade lângă mine.

— Asta-i bine. Ai procedat bine. Bravo.

— Acum am prieteni. De exemplu Olivia. Știu ce fac prietenii. Sunt de treabă.

— Așa este. Prietenii sunt de treabă.

— Când ajungem la cafenea, pot să primesc lapte cu spumă?

— Da, sigur că da, dar ce s-a mai întâmplat la școală? Orele au fost interesante?

— Știu să fac o clanță care funcționează.

— Asta-i la școală sau la *Minecraft*?

— *Minecraft.*

— OK, asta nu se pune. Dar oricum, bravo.

Pași mărunți, îmi spun. Pași mărunți.

Când ajungem în fața clădirii pe care o cunoaștem atât de bine constatăm că pe zid, deasupra ușii masive de sticlă, a fost deja atârnată o tăbliță pe care scrie *De închiriat.* La mese stau câțiva părinți cu copiii lor în uniforme de școală; mai e și tipul cu eșarfă și sacou de catifea reiată, care nu lipsește niciodată; un cuplu tânăr stă tăcut, fiecare absorbit de ecranul smartphone-ului său. Barmanul preferat al lui Sam e în spatele tejghelei și cară pumni aparatului de cafea, de parc-ar fi un televizor rablagit. Când ne vede, zâmbește și îi face lui Sam cu mâna.

— Ca de obicei? întreabă.

Sam dă vesel din cap.

— Știu să construiesc o clanță, spune.

Când mergem în spate, văd brusc un chip cunoscut și ezit, preț de o secundă. E Isobel, așezată într-unul din fotoliile uzate, cu Jamie, care s-a întins pe burtă pe măsuța de cafea din fața ei și împinge pe podea o mașinuță de jucărie. Vai, Doamne, îmi trece prin minte, ce situație penibilă. Mă străfulgera amintirea serii din club: emoția, sărutul, eu tulind-o pe ușă afară, ca un tâmpit. Simt cum roșesc de stânjeneală, dar tocmai când mă întreb dacă n-ar fi mai bine să o ștergem de aici, Sam mă trage de braț și arată cu degetul.

— Uite, tati, e prietena ta, strigă.

Isobel ridică privirea și, fără să șovăie o secundă, ne zâmbește amândurora și ne face semn să venim la ei. Mă simt prins cu mâța în sac – cu o mâță deosebit de lașă, care a șters-o de la o întâlnire fără să ofere vreo explicație. Dar reușesc totuși cumva să mă târăsc spre ea cu un aer vinovat, în vreme ce Sam se cațără pe masă lângă Jamie. Isobel e iarăși îmbrăcată într-o frumoasă

ținută *vintage,* de data aceasta cu o fustă bufantă, de un albastru intens, strălucitor.

— Salut, spune cu un ton sincer prietenos. Ce mai faci?

— Bine, răspund eu tărăgănat și precaut și mă așez pe scaunul de vizavi de ea.

Nu prea știu cum să mă comport în situația aceasta, nici măcar nu știu ce fel de situație e aceasta. O să ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic? Oare-și mai amintește de mine?

— N-ai mai dat niciun semn din seara aceea, spune.

Aha, OK, își amintește.

— Nu, răspund. Eu, ă, îmi pare rău.

Arunc o privire precaută în direcția lui Sam, dar el e ocupat să smulgă din pumnii lui Jamie mașinuța de jucărie. Privirea ei o urmărește pe a mea și când mă întorc spre ea, văd cum îi joacă pe buze un zâmbet îngăduitor.

— E OK, spune încet. Înțeleg. A fost cam repede, nu-i așa?

Îmi zic în sinea mea: „Să nu spui cumva: nu ești tu de vină, eu sunt", „Să nu spui cumva: nu ești tu de vină, eu sunt".

— Nu ești tu de vină, eu sunt, zic.

Fir-ar să fie.

— Adică, scuze, e așa un clișeu.

Sam și Jamie se dau acum de-a dura pe jos, prinși în ceea ce e fie o îmbrățișare prietenoasă, fie o luptă fizică înverșunată, dar încerc să-i ignor. Când ajung în dreptul meu, îmi ridic picioarele, ca să se poată rostogoli pe sub ele nestăviliți.

— Puteai să mă suni totuși, mă dojenește Isobel. M-am simțit ca o proastă.

— Știu. M-am simțit aiurea. Și cumva uimit și recunoscător, și derutat. E o combinație de sentimente pe care n-am mai avut-o de ceva vreme.

— Hai să fim prieteni, spune. Să trecem incidentul ăsta la capitolul experiență.

— Ești foarte înțelegătoare. Eu sunt așa un idiot.

— Da, ești. Dar se pare că fiul meu îl găsește simpatic pe al tău, așa că hai să ne purtăm ca niște oameni maturi.

Barmanul vine și ne aduce băuturile, iar Sam se ridică de pe podea și se saltă pe canapeaua de lângă mine, nerăbdător să-și primească laptele și prăjitura.

— Poftiți, vă rog, domnule, spune barmanul și îi așază lui Sam băutura în față. Mă gândesc că ăsta e ultimul lapte pe care-l veți mai servi la noi?

— Închideți curând? întreb.

— Asta-i ultima săptămână. Încă n-au reușit să închirieze, dar noi plecăm oricum.

— Ce păcat, spun.

— Da, e un loc plăcut. Ajungi să-i cunoști pe toți. Vezi cum încep relații, cum cresc familii. Vezi copii care se joacă și…

Se uită la Jamie și Sam.

—… își dau în cap cu jucării. Toate fac parte din locul ăsta. Nu-i o cafenea *trendy* oarecare din centrul orașului, în care oamenii intră grăbiți, comandă un *mochaccino skinny* și pleacă iar valvârtej. Sunt oameni care stau aici toată ziua. Nu prea mai există localuri în care să poți face așa ceva.

— Nu te-ai gândit să o preiei tu? Ești destul de bun, spun.

— Ha, nu. Eu lucrez aici doar până-mi termin doctoratul. Când l-am terminat, am plecat de aici. Până atunci casa asta va fi transformată în apartamente de lux, ca toate celelalte.

— Nu, nu spune asta! exclamă Isobel. E singurul loc în care Jamie vrea să vină și unde se relaxează cu adevărat.

Jamie țopăie pe un fotoliu și aruncă piese de șah în geam.

— Hei, poate ar trebui s-o preia unul din voi, spune barmanul. Voi petreceți aici mai mult timp decât ceilalți angajați.

— Da, e o idee super, spune Isobel, dar se întoarce spre mine. *Tu* ar trebui s-o preiei!

— Ce? Nu! Habar n-am cum se conduce o cafenea. Aș arunca în aer espressorul.

— Aparatele astea nu prea pot fi distruse, spune barista-ul. Să conduci o cafenea e o chestie destul de simplă, zice patronul nostru – atâta timp cât îți place să faci ore suplimentare, să nu mai ai relații sociale din cauza asta și să plângi când te uiți la bilanțuri.

— Hm, pare o activitate pe placul meu, spun.

— Pe bune, zice Isobel. Zona asta are nevoie de o cafenea bună. Toate marile lanțuri de cafenele deschid aici și dacă nu ele, atunci localurile alea dureros de șmechere, unde trebuie să fi făcut studii despre cafea ca să comanzi ceva – și dup-aia se uită strâmb la tine când le ceri zahăr. Sau biscuiți de înmuiat în cafea.

— Păi, nu știu…

— Tu ce zici? îl întreabă barista-ul pe Sam. Crezi că tati ar putea conduce o cafenea?

— Da! spune Sam. Ne-am lua un Xbox și toată lumea s-ar juca. Dar eu primul.

— *Vezi,* zice Isobel. Ai deja un plan de afaceri. Zău, eu știu câte ceva despre comerț, ți-aș putea da o mână de ajutor. Când am preluat magazinul de haine, mi-am făcut o listă lungă cu argumente pro și contra, iar cele contra le-au întrecut *cu mult* pe cele pro – a trebuit să mai iau o coală! Dar pe urmă mi-am imaginat o încăpere plină cu rochii *vintage* frumoase, un single vechi de rock’n’roll la gramofon, afișe de cinema pe pereți. Am tânjit atât de mult după un asemenea loc. E multă muncă, dar aș fi regretat pe veci dacă n-aș fi făcut-o.

— Păi, asta e. Tu ai avut o pasiune și ți-ai împlinit-o. Eu nu cred că pot să fac ceva cu atâta pasiune.

— Ba da, poți, spune ea. Cine n-are pasiune nu sărută ca tine.

Simt cum mă fac roșu ca sfecla și instinctiv mă uit împrejur după Sam.

— E OK, spune Isobel. E acolo la masa aceea cu Jamie, se bat cu niște ziare făcute sul.

— Așa e, zic. Scuze, iarăși.

— Auzi, lasă asta, prostănacule. Faza e că poți să faci ceva cu pasiune. Știi cât de important e locul acesta pentru Sam, pentru Jamie, pentru mine. Oamenii au nevoie să meargă într-un loc care nu-i nici acasă și nici la birou și nu aparține unei corporații babane, care vrea să-i trateze ca pe niște vite. Tu înțelegi asta. Tu i-ai face pe oameni să se simtă bineveniți. Oamenii au nevoie să se simtă bineveniți – în special ciudații de teapa noastră. Îți trebuie doar puțin ajutor, pe cineva cu experiență în gastronomie.

Și fără să vreau mă gândesc la Clare. Clare a lucrat la o firmă de catering. Dar imediat alung gândul acesta, în parte fiindcă toată conversația mi se pare caraghioasă, în parte fiindcă Matt și Clare tot nu vorbesc cu mine. Asta-i o altă relație stricată, pe care trebuie s-o peticesc cumva. Cam cu asta mă ocup eu în momentul de față.

Așa că stau de vorbă cu Isobel, în vreme ce băieții se rostogolesc și se fugăresc în jurul nostru. Îi povestesc despre *Minecraft* și despre competiție; despre faptul că aveam de gând să participăm, dar acum probabil nu o vom mai face, deși castelul lui Sam a fost reparat și e iarăși încântat de joc. Am atins de vreo două ori subiectul cu el, dar îl respinge. Isobel îmi vorbește despre magazin și despre petrecerile în cluburi. Facem în așa fel încât escapada noastră să treacă pe planul al doilea. Dar gândul că buzele mele au atins buzele ei mă preocupă toată după-amiaza. În amintirea aceasta se amestecă însă și durerea surdă a vinovăției. Deși știu despre Jody și Richard, simt că nu am nicio scuză și știu de ce. Pentru că n-am ajuns nici pe departe în faza în care să mă detașez.

Stăm tăcuți câteva minute și ne uităm la Sam și Jamie, care s-au lungit pe jos și izbesc una de alta două mașinuțe de jucărie, din ce în ce mai violent, până când încep să se bată. Atmosfera s-a schimbat brusc.

— OK, OK, băieți, spun. Sam, cred că ar trebui să te duc acasă la mami.

— Da, haide, Jamie, spune Isobel. Nu strica încă o după-amiază, dacă te arestează?

Ne ridicăm cu toții în picioare și eu mă duc la bar să achit nota.

— Haide, închiriază cafeneaua, spune barmanul.

— Putem locui aici, spune Sam.

— Măi, băieți! gem eu.

•

Pe la jumătatea drumului spre casă îmi amintesc de programarea la psihoterapeut pe care mi-am făcut-o cu multe săptămâni în urmă. E mâine. În clipa aceasta Sam ridică privirea spre mine, cu fruntea încrețită, de parcă ar încerca să-mi citească gândurile, cu o mină serioasă și întrebătoare.

— Tati, *ce* faci? Cred că ești blocat.

— Cum adică?

— Uneori mă blochez și eu cu un gând și nu pot scăpa de el, multă vreme nu pot. Rămâne tot acolo. Te-ai blocat cu un gând?

Mă opresc din mers.

— Hei, spun. Da, cred că ai dreptate. Ai perfectă dreptate. *Chiar* m-am blocat cu un gând. Mă rog, sunt blocat cu multe gânduri. Uau, ești tare isteț.

Vorbesc șocat și surprins. Ocaziile de a arunca o privire în viața interioară a lui Sam sunt atât de rare și trecătoare, încât atunci când se ivesc le prețuiesc ca pe niște giuvaiere. Sunt mișcat într-un mod stupid și mă las pe vine în fața lui.

— Îți mulțumesc că te-ai gândit la mine, spun. Îți mulțumesc, Sam.

Își ferește iute privirea, ochii lui cercetează trotuarul, evitându-mi atât privirea, cât și recunoștința. Îi răvășesc ușor părul, dar el se trage

înapoi. Acum sunt mult prea reale, cuvintele acestea pe care le-am schimbat în treacăt. Nu a știut că vom ajunge aici. La emoția aceasta.

Renunț și mă ridic, îl iau de mână și pornim la drum, gândindu-mă că s-a terminat, s-a închis această ferestruică a intimității. Dar când ne oprim să trecem strada, își eliberează o clipă mâna din a mea și mă bate pe spate.

— Tăticul meu, spune.

Și momentul acesta e atât de desăvârșit, încât am senzația că va ploua cu stele peste noi.

Capitolul 31

Centrul de întrunire ocupă două case în stil georgian, pe o stradă umbroasă din spatele complexului rezidențial Royal Crescent din Bath. Aici are terapeuta mea ceea ce la telefon mi-a descris drept o „cameră de consultații inofensivă și foarte plăcută”, așa că mă aștept, fără să vreau, la niște fotolii sac și o lampă cu lavă. Am preferat să vin aici, decât să merg la cineva din Bristol, pentru că nu vreau să mă vadă vreun cunoscut ieșind dintr-o clinică și să mă întrebe ce probleme am. Acesta-i un subiect pe care nu sunt pregătit să-l discut nici măcar cu mine, darămite cu altcineva. Din fericire, discreției pare să i se acorde un interes aici. Plăcuța de alamă din dreptul ușii este singurul indiciu privitor la motivul pentru care vine lumea aici și când încerc să mă zgâiesc printr-una din ferestrele mari, tip ghilotină, perdelele de dantelă din interior sunt trase, așa că nu pot distinge decât o canapea Chesterfield, care pare scumpă. Habar n-am la ce mă așteptasem – poate să văd pe cineva întins pe o canapea, cu un bărbat semănând cu Sigmund Freud așezat în spatele său și făcându-și însemnări pe un carnețel.

Deschid ușa și înăuntru camera spațioasă de așteptare este goală, cu excepția canapelei lipite de un perete și a unui tablou victorian mare, reprezentând un peisaj din Bath. Parchetul lăcuit, din lemn de stejar, scârțâie sonor când pășesc înăuntru și pe ușa de vizavi iese numaidecât o femeie într-o ținută lejeră, compusă dintr-un pulover negru, pe gât și o fustă în carouri. Se apropie de cincizeci de ani, cred, pare foarte isteață și încrezătoare în sine și are un păr blond care a început să încărunțească.

— Alex? întreabă.

— Mda, mă bâlbâi eu.

— Sunt Jennifer, îmi pare bine de cunoștință. Ne-ai găsit ușor? Super, vino cu mine.

Intrăm pe ușă într-un coridor pe ai cărui pereți sunt atârnate tablouri mai mici, reprezentând scene din Bath. Camera ei e la capătul coridorului. E mică, dar aerisită și primitoare, ca un mic birou, cu două fotolii (nu fotolii sac, din păcate), un raft cu cărți și o fereastră cu vedere la o minusculă grădină interioară.

— Ia loc, spune.

Brusc totul pare atât de real. Chiar sunt aici, la terapie. Stau aici cu o psihoterapeută care îmi va pune întrebări despre mama. Va trebui să completez un test de personalitate? Ce trebuie să fac?

— OK, spune Jennifer și se așază în fotoliul de vizavi, cu un carnețel cartonat în mână. Ședința aceasta este o ocazie de a ne cunoaște. Eu am să-ți adresez câteva întrebări, iar tu îmi vei putea adresa la rândul tău câteva. Dacă suntem amândoi mulțumiți, putem să ne mai gândim și eventual să programăm o nouă întâlnire. E OK?

— Da. Da, sună bine. Mulțumesc.

Începe prin a mă întreba cum îmi merge în momentul de față și de ce m-am hotărât să vin aici. Îi expun pe scurt evenimentele din ultimele cinci luni; sentimentul tot mai accentuat de epuizare,

îngrijorare și frustrare, care ne-a făcut pe Jody și pe mine să ne despărțim. Vrea să afle mai multe despre trecutul meu, despre relațiile mele, despre familia mea. La început răspunsurile mele sunt scurte și nesigure, glasul meu sună ciudat și șovăitor – gândul de a scoate la iveală toate acestea, într-un climat atât de străin, este bizar. Dar întrebările ei sunt blânde și pozitive, astfel încât treptat totul devine aproape firesc. Și apoi ajungem la Sam.

— Foarte multă vreme n-am dorit să aud de autism, spun. Aveam senzația că e o scuză, o etichetă. M-am gândit că vorbește atât de greu pentru că are o infecție la urechi și nu ne poate auzi. M-am gândit că e doar sperios și timid. Nu voiam să mă confrunt cu acest lucru. Nu voiam să mă confrunt cu nimic.

— Și acum ce simți?

— Am sentimentul că între el și lume există o graniță despărțitoare. Nu e foarte mare, dar există – e ca și cum noi toți am vorbi un dialect de nepătruns, iar el s-ar căzni să-l înțeleagă și să se adapteze. Nu știu cât pricepe. Dar uneori mă surprinde – spune ceva haios sau face un gest de afecțiune. Îmi taie respirația.

— Dar stai de vorbă cu el? Îl întrebi cum se simte?

— Încerc. Nu mult, dar încerc. Și asta mă face să mă întreb, păi, dacă pentru propriul lui tată e un efort, cum o fi pentru ceilalți? Cum o fi la școală? Probabil e atât de singur. La pubul din cartierul nostru vine un tip în vârstă și sunt convins că și el e autist. Se așază singur la o masă și nimeni nu știe cum să stea de vorbă cu el. Mă tem că așa va arăta și viitorul lui Sam. Adică, ni se spune că e „foarte funcțional”, ceea ce sună de parcă ar fi un computer sau o combină frigorifică de marcă, dar în comparație cu ceilalți copii de vârsta lui a rămas cu mult în urmă. Îmi pare rău, numai despre asta

am vorbit cu Jody în ultimii ani – despre asta și despre faptul că veneam târziu de la serviciu.

— Crezi că rămâneai la serviciu ca să nu fii nevoit să-ți faci griji în legătură cu Sam, ca să nu fii nevoit să te confrunți cu acest lucru?

— Nu știu. Ar fi groaznic, nu-i așa?

Scutură din cap.

— Cu toții avem metodele noastre de a ne proteja.

Pe urmă ne întoarcem în trecut, la copilăria mea și la George; săpăm și mai adânc în groapa cu suferință. După nouăzeci de minute – deși eu am senzația că n-a trecut decât o jumătate de oră – am terminat și ședința se încheie. Preț de câteva secunde, Jennifer își notează ceva în tăcere și apoi ridică privirea.

— Ei bine, cred că putem lucra împreună, dacă ești și tu mulțumit, spune.

— Da, dacă vă convine și dumneavoastră. N-am prea știut cum se va desfășura, dar a fost bine. A trecut foarte repede.

Îmi dau seama că sună ca și cum aș fi suferit o mică intervenție stomatologică.

— Bine, spune Jennifer, se ridică în picioare și își închide carnețelul. Hai să facem o programare. O să-ți dau și o temă pentru acasă. Până data viitoare vreau să fii spontan, vreau să faci lucruri care nu-ți stau în fire. Ai vorbit despre ce înseamnă să fii părinte, dar eu vreau ca *tu* să te porți ca un copil. Măcar o dată. Și după aceea vom sta de vorbă despre asta. OK?

— OK, zic.

Afară, pe când străbat străzile late din centrul orașului Bath, îndreptându-mă spre gară, chiar mă simt mai ușor din punct de vedere fizic. E ca și cum aș fi ieșit dintr-un studio de fitness, numai că nu port pantaloni de trening și nu miros a transpirație. I-am spus acestei necunoscute mai multe decât am spus oricui altcuiva în ultimii ani, știe despre mine cam tot atâta cât Jody – poate

chiar mai mult. De ce n-am făcut asta niciodată până acum?

Dar știu de ce. Întotdeauna m-a împiedicat ceva, un soi de întuneric pe care am fost nevoit să-l țin la distanță. Dar întunericul te ajunge întotdeauna din urmă, orice ai face. Până la urmă, trebuie să-l înfrunți.

•

Când ajung înapoi în Bristol o iau către locuința lui Dan, dar el îmi trimite un SMS și mă întreabă dacă nu ne putem întâlni în Old Ship. Terapie și apoi o bere îmi par în momentul de față o propunere rezonabilă.

— Am o idee, îmi spune când mă așez lângă el.

Ne-am instalat ca de obicei în colț și încercăm să-l ignorăm pe tipul în geacă de piele cu franjuri, care se dă încetișor cu capul de aparatul cu fructe. Sid e la masa lui, se uită din când în când spre noi, dar își ferește imediat privirea.

— OK, zic. Ai de gând să-mi spui despre ce e vorba?

— Despre Emma.

— Aha.

— Adică, e oricum prea târziu, dar… știi că miercuri e ziua ei, nu?

— Sigur că da, mint.

— Ei bine, vreau să fac ceva pentru ea, dar am nevoie de ajutorul tău.

Uau, ziua asta e plină de surprize.

— Sigur, spun. Ce vrei să fac?

Nu vrea să-mi dea amănunte, dar zice ceva despre un tertip și o cafenea drăguță, așa că bineînțeles că-i spun că-l voi ajuta. Când ne ridicăm să plecăm, observ că Sid vine spre noi.

— Băiatul tău e pe-aici? întreabă.

Nu se uită nici la mine, nici la Dan, ci fixează un punct pe podea, aflat la câțiva metri de noi.

— Nu, spun și încerc să-mi ascund mirarea. Probabil e acasă și se joacă pe computer.

— Un jucător bunicel de șah, spune.

— Da, cred că a moștenit asta de la mama lui. Dar sunt convins că ar reveni bucuros pentru o partidă, dacă asta îți dorești?

Dă din cap neatent.

— Un jucător bunicel, repetă.

— Am să-i spun. Îl cheamă Sam, apropo.

— Sam, repetă. Sam e un jucător bun.

Când se întoarce la masa lui, schimb o privire cu Dan și ieșim. Știu cât de dificil a fost pentru Sid să vină la noi – acum văd asta la Sam, efortul acesta de a veni lumii în întâmpinare. Dar lumea vrea întotdeauna mai mult, iar Sam își dă silința, se întinde deasupra prăpastiei pentru a ajunge la Olivia și la ceilalți băieți. Acum va trebui să învăț de la el. Va trebui să fiu suficient de puternic pentru a mă reconecta cu lumea.

Capitolul 32

A doua zi mă sună Matt, cu un glas stins și precaut.

— Alex, ești liber în weekend? întreabă înainte ca eu să am vreo șansă de a-mi cere scuze că am dat buzna în casa lui și am urlat la toată lumea.

— Cred că da. Auzi, Matt, sunt…

— Fiindcă, uite, Clare și cu mine avem nevoie de puțin timp ca să lămurim niște lucruri. Ne gândeam să plecăm din oraș. Pe gemene le putem lua cu noi, dar ne întrebam dacă n-ai fi tu dispus să vii aici și să ai grijă de ceilalți doi. De sâmbătă dimineață până duminică după-masă. Dacă nu ești ocupat.

Mă gândesc. Le sunt dator, bineînțeles, iar cu Tabitha și Archie am mai stat, deși de regulă după ce fuseseră duși la culcare, sau numai câte o oră, două. Niciodată o zi întreagă, d-apoi un weekend.

Matt pare să-mi ghicească gândurile.

— Auzi, știu că nu-ți stă în fire să faci pe babysitterul. Dar noi avem încredere deplină în tine, iar copiii te plac. În afară de asta suntem disperați, spune Matt.

Aflu că și-au întrebat deja toți cunoscuții: pe Jody (plecată la un festival de arte în Exeter),

părinții, vecinii, niște rude foarte îndepărtate, pe un tip care a trecut pe la ei să-i întrebe dacă nu vor să-și instaleze Sky TV – cred că Matt a glumit când l-a pomenit pe ăsta. Dar nimeni nu e liber. Nu au altă soluție.

— Toate regulile parentale standard sunt anulate, continuă Matt. Orice îți ușurează ție situația. Copiii se pot uita la filme, pot juca jocuri video și n-au decât să mănânce chipsuri două zile, nu ne pasă. De consecințe o să ne ocupăm noi când ne întoarcem.

— Păi, sâmbătă îl am pe Sam la mine…

— Vino cu el, spune Matt. Vino cu cine vrei tu. O să umplu frigiderul cu bere – poți s-o bei tu sau să le-o dai copiilor.

Acum câteva luni aș fi inventat imediat o scuză. M-ar fi îngrozit gândul să am grijă numai de Sam, d-apoi de trei copii? Un weekend întreg? Demență. Aș fi sfârșit prin a zace în garaj în poziție fetală, în vreme ce copiii ar fi ajuns într-o stare de anarhie gen *Împăratul muștelor.* Dar Tabitha e suficient de precoce pentru a-și purta singură de grijă, iar Archie e o provocare mult mai mică decât era Sam la vârsta lui. În afară de asta, îmi răsună în minte glasul lui Jennifer, ca un fel de Ben Kenobi de sex feminin: „Fii spontan, ai încredere în sentimentele tale, spune da vieții”. Nu mi se pare o nebunie chiar atât de mare. E un lucru pe care l-aș putea face pentru un prieten.

— OK, zic. OK, m-ai convins.

Când o sun pe Jody, s-o întreb dacă e de acord să-l iau pe Sam cu mine, pare surprinsă când îi descriu tonul solemn al lui Matt.

— E ciudat, fiindcă m-am întâlnit chiar ieri cu Clare, spune. După spusele ei, și-au lămurit problemele. Ea a preluat controlul asupra contului bancar comun, el i-a dat ei cardurile lui de credit. Părea mulțumită de situație. S-au așezat la masă și au discutat totul. Ca niște oameni maturi.

— OK, spun și mă hotărăsc să ignor pe moment remarca răutăcioasă a lui Jody. Să fi avut o recidivă?

•

Așa se face că sâmbătă dimineață mă duc să-l iau pe Sam de acasă și aștept răbdător cât timp el încearcă de mai multe ori să-și lege exact cât trebuie de strâns benzile de scai de la adidași. După aceea reușesc să-l bag în mașină și plecăm. Pe drum îmi pune o serie de întrebări: de ce vom locui la Matt și Clare, unde va dormi el și cum exact vom petrece următoarele treizeci și două de ore.

— Nu știu, va trebui să fim flexibili, spun.

— Ce înseamnă „flexibil”? întreabă Sam.

Reflectez scurt la ironia acestei întrebări.

— Înseamnă că va trebui să vedem cum merge treaba și să nu ne facem prea multe planuri.

— Nu-mi place asta.

— Știu, dar uneori nu știi ce se va întâmpla, așa că trebuie să improvizezi pe parcurs.

Se gândește o clipă la asta.

— Când am să fiu eu mare, o să-mi planific în orice caz totul foarte bine, spune.

— Da, dar știi, uneori viața îți aruncă în față niște chestii.

— O să mă feresc de ele.

Când ajungem la ei, văd că Matt e deja afară, aplecat în Audi-ul lui argintiu, unde le așază pe gemene în scaunele lor de mașină. Mă zărește și îmi face agitat cu mâna, parcă deopotrivă surprins și încântat că într-adevăr am venit.

— Salut, spun și mă dau jos din mașina mea, care acolo pe alee, lângă a lui, pare deosebit de hârbuită. Scuze, am întârziat puțin.

— Salut! spune. Îți mulțumesc din suflet! Ce mai faci? Copiii sunt sus, se uită la *Adventure Time.* Au mâncat de dimineață. Vestea bună e că mama lui Clare poate să aibă grijă de gemene.

Deci suntem oficial fără copii timp de treizeci de ore. Mi-e teamă că trebuie să pornim la drum. E cale lungă până la Cotswolds. Stăm în hanul din Burford unde am cerut-o de nevastă. Haide, Clare!

Clare iese grăbită pe ușa din față, ducând în mână o valiză mică, pe care o trântește în portbagaj. Mă pregătesc să-mi cer scuze.

— Salut, Alex, și mersi pentru asta!

— Salut, Clare. Auzi, îmi pare rău pentru faza din ziua aceea. N-ar fi trebuit să dau buzna așa.

Mă privește îngăduitor, după care îmi pune o mână pe braț.

— Ți-am lăsat un bilet pe masă. Îți mulțumesc, Alex.

Și dispare în mașină.

Sam și cu mine rămânem buimaci pe alee, în vreme ce Matt închide portbagajul cu o bufnitură sonoră, după care suie la volan și trântește portiera în urma lui. Motorul Audi-ului pornește cu zgomot și mașina iese în marșarier de pe alee în stradă. Cauciucurile chiar scrâșnesc când Audi-ul demarează în trombă. Îmi amintesc ce mi-a spus Jody la telefon și brusc îmi dau seama că n-au mai avut un weekend în doi de când s-au născut gemenele. Mi-au întins o cursă.

— Aha, am priceput, mormăi în barbă. Sex de împăcare.

— Ce-i aia, sex de împăcare? întreabă un glas subțire, familiar, de lângă mine.

Tabitha a ieșit pe nesimțite din casă, stă acum și ea pe alee și urmărește cum mașina dispare în capătul străzii.

— Ah, lasă asta, zic. Ce puneți la cale, tu și frate-tău? în aceeași clipă năvălește din casă Archie și începe să alerge în jurul nostru.

— Ne uităm la desene! zbiară. Mai târziu avem voie să jucăm *Minecraft.*

Mă uit la Sam, care mă apucă de mână.

— Sunt înfricoșători și gălăgioși, spune.

— Sunt bucuroși, atâta tot. Vrei să te uiți la desene? Urc și eu într-o clipă.

— OK.

Intrăm în casă, iar Sam urcă circumspect în urma lor scările, care sunt, ca de obicei, presărate cu capcane: mașinuțe, role și piese Lego. Dar e evident că Matt a făcut ordine, pentru că unele dintre trepte sunt vizibile dedesubtul stratului de jucării în culori țipătoare.

Mi-au lăsat în living ziare de citit, o sticlă de vin și biletul de la Clare. Pe care scrie:

> *Fă tot ce e necesar, ai o grămadă de mâncare în combina frigorifică, copiii pot supraviețui mai multe zile cu crochete de pui. Nu te deranja să le faci baie. Ora de culcare e pe la 7. Sună dacă sunt probleme. A, da, și te-am iertat.*

Asta e. Asta e în mod clar penitența mea. Acum nu mai trebuie decât să supraviețuiesc.

•

Ca orice adult responsabil, îi las pe copii să se uite la desene două ceasuri, după care le pregătesc sandvișuri și chipsuri și îi chem jos. Mâncăm așezați în jurul măsuței de cafea din living. Tabitha ține morțiș să șadă lângă Sam și îi vorbește întruna, îi pune întrebări și nu-i pasă când Sam îi răspunde mormăind sau scuturând din cap. Dar Sam zâmbește și e limpede că e bucuros de atenția care i se acordă. Archie bălmăjește ceva în barbă, își desface sandvișurile în două și le lipește pe față.

— Alex, e adevărat că acum nu mai locuiești cu Jody? întreabă Tabitha.

Tonul ei e politicos și indiferent, de parcă ar interesa-o care e culoarea mea preferată. Mă întreb dacă a prins ceva din spusele lui Matt și Clare. Mă

uit la Sam și mă întreb dacă e conștient de discuția noastră.

— Da, e adevărat, răspund prudent.

— Mami zice că erai foarte stresat.

Acum remarc că Sam ne urmărește, dar expresia lui e impasibilă. E mai mult decât a întrebat el vreodată despre ce se întâmplă și încă nu știu sigur cât de mult pricepe. Dar trebuie să am grijă ce spun. Afli tot timpul de copii care se învinovățesc pe sine pentru despărțirea părinților lor. Mă întreb dacă i-a trecut și lui vreodată prin minte așa ceva.

— Am avut niște probleme serioase de rezolvat, spun în cele din urmă. Și atunci ne-am supărat unul pe celălalt. Așa că ne-am gândit că ar fi mai bine să stăm o vreme despărțiți.

Mă uit iarăși la Sam, dar el și-a îndreptat atenția asupra castronului cu chipsuri, studiind atent vesela necunoscută. Aștept să întrebe și el ceva, dar tace, cu un aer indescifrabil.

— Mami a țipat la tati fiindcă a tras un pârț, spune Archie.

Pe copii îi pufnește râsul, iar eu mă bucur că au schimbat subiectul. După câteva minute, primesc primul SMS de la Clare, care vrea să știe dacă totul e OK și mă informează că hanul e minunat. Îi trimit și eu un SMS, în care o întreb dacă șopronul din grădină *trebuia* să ardă.

După prânz a sosit momentul să jucăm *Minecraft* pe consola Xbox One nou-nouță a lui Matt. Înainte de a le da voie să atingă controlerele, verific conștiincios dacă n-are careva pe mâini resturi lipicioase de la sandvișuri; știu că asta l-ar înfuria pe Matt, care a lăsat chiar pentru această eventualitate, lângă televizor, un pachet de șervețele speciale. Tabitha cunoaște în mod evident jocul și preia controlul asupra meniurilor, în vreme ce Archie apasă la nimereală pe butoane. Generăm o lume nouă în modul Supraviețuire, iar ecranul se împarte în patru, așa că fiecare dintre noi are propria lui perspectivă. Petrecem o oră construind

și explorând într-un mod haotic, împreună reușim să construim un adăpost bizar, cu mai multe anexe interconectate, de forme ciudate, construite din pietriș, scânduri de lemn și pământ. Arată ca un decor din *Mad Max.* Tabitha și Sam adaugă o piscină cu trambulină, iar eu încerc să creez un *montagne russe* din șine pentru vagoane de mină, dar Archie îl distruge cu un târnăcop. E mare hărmălaie și distracție și când le spun că a sosit momentul să închidem jocul, îi consolez propunându-le să construim o casă *Minecraft* în sufragerie. Aduc în cameră un uscător de rufe și o mulțime de cearșafuri și plăpumi; Sam și Tabitha construiesc împreună un acoperiș deasupra mesei, folosind cârlige de rufe pentru a-l fixa. Mă las absorbit de întregul proces, scotocesc în dulapurile din garaj după lanterne, fac dintr-o cutie de carton o masă de lucru. O ajut pe Tabitha să-și găsească bucătăria de jucărie, ca s-o putem folosi pe post de furnal.

— Trebuie să lăsăm un spațiu liber, ca să putem intra, țipă Tabitha.

— Nu, trebuie să facem o ușă, altfel ne atacă zombi și schelete, replică Sam.

Sam participă activ la discuție, vorbește despre planuri, răspunde la întrebări. Copiii transformă uscătorul de rufe într-un turn, iar Sam așază dedesubt un taburet, ca să poată privi afară.

— Văd o mulțime de oi prin preajmă, putem face paturi, spune.

— Vreau să omor Dragonul Sfârșitului, spune Tabitha.

— Ne trebuie ob… obsidian, ca să facem un portal. Știu eu cum se face.

— Ești bun la *Minecraft,* Sam.

Eu aprind cuptorul și o rog apoi pe Tabitha să aleagă o carte, din care le citesc copiilor în timp ce stăm cu toții sub masa din sufragerie, în bârlogul nostru *Minecraft.* Când încep, Sam se trage lângă mine și își pune capul pe genunchiul meu.

Naturalețea acestui gest e atât de surprinzătoare, încât mă întrerup și îi zâmbesc. Îmi amintesc când era mic și îi citeam, parcurgeam carte după carte, în timp ce el stătea culcat în brațele mele. Îi plăceau versurile cu rimă și repetițiile, încerca să le învețe pe de rost, dar le reda stâlcit și fără sens. La un moment dat, și-a pierdut răbdarea de a sta cuminte și a asculta. Se zvârcolea și fugea din brațele mele; era prea mult pentru el. Dar am păstrat cărțile. Uneori urc în camera lui și îi citesc în timp ce doarme.

Când e gata mâncarea, rămânem în adăpostul nostru și ne îndopăm cu crochete de pui și bucăți de cod pane, toate înmuiate în ketchup. Tabitha îl convinge pe Sam să guste dintr-o crochetă, dar el se îneacă și vomită în cele din urmă în mâinile mele făcute căuș, spre marele amuzament al lui Archie. Dar în loc să-i sară țandăra, Sam râde cot la cot cu ei, iar eu mă strecor pur și simplu de sub masă cu pumnii plini de mâncare parțial digerată și o arunc în coșul de gunoi din bucătărie. Stăm de vorbă despre ce vrem să fim când vom fi mari.

— Eu vreau să fiu actriță sau programatoare, spune Tabitha.

— Eu vreau să fiu Batman, spune Archie.

— Arhitect! adaugă Sam.

— Tu ce lucrezi? mă întreabă Tabitha pe mine, folosindu-și încă o dată incredibila ei abilitate de a lovi exact acolo unde doare mai tare.

— În prezent nu lucrez, spun. Dar mă gândesc să deschid o cafenea. Tu ce părere ai?

Când mă aud rostind asta cu voce tare, de parcă ar fi ceva ce se va întâmpla cu adevărat, mă inundă un val surprinzător de fericire.

— Putem să venim la tine, să-ți mâncăm toate prăjiturile? întreabă Tabitha.

— Sigur că da. Tu ce zici, Sam? întreb.

— Da, țipă el. Tu vei spune: „Bună ziua, domnule, ce doriți să beți, luați loc, vă rog!”

Rostește cuvintele cu o voce ciudată, „de om mare”, care îi amuză pe ceilalți.

— Deci crezi că e o idee bună? întreb din dorința de a scoate ceva folositor de la el.

Dă din cap entuziasmat.

— Aș putea veni după școală să te văd, răspunde, dar e prea încântat de micul lui public pentru a vorbi serios și recurge iarăși la vocea aceea bizară, pe care abia acum o recunosc ca fiind o imitație a propriei mele voci. „Bună ziua, Sam, dorești o prăjitură? Ia loc, te rog. Cine e la rând? Tăceți toți din gură. Cine dorește lapte cu spumă?”

Tabitha și Archie nu se mai opresc din râs. Va fi o după-amiază lungă.

Mult mai târziu îi conduc sus, în camera Tabithei, unde Sam și Archie au un culcuș făcut pe jos. Născocim împreună o poveste, o epopee dezlânată, în care e vorba despre vrăjitoare, supereroi, Turnul Londrei și niște diamante magice care trebuie scoase din pământ. Primesc al doilea SMS de la Clare. Îi răspund că totul e OK și că ne vom petrece noaptea cu un maraton de filme din seria *Saw.* Rămân în camera copiilor până când sunt aproape adormiți.

Când mă duc să-l sărut pe Sam de noapte bună, se uită scurt la mine.

— Chiar o să deschizi o cafenea? întreabă.

— Poate. Mai vedem. Nu știu dacă sunt în stare.

— Eu cred că ești, spune. Eu cred că poți s-o faci.

— Dar n-ai să mai vorbești cu vocea aia, bine?

•

Sunt cu toții în picioare la ora șase dimineața și tropăie prin casă în diverse costumații. Mă trezește Sam, care dă buzna în camera de oaspeți purtând o mască de Iron Man și o pelerină de vampir. Mă uit la ceas. Mai am cel puțin încă opt ore. O clipă mă gândesc la Jody și la ce se întâmplă cu noi. Mă întreb pe unde o fi – cu cine o fi – și care va fi următoarea etapă. Mă gândesc la Isobel și la ce

înseamnă aceasta. Dar Sam mă prinde de braț și mă trage din pat. Coborâm așadar și transformăm bucătăria, împreună cu Tabitha și Archie, într-un decor apocaliptic cu cereale vărsate, urme de gem și bălți de lapte.

— Bun, spun, deși rațiunea îmi zice să tac, mergem în parc?

Durează o oră până îi îmbrac pe toți, apoi îi bag în mașină și conduc pe străzile liniștite, cu Sam lângă mine și ceilalți doi în spate, așezați în scaunele de mașină pe care mi le-a lăsat Matt. Parchez și în clipa următoare țâșnesc toți pe poartă în direcția leagănelor. Eu verific ca de obicei zona, mă uit după câini și copii mai mari. Dar Sam nu se învârte în preajma mea, ci a plecat cu ei.

— Structura de cățărat e castelul nostru, strigă.

— Eu sunt regina, spune Tabitha.

Iar eu stau jos și mă uit la ei, așa cum fac ceilalți părinți. Sam nu mă caută din priviri, nici măcar nu mă bagă în seamă, și-a uitat ticurile și obiceiurile – e altundeva, într-un loc care bănuiesc că e de la sine înțeles pentru ceilalți copii.

•

Matt și Clare se întorc la ora două după-amiază. Copiii au mâncat de prânz, acum sunt la etaj și se uită la un film.

— Au coborât măcar o singură dată de acolo? întreabă Matt.

— Doamne Sfinte, ce s-a întâmplat aici? spune Clare din sufragerie.

— Asta-i acum o lume *Minecraft,* îi răspund. Pregătește-te sufletește pentru bucătărie.

— Păi, spune Clare când revine, se pare că v-ați distrat, nu glumă. Îți mulțumesc tare mult, Alex.

— Acum sunt iertat? întreb.

— Numai după ce achiți factura pentru curățenie, spune Clare.

— De fapt aș vrea să te întreb ceva.

— Zi.

— Știi cafeneaua aceea, unde mă duc cu Sam? Patronul actual nu mai prelungește contractul de închiriere. Și mi-a venit mie așa o idee nebunească – să o preiau eu. E aiurea, știu, dar…

— Nu cred că e aiurea.

— Mă rog, mulțumesc. Dar eu habar n-am cum se conduce așa ceva.

— Aha, zice. Înțeleg unde bați.

— Mă gândeam și eu așa, într-o doară – am aranjat să mă duc s-o văd. Ai putea veni cu mine? Să arunci și tu o privire?

— Sigur. Deși eu am ieșit din cursă cu mulți ani în urmă.

— Știu. Dar ar fi super să mă însoțești. Vreau să zic, ar fi super să mă ajuți cu toată treaba asta.

Mă privește o clipă, de parcă ar cântări cât de serios sunt: dacă merit investiția sau am un soi de criză (timpurie) a vârstei mijlocii.

— Toate la rândul lor, spune. Hai să vedem întâi localul.

•

În mașină, în drum spre Jody, Sam stă tăcut lângă mine.

— Te-ai simțit bine? întreb.

— Da! zice. Ai fost haios, tati. Mi-a plăcut să facem adăpostul ăla *Minecraft.*

— Și mie mi-a plăcut.

— Tati?

— Da?

— Vreau iar să particip la competiție.

— Vrei?

— Da.

— Ești sigur?

— Sunt sigur.

Și mă gândesc că, în fond, weekendul acesta nu a fost dificil, nu mi-a dat bătăi de cap – a trebuit doar să mă relaxez puțin. Să fii un părinte bun înseamnă poate să improvizezi și să fii spontan; înseamnă poate să fii cu adevărat *împreună* cu copilul tău.

Dar uneori înseamnă și să poți prinde voma în mâinile făcute căuș.

Capitolul 33

— Putem sta de vorbă?

Întrebarea mea plutește în aer, iar Jody se dă la o parte, pentru ca Sam să țâșnească pe lângă ea în casă, la etaj, în camera lui.

— Sigur, răspunde.

Când o urmez înăuntru, observ că poartă unul dintre tricourile mele vechi, acum străveziu și plin de găurele. Jeanșii ei negri au niște rupturi mari la genunchi, iar părul e prins la spate cu un elastic roșu, cam jegos. Ori e zi de spălat, ori o doare-n cot cum arată, pentru că nu se întâlnește cu Richard. Gândul la tipul ăsta aprinde în mintea mea un mic foc bengal de enervare, dar nu vreau să abordez subiectul. Vreau ca discuția asta să fie OK.

— Cum merge cu galeria? întreb.

— Bine, spune. Am să mă ocup mai mult de organizarea expozițiilor, de planificare, întâlniri cu artiștii, chestii de genul acesta. E fascinant. Îmi place foarte mult. Dar tu?

Îi spun de cafenea și de planul meu deșucheat. Nu e vizibil oripilată de ideea mea trăsnită, ceea ce mi se pare un semn bun.

Mă uit în jur – la cărțile noastre, stivuite în toate colțurile, la măsuța de cafea, îngropată sub un morman de comicsuri și reviste. Recunosc locul pe care l-am părăsit. Chipul meu nu a fost râcâit de pe toate fotografiile de familie înghesuite pe polița de deasupra șemineului. Pe perete, deasupra șemineului, nu atârnă un portret uriaș al lui Richard. Aud cum de sus Sam pornește consola și apoi începe muzica familiară. Se antrenează pentru competiție.

— Deci a fost totul OK la Matt și Clare?

— Da, a fost chiar amuzant.

— Văd asta, mi-a trimis Clare o poză cu adăpostul pe care l-ați făcut.

— Uau, ce repede s-a mișcat.

— E destul de impresionată.

Jody se duce în bucătărie și eu o urmez. Umple fierbătorul de apă și îl bagă în priză, ia două căni din bufet, din același bufet în care s-au aflat întotdeauna cănile. Nu mă întreabă dacă vreau ceai sau cafea, pentru că știe – e trecut de ora două după-amiaza, așa că beau ceai, întotdeauna. De preferință cu un biscuit cu ghimbir. Și în clipa următoare, ca la comandă, scoate un pachet de biscuiți din borcanul de pe blat.

— N-ai uitat, spun în glumă.

— Biscuiții nu-i uit niciodată.

Zâmbim, dar știm amândoi că avem multe de lămurit. Asta-i numai conversația preliminară, o modalitate de a sonda terenul, de a estima starea de spirit. Cineva trebuie să intervină și să schimbe viteza.

— Am, ăăă, am fost la o psihoterapeută, spun. Pare drăguță, maternă – opusul mamei mele în această privință. N-am știut la ce să mă aștept, dar vreau să fac o încercare.

— Bine, spune Jody și e sincer entuziasmată. E o veste bună.

— Oi vedea eu, spun. Dar tu ce-ai mai făcut, în afară de serviciu?

— Ah, nu mare lucru. M-am tot gândit la chestia asta cu școala lui Sam, mi-am tot bătut capul ce-o fi mai bine pentru el. Săptămâna asta am primit câte o scrisoare de la ambele școli; au nevoie de un răspuns.

— Aveai de gând să-mi spui și mie? întreb. Mai am și eu dreptul de a decide?

Simt o ușoară creștere de adrenalină. O imagine se conturează în mintea mea, e doar o scăpărare – cum îl ia Richard pe Sam de la școală.

— Îți spun acum, nu?

Nu răspund. Apa începe să fiarbă și Jody apasă butonul de oprire, ia vasul și ne toarnă apă în căni, dar și pe toată masa. Trece ca săgeata pe lângă mine, scoate din frigider o cutie de lapte și îl varsă și pe ăsta peste tot.

— Fii sincer, pe tine chiar te mai interesează soarta *noastră*? spune.

În loc să mă privească, șterge furioasă blatul cu o cârpă.

— Te-a văzut Lottie cu tipa aia în cafenea acum două săptămâni.

Aha, deci chiar *era* mama unui coleg de școală al lui Sam. Și brusc, într-o fracțiune de secundă, rolurile s-au inversat și acum eu sunt acuzatul – nu mă așteptam la asta. Nu mi-am pregătit o strategie. Un fior de panică îmi coboară pe șira spinării, ca un fir de apă rece ca gheața. Instantaneu încep să mi se deruleze în minte scenariile cele mai proaste cu putință. Aș putea s-o pierd pe Jody definitiv. Aș putea să-l pierd pe Sam.

Mă hotărăsc să-mi păstrez calmul – dar fac exact opusul.

— A, Isobel? spun pe nerăsuflate. Are și ea un băiat autist. Am intrat în vorbă, dup-aia ne-am dat întâlnire, doar noi doi. Dup-aia m-am dus la o petrecere organizată de ea într-un club și a fost un dezastru – ne-am sărutat, dar am știut imediat că a fost o greșeală teribilă. Și am fugit… Sunt buni biscuiții ăștia cu ghimbir. Foarte picanți.

Se uită la mine, își ia ceaiul și se așază la masa noastră minusculă.

— Ai fugit? întreabă.

— Da, chiar așa. Încă mai fac chestii de-astea.

Îmi cântărește cuvintele, în timp ce înmoaie un biscuit în ceai și mă studiază din priviri.

— Richard a fost un coșmar, spune fără nicio altă introducere. Conduce nu știu ce organizație de arte din Londra. Cred că mi s-a părut impresionant, după câteva pahare de Prosecco. Dar ne-am reîntâlnit după nuntă și mi-am dat seama că e un tip nasol – e arogant, își dă aere și vorbește întruna. Eu n-am apucat să spun nimic, mi-a împuiat capul. Cunoști genul ăsta de bărbați? Îi întrebi ce mai fac și ei îți răspund cam așa: „Păi, e o poveste lungă și începe în Peterborough în 2004…” Și știi c-o să asculți bălăriile astea încă o jumătate de oră.

Îmi cade un bolovan de pe inimă. Clare avea dreptate, Richard chiar *este* un tâmpit. Dar îmi amintesc dimineața aceea, sărutul. Jody pare să-mi citească gândurile, așa cum a făcut întotdeauna de când suntem căsătoriți.

— Ultima dată când l-am văzut a apărut aici dimineața devreme, se întorcea la Londra. Voia să-mi ofere un job la firma lui, să fiu asistenta lui personală sau ceva de genul ăsta.

— Și ce-ai făcut? întreb.

— Păi, Alex, tu știi foarte bine ce am făcut, fiindcă erai în mașină la douăzeci de metri de casă. L-am sărutat de rămas-bun.

— M-ai văzut?

— Poate, spune. Sau poate am primit după o jumătate de oră un apel de la Clare, care spumega de furie și mi-a zis că te-ai dus la ei și ai început să zbieri că eu mă întâlnesc cu Richard. Și mi-a mai spus, apropo, să nu fiu proastă.

— Bravo, zic. Întotdeauna mi-a plăcut de Clare.

Mi se învârte capul, am senzația că purtăm această conversație pe un *montagne russe.* Mă

prind cu o mână de blatul de bucătărie și în cealaltă îmi tremură cana cu ceai.

— Și acum?

— Nu știu, răspunde. Îmi pare rău. Hai să vedem cum merg lucrurile – să mai treacă puțin timp. Fiecare dintre noi are de lămurit niște chestiuni din viața lui.

— Păi, ce-ar fi să ne întâlnim la o cafea? zic. Sunt niște localuri drăguțe pe acolo pe unde am lucrat eu. Sau ne-am putea întâlni mai aproape de tine. Sau undeva la mijloc?

— Da, sigur. Mi-ar plăcea.

— Super! Am putea sta de vorbă despre școli.

— Sau poate de data asta despre noi?

Când îmi termin ceaiul, mă gândesc că ar fi mai bine să plec cât mai există această nuanță ambiguă, dar ușor pozitivă. Pentru prima dată după o grămadă de timp nu mai simt nevoia covârșitoare de a o șterge de aici cât mai curând posibil. În același timp mă tem că, dacă am sta mai mult de vorbă, aș călca în strâchini zdravăn de tot. Strig către Sam că am plecat, după care mă conduce Jody la ușă. E un gest firesc, de parcă aș pleca doar peste weekend. Facem niște planuri vagi, ne îmbrățișăm. Când se închide ușa în urma mea, lumea îmi pare, dacă nu plină de posibilități, măcar ceva mai puțin răuvoitoare. E un început, oricum. Și așa pare a fi viața în momentul de față: plină de începuturi, nu de sfârșituri.

Capitolul 34

Plouă cu găleata în fața fostei cafenele. Pe trotuarul denivelat s-au format deja bălți adânci și de fiecare dată când trece o mașină aruncă un talaz de mocirlă, așa că trebuie să mă dau înapoi, aproape să mă lipesc de zidul din cărămidă sfărâmicioasă. Ferestrele sunt acum acoperite cu panouri de lemn, iar de cealaltă parte a ușii de sticlă zace pe podea un teanc de corespondență nedeschisă și ziare locale gratuite. A dispărut toată mobila; n-au mai rămas decât tejgheaua de lemn și două fotolii stricate. E atât de ciudat și trist să văd locul acesta, unde mă refugiam împreună cu Sam.

Și iată că am venit aici cu un plan lipsit de perspectivă, născut dintr-o toană, de a încerca să închiriez eu localul. Aproape mă simt vinovat că am rugat-o pe Clare să vină. Ea e un părinte real, cu o familie reală și probleme reale, nu e cazul să o implic în fantezia mea de a deschide o cafenea. În orice caz, vine. Cel puțin așa a zis. Mă uit la ceas și bag de seamă că atât ea, cât și agentul imobiliar au întârziat zece minute. Când privesc în lungul străzii, clipind pentru a scăpa de stropii de ploaie din ochi, văd cum parchează la distanță de câțiva metri un Opel Corsa de o culoare țipătoare – și știu

exact ce fel de om conduce o astfel de mașină. Bineînțeles că dinăuntru își face apariția un tânăr în costum gri, cu mâinile încleștate pe o umbrelă enormă, de două persoane, și un clipboard. Ar putea la fel de bine să urle într-un megafon: „Da, sunt agent imobiliar”. Dar apoi, când vine mai aproape, îmi dau seama cu o vagă senzație de groază că îl cunosc.

— Salut, Daryl, zic.

— O, salut, amice! Ce mai faci? răspunde cu un zâmbet încurcat.

După ce-și face numărul, ca un actor provincial și exagerat de pantomimă, privind în jurul meu și înapoi în lungul străzii, îi pică în sfârșit fisa.

— *A, tu* ești clientul?

Dau încet din cap și ridic din umeri.

— Lunile astea din urmă au fost cam ciudate, îi spun.

Ne privim în tăcere.

— Deh… oftează și își strânge umbrela, evitând în ultima clipă să-și prindă capul în pânza țipătoare.

Apoi, tocmai când mă gândesc că situația n-are cum să devină mai penibilă și incomodă, apare Clare, împingând un cărucior dublu, ai cărui ocupanți mititei sunt închiși într-o bulă de plastic transparent.

— Scuze, am întârziat, strigă.

— Ea e prietena mea, Clare, spun. Clare, el e fostul meu coleg Daryl.

— Bună dimineața, spune Daryl, recâștigându-și treptat ținuta de profesionist. Mda, amice, am plecat acum o lună de la Stonewicks. După fuziune lucrurile au mers cam anapoda. Acum mă ocup de spații comerciale. E ceva mai dinamic.

Se holbează într-un mod oribil la Clare, în timp ce învârte pe deget cheile de la cafenea. Cheile zboară în mod inevitabil pe carosabil, iar Daryl e aproape decapitat de un autobuz când se duce să le recupereze.

— Deci te gândești să deschizi o cafenea? întreabă, prefăcându-se că nimic nu s-a întâmplat. E un moment oportun. O zonă în care pulsează viața, o mulțime de tineri se mută aici, o locație a-ntâia… Mai bine las prostiile astea și intrăm, ca să nu ne înecăm.

Se căznește să descuie ușa, apoi trebuie s-o împingă cu umărul ca să se deschidă, ceea ce face ca teancul de corespondență să se împrăștie pe podeaua de lemn mat.

— Îți mulțumesc că ai venit, îi spun lui Clare.

— Mă bucur că am venit, e o chestie palpitantă, spune.

— Cum stau lucrurile acasă?

— Mai bine. Sunt încă supărată pe Matt, dar din weekendul acela măcar nu-mi mai dă târcoale ca un câine bătut, chestie care mă enerva și mai rău. Știi, treaba asta n-avea cum să ne strice căsnicia, dar acum am nevoie de mult timp ca să-mi recapăt încrederea în el. Am mutat toți banii în contul comun, ca să pot supraveghea ce se întâmplă. Mă port cu el de parcă ar fi un ștrengar, dar nu mai există tensiunea aceea și asta-i bine. Le afecta și pe Grace și Amelie. Copiii simt așa ceva, nu?

— Nu știu, eu nu-mi dau seama de asta niciodată.

— Așa e, spune. Cu Sam e altfel. Scuze.

— Hai să vedem ce zici de localul ăsta, partenera mea de afaceri.

Ne chinuim să manevrăm înăuntru căruciorul mare cât un tanc și, de îndată ce intrăm, simt mirosul slab de cafea și soluție de lustruit mobila, care mi-e atât de familiar. Pentru că aici, nu-i așa, am petrecut atâtea weekenduri, întâi ca familie, apoi doar eu și Sam, tolăniți pe canapelele și fotoliile comode, înconjurați de alte familii, bucuroși să ne prefacem că suntem relaxați și mulțumiți timp de câteva minute prețioase. Fără mobilierul masiv și uzat, localul pare mai spațios, mai rece și, în timp ce mă plimb prin el, sunt vag

conștient de prezența lui Daryl, care îi enumeră caracteristicile și s-a apucat instinctiv să-și recite papagalicește discursul fără rost.

— Îndeplinește toate condițiile esențiale pentru ca tu să-ți poți pune amprenta personală asupra interiorului, îndrugă el. Poți merge pe varianta *diner* american, care e la modă, sau am avut de exemplu în Clifton un local care s-a transformat într-unul din barurile acelea cu pisicuțe, cum există la Tokio – știi, prin care se plimbă pisici; bei un ceai, mângâi o mâță. Dar, fii atent, l-a închis Direcția de sănătate publică pentru două săptămâni; ticăloasele alea mici se căcau peste tot. Nu ți-aș recomanda.

Clare s-a aventurat în spatele tejghelei și a intrat în bucătărie; gemenele stau liniștite în cărucior și cercetează încăperea cu ochi mari și un aer docil. Parcă văd cum ar putea arăta localul dacă l-am redeschide noi: pereții zugrăviți, podeaua rașchetată. Fără tablouri țipătoare pe pereți, fără muzică zgomotoasă, fără pisici, poate câteva jocuri de societate, câteva cărți – un loc în care lumea să se relaxeze, să se simtă bine și în siguranță. Gândul acesta îmi dă un fior de bucurie.

— Să știi că bucătăria arată bine, spune Clare când se întoarce în încăperea principală. Adică, acum nu e nimic înăuntru, dar ai foarte mult spațiu, nu e igrasie, există o mulțime de prize și, din câte îmi mai amintesc eu, îndeplinește toate condițiile de sănătate și siguranță. E drăguță, Alex.

Daryl se uită la mine, așteaptă un răspuns.

— Cam cât crezi că ar costa să o amenajăm? o întreb pe Clare.

— Păi, va trebui să o utilezi cu toate cele necesare, espressor, vitrină frigorifică, dacă vrei să servești și mâncare, mașină de spălat vase, cuptor cu microunde, mobilier, lucrări de tâmplărie, instalații sanitare și electrice, apoi tacâmuri, sistem de alarmă, extinctoare… Vreo cincisprezece mii, dacă nu vrei să riști nimic.

— Va trebui să plătești în avans chiria pe trei luni, adaugă Daryl. Dar e o chirie bună pentru zona asta… sincer. Și nu e tocmai centrul orașului, așa că n-or să aducă aici un magazin Costa Coffee.

Preț de o secundă glasul lui e schimbat. E în mod ciudat… uman. Îmi dau seama cu o tresărire că de data aceasta chiar spune adevărul.

— Știi, mi-ar plăcea să te ajut, mi-ar plăcea să investesc, dar… vocea lui Clare se stinge o clipă. Ei bine, nu intră în discuție în momentul de fată.

M-am uitat la soldul meu înainte de a veni aici; nu ajunge. Ratele la casă și chiria plătită lui Dan mi-au cam consumat pachetul compensatoriu.

— Ai putea să te interesezi de un credit pentru deschiderea unei afaceri, spune Daryl, care mi-a ghicit gândul. Te-ar putea ajuta.

Tăcem toți câteva clipe și ne plimbăm privirile prin spațiul vast și pustiu.

— Ei bine, eu trebuie să plec, spune Clare în cele din urmă. Trebuie să mă duc acasă cu ele, să le dau de mâncare. Dar, Alex, m-aș bucura să te pot ajuta. Adică, totul va depinde de ele, dar sunt aici. Strigă-mă dacă ai nevoie de mine.

— Mersi, o să te strig, spun.

Dă din cap și se îndreaptă spre cărucior. Gemenele zâmbesc și se foiesc bucuroase. Clare trage peste ele husa de ploaie și eu mă grăbesc să-i dau o mână de ajutor, după care îi țin ușa deschisă.

— Clare. Îți mulțumesc, spun. Și îmi pare rău, sincer. Că am dat buzna la voi în casă și am vorbit urât în prezența familiei tale. Mi-e rușine de cum m-am purtat.

— Nu-i nimic. Eu dau tot timpul buzna în casă și vorbesc urât în prezența familiei mele, sunt obișnuiți cu asta.

Împinge căruciorul pe ușă, în ploaia necontenită și traficul asurzitor, și se întoarce spre mine.

— Alex, cred că ar fi un lucru bun pentru tine cafeneaua asta. Parcă te și văd aici servind latte-uri și fursecuri.

— Mda, poate. Dar nu am experiență, e o nebunie. Nici măcar nu știu să coc fursecuri.

— Nu, nu e o nebunie – m-aș ocupa eu de toate astea. Cel mai important e să creezi o atmosferă. Lumea s-a plictisit de lanțurile astea de cafenele identice, își dorește ceva personal. Și ție îți pasă de oameni, Alex. Asta se simte. Chiar și atunci când te porți ca un tâmpit. Știi ce mi-a spus Jody odată? „Sunt mândră să fiu cu el”. Și asta nu pentru că arăți bine, fiindcă nu arăți bine. E altceva… oamenii te plac. Dumnezeu știe de ce. De aceea e atât de trist ce s-a întâmplat cu tine și cu Jody. De aceea va trebui să îndrepți situația. Și după aceea poți să deschizi cafeneaua asta și să faci praf Starbucks.

Simt că mă ustură ochii. Poate e mirosul soluției de lustruit mobila. Ne luăm rămas-bun și închid ușa în urma ei. Daryl tastează ceva în telefonul lui mobil.

— Pot să mai arunc o privire?

— Sigur, amice, uită-te liniștit.

Plec de lângă el și mă duc în spate, unde obișnuiam să stau cu Sam. Pe podea văd urmele lăsate de canapea. Mă așez pe jos turcește. Uneori, când Sam era foarte mic, îl aduceam aici și îl instalam pe canapea, îmi strigam comanda și ne uitam împreună la suplimentele ilustrate ale ziarelor. Născoceam povești, pentru a lega între ele imaginile. Uneori, de multe ori, se plictisea după zece minute sau era prea multă gălăgie și începea să plângă. Dar faptul că veneam aici și stăteam cu el, fie și numai câteva minute, împărtășind agitația unei sâmbete la ora prânzului sau calmul unei după-amiezi de duminică, era într-un fel magic. Era reconfortant. O săptămână de zbateri și lacrimi și certuri și griji, minus un sfert de oră pe o canapea, cu o cafea și oameni în jur.

Aș putea să fac asta, aș putea să recreez acest sentiment – pentru alți oameni. Mi-ar plăcea să

încerc. Trebuie doar să fac cumva rost de o grămadă de bani.

— Ești OK? mă întreabă Daryl și vine spre mine. Nu de alta, dar mai am de arătat cuiva un local.

— Da, sunt bine, spun și mă ridic greoi de pe podea.

— Ce zici? întreabă.

— Mă interesează, dar…

— Banii?

Dau din cap.

— Du-te la banca ta, amice. Vizitează-ți niște rude bătrâne și bogate. Am s-o las mai moale cu bla-bla-ul la ceilalți clienți, n-am să insist prea mult cu localul ăsta. Dar să nu spui nimănui, am o reputație de protejat.

Simt un impuls ciudat de a-l îmbrățișa, dar din fericire mă abțin.

— Îți mulțumesc, Daryl, e tot ce spun.

Apoi plecăm. El trântește ușa în urma noastră și se îndreaptă grăbit spre Opelul lui Corsa. Eu mai stau o vreme în fața cafenelei, încurcat, dar în mod ciudat fericit. Preț de o secundă, o amintire mă poartă înapoi într-o altă vreme, de demult, la o cafenea din Londra, un alt loc în care mă simțeam în siguranță. Îi văd afară pe cei doi băieți, pe sora și pe mama lor, cum se îndoapă cu prăjituri și sucuri. Soarele sclipește în fereastră, aproape orbitor. Cu toată ploaia rece și tăioasă, nu știu cum se face, dar îi simt pe față căldura.

Copleșit pe moment, îmi pun o mână pe zidul de cărămidă, de parcă aș avea nevoie să mă sprijin de ceva. Pe urmă îmi ridic privirea spre firmă sau, de fapt, spre locul unde s-a aflat cândva firma. Și știu deja ce nume aș da acestui local dacă ar fi al meu.

Capitolul 35

Aflu că eu sunt momeala.

Dan mă sună să mă anunțe că a sosit momentul pentru Misiunea Emma. Diseară. Îl rog să nu-i mai zică Misiunea Emma, dar nu mă ascultă. Nu vrea să-mi spună decât că trebuie să o sun și să o conving să ne întâlnim în The Box, un mic centru de arte din capătul străzii Stokes Croft, deasupra căruia se înalță căminele studențești. Are o cafenea drăguță, cu DJ și o atmosferă pe gustul lui Dan. Mi-l imaginez așteptând-o acolo, pregătit să-i ofere un braț de trandafiri și treizeci de minute de muzică house.

— Dar auzi, Dan, protestez eu, în după-masa asta sunt cu Sam – trebuie să plec chiar acum să-l iau de la școală.

— Vino cu el, spune Dan. E în regulă.

Așa că mai târziu, când mă întâlnesc cu Sam la poarta școlii (mă rog, la vreo cincizeci de metri de poarta școlii, dar de fiecare dată vin tot mai aproape), îi spun în treacăt că Dan îi pregătește Emmei o surpriză drăguță și că s-ar putea să aibă nevoie de ajutorul nostru.

— E ca un joc? întreabă.

— Cam așa ceva. Nu știu exact. Dar măcar ne alegem și noi cu un lapte cu spumă din toată afacerea asta.

— Da! Hai să-l ajutăm pe Dan.

În drum spre mașină îi telefonez Emmei, dar mă cam fâstâcesc, neștiind cât am voie să divulg sau, în fond, de ce naiba vreau să ne întâlnim în partea aceea a orașului.

— Salut, Emma, Dan sunt… adică Alex. Alex la telefon. La mulți ani! Ce faci?

— Ăăă, bine, spune. Dar tu ce faci? Pari cam stresat. E ceva cu mama? E bine?

— Nu. Adică da, dar nu, nu e nimic cu mama. Astă-seară sunt în oraș cu… Sam. Mă plimb cu Sam. Știi, să mai vedem și noi orașul.

— Am crezut că-l ajutăm pe Dan, spune Sam.

— Șșșșșșș, fac eu.

Și reiau convorbirea cu Emma:

— Mă gândeam că poate ai chef de o cafea scurtă, așa, ca de ziua ta? Și Sam s-ar bucura tare mult să te mai vadă o dată înainte de competiție. Ca să-i aducă noroc. Dacă nu ești ocupată?

E de-a dreptul ridicol.

— E OK, spune. Sunt la amicul meu Pacha. Facem planuri de călătorie. Unde vrei să ne întâlnim?

— Păi, hai să zicem la ora cinci în The Box? Facem noi cinste.

— The Box? OK, ne vedem acolo.

Închid și îi trimit rapid lui Dan SMS-ul stabilit:

Să-nceapă jocul

Îmi răspunde aproape instantaneu:

Mulțam!

În mașină, în timp ce ne târâm prin Bedminster și de acolo către centru, Sam mai are câteva întrebări.

— Unde mergem?

— La o cafenea care se cheamă The Box (cutia).

— De ce e o cutie?

— E doar un nume. Cum merg pregătirile? Cum stai cu construcțiile?

Sam are la el o gentuță de umăr, pe care am umplut-o cu sandvișuri, o carte despre *Minecraft,* niște piese Lego și o pană pe care a găsit-o ieri în parc și vrea să i-o arate Emmei. O scoate din gentuță și își mângâie cu ea dosul palmei.

— Tati, de ce mergem în cutie?

— Mergem să ne întâlnim cu tanti Emma și poate și cu Dan. Ai uitat? Îl ajut la ceva. Vrea să stea de vorbă cu tanti Emma, dar e puțin speriat, așa că are nevoie de ajutorul nostru.

Știu că treaba asta e prea încurcată pentru el, așa că pornesc radioul, cu speranța că-i va distrage atenția. Dar nu i-o distrage. După ce disecăm îndelung situația, ajungem din fericire la parcarea scumpă, multietajată, din apropierea centrului comercial Cabot Circus și urcăm de acolo dealul către centrul de arte. Pe drum Sam mă prinde de mână, dar nu-mi cere să-l strâng tot mai tare – în schimb sporovăiește. Îmi vorbește despre *Minecraft* și după aceea îmi explică foarte detaliat un lucru: el și Olivia au făcut un far care proiectează pe cer un con de lumină albă.

— Lumina e trimisă acolo sus pe cer, spune. Cred că acolo se duc oamenii după aceea, când nu mai avem voie să-i vedem. E drăguț.

Mă întreb dacă știe ce înseamnă asta sau dacă repetă pur și simplu ceva ce i-a spus Olivia. Nu mai apuc să-l întreb, fiindcă a trecut deja la următorul subiect. Vrea să afle mai multe despre Emma și planurile ei de călătorie și cu care companie aeriană zboară. Când ne apropiem, încetează vorbăria, iar eu mă întreb ce face Dan, ce a pus la cale și de ce a ales localul acesta, și nu altul. Are oare vreo importanță pentru Emma? Ea pleacă oricum în mai puțin de o săptămână, cine

știe pentru cât timp. Ce poate Dan să-i spună în cafeneaua micuță a unui centru de arte, ce nu i-ar putea spune, de exemplu, în Old Ship într-o seară de *fish and chips*? Pe de altă parte, Dan nu prea are experiență cu gesturile romantice. Vai, Doamne, s-ar putea să iasă nasol de tot. Și l-am mai amestecat și pe Sam în toată treaba asta.

Când ajungem la The Box, Emma ne așteaptă deja în cafenea. Stă la masă cu un latte și un iPad în față, într-un hanorac ponosit și jeanși, cu părul scurt răvășit și fața luminată slab de ecran. Când ne zărește, zâmbește larg și ne face un semn cu mâna. Sam aleargă la ea, ezită scurt la vederea brațelor ei deschise, dar acceptă apoi îmbrățișarea.

— Tanti Emma, am găsit o pană, spune.

— O, ce drăguț, mi-o arăți și mie? Salut, Alex.

— Hei, la mulți ani, spun și mă uit în jur după Dan.

Cafeneaua e mică și liniștită, interiorul ei sobru e numai sticlă și beton. La o masă din colțul opus șed câțiva studenți care-și compară zgomotos pozele din telefoane, și mai e o femeie de vârstă mijlocie, într-un tricou cu Sonic Youth, care citește un exemplar flendurit din *Vanity Fair*. Toți clienți fideli, mă gândesc. Niciunul dintre ei nu e Dan. Nici măcar Dan deghizat. Fir-ar să fie. Unde o fi? Emma și Sam se uită pe iPad-ul ei și stau de vorbă despre zboruri și avioane. Eu dau din când în când din cap, în timp ce scanez încăperea. Când Emma se duce la baie, îmi verific telefonul, dar n-am niciun mesaj de la Dan. Misiune abandonată?

Dar chiar atunci îl zăresc. Stă în dreptul unei uși interioare, într-un costum bleu ciel croit pe corp și o cămașă albă proaspăt călcată – parc-ar fi un playboy supermodel care cutreieră cluburile din San Marino. Îmi face semn să vin la el.

— Hei, Dan, zic. Suntem pregătiți?

— Da, zice. Cum arăt?

— Ca dintr-o reclamă pentru Dolce & Gabbana.

— Aha. Asta-i bine?

— Sigur, de ce nu. Ești OK?

— Da, super. Unde-i Emma?

— S-a dus la baie.

— OK, da. Deci, când se întoarce, poți s-o aduci aici?

— Sigur. Precis ești OK?

— Sunt puțin emoționat.

— Hai c-o să fie bine. E Emma, tăntălăule. O s-o aduc aici. Tu fii gata.

Trage de câteva ori aer în piept. Când mă îndepărtez, muzica se stinge și îl aud zicând pentru sine: *OK, go.*

•

Când mă întorc la masă, o văd pe Emma venind de la baie. Doamne ajută.

— A, deci, Emma, zic. Am zărit acolo un amic. Hai să vă fac cunoștință.

Se uită la mine curioasă. Sam continuă să șteargă cu degetul pe iPad, indiferent la ce se întâmplă în jurul lui.

— Haide, vreau să te prezint.

— Okaaaaay, zice tărăgănat.

Dan a dispărut în spatele ușii. Îl apuc pe Sam de mână și culeg iPad-ul Emmei. Ea îmi aruncă o privire și eu mă îndrept spre ușă, cu ea venind agale în urma mea. În spatele tejghelei sunt doi angajați care se uită la Emma și își șoptesc ceva. Ajungem în fața ușii și o întredeschid. În spatele ei e un coridor, apoi o ușă dublă, care e larg deschisă și dă într-o încăpere spațioasă și întunecată. N-am mai fost aici, habar n-am încotro ne îndreptăm, dar o conduc pe Emma înăuntru.

— Unde mergem? mi se plânge. Te porți extrem de ciudat.

— Știu, zic. Vino după mine.

E cât pe-aci să dea bir cu fugiții, dar în clipa aceea iese Dan pe ușa dublă, zâmbind așa cum numai el știe să zâmbească.

— Ce naiba se întâmplă? chițăie Emma.

— Salut, Emma, spune Dan. Ți-am pregătit un soi de surpriză de ziua ta. Ăă, sper că nu te deranjează, dar nu voiam să pleci fără să afli ceva. Dar hai întâi cu mine.

— Ce faci, măi, tâmpitule? spune Emma.

Dar Dan îi întinde mâna și ea face câțiva pași spre el și îl ia de mână, după care dispar amândoi pe ușă. Trebuie să mă duc după ei, trebuie să văd ce i-a pregătit. Mă uit pe furiș înăuntru și pricep.

E sala de cinema. Am uitat că au așa ceva aici. E mică, dar spre deosebire de restul clădirii e amenajată mai luxos, cu catifea roșie. De-a lungul pereților laterali sunt niște perdeluțe încrețite, ca în cinematografele acelea clasice din anii 1930, iar fotoliile sunt moi și late.

Nu mai e nimeni în sală.

Dan o conduce pe Emma spre două fotolii din mijlocul sălii și o poftește să ia loc, ridică de pe podea o găleată cu popcorn și o așază pe genunchii lor într-un echilibru fragil.

— Ha, ne uităm la un film? spune ea. Dan, la ce ne uităm? De ce nu mai e nimeni aici?

— Am închiriat toată sala – îi știu pe patroni, cam așa ceva. Mă rog, Emma, hm, uite care-i treaba. Când am fost noi împreună, acum un car de ani, eu eram total îndrăgostit de tine. Eram nebun după tine. Tu poate n-ai observat. Și pe urmă te-ai hotărât să pleci și eu te-am înțeles, pe bune. M-am gândit c-o să-mi treacă până la urmă. Dar nu mi-a trecut, Emma. Nu mi-a trecut și nici nu cred c-o să-mi treacă vreodată. Așa că, atunci când te-ai întors, nu mi-a venit să cred, nu mi-a venit să cred cât de norocos puteam fi. Ar fi trebuit să-ți spun imediat, dar m-am gândit că pentru tine e ceva din trecut. Acum, când pleci iar, nu mai contează. Nu am nimic de pierdut. Așa că voiam să-ți spun: oriunde ai fi pe lumea asta, orice ai face… tu *ești* lumea mea.

Câteva clipe e tăcere.

— Doar n-ai de gând să cânți, sau? spune Emma.

— Ba da, am o orchestră întreagă de jazz în spatele cortinei, trebuie să le fac doar un semn.

— Vai, Doamne.

— Am glumit. Auzi, mie nu-mi pasă dacă tu ești în Brazilia sau în Vietnam, sau în Thailanda, sau pe Insula Man… eu am să mă gândesc la tine. Nu pot altfel. M-am gândit și o să mă gândesc întotdeauna la tine. Dacă ai vreodată nevoie de ceva, de absolut orice, eu voi fi aici. Sună tâmpit? În mintea mea nu suna tâmpit, dar acum nu mai sunt sigur. Oricum, înainte să pleci, vreau să-ți fac un cadou. E o prostie, dar cred că ai să înțelegi.

Apoi ridică un braț. Și undeva cineva observă semnul lui, fiindcă se deschide cortina din fața ecranului și apoi vedem un logo și auzim refrenul cunoscut din „When You Wish Upon a Star”.

Și începe filmul. Și bineînțeles, *bineînțeles,* e *Lion King.*

— Ce e? șoptește Sam. Ce se-ntâmplă?

Se strecoară pe lângă mine și se uită în sală.

— Un film? Putem să ne uităm? E de groază? Unde-mi sunt căștile?

— Nu, nu ne uităm, Sam, e pentru Emma și Dan. Acum trebuie să-i lăsăm singuri.

Îl conduc afară, dar înainte de a se închide ușa, mai arunc o privire în spate și văd că umerii Emmei sunt lăsați și tremură ușor; văd cum Dan își așază o mână pe umărul ei, cu o expresie alarmată. Dar Emma se întoarce spre el cu un abandon subit și i se aruncă de gât și îl sărută pe gură. Apoi o cuprinde și el în brațe și fețele lor sunt luminate de soarele care răsare pe ecran. Găleata cu popcorn alunecă și se prăbușește în final pe podea. Floricelele de porumb se împrăștie precum niște confetti.

Mari figuri, ăștia doi. Fermecători, frumoși, dar, Doamne, ce proști. Le-a trebuit o jumătate de viață să ajungă aici – și acum se pupă la un film Disney.

Mă gândesc cum erau în adolescență și la tot ce s-a întâmplat de atunci – și cât de nestatornică și fragilă e fericirea. E atât de ușor să o ratezi. Uneori trece pe lângă tine neobservată. Dar alteori, dacă ești incredibil de norocos și răbdător, mai vine o dată.

— Ce se-ntâmplă? întreabă Sam. Pot să mă mai joc pe iPad?

Nu-i răspund.

— Tati? Plângi.

Capitolul 36

În drum spre Matt și Clare încerc să pun totul în balanță. Jody, Sam, școala, munca: atâtea mingi cu care trebuie să jonglez în mintea mea – și astea nu sunt mingi de ping-pong, sunt mingi de bowling. Umplute cu ciment. Azi-dimineață, ca să pun treaba cu cafeneaua pe roate, m-am dus la un consilier de afaceri. Cu compasiunea morocănoasă și descurajantă a unui antreprenor de pompe funebre, mi-a explicat toate riscurile pe care le implică deschiderea unei afaceri alimentare, rata de eșec, programul prelungit de muncă, relațiile sociale complexe. Mi-a dat apoi niște formulare pentru accesarea de fonduri guvernamentale, precum și un plan de afaceri pe cinci ani, necompletat, și mi-a spus să mă mai gândesc. A fost la fel de motivant ca și cum ai asculta un album The Smiths înainte de prima întâlnire cu o fată. Îmi deschide Clare.

— Hai înăuntru, spune. Cum a fost întâlnirea?

— Hm, OK, mint.

Și când intru e cât pe-aci să alunec pe o rolă rătăcită.

— Da, ai grijă – femeia de serviciu și-a luat liber un an, spune Clare.

În casă e haosul obișnuit. Archie, Tabitha și câțiva prieteni de-ai lor se fugăresc îmbrăcați într-un amestec de costumații greu de suportat din punct de vedere vizual – o pelerină de vampir ici, o cască de astronaut colo, de parcă ar fi un show ciudat, avangardist, de la săptămâna Modei de la Paris. În bucătărie, Matt trebăluiește deasupra plitei pe care clocotesc patru cratițe, care scot aburi în microclimatul deja încețoșat.

— Deci? spune Clare, în timp ce eliberează canapeaua de o grămadă de cărți ilustrate, ca să ne putem așeza.

— Nu știu, Clare. Adică, se pare că aș putea obține un credit pentru firme nou înființate și mai am și eu niște economii, dar toată treaba e atât de riscantă. E o investiție enormă și apoi – cum să-ți zic, eu n-am nicio experiență. Și niciunul dintre noi nu-și poate permite să bage o grămadă de bani în afacerea asta.

Privesc fără să vreau înspre Matt, care dă întâi să intre, dar se retrage apoi tiptil în bucătărie.

— Dar eu *am* experiență, spune Clare. Și știu că ești capabil să faci asta. E un local mic și e clar că a avut succes. Doar nu vrem să deschidem o cafenea nouă, imensă, în centrul orașului.

— Știu, dar, ca să fiu sincer…

Îmi feresc privirea de ea, mă uit în jos la podea și la ceva ce pare a fi o jumătate de banană strivită pe covor.

— Nu prea am încredere în mine, spun în cele din urmă. Vreau să zic că în ultima vreme am cam dat-o în bară cu toate, nu știu dacă ai observat.

— Bine ai venit în club, spune Clare, dar tonul ei exprimă mai degrabă îngăduință decât desconsiderare. Nici eu n-am văzut acum doi ani la orizont gemeni și datorii. Mă gândeam că ne descurcăm destul de bine. O casă bună, o mașină bună, o zonă bună, școli bune. Dar știe viața cum să te scuture și să-ți ardă câteva palme. Și pe urmă să-ți mai tragă și un șut în fund. Și pe urmă…

— OK, OK, înțeleg ce vrei să spui.

— Ți-ai pierdut fratele, dar ai supraviețuit și ți-ai clădit o familie frumoasă. Acum cinci luni Sam era îngrozit de zgomote și mulțimi de oameni, acum participă la o competiție de jocuri video. Poți să faci asta, Alex. Cred că *trebuie* să faci asta.

— Îți mulțumesc, zic.

Altceva nu sunt în stare să spun. Simt că încep să devin sentimental, când intră urlând Tabitha, urmată de fratele ei, care agită în aer o sabie de plastic și o armă cu laser.

— Nu mai există stabilitate, spune Clare după ce trece vijelia. Mă refer la ritmul vieții, la cât de nesigur e totul. Trebuie să rezișți cumva, nu? Îți stabilești tu în sinea ta ce contează și te ții de asta.

Stăm tăcuți câteva clipe, ascultând cum Matt, în bucătărie, le servește paste copiilor.

— Clare, spun cu glas domol. Iar ai citit postările alea motivaționale de pe Facebook?

•

Tot restul săptămânii mi-l petrec stând ore în șir aplecat deasupra laptopului, întocmind un tabel cu costurile, cu lucrurile care mi-ar trebui pentru cafenea: chiria, mobilierul, aparatura, personalul. Seara trec să-i văd pe Jody și pe Sam – dar mai mult pe Sam. Pe măsură ce se apropie competiția îl lăsăm să se joace mai mult; se întâlnește online cu Olivia aproape în fiecare seară, în cea mai mare parte a timpului se antrenează construind, încercând lucruri noi, creând mici mașinării simple, cu pistoane și baterii. Dar împreună cu ceilalți prieteni ai lui se apropie tot mai mult de Dragonul Sfârșitului. Au umblat peste tot, au ucis monștri, au strâns comorile de care au nevoie pentru a localiza portalul mitic al Sfârșitului. Ascunsă undeva în adânc, dedesubtul acestei lumi, aceasta este destinația finală din *Minecraft.*

Acolo îi așteaptă Dragonul.

Capitolul 37

E ziua dinaintea competiției *Minecraft*. Mi-am ales, cu ajutorul Google Maps, un traseu până la Londra și am aranjat cu Dan să ne aștepte la intrare și să ne conducă înăuntru. Mai târziu trec pe acasă să văd cum stă Sam cu antrenamentul. Da, antrenamentul. Luăm treaba asta foarte în serios. E o nebunie. Clare avea dreptate: cu câteva luni în urmă gândul că va participa la așa ceva l-ar fi îngrozit. Am văzut pe site poze din anii trecuți – o hală imensă, ticsită de adolescenți care joacă jocuri video pe niște monitoare gigantice, într-un întuneric aproape total. Nu pot decât să-mi imaginez ce gălăgie va fi. O parte din mine încă mai crede că, odată ajunși acolo, Sam mă va prinde de braț și-mi va cere să-l duc imediat acasă. După care ne vom vedea iar de treburile noastre și vom trece chestia asta la capitolul experiență, ca toate celelalte chestii care se sfârșesc așa. Dar o altă parte din mine crede că nu o va face.

Șed la măsuța lui Dan și privesc orașul. Mi-am făcut un obicei din a-mi imagina toate clădirile ca pe niște modele *Minecraft* și mă întreb dacă Sam și cu mine am reușit să construim podul suspendat Clifton sau Turnul Memorial Wills sau cel puțin

ciudatul turn din Cheese Lane. Deschisă, dar necitită, țin în mâini o carte intitulată *Cum să-ți conduci propria cafenea,* care avea recenzii bune pe Amazon. Mă tot apuc de ea, dar gândurile mi se abat în altă direcție. Mulțimea de părinți, scrâșnetele de cauciucuri. Nu-l lăsați să treacă, opriți-l. Imaginile acelea mă copleșesc ori de câte ori mă gândesc să fac o schimbare în viața mea, să încep ceva nou. Decizii pe care George nu a mai apucat să le ia.

Dar acum ceva e diferit. Poate datorită terapiei, poate fiindcă brusc văd un scop în toate – Sam, eu, Jody – nu știu. Dar în trecut, ori de câte ori mă gândeam la George, mă dojeneam singur dacă nu reveneam mereu la acea zi. Sentimentul de vinovăție umbrea totul. Însă azi-dimineață m-am întors mai mult în timp și am zăbovit asupra câtorva momente petrecute împreună: un fotbal în parc într-o după-amiază însorită, o hârjoneală în fața televizorului, orele de după școală, când zăceam în pat și citeam comicsuri. Îmi dau seama că zâmbesc. Nu sunt sigur că-mi mai amintesc vocea lui George, dar îi mai știu râsul, niște chicoteli sacadate, ștrengărești.

Și asta mă face să mă gândesc la Sam și la scânteia pe care am observat-o la el în aceste luni din urmă. A fost întotdeauna acolo, nu încape îndoială, dar eu am fost prea obtuz să o văd – prea preocupat de „problema” Sam. Acum înțeleg că perspectiva lui asupra lumii este complet diferită de a mea; e plină de tipare și surprize și frumuseți pe care eu nu le văd și nu le pot pricepe. Când era mic, aveam un obicei la sfârșit de săptămână, îl puneam în cărucior și îl duceam la o bancă anume, aflată pe un teren viran din apropierea uneia din străzile principale care traversează Bedminster. Și ședeam acolo o oră, uneori mai mult, iar el arăta cu degetul la mașini, furgonete și autobuze și întreba: „Unde merg, tati?” și eu născoceam o destinație. În depărtare, sus pe deal, vedeam un șir de case

colorate; eu îi arătam o casă și el zicea „albastru, galben, roșu, albastru”. Culoarea pe care o numea el nu coincidea decât rareori cu culoarea casei, dar nu asta conta. Mie îmi plăceau aceste momente de calm petrecute împreună. Mă gândeam că e doar un joc caraghios, o repetiție cu efect liniștitor. Dar mă înșelam. Era încercarea lui de a înțelege și compartimenta lumea, de a interpreta agitația nebună din jurul lui. Avea nevoie de niște sisteme, oricât de fragile, pentru a procesa ce se întâmplă. Fiindcă pentru el orașul nu era doar un zgomot de fond, nu putea să facă abstracție de el – lumea reprezenta un asalt necontenit asupra simțurilor lui. Îi era neapărat necesar să o înțeleagă.

Acum totul devine parcă mai limpede, ca un peisaj necunoscut asupra căruia se revarsă lumina soarelui. Sam nu e o problemă, Sam e genial. E băiatul meu frumos. E haios și inteligent și curios și leagă lucrurile între ele în niște moduri ciudate, dar geniale. Imaginația lui e un furnal gigantic, care extrage un sens din tot vacarmul din jur. De ce n-am priceput asta mai demult? Și mai supărător e faptul că, în vreme ce eu mă căzneam să înțeleg totul, copii deștepți precum Olivia și Tabitha l-au înțeles foarte bine pe Sam. Eu am crezut tot timpul că de vină e el, prins cu încăpățânare în propria lui lume. Dar de vină eram eu.

Îmi bâzâie telefonul. Am un mesaj de la Emma, cine știe de pe unde:

Am un apel pierdut de la mama, ai vorbit cu ea?

Ajung la ei înainte de prânz, parchez la oarecare distantă de casă și cobor din mașină în strada familiară. Cerul e o masă compactă de nori, care dau zilei o nuanță cenușie ciudată, de piatră. Însă în fereastra livingului bate o lumină caldă, de la beculețele care pâlpâie în bradul de Crăciun, iar

sus, în camera lui Sam, fulgeră luminițe colorate. Joacă *Minecraft.* Când sun la ușă, Jody îmi deschide și mă îmbrățișează.

— Ce mai faci? zice. Vine ziua cea mare.

Eu dau din cap afirmativ.

— În ce ne-am băgat?

Când intru, văd că în living e ordine, cărțile au fost așezate toate în rafturi, nu mai zac în teancuri pe podea și mese, iar pe pereți atârnă zeci de felicitări de Crăciun, prinse cu bucăți lungi de sfoară. A apărut chiar și o măsuță nouă de cafea, sub care încape o cutie cu jucării și comicsuri. Jody a așezat pe pervaz niște lumânări mari, de biserică, iar în șemineu arde cu trosnete slabe un foc adevărat, care creează o atmosferă plăcută, de seară, în această zi mohorâtă și întunecată.

— Uau, arată superb, spun.

— Mulțumesc. Am mai mult timp acum – la galerie nu mai e așa nebunie, iar Sam e… ei bine, Sam are prieteni adevărați! Olivia și fratele ei trec pe la el și citesc cu toții reviste despre jocuri video și stau de vorbă despre *Minecraft,* bineînțeles, dar și despre Lego și *Adventure Time* și o grămadă de alte lucruri pe care eu nu le înțeleg. Încă se mai chinuie să țină pasul cu ei și mai mult ascultă decât vorbește, dar pe ei nu pare să-i deranjeze. Mă gândesc acum cât de singur trebuie să se fi simțit înainte și nu avea cum să ne spună.

— Ai vorbit cu el despre școală?

— Nu-l presez deocamdată – își face atâtea gânduri cu competiția asta. Dar va trebui să-i anunțăm săptămâna viitoare. Nu vreau să mai stea încă un an la școala asta. Am sentimentul că în sfârșit face progrese. Nu salturi uriașe, ci pași mici.

Stăm împreună în camera curată, la un metru distanță. Sclipirile portocalii ale focului se reflectă în părul ei și pe pielea ei. Sunt în ochii și în zâmbetul ei. Preț de o clipă am sentimentul că noi

doi am fost și vom fi întotdeauna aici, împreună. Își așază cu blândețe o mână pe brațul meu.

— Du-te sus la el.

Când urc, aud ca de obicei mai întâi muzica. Acel sunet al pianului, domol, aproape sinuos, care te îndeamnă să explorezi lumea, să nu te grăbești. Împing ușa și îl văd pe Sam așezat pe pat, înconjurat de cărți și reviste; o veioză e singura sursă de lumină, în afara micului monitor LCD.

— Fă niște torțe, să luminezi noaptea pe ici, pe colo, spune când mă vede. Monștrii evită zonele din jurul torțelor.

— Salut, Sam. Ce faci tu acolo?

— Construiesc. Acum am un zid. Un zid mare, care înconjoară Turnul Londrei, ca în poză.

Într-adevăr, în jurul clădirii pe care am ridicat-o împreună cu atâtea săptămâni în urmă e un zid masiv, construit dintr-o combinație rafinată de ciment și pietriș. Are niște ferestre înguste de jur-împrejur și două porți de intrare ridicate în arcade pătrățoase.

— Vrei să pornești într-o aventură? întreabă.

Iau controlerul și suntem iarăși împreună în această lume.

* * *

E cald, de la soare; o briză ușoară face să foșnească pătratele zimțate ale frunzelor care alcătuiesc pădurea din apropiere. Pornim la drum, ne îndepărtăm de castel și pătrundem mai adânc în pădure.

— Am să fac o cale ferată, spune Sam. De la castel până-n sat. Am să mă duc cu un vagon, când va mai trebui să fur morcovi.

— Bună idee, spun.

Trecem pe lângă un șanț care conduce într-o rețea de peșteri și tuneluri, un loc pe care-l vom explora altă dată. Între mesteceni e un lac adânc, cu o mică insulă în mijloc. Îmi amintește de insula pe care ne-am imaginat-o în camping, cea spre care l-am condus pe Sam atunci când i-a fost frică

și n-a putut să adoarmă. Acum îmi pare aproape reală. Când începe să se înnopteze mă aștept ca Sam să intre în panică, dar el scoate în schimb o sabie.

— E făcută din fier și e fermecată. E foarte puternică.

— OK, dar poate n-ar fi rău să ne întoarcem, doar nu vrem să ne rătăcim de tot.

Când mă întorc, mă urmează cu părere de rău. Copacii devin acum cenușii în lumina care se stinge.

— Ne-am distrat pe-aici, nu-i așa? spun.

— Da. Mulțumesc, tati.

Castelul se zărește deja, când aud un zgomot cunoscut – și nu foarte departe de noi. Un zdrăngănit de oase. Aproape imediat vâjâie pe lângă noi o săgeată și apoi încă una.

— Un schelet, zice Sam.

Mă pitesc pe sub copaci și o iau la fugă, tăind cu toporul hățișul din calea mea. Mă uit după Sam, dar a dispărut printre crengile întunecate. Nu-mi dau seama unde e arcașul, dar acele clămpănituri ciudate de oase sunt atât de apropiate. Și apoi îl văd, alb în lumina pală a lunii, cu arcul încordat. E între mine și poarta castelului.

— M-a prins! țip.

Două săgeți mă nimeresc una după alta. Aproape simt cum mi se scurge energia, forța vitală. Așa se va încheia aventura? Foarte aproape de clădirea noastră, dar prea departe pentru a mai ajunge la ea?

Ba nu. Într-un iureș neașteptat de sunet și culoare, Sam năvălește afară din pădure cu sabia scoasă. Scheletul se întoarce, dar se mișcă prea greoi. Sam vântură sabia, care nimerește monstrul cu un scrâșnet și îl face să se dea înapoi.

— Du-te! spune Sam, dar când îl lovește din nou, sabia se sparge și acum trebuie să o ia și el la fugă.

Alerg înainte, cu sănătatea redusă la doar o jumătate de inimă, la câțiva pași doar de poarta dincolo de care mă voi afla în siguranță. Scheletul s-a întors iarăși spre mine și își pregătește o nouă săgeată. Când îi aud vâjâitul sunt pregătit să încasez lovitura care-mi va lua viața. Aud impactul unei săgeți. Dar n-am murit.

Când mă întorc, îl văd pe Sam, acum înarmat cu un arc, stând lângă adversarul doborât.

— Am schimbat armele la timp! Te-am salvat.

— Ai fost grozav, Sam!

Când privim din nou scheletul, observăm că i-a căzut un obiect, ceva sclipitor, care zace acum în iarbă, printre flori. Când ne apropiem, vedem ce este: o cască de aur.

— Ultima Bijuterie a Coroanei, spune Sam.

— Am reușit, spun eu. Am găsit toată comoara.

* * *

Sam o ia înainte și eu îl urmez, trecem dincolo de poartă și ne îndreptăm către impunătorul Turn. Înăuntru sala principală a fost radical transformată: văd tablouri atârnate pe pereții care sunt acum îmbrăcați în lemn de stejar, cu coloane mărețe de piatră așezate din loc în loc.

— Vino după mine, spune.

Și urcăm împreună pe scara curbată la următorul nivel, unde e un coridor lung, din care se deschid mai multe încăperi mici. Mă plimb din încăpere în încăpere, ca vizitatorul unui somptuos monument istoric, studiind fiecare detaliu, privind pe ferestre la peisajul de dincolo de ele. Pe o scară mică, în spirală, Sam mă conduce afară la creneluri și acolo mergem până lângă margine, atât de apropiați, încât mai că ne ținem de mâini. Stăm tăcuți sub norii poligonali, care atârnă amenințători deasupra noastră, cu privirile îndreptate dincolo de zid, spre munții din depărtare. Din padocul de dedesubt auzim cai și vaci, nimic altceva. Suntem singuri și fericiți în acest univers.

— Sam, ce crezi, ești pregătit pentru mâine?

— Ce e mâine?

— Competiția, la festivalul de jocuri video.

— A, da. Trebuie să construiesc ceva bun. Asta-i misiunea mea. Vine Olivia să mă vadă.

— Știi că va fi multă lume?

— Au computere acolo, deci nu trebuie să-mi iau consola de acasă.

— Mai știi când am fost la Londra? Noi doi și tanti Emma?

— Am văzut Turnul! Dar m-am rătăcit și m-am speriat.

Coboară de pe creneluri și se îndreaptă către scară, iar eu îl urmez.

— Dar crezi că vei fi OK la competiție? Poate dacă-ți punem căștile pe urechi?

— Da. N-am să fiu trist.

— Dar nu-i nimic dacă ești trist, Sam. Indiferent ce se întâmplă, e OK să fii trist. Toți oamenii sunt uneori triști.

— Și tu?

— Da, sigur.

— De ce?

— Uneori e trist din cauza fratelui lui, spune Jody.

Ne răsucim amândoi și o vedem pe Jody stând în prag, cu o cană de ceai și un pahar cu lapte.

— Fratele lui, George, a murit când era mic. Asta îl întristează puțin pe tati. Dar avem noi grijă de el.

Sam nu-și dezlipește privirea de monitor.

— Uneori încearcă să intre lupi, să mănânce porcii și oile, spune. N-am voie să las porțile deschise. Tati, dacă intri, să nu lași porțile deschise.

— Nu le las.

— Dacă dai vacilor puțin grâu, se îndrăgostesc una de alta.

— Așa e. E de înțeles.

Mă uit la Jody și ea ridică înțelegător din umeri. Zâmbesc și îl sărut pe Sam pe tâmplă. Nu se ferește.

— Pot să intru și eu? spune Jody.

— Unde… în joc?

— Da, mi-a arătat Sam cum se joacă.

Jody ia un alt controler, se așază lângă noi și apasă butonul Start. Pe ecran apare un al treilea personaj. Un personaj într-un costum portocaliu. Abia după câteva secunde îmi pică fisa.

— Tu erai! zic. Tu erai personajul în portocaliu.

— Voiam să văd ce puneți la cale. La început l-am urmărit pe Sam cum joacă, pe urmă m-am simțit și eu oarecum implicată. Dar nu voiam să crezi că-mi vâr nasul unde nu-mi fierbe oala, așa că m-am ascuns.

— Mami mi-a zis să nu-ți spun, zice Sam.

— Ne-ai spionat în *Minecraft*? întreb și mă prefac îngrozit.

— Fără prea multă pricepere. Dar, da. Îmi pare rău.

— Să nu-ți pară. Mă bucur că erai tu. Data viitoare haideți să construim ceva împreună.

— Putem începe ceva nou, spune Sam.

— OK, dar vreau să știi un lucru: dacă ajungem la competiție și nu mai vrei să participi e în regulă, spun. Putem pleca să mâncăm o înghețată, în schimb.

Sam oftează din toți rărunchii.

— Nu, o să particip. Olivia zice că pot câștiga, pentru că știu să fac lumini de semnalizare.

— Ei bine, atunci așa rămâne, spune Jody. Mergem la Londra.

— Vii și tu? întreb.

— Sigur că da! Nu vreau să ratez evenimentul. Mergem toți împreună. Va fi o aventură.

•

Mai târziu cobor împreună cu Jody și mai arunc o privire împrejur, la schimbările din casă – schimbări care s-au produs în absența mea.

— Deci, terapeuta, spune Jody. Ai vorbit despre noi?

Ezit o clipă.

— Scuze, exclamă Jody. Știu că e confidențial. A fost o nesimțire din partea mea să întreb.

— Nu, nu, e în regulă, spun. Mda, am vorbit și despre asta.

— Și? Vai, scuze!

— E în regulă! Încă-i prea devreme să-mi dau seama – n-am avut decât două ședințe. Dar i-am vorbit despre, știi și tu, serviciu și bani, și Sam, și cum totul a devenit complicat și epuizant. Și se pare că am făcut o grămadă de chestii greșite, deși aveam intenții bune.

Jody dă să spună ceva, dar o întrerup.

— Știu, știu. Ai avut dreptate. Le-am luat pe toate asupra mea și nu era necesar. Ar fi trebuit să fiu mai mult aici, cu voi; și chiar și atunci când *eram* aici, eram întotdeauna cu mintea în altă parte. Îmi doresc să fi înțeles asta mai devreme.

— Tu ai fost întotdeauna mai greu de cap, spune.

Și acum stăm foarte aproape unul de celălalt. Îi simt respirația pe față. Se apleacă spre mine și eu mă aplec spre ea. Simt dogoarea parfumului ei. Închidem ochii. Mă întreb dacă e real ce se întâmplă.

Dar brusc trosnesc sonor tăciunii din șemineu și vraja se destramă. O veche posibilitate, care păruse iarăși reală, se îndepărtează de noi.

— Păi, cred că ar fi mai bine să plec.

Pe fața ei se ivește o expresie pe care nu știu cum să o interpretez.

— Da, spune și își dă la o parte o șuviță de păr de pe față.

Dar nu ne urnim din loc. Din spatele meu, dinspre ușa casei, vin de departe și ne înconjoară aerul răcoros de decembrie, zgomotele străzii, vuietul înfundat al mașinilor. Ne uităm unul la celălalt.

— Cât crezi că vei mai sta la Dan? întreabă Jody.

— Nu știu, spun. E ca și cu școala, cu cafeneaua și… cu noi. Trebuie luată o decizie.

— Mda, așa e, spune.

Un claxon, undeva departe. Un curent de aer mișcă perdelele.

— Păi, mă gândeam, spune Jody, adică, dacă vrei și tu, mă întrebam dacă…

— Da?

Râde încurcată și își ferește privirea. Aerul pare încărcat de electricitate, scânteiază ca sclipiciul.

— Mă gândeam…

Simt cum îmi bâzâie telefonul în mână și, mai degrabă pentru a alunga tensiunea, arunc o privire pe ecran. Sunt convins că e Dan, care se întreabă pe unde umblu. Dar când citesc cuvintele e altceva. E cu totul altceva.

— Ești OK? spune Jody. Ai o față de parcă ai fi văzut o stafie.

— E de la mama, răspund. E în spital.

Capitolul 38

N-am dorit să-l văd pe George. Îmi amintesc asta.

Mama m-a întrebat, a spus că e alegerea mea. Aș putea intra să-mi iau rămas-bun, dacă vreau – pentru ultima dată. Se afla într-o încăpere mică de la morgă, zăcea acolo singur, pe o targă de metal. Dar eu am clătinat din cap și am coborât privirea. Nu de durere – eram speriat. Nu știam cum va arăta, nu mai văzusem niciodată un om mort. Mă temeam că va fi sânge și groază. Când mama m-a prins de mână și m-a luat de acolo, mi-a fost rușine.

Nu știu ce cred acum despre decizia mea de atunci – poate o să mă lămurească terapeuta, la un moment dat. Dar știu că perspectiva mea asupra spitalelor a fost în întregime determinată de ziua aceea și de urmările ei. Sunt locuri ale întunericului și catastrofei. Persoanele pe care le iubești nu mai ies de acolo.

•

O sun imediat pe mama.

— Alo? spune.

Glasul îi tremură puțin, dar forța și siguranța ei dintotdeauna nu au dispărut.

— Mamă, eu sunt.

— Da, știu, îmi apare pe display numele tău, dragă.

— Ce s-a întâmplat? Ești bine?

— Am căzut puțin aseară. Schimbam becul de sus, de pe palier, cu unul din becurile astea noi, ecologice, știi tu de care. Sunt foarte scumpe, nu-i așa?

— Da. Dar ce s-a întâmplat, mamă?

— Păi, a cedat taburetul și am căzut. Mi-am pierdut puțin cunoștința și mi-am fracturat încheietura mâinii. Aș fi rămas întinsă acolo toată noaptea, dacă n-ar fi venit doamna Ferris din susul străzii, să mă întrebe dacă nu pot avea grijă de câinele ei câteva ceasuri – joacă bridge joi seara. Pe mine nu mă invită niciodată. Mă rog, când a văzut că nu răspund a urcat, băgăcioasă cum e ea, și m-a găsit. M-a dus la Urgență, la leziuni minore, și m-au ținut acolo peste noapte. Am încercat să te sun. Dar tu ce mai faci?

Tipic pentru mama. Lasă-mă pe mine, eu sunt doar la spital, cu contuzii și oase rupte, nimic de luat în seamă, să trecem peste asta. Dar pe mine mă încearcă un sentiment de vinovăție – pentru că nu mi-am verificat mesajele, am fost prea prins cu altele.

— E o asistentă aici, vrei să vorbești cu ea?

— Da, sigur că da.

Aud cum dă altcuiva telefonul.

— Domnule Rowe? întreabă o voce oficială.

— Da. Mama e bine?

— Credem că da. A suferit o fractură la încheietura mâinii, e destul de frecventă la persoanele mai vârstnice, atunci când cad, așa că am repoziționat oasele azi-dimineață. Dar ne-am gândit că a amețit înainte de a cădea, așa că am făcut niște teste. S-ar putea să nu fie nimic, dar… mă rog, s-ar putea să indice altceva, de exemplu un diabet sau un accident ischemic tranzitoriu.

— Un ce?

— Un accident ischemic tranzitoriu. Un miniatac.

Câteva secunde e tăcere. O aud pe mama în fundal, protestând împotriva expresiei „persoane mai vârstnice”. Aud pașii asistentei care pare să se îndepărteze.

— Un atac? repet.

Jody îmi așază o mână pe braț.

— Nu știm, spune asistenta. Am făcut niște teste, vom ști mai multe mai târziu. S-ar putea să nu fie absolut nimic. Dar e limpede că va avea nevoie de ajutor câteva zile, din cauza încheieturii. Tatăl dumneavoastră e acasă?

— Nu. A plecat demult.

E un mod cam ciudat de a descrie situația.

— Atunci puteți sta dumneavoastră o zi, două cu ea, sau o altă rudă?

— Da… eu – am să vin acolo cât de repede pot. La revedere.

Mă uit la Jody și încerc să nu trădez spaima care pune stăpânire pe mine. Apoi aud un glas de pe scări.

— Ce s-a întâmplat cu bunica?

Sam a coborât și acum stă pe ultima treaptă, cu controlerul în mână.

— E OK, spune Jody și se duce repede la el. Bunica a căzut și acum e la spital, dar se simte bine.

— Mă duc până acolo, spun. Dacă plec acum, ajung pe la patru.

— Vrei să vin cu tine? întreabă Jody. Clare și Matt pot avea grijă de Sam. Vin cu tine. Dacă ai nevoie de mine?

Dau mut din cap, incapabil să reacționez prin cuvinte la bunătatea ei.

— Vreau să vin și eu. Vreau s-o văd pe bunica, spune Sam.

— Dar cum rămâne cu competiția? îi întreb pe amândoi.

Urmează o pauză.

— Îl pot duce Emma și Dan, spune Jody.

— Vreau s-o văd pe bunica!

— Vai, fir-ar să fie. Emma, spun. Trebuie s-o anunț.

Când răspunde la telefon, Emma are vocea răgușită și confuză.

— Alo? Alex? A, sunt în pat. Sunt mahmură.

— Emma, mama e la spital. A căzut și și-a rupt încheietura mâinii, dar îi mai fac și niște teste – spun că e posibil să fi avut un soi de miniatac.

Aud pe cineva mormăind incoerent în fundal, în mod evident încă adormit. Știu că e Dan, dar nu am timp să-i chestionez cu privire la povestea lor resuscitată de dragoste.

— Emma, mă duc să o văd. Voiam să știi și tu ce se întâmplă.

— Vin cu tine, spune. Vin și eu.

O aud bâjbâind, căutându-și hainele.

— Ce? Ești sigură?

— Da. Fir-ar să fie. Da. Ar fi trebuit să mă duc la ea încă de acum câteva săptămâni. La naiba, mamă. Poți să vii să mă iei? Te rog, Alex, trebuie să merg și eu.

Îmi acopăr telefonul cu mâna și mă uit la Jody. A auzit și ea și dă din cap.

— OK, spun. Să fii gata în zece minute.

Mă uit la Sam și mă întreb în ce măsură pricepe ce se întâmplă. Veșnica întrebare. Dacă mergem la mama, va înțelege oare că am ratat competiția? Dacă mama e bolnavă, va înțelege oare? Îngenunchez lângă el.

— Sam, vrea să vină și mătușa ta cu noi, dar pe tine te-ar putea duce Dan la festivalul de jocuri video. Încă mai poți să ajungi.

— Nu, vreau să vin cu tine și cu mami. Vreau s-o văd pe bunica. Nu vreau să plece.

— Nu pleacă nicăieri, a avut un accident, asta-i tot.

— Vreau să vin. Nu mă interesează!

— Putem merge la competiție la anul, spune Jody.

Întâi mă gândesc că vorbește cu Sam, dar apoi văd că de fapt se uită la mine.

— Hai să mergem cu toții s-o vedem pe bunica, bine?

Alergăm de colo-colo prin casă, înghesuim haine și cosmetice într-un geamantan. Totul se petrece atât de repede, încât mi-e greu să procesez iureșul de senzații. Dar în adâncul sufletului meu știu că, în afară de îngrijorare și derută, mai pot identifica un lucru. Dezamăgire. Dezamăgire pentru Sam, dar și pentru mine. Voiam să dovedească un lucru la competiția asta stupidă – și nu mi-am dat seama cât de important era acest lucru pentru mine.

•

Într-un final suntem toți înghesuiți în mașină și traversăm suburbiile îndepărtate ale Bristolului, pentru a ieși pe M5. Pe bancheta din spate, lângă Sam, stă Emma, extrem de mahmură, ținând lipit de piept un imens termos cu cafea și văicărindu-se jalnic. A umblat cu Dan prin cluburi azi-noapte, s-au întors acasă la el pe la trei. Sam o privește cu o oarecare fascinație morbidă.

— O să vomite? întreabă.

— Nuuu, geme Emma.

— Ce vrei să-i spui mamei? întreb.

— Nu știu, zice. Nu pot să-i spun despre știi-tu-ce. Nu e momentul potrivit, nu?

— OK.

— Vreau să zic, acum e vorba despre ea, nu despre mine.

— Știu.

— Am să fiu foarte normală.

— OK. Dar să nu-i zici nimic de competiția lui Sam. Nu vreau să creadă că ratăm ceva fiindcă trebuie să avem grijă de ea. OK?

— Bine. Cum zici tu, eu mă culc acum.

Tot restul drumului nu mă gândesc decât la atac. Un *atac*. Sigur, acum pare OK, dar unde va duce asta? Va mai urma unul? Posibilitățile și ramificațiile îmi străfulgeră mintea. Eu am luat-o întotdeauna de bună că mama e aici, că mama e indestructibilă. A fost singura mea certitudine. Dar acum?

Dar acum?

— Vrei să conduc eu? întreabă Jody.

— Sunt OK. Sunt OK.

•

Patru ore mai târziu oprim în parcarea unui mic spital regional. Cu clădirile sale moderne, de cărămidă, așezate cu grijă de jur-împrejurul unui gazon mic și îngrijit, arată ca un cămin de bătrâni, iar liniștea e la fel de profundă. Ieșim din mașină, Emma se sprijină de portieră preț de câteva secunde, respirând greu. Sam o ia la fugă și sare pe o bancă de la marginea gazonului. Jody se îndreaptă deja spre intrare, preluând controlul, întinzând în trecere mâna după Sam. Noi toți o urmăm.

De îndată ce se deschide ușa, ne izbește mirosul bine cunoscut de spital – combinația rafinată de dezinfectant și legume fierte, care îți amintește instantaneu de toate vizitele din trecut. O lovitură olfactivă în stomac a amintirilor. La recepție se află o secretară și o asistentă foarte tânără, care răsfoiește niște însemnări prinse de un clipboard. Pare obosită și agasată. Le spun cine suntem și asistenta ne conduce de-a lungul unui coridor luminos, cu desene de copii pe pereți, și dincolo de mai multe uși duble, până la un salon mic. Două dintre paturi sunt goale; într-unul se află o femeie foarte bătrână, îmbrăcată în ceva asemănător unei cămăși de noapte din perioada victoriană. Stă în capul oaselor și îi vorbește unui bărbat și mai bătrân, care șade gârbovit pe un scaun de plastic, aplecat către ea, dar după toate aparențele dormitând. Apoi o văd în colțul din dreapta pe

mama, cu paltonul pe ea, cu o geantă în poală, șezând dreaptă ca lumânarea la un capăt al patului ei. În jurul brațului și mâinii are un gips gros.

Brusc mă lovește un sentiment bine-cunoscut. Poate e oboseala, poate e îngrijorarea, dar cel mai probabil e amintirea, depusă într-un ungher al conștiinței mele, a unui moment similar de acum mulți ani. Mama așteptând la spital, singură și derutată. Un glas explicându-i că nu au mai avut nimic de făcut. Vreți să vă luați rămas-bun?

Durerea mă copleșește ca un curent ascuns sub suprafața unui ocean întunecat și adânc.

Asistenta mă privește, iar pe fața ei se ivește o expresie de îngrijorare.

— Mama dumneavoastră a avut o zi plină de evenimente ieri.

Zâmbește.

— Testele? spun.

— Medicul o să vă explice totul.

Și cu asta dispare. Medicul o să ne explice? Ce înseamnă asta? E de bine sau e de rău? De ce nu ne-a putut spune ea? Asta-i de rău. Nu poate fi decât de rău.

Grupulețul nostru mărșăluiește către patul mamei – și ea ne face cu mâna, țâțâind și ridicând din umeri.

— Bună, fiule! spune. Nu vor să-mi dea drumul până nu vine medicul. E ca la închisoare, doar mâncarea e mai proastă. Ce mai faci? Bună, Jody, bună, Sam. A, bună, Emma. Ce surpriză plăcută. De asta era nevoie ca să vii să mă vizitezi? Trebuia să mă fi gândit mai demult!

— Bună, spune Emma, se apleacă și o îmbrățișează stângaci pe mama.

Stăm în jurul ei, nepreaștiind ce să spunem. Așezată pe pat, cumva separată de acest grup fără astâmpăr, mama își pierde fermitatea și pare dintr-odată bătrână, palidă și speriată.

— Vreau să merg acasă, spune.

Privirea ei se mișcă de colo-colo prin salon, se oprește asupra pereților de un verde mat, asupra aparatelor medicale care piuie, asupra asistentelor care se foiesc ocupate. Știu că groaza pe care o exprimă nu are nimic de-a face cu propriul ei accident, ci e groaza care ne bântuie pe noi toți.

Un bărbat de vârstă mijlocie, într-o cămașă albă, călcată, intră în salon cu mânecile suflecate și ochelarii atârnând pe vârful nasului. Nu poate fi decât medicul.

— Domnul Rowe?

— Da, răspund.

Și glasul meu e stins și respectuos ca al unui copil.

— Am primit rezultatele testelor mamei dumneavoastră.

Vezi cum se produc asemenea momente în serialele de televiziune. Marea dezvăluire. Pacientul de cealaltă parte a biroului sau într-un salon, îngrijorat, tensionat. O lungă pauză dramatică, aparatul de filmat se oprește asupra feței sale, pentru a surprinde și cea mai mică emoție. Dar când au loc în viața reală, lucrurile acestea, momentele acestea de spaimă și incertitudine totală decurg altfel, tensiunea scade parcă. Nu crește intensitatea muzicii, sentimentele nu dansează. Doar un bărbat într-o cămașă albă, proaspăt călcată, care se pregătește să-ți dea cea mai proastă veste din lume. Căruia tu trebuie să-i faci față. Iar camera nu schimbă cadrul. Nu schimbă niciodată cadrul. Simt că mă trage cineva de mânecă și bănuiesc că e Sam, dar când mă răsucesc puțin observ că e Emma.

Medicul mai răsfoiește fără grabă niște hârtii.

— E bine, spune. A fost o contuzie minoră.

Întreaga încăpere se luminează brusc, de parcă ar fi pompat cineva înăuntru un curent de oxigen pur. Simt că amețesc. Emma răsuflă sonor.

— Dar amețeala? spun.

— Ei bine, ce nu le-a spus dânsa medicilor aseară a fost că băuse de după-amiază, împreună cu vecinul, o jumătate de sticlă de vin, spune medicul. Aceasta a fost cauza amețelii.

— Mamă, spun. Ai fost beată?

— Nu, n-am fost! spune mama. Am mâncat de prânz și ne-am simțit foarte bine. Acum pot, vă rog, să plec acasă?

Când se ridică de pe pat, mama se clatină ușor, așa că mă grăbesc să o prind de cot.

— Ai grijă! spun.

Îmi întorc privirea spre Emma, în așteptarea unui ajutor, dar spre surprinderea mea văd că plânge.

— Îmi pare rău, mamă, începe Emma brusc și în mod surprinzător să se văicărească. Îmi pare atât de rău!

După care vine cu pași împleticiți la mama și o îmbrățișează cu atâta avânt, că aproape se prăbușesc amândouă pe pat. Jody și cu mine ne privim cu un amestec de surpriză și amuzament.

— Ce se întâmplă? întreabă Sam.

— Nu știu exact, răspund. Dar cred că lui tanti Emma îi pare rău.

•

Drumul către casa mamei e o îngrămădire incomodă de tensiuni nerostite. Întreaga familie Rowe reunită, înghesuită într-o rablă combi; și vârâți la mijloc, Jody și Sam. E o diagramă Venn de regrete mocnite și incertitudini. Oprim pe drum să luăm niște *fish and chips* pentru acasă și când intrăm pe aleea presărată cu pietriș a mamei e deja beznă. Luna luminează slab, într-o nuanță albăstrie, copacii din jurul casei.

Emma o ajută pe mama să aducă niște farfurii, după care întindem pe masă pachetele de hârtie umplute cu cartofi prăjiți și pește pane aburind. Din fericire, Jody a adus de acasă niște sandvișuri cu brânză și *piccalilli,* pe care Sam le mănâncă în

tăcere, urmărind cum se trezește la viață, greoi, dinamica familiei noastre.

Cât stăm la masă, mama îi pune Emmei niște întrebări rezervate privitoare la călătoriile ei, la care sora mea își dă drumul și ne oferă o relatare detaliată a celor zece ani de zburat prin lume, alegând povești potrivite pentru urechile mamei și ale nepotului ei. Pe unele dintre ele le-am mai auzit cu toții cu prilejul altor vizite acasă ale Emmei, dar nimeni nu o întrerupe, pentru că e o ușurare, după o zi grea și plină de griji, să asculți pe cineva vorbind și să nu fii nevoit să spui și tu ceva. Apoi vorbește despre întoarcerea ei acasă, despre cum a încercat, fără tragere de inimă, să trăiască iarăși în Marea Britanie, și după aceea despre planurile ei de viitor – care s-ar putea să-l includă sau nu pe cel mai bun prieten al meu.

— Iar ești cu Dan? exclamă mama.

— Da, spune Emma. De ce, e vreo problemă cu Dan?

— A, nu-i nicio problemă. Numai că, după ce ai plecat tu, bietul băiat a plâns vreun an de zile. Sper că n-ai de gând să-i faci iar una ca asta.

Emma se uită la mine, dar nu spune nimic.

Așa că în locul ei vorbește acum mama. O pune pe Emma la curent cu propria ei viață în Cornwall; ne întreabă pe Jody de galerie și pe mine de cafenea.

— Dar tu ce mai pui la cale, Sam? întreabă.

— Nimic, răspunde el.

— Ce-ți place?

— *Minecraft* și avioanele și nu școala. Acum te simți mai bine?

Mama râde, dar mie mi-e teamă că Sam va aduce vorba despre competiție.

— Sunt bine, spune mama. Dar nu întineresc. Mă gândesc să vând casa asta, eventual să mă mut iarăși mai aproape de Bristol.

— Chiar? zic. Adică, da, ar fi un lucru bun.

— Numai dacă nu te deranjează pe tine. Asta nu înseamnă că va trebui să rămâi acolo.

— Ba nu, am să rămân, spun.

— Trebuie să rămână, spune Jody. Noi suntem acolo.

Ne uităm unul la celălalt și îmi amintesc că Jody dăduse să spună ceva, înainte să primesc eu mesajul de la mama. Dar nu vreau să fac presupuneri. Nu vreau să-mi fac prea multe speranțe.

— Și până atunci vei avea și cafeneaua aceea, spune mama.

— Ei, mai vedem noi. E o chestie foarte costisitoare și riscantă. Mi-ar trebui vreo douăzeci de mii numai pentru a-i da drumul. Sunt cam… mă rog, sunt cam strâmtorat în momentul de față.

— Dar vrei să faci treaba asta?

— Da. Mi se pare palpitantă. Ideea unei cafenele. Locul acela face parte din viețile noastre, nu-i așa, Sam?

Sam dă tăcut din cap.

— Păi, spune mama, trebuie să încerci. George și-ar dori asta – ți-ar spune să faci o încercare, care-i cel mai rău lucru care se poate întâmpla?

Sam dă să spună ceva, dar se răzgândește.

— Bine, spune mama. Mă duc să spăl vasele.

— Ai o mână ruptă, lasă-mă pe mine să le spăl, spune Emma.

— Doamne, spune mama. *Chiar* s-a schimbat.

— De fapt, trebuie să-ți spun ceva. Ceva ce mi s-a întâmplat. Trebuie să-ți spun asta și mai trebuie să-ți spun că-mi pare rău că am fugit atunci de acasă. Dar nu vreau s-o fac de față cu toată lumea.

Mă aștept ca mama să facă vreun comentariu spiritual, dar ea se uită la Emma și își dă seama că i-a trebuit curaj și că e o chestiune serioasă. O ia pe sora mea pe după umeri și o conduce în bucătărie. Ușa se închide în urma lor.

•

Mai târziu ne pregătim paturile: Jody și Sam în camera de oaspeți, eu în cămăruța de alături, Emma la parter, pe canapea.

— Care-i planul? spune Emma în timp ce îi întindem sacul de dormit.

O aud pe mama în bucătărie și pe Jody în baia de sus, cum îl ajută pe Sam să se spele pe dinți.

— Rămânem mâine aici, să vedem cum se simte. Tu pleci duminică seara, nu? Poți să iei trenul? Sau te poate duce Dan?

— Lasă că mă ocup eu de chestia asta. Dar ce facem cu competiția?

— A, e OK. Nu te pot lăsa singură cu mama, n-ar fi corect. O să mergem la anul. Ca să fiu sincer, oricum nu sunt sigur că ar fi rezistat. E un pretext bun să nu-l pun în situația asta.

Emma dă din cap, dar nu pare deloc convinsă.

— Atunci noapte bună, spune.

Capitolul 39

Cineva ciocane ușor în ușa cămăruței mele. Apoi bate mai tare, mai insistent.

— Ce? Ce-i? Bălmăjesc eu.

— Eu sunt, spune Emma.

Mă uit pe telefon. E ora șapte. Primul meu gând e că mama a pățit ceva.

— E totul în regulă? întreb.

— Da, spune. Dar s-a schimbat planul.

Apoi îl văd pe Sam băgându-și capul pe după ușă – e gata îmbrăcat și sub braț are o carte despre *Minecraft.* Jody e lângă el.

— Am stat puțin de vorbă, spune Emma. Trebuie să vă duceți la competiția aceea.

— Poftim? zic.

— Mama e OK. Am să stau eu astăzi cu ea, și duminică mă-ntorc cu trenul. N-are niciun sens să o ratați. Dar trebuie să plecați acum. O să-i explic eu totul când se trezește. E în regulă. Acum te scoli și plecați.

— Dar…

— Alex, e OK. Du-l pe Sam la competiție. Jody, spune-i și tu.

Jody se ivește de după ușă.

— Alex, de la ora șase mă bate la cap. Cred că va trebui să facem cum spune ea.

Sam intră în cameră.

— Haide, tati.

— OK, spun și mă dau jos din pat. Hai s-o facem și pe asta. Unde-mi sunt chiloții?

•

Și apoi ne urcăm în mașină și ne îndreptăm spre Londra. Jody stă în față lângă mine, Sam e în spate și studiază cartea despre *Minecraft.* Competiția începe la ora unu după-amiază. Facem cinci ore până la Londra. Suntem contra-cronometru. Dacă e trafic, nu ajungem.

Nu vorbim prea multe. Fiecare e absorbit de gândurile lui, de temerile lui. Aș vrea să aflu de la Jody ce voia să-mi spună când am avut conversația aceea acasă. Voia să-mi ceară să mă întorc acasă? Aș vrea să-i spun că mă simt mult mai împăcat, că știu unde am greșit. Că-mi pare rău că am fost atât de distant, că n-am dorit să comunic. Știu că poate a existat întotdeauna un obstacol între noi și că rădăcinile acestui lucru duc undeva în trecutul îndepărtat, la o după-amiază rece și un accident cumplit. Terapeuta mi-a vorbit despre sentimentul de vinovăție al supraviețuitorului – impresia că eu am provocat cumva accidentul sau că eu ar fi trebuit să fiu în locul lui. Sentimentul acesta de vinovăție a planat deasupra mea ca un desiș de crengi spinoase.

Am ajuns în Somerset, când îmi bâzâie telefonul. Îl scot din buzunar și i-l întind lui Jody.

— E Dan, spune.

— Fir-ar să fie, trebuia să ne întâlnim cu el acolo – acum o jumătate de oră.

— Știe ce s-a întâmplat?

— Numai dacă i-a spus Emma.

— Deci nu știe?

Jody răspunde la telefon și îl pune pe speaker.

— Alo? strig eu.

— Hei, salut, spune Dan. Pe unde sunteți? Știi că peste două ore începe competiția?

— A, da, a intervenit ceva. O să mai întârziem puțin.

— E o grămadă de lume aici, frate. Sam trebuie să se înscrie. Vrei să mă ocup eu de asta?

— Da!

— Bine, dar mișcați-vă, fraților. Emma e cu voi? A dispărut ieri și nu-mi răspunde la mesaje.

— Păi, nu e, zic.

Și în timp ce eu înaintez prin traficul de pe șoseaua cu patru benzi, Jody îi explică ce s-a întâmplat și că Emma e acum în Cornwall și are grijă de mama.

— Ar fi putut să-mi zică și mie, spune Dan.

•

Au trecut trei ore și acum suntem pe A303, gonind prin Wiltshire. Câmpurile și terenurile agricole noroioase se întind la nesfârșit în jurul nostru, punctate de sate anonime. Mă strecor printre camioane și monovolume, uitându-mă des la ceasul care se apropie ticăind de ora unu. Mă uit în oglinda retrovizoare la Sam, care stă singur și tăcut. Lumea lui e întotdeauna alta decât a noastră, atâta lucru înțeleg și eu. Dar știu că e accesibilă. Ciudat e doar că am aflat acest lucru prin intermediul unui joc video. Dacă ajungem la timp, vom juca acest joc împreună cu o sută de alți oameni. În ciuda lucrurilor pe care le-am aflat despre el, habar nu am cum va reacționa Sam.

Autostrada M3 străbate un păienjeniș de suburbii identice și petice de pădure, dar pe măsură ce ne apropiem de Londra, traficul e tot mai aglomerat și înaintăm din ce în ce mai încet. Jody deschide aplicația pentru navigare de pe telefonul ei, care ne spune că mai avem vreo patruzeci de minute. Ne apropiem de M25, când mă sună iarăși Dan.

— Măi, băieți, ăștia încep în douăzeci de minute. Eu îi țin un loc lui Sam, dar nu cred că or

să stea după el.

— Am ajuns deja? întreabă Sam.

— Aproape, zic. Dan, nu poți să faci cumva să mai amâne puțin?

— A, cum? întreabă.

— Nu știu! Spune-le că venim special pentru competiție.

— Le-am spus deja. Și au ridicat din umeri.

Îmi înfig piciorul în pedala de accelerație, depășesc un șir de autobuze și aproape agăț oglinda laterală a unui BMW pe banda de depășire – șoferul claxonează și strigă ceva neinteligibil.

— Bărbatul acela e furios, spune Sam.

— Haide, Dan, găsești tu ceva.

Autostrada e descurajant de aglomerată, dar reușesc totuși să virez printre minivanuri și autobuze, făcând-o pe Jody să se țină de bord, iar pe Sam să fie aruncat ba în stânga, ba în dreapta. Suntem la periferia Londrei, înconjurați de o aglomerație pestriță și murdară de terenuri industriale și case înghesuite unele într-altele. La orizont se înalță, ca niște pietre funerare, grupuri de blocuri-turn construite prin anii 1960. Sam se uită pe geam, fascinat.

Când să ieșim de pe autostradă, traficul e blocat. Un șir șerpuitor de mașini așteaptă să intre pe strada către care țintim și noi. Sam se apleacă în față și se uită pe telefonul lui Jody.

— Mai e un alt drum, spune. Strada aia și strada ailaltă.

— Putem s-o luăm pe acolo? mă întreabă Jody.

— Putem încerca, la naiba, răspund eu.

Traversăm cu scrâșnete de cauciucuri două benzi și ieșim în viteză pe o altă stradă laterală. Mă sună Dan.

— V-am făcut rost de cinșpe minute, spune.

— Cum? întreabă Jody.

— E posibil să-l fi rugat pe amicul meu Jay să le spargă rețeaua și să le pună serverul pe butuci. Nu-i nimic, e doar un hack mic. Îl rezolvă ei.

Și în sfârșit vedem centrul expozițional: în depărtare, o clădire asemănătoare unui hangar, așezată într-un grup straniu de clădiri hipermoderne de birouri, înconjurată de zeci de mii de metri pătrați de parcări. Arată ca un soi de complex militar sinistru.

— Am ajuns? întreabă Sam.

— Da, aproape, răspund.

Când intrăm în labirintul parcărilor, vedem grupuri mari de adolescenți și tineri de douăzeci și ceva de ani îndreptându-se către centrul expozițional. Majoritatea sunt în jeanși și bluze cu glugă, dar mai sunt și alții, în grupuri mai mici, costumați în luptători de arte marțiale și zombi, dârdâind pe frigul aspru.

Niște angajați apatici, în veste reflectorizante, ne îndrumă către un loc de parcare. Coborâm din mașină, ne dezmorțim picioarele și ne uităm la procesiunea pestriță de gameri. Deasupra intrării e un indicator imens, pe care scrie GEN X GAMES CON, flancat de reclame mari, pentru jocuri de care n-am auzit, înfățișând războinici spațiali și țipi musculoși cu mitraliere. Sam mă apucă de mână când un grup costumat în stormtrooperi trece chicotind pe lângă noi.

— Haide, trebuie să mergem, spun și îl trag pe Sam după mine.

Ne alăturăm mulțimii bizare care se îndreaptă șerpuind către clădire și pătrundem în intrarea impunătoare, înțesată de baruri, garderobe și standuri cu produse promoționale. E buluc de oameni care stau la coadă să-și ia ceva de mâncare, așteaptă să intre în halele de expoziție, se joacă pe console portabile, țipă și râd.

— Sunt gălăgioși, spune Sam. Nu-mi place.

Se oprește și își pleacă privirea, refuzând să se mai urnească. E o situație pe care o cunosc prea bine de la o mie de drumuri spre școală, din o mie de dimineți frustrante, când îi țineam predici sau

mă târguiam cu el – până mă înfuriam în asemenea hal, încât îl înșfăcam și îl căram pe sus.

Dar nu și astăzi.

Acum mă aplec lângă el, ca să mă vadă bine în tumultul din jurul nostru.

— Sam, spun. E OK. E OK să-ți fie frică. Dar mami și eu suntem aici, și ai căștile. Trebuie să ne prefacem că e un joc, că trebuie să găsim o cale de a trece prin mulțimea asta de oameni – ca un spion. Mai știi cum a fost la Londra? Până la urmă ai reușit, nu-i așa?

— Mi-am învins frica, spune și dă din cap.

— Poți s-o învingi și acum. Uite cum stă treaba – ne învingem frica împreună, OK?

— OK.

O clipă stă pe loc, își atinge ritmic capul cu palma și se gândește. Acum știu că trebuie să-l las să prelucreze în liniște ce se întâmplă. Înșfac căștile din buzunarul hainei mele și mă uit după punctele de acces la zona expozițională. Când e gata, Sam mă ia de mână și mă trage după el.

— Pe aici, spun cu un ton încrezător.

— Bine jucat, îmi șoptește Jody când o luăm iarăși din loc.

Trecem cât putem de repede de controlul de securitate și intrăm într-un coridor imens, care duce spre hale. Și în momentul acesta ne izbește zgomotul – rafale de bași de la sunetele electronice asurzitoare, care propagă unde de șoc prin podeaua de gresie lucioasă. Iar înăuntru e haos.

Cât vezi cu ochii, în întunericul aproape total al hangarului, sunt zeci de standuri de la diverși producători de jocuri. Sute de monitoare gigantice sunt aranjate în șiruri și pe fiecare dintre ele se derulează zgomotos secvențe din jocuri video. Toate sunt înconjurate de un puhoi de oameni care se uită captivați la imaginile stridente, hipnotizante, râzând și bătând Cuba. Din sute de sisteme audio concurente urlă muzică dance și chitare rock, izbucnesc explozii și împușcături,

creând un adevărat baraj acustic, o cameră de detonare luminată de stroboscoape. Ne oprim și holbăm ochii, loviți și împinși din toate părțile de mulțimea disperată să ajungă la prezentările celor mai recente jocuri. Cobor privirea spre Sam și văd că spune ceva, dar mi-e imposibil să înțeleg ce. Mă aplec spre el.

— Poftim? strig.

Răspunsul lui e neinteligibil.

— POFTIM?

— CĂȘTILE, TATI, CĂȘTILE.

Scot căștile și i le pun pe cap; le prinde disperat. Arunc o privire pe harta de pe programul care mi-a fost dat la intrare. Jody arată pe plan zona *Minecraft* și apoi face semn către un colț îndepărtat al halei. Ne punem în mișcare, croindu-ne calea printre adolescenții în tricouri cu logouri de jocuri și angajații costumați în Pac-Man și Sonic the Hedgehog. Văd un indicator *Minecraft,* tipărit cu caracterele pătrățoase specifice jocului, și-mi croiesc drum prin mulțime într-acolo.

În sfârșit ne aflăm în fața unui spațiu larg, despărțit de hala principală cu niște paravane înalte și decorat cu figurine mari, decupate din carton, reprezentându-i pe Steve, Creeperi și zombi. Sam ne privește zâmbind. Am ajuns la timp.

Înăuntru, atmosfera e cu totul alta, cumva mai calmă. Există mai multe rânduri de mese, fiecare cu un monitor și un scaun, ca în laboratorul de informatică al unei școli. De jur-împrejur sunt cutii mari de carton, vopsite astfel încât să arate ca niște blocuri *Minecraft* și așezate unele peste altele, ca să formeze niște adăposturi; o zonă e acoperită cu iarbă artificială și acolo sunt așezate câteva fotolii-sac. Într-un colț e modelul la scară mare al unui păianjen, care pare să se cațăre pe unul dintre paravane, cu ochii ca niște torțe, scăpărând. Îngrijorat că s-ar putea să-l sperie pe Sam, încerc să mă pun între el și păianjen, dar Sam îl zărește în spatele meu.

— E OK, nu e real, spun.

— Păianjenii nu te atacă în timpul zilei – doar dacă îi ataci tu, îmi răspunde.

Gamerii de aici sunt vizibil mai tineri. La fiecare masă stă câte un puști sau o puștoaică, ciufuliți, majoritatea în tricouri cu *Minecraft,* lovind în tastaturi sau strângând în mâini controlere, cu privirile ațintite asupra monitoarelor – și asupra jocului. Pentru prima dată de când ne-am dat jos din mașină am sentimentul că am găsit ceva familiar, ceva la care mă pot raporta. Știu ce fac puștii ăștia. Mă uit la Sam, care a dat drumul mâinii mele și studiază acum zona, mutându-și privirea de la un ecran la altul.

În fiecare rând se joacă parcă un minijoc *Minecraft* diferit, jucătorii concurându-se unii pe alții în timp ce explorează. Țipă și râd, comentând întruna ce se întâmplă.

— Am o sabie de diamant!

— Îmi trebuie un târnăcop!

— M-am ascuns într-o peșteră, lasă-mă-n pace.

— Am găsit un cufăr cu o comoară.

Limbajul jocului, materialele și convențiile sale sunt binecunoscute tuturor. E habitatul lor natural. Sunt toți ca Sam.

O văd aplecată deasupra unuia dintre jucători, stând de vorbă cu el, pe o femeie într-un tricou verde *Minecraft,* pe spatele căruia scrie STAFF.

— Am venit pentru concursul de construit, spun.

— A, el e Sam? Te-am așteptat. Prietenul tău Dan îți ține locul ocupat. Hai că te conduc eu.

O urmăm într-un spațiu mult mai larg, unde monitoarele sunt așezate pe mese lungi și unde încap poate o sută de jucători. Sunt deja destul de mulți acolo și construiesc fără grabă clădiri sau explorează peisaje. Într-un final îl zăresc pe Dan, așezat la o masă, butonând un Nintendo 3DS. Poartă un tricou cu *Call of Duty* și o șapcă cu *Tomb Raider* și e înconjurat de pungi pline cu afișe și alte tricouri.

— Vai, Doamne, murmur. S-a adaptat pe deplin.

Când ne vede, sare în picioare și bate Cuba cu Sam, după care îmi trage mie una peste spate.

— În sfârșit, spune. Serverele funcționează iarăși, vor să înceapă în clipa asta!

— Îți mulțumesc, spun.

— Pentru ce?

— Păi, știi și tu, pentru că ești aici, pentru că ne ajuți, pentru că sabotezi infrastructura online a festivalului.

— A, nu-i mare lucru.

Sam se duce la locul lui și observ că stă între două fete cam de vârsta lui, fiecare total absorbită de propriul ei joc. Se așază cu un aer stingher și își strânge la piept săculețul. Sunt surprins că a ajuns atât de departe, dar acum, când se află cu adevărat aici, în acest mediu derutant, s-ar putea ca totul să fie prea mult, prea real pentru el. Dar mi-am luat măsuri de precauție.

— Ți-am adus câteva jucării, să-ți decorezi masa, spun.

Și atunci observ că și Jody scotocește în geanta ei și scoate la iveală o figurină de acțiune și un model Lego.

— Gând la gând, spune Jody.

— Eu l-am adus pe Hulk și un avion.

— Eu îl am pe Batman, o mașinuță Lego și o poză cu noi trei la mare, spune ea.

— A, da, bineînțeles.

Le aranjăm pe toate în jurul monitorului. Și atunci ne dăm seama că e versiunea pentru PC a jocului, nu cea pentru Xbox, pe care am jucat-o noi. Sunt aproape identice, dar comenzile și meniurile diferă. Însă Sam pune mâna pe mouse și încarcă o hartă.

— Habar n-aveam că știe să umble cu un PC, spune Jody.

— Fratele Oliviei are unul, spune Sam. E simplu.

— Mai știi când avea patru ani și a programat televizorul să înregistreze toate episoadele din *Octonauții*? A învățat uitându-se la noi. A învățat și parolele smartphone-urilor noastre.

— Și codul lacătului de la bicicleta mea, spune Jody.

— A încercat s-o ducă în spatele grădinii, s-o ascundă după tufișuri, pentru că-i era teamă să nu cazi.

— Da! Eu îmi amintesc toate astea. Mă mir că și tu îți amintești. E frumos.

— Am început să-mi reamintesc o mulțime de lucruri frumoase, spun.

— Și eu, spune Jody.

Un angajat ne conectează la rețea.

— Ești OK? întreb.

— Îmi depășesc frica, spune Sam.

Parcă a trecut o viață de când am creat împreună Lumea lui Sam și Tati; locul acela pe care îl împărțeam când eram despărțiți. Legătura aceea dintre noi. În vreme ce în rest în viețile noastre era haos, aveam un loc în care ne puteam refugia, pe care-l puteam explora – un loc cu logica și regulile și granițele lui clare. Știam unde suntem. Eram în siguranță și puteam face tot ce voiam. Acum, când ne aflăm aici, resimt acest lucru într-un mod acut, aproape copleșitor.

În vreme ce Sam se pregătește, eu mă apropii de Dan, care pare să-mi fi citit gândurile.

— Am reușit, spune și își așază un braț pe după umerii mei, într-o îmbrățișare amicală.

— Da, e un lucru măreț pentru Sam. Nu-mi vine să cred că suntem aici.

— Mie-mi vine să cred, spune el. Știam că ai să faci asta, că ai să reușești.

— N-am făcut nimic, spun.

— Tu asta crezi mereu. Și te înșeli întotdeauna. Tu chiar nu-ți dai seama cât de mult mă bazez eu pe tine? De când ne-am mutat lângă voi e așa. Mi-ai reparat bicicleta, mi-ai spus ce computer să-mi

cumpăr, nu m-ai luat la pumni când am început să umblu cu soră-ta. Știam că îl vei aduce pe Sam în punctul ăsta. Mereu îl ajuți să ajungă acolo unde trebuie.

— Uau, spun. De unde ai scos toate astea, ticălos sentimental ce ești?

— Nu știu… om vedea.

Și ne uităm unul la altul, ne gândim la același lucru, ne punem aceeași întrebare, „să ne îmbrățișăm sau nu?”, pe care doi bărbați prieteni sunt condamnați să și-o pună. Și în clipa următoare chiar ne îmbrățișăm, spre mirarea lui Jody. Vreau să-i zic lui Dan: „Sper că o să rămânem mereu prieteni”, dar pe gură îmi iese: „Sper că o să rămânem mereu împreună”. Dar el știe ce vreau să zic, fiindcă asta e ceea ce *îmi doresc cu adevărat.* M-am înființat la ușa lui cu mâinile goale, un om distrus, iar generozitatea lui firească m-a făcut să îmi revin. Au trecut luni de zile și el nu m-a întrebat niciodată când am de gând să mă mut. Ca să fiu sincer, nici nu cred că i-ar da prin cap să mă întrebe.

În momentul următor ne simțim amândoi prea copleșiți, iar Dan, zărind o canapea liberă în apropiere, se grăbește s-o ocupe, prăbușindu-se în pernele ei verzi și voluminoase. Lângă el e un șir de părinți, unii holbându-se în jur pătrunși de o teamă respectuoasă, alții citind netulburați reviste sau uitându-se pe telefoane, de parcă ar aștepta să intre la medic. De parcă nu s-ar întâmpla nimic fabulos aici.

Sam se obișnuiește cu comenzile, aleargă prin peisajul virtual, fugărește animale domestice, apoi gonește printre copaci. Fata din stânga lui are vreo zece, unsprezece ani, poartă un tricou cu un Creeper și ochelari cu lentile groase. Are părul lung, prins în două cozi. Arată cu degetul către monitorul lui Sam și spune ceva. Sam nu o înțelege, așa că ea îi ridică prudent de pe ureche una dintre căști; eu tresar, fiindcă mă tem de

reacția lui – nu vreau să se repeadă la ea de frică sau de furie. Dar el o ascultă atent și dă din cap. Și acesta e un lucru pe care l-am învățat: să am încredere în el.

În față, cineva din echipa de organizatori urcă pe o mică scenă, ținând în mână un microfon.

— Salutare la toată lumea, competiția creativă de construit va începe imediat. Toți cei care doresc să participe, vă rog să vă întrerupeți jocurile și să încărcați modul Creativ. Vom trece pe la voi și vă vom verifica numele. După aceea vă vom da tema de anul acesta a competiției și veți avea patru ore la dispoziție să vă realizați creația!

Îi ridic căștile lui Sam și îi explic ce s-a spus.

— Vrei să stau lângă tine? întreb.

— Nu, spune. O văd pe mami pe canapea. O să stați pe canapea tot timpul?

— Da, vom fi aici. Tu ai să fii OK?

— Da. Totul e OK. Tati, ce trebuie să fac?

— Or să-ți spună, Sam. Or să-ți dea o idee și tu ai să faci ceva pornind de la ideea asta.

— Pot să fac un castel?

— Cred că depinde de temă.

— Ce e o temă?

Mă aplec lângă el și îmi pun o mână pe mâna lui.

— Sam, nu contează – fă ce vrei tu; fă ceva șmecher. Te pricepi la asta, poți să faci ce dorești tu. Distrează-te.

— Dar eu vreau să câștig.

— Știu, și asta e grozav. Dar nu-ți face griji. Dacă te enervezi, te uiți la mine și eu am să vin, Sam. Am să vin după tine.

Mă dau la o parte când se ivește un tip tânăr, cu un clipboard. Se uită pe monitorul lui Sam și îl întreabă cum îl cheamă. E un freamăt de pregătiri, pe măsură ce se ivesc grăbiți și alți copii dornici să participe, care se cațără pe scaune, își conectează laptopurile și consolele. Acum sunt vreo șaptezeci

de participanți, care sporovăiesc și se agită; unii au douăzeci și ceva de ani și un aer calm și încrezător. Eu mă plimb printre ei și le smulg din greșeală cablurile electrice din priză. Mă îndrept spre canapea, iar Jody îmi face loc să mă așez.

— Sam e OK? întreabă.

Dar nu apuc să-i răspund, fiindcă din boxe se aude un țipăt strident.

— OK, sunteți gata? urlă prezentatoarea.

Participanții mormăie înfundat „da”.

— Nu vă aud – SUNTEȚI GATA? repetă femeia.

— DA! i se răspunde.

Sam, vizibil emoționat, își scoate căștile și se uită în jur. Fata de lângă el spune ceva și arată către scenă. Sam își așază căștile în poală.

— OK, tema competiției de construit *Minecraft* din cadrul festivalului GEN X de anul acesta este…

O pauză dramatică. Puștii așezați în fața monitoarelor ridică privirile spre ea, cu gurile căscate, cu mâinile pregătite deasupra tastaturilor și controlerelor. Li s-a spus să încarce jocul în modul Fiat, în care nu există peisaje, așa că acum văd zeci de monitoare cu lumile lor plate și goale, așteptând scânteia creativității divine; așteptând geneza.

— Tema este „Cea mai importantă clădire din Londra”. ÎNCEPEȚI!

Șaptezeci de jucători încep brusc să se agite și să turuie, deschizându-și toți în același timp inventarele și începând să-și caute materialele de construit. Unii mai deschid o fereastră pe monitor și caută pe Google „clădiri din Londra”, alții încep imediat să construiască. Simt cum mă străbate un fior de încântare și încredere. Sam a studiat clădirile din Londra – a mai construit o dată Turnul Londrei și poate să-l facă din nou. Observ că se uită spre mine, dar nu-i pot interpreta expresia feței, și acum încep să patruleze prin zonă niște

angajați, care încearcă să creeze un soi de cordon în jurul participanților. Îi fac printre ei un semn că totul e OK și îi zâmbesc încurajator. El se uită în continuare la mine și acum a remarcat și Jody acest lucru. Aproape se holbează la mine. Știu ce înseamnă asta: se gândește. Mă întreb dacă nu cumva o să mă întrebe dacă poate pleca. Dar încet, subtil, pe chip i se ivește un zâmbet, iar privirea i se îndreaptă din nou către monitor.

Și începe să construiască.

Capitolul 40

În timp ce Sam construiește, eu zăresc ceva cu coada ochiului, o siluetă familiară, în preajma intrării către zona *Minecraft,* căutând ceva din priviri. E Emma, cu un aer derutat și neliniștit. Îmi trece prin minte că a lăsat-o pe mama singură acasă, dar în clipa următoare observ – cu o oarecare ușurare – că a venit și ea. Dan le zărește și începe să dea agitat din mâini, dar apoi se oprește și cade pe gânduri. Se întoarce spre mine și Jody.

— Aoleu, credeți că Emma i-a spus de noi?

Mă uit la Jody și amândoi ne uităm apoi la el. Dăm din cap la unison.

— Aha, spune Dan.

Emma vine într-o fugă la Dan și îl îmbrățișează. Eu mă strecor printre grupurile de puștani care-i urmăresc pe constructorii *Minecraft* și mă duc la mama.

— Hei, ești bine? Îmi pare rău că am plecat așa, dar ne-a obligat Emma.

— Sunt bine, spune și mă apucă de brațe. Ar fi trebuit să-mi spui și mie, nu voiam ca Sam să rateze concursul! Unde e?

I-l arăt în mulțimea de monitoare. Pare să se fi obișnuit cu mouse-ul și tastatura. E total absorbit. E fericit.

— Ia te uită, spune mama. A reușit!

— Așa e! S-a împrietenit cu fata de lângă el.

Nu-mi mai încap în piele de mândrie. E o senzație ciudată și necunoscută.

— Mă bucur atât de mult că ai venit, spun. Mă bucur atât de mult că ai ocazia să vezi asta.

Emma îl trage pe Dan după ea în direcția noastră. El se târăște în urma ei ca un școlar intimidat.

— Bună ziua, doamnă Rowe, spune.

— Măi, măi, bună ziua, Dan, spune mama, care savurează vizibil această întâlnire. Aflu că umbli iarăși după fiică-mea. De data asta ai de gând să faci o femeie cinstită din ea?

— Păi, spune Dan.

Cu toată zarva și tot întunericul din hală, stânjeneala lui e palpabilă.

— Mamă! exclamă Emma.

— Glumesc și eu. Mă bucur să te revăd, Dan. Iar Emma are dreptate, chiar *ești* un tip mișto.

— MAMĂ! exclamă Emma iarăși, în acest schimb de replici care va intra cu siguranță în istorie drept cel mai penibil din viața ei.

— Haideți să ne întoarcem la locurile noastre și să urmărim acțiunea, spun eu.

Și prin acțiune înțeleg șaptezeci de pușți așezați în fața unor computere, într-o beznă aproape totală.

•

Pe fondul vuietului constant din hala principală, în întunericul luminat doar de câteva spoturi orbitoare, stau alături de soția, mama și sora mea, precum și de prietenul meu cel mai bun, și urmăresc cum fiul meu construiește ceva pe monitorul unui computer. Numai că vânzoleala angajaților și membrilor juriului, fâțâiala de colo-colo a copiilor și forfota părinților mă împiedică să văd ce face, de fapt. Așa că ne mulțumim să stăm

pe canapeaua lungă, și să ne zbierăm comentarii tâmpite la ureche. Din când în când mai trimitem pe vreunul dintre noi după niște cafele stătute, mâloase și la suprapreț, care au un gust de parcă ar fi fost făcute cu apă nefiltrată din Tamisa.

— Dacă deschizi cafeneaua aia, strigă Jody, află neapărat rețeta asta!

Mama citește o revistă, Emma și Dan se duc să joace jocuri în hala principală de expoziție. Când se întorc, Emma e și ea îmbrăcată într-un tricou cu *Call of Duty.* Eu mă așez pe marginea canapelei și îmi mișc capul ba în stânga, ba în dreapta, ca să văd mai bine ce e pe monitorul lui Sam.

Și cumva gândurile îmi zboară la alte săli de așteptare, la alte întâmplări din viața mea. Ultima dată când am stat așa cu mama – așteptând, urmărind, păstrând tăcerea – ei bine, nu are rost să mă gândesc acum la asta, dar amintirea mă pândește oricum, sfidându-mă să o alung definitiv. De atunci am mai stat de nenumărate ori cu Jody în cabinete medicale și spitale, așteptând rezultatele testelor lui Sam. I-au examinat de câteva ori auzul, apoi abilitățile motorii, apoi memoria. Atâtea teste, majoritatea fără rezultate concludente, fiindcă Sam nu voia să coopereze la micile exerciții la care era supus. De zece ani îl așteptăm pe Sam, într-un fel sau altul. Mă uit spre Jody și încerc să-i prind privirea, dar și ea se tot foiește acum pe canapea, încercând să vadă ceva pe monitorul lui Sam.

— Nu văd ce face, spune Jody, fără să se adreseze cuiva anume. Parcă nu-i nimic pe monitorul lui.

Asta mă îngrijorează. Dacă stă acolo și nu face nimic, fiindcă e derutat de întreaga situație? Dacă brusc nu mai e în stare? Dar îl văd cu mâna pe mouse, atingând îngândurat butoanele – face ceva. Într-un fel, știu că mi-e suficient. E uimitor că se află aici, în acest vârtej bizar de monitoare și activitate. E aici, la fel ca toți ceilalți.

Dar, în același timp, e cu totul altfel decât ei. Și asta mă umple de mândrie și de respect. A venit aici pornind de la alte premise, luptându-se cu sentimentul lui de nesiguranță. Accesul lui la lumea noastră e fragil și trecător. E deseori îngrozit de ea. Dar a găsit cumva, în sinea sa, tăria de a se afla aici. Mă gândesc la băiatul care se juca singur în parc, mereu atent la primejdii, și la mine, cum îmi doream să fie ca ceilalți copii, încrezător în sine, făcându-și de cap ca ei. Acum nu-mi mai doresc asta deloc. Sam e Sam; e capabil să-și construiască propria lume. Nu va fi ca lumea mea, vor fi mai multe sisteme – mult mai multe planuri și orare. Nu trebuie să mă îngrijoreze acest lucru, ci trebuie să-l înțeleg.

— Ești OK? mă întreabă Jody.

— Da, mă gândeam. E ciudat cum aflăm uneori anumite lucruri. În toate serile acelea când mă jucam cu Sam online – eram amândoi singuri, dar cumva împreună, vreau să zic realmente împreună, cum nu mai fuseserăm niciodată.

— Știu, spune Jody, fără să-și desprindă privirea de masa lui Sam. Eram și eu acolo, sau ai uitat?

— Mai aveți o oră! strigă un bărbat în microfon.

Când acesta coboară de pe scenă, Jody se ridică în picioare și îi face cuiva semn să vină la noi. Mă uit cui și o văd pe Prudence cu Olivia și Harry. Își croiesc calea prin gloata de părinți resemnați.

— Salut, zbiară Olivia, mi-a spus Sam că veniți și voi!

Jody și Prudence se îmbrățișează într-o manieră degajată și versată, dar când mă ridic și eu să o salut, ne pupăm în aer în acel mod penibil, tipic clasei de mijloc; mie îmi ajunge o dată, dar ea vrea de două ori, așa că pe jumătate ne dăm cap în cap, pe jumătate ne atingem bot în bot – o altă gafă socială de coșmar, bună de adăugat la colecția mea. Parcă ar fi culmea unei după-amiezi ciudate, derutante.

— Am fost și anul trecut, le-a plăcut foarte mult copiilor, strigă Prudence, prefăcându-se că nimic nu s-a întâmplat. Și-au dorit să vină să-l vadă pe Sam.

— Unde e? zbiară Olivia.

I-l arăt.

— Ce face? întreabă Harry.

— Nu știu, nu pot vedea. Tema e cea mai importantă clădire din Londra.

— Ar putea face Turnul! spune Olivia și bate din palme încântată.

Dar cine poate ști? Cine poate ști ce gândește el? Eu îmi imaginez mintea lui ca pe ceva în întregime compartimentat, cu gândurile și sentimentele împărțite pe categorii și depozitate separat, ca în magazia unui oficiu poștal de demult. Nimic nu are voie să tulbure echilibrul și ordinea de acolo, în schimb tot ceea ce trăiește el îi asaltează sistemul cu noi informații, cu noi conținuturi, pe care Sam nu le poate cataloga suficient de repede. Cum Dumnezeu se află aici?

Mama citește în continuare; Jody se conversează acum în gura mare cu Prudence. Emma și Dan vin cu niște beri stătute, în pahare de plastic. Timpul trece. Participanții la competiție se holbează impasibili la monitoarele lor, ca niște dispeceri de zbor. Totul pe fondul muzicii dance și al bubuiturilor de armă, ca un ritm cardiac accelerat.

— Zece minute!

Reușesc să arunc o privire pe câteva monitoare. Văd ceva ce seamănă cu Palatul Buckingham, doi zgârie-nori imposibil de identificat, o tentativă de Castravete nemaipomenit de falică. Brusc realizez cât de complexă e tema. Să creezi o atracție arhitectonică identificabilă, o minune a arhitecturii, în patru ore, din niște blocuri de construit uriașe? Unde le-a stat capul? Oare o să-și mai amintească Sam ce am văzut la Londra și în albumul lui? N-o să confunde Londra cu Bristol? Oare după ce mulțimea se va da la o parte din fața

monitorului său nu cumva o să vedem acolo modelul stângaci și copilăros al navei-muzeu *SS Great Britain*? Brusc am un sentiment amestecat, de vinovăție și teamă – vechii mei prieteni. În ce l-am băgat pe Sam?

— Gata, luați mâinile de pe mouse-uri, țipă cineva pe scenă. Competiția s-a încheiat! Plecați de lângă computere, pentru ca juriul să le poată inspecta.

Sam se ridică și vine spre noi; o vede pe Olivia și îi face semn cu mâna. Jody e prima în picioare și îl trage lângă ea.

— Bravo, Sam, sunt atât de mândră de tine!

— Ce-ai făcut? țipă aproape la unison Olivia și fratele ei.

— E secret, spune Sam.

Întinde o mână și și-o strecoară în a mea.

În timp ce juriul trece de la monitor la monitor, eu stau și mă uit la ei cum discută și iau notițe și mă izbește iarăși ciudățenia întregii situații. Au niște mine foarte serioase, de parcă ar fi vorba despre Crufts[18] sau Premiul Turner. În spatele scenei se aprinde un ecran imens, pe care sunt proiectate logoul GEN X și cuvintele „Constructorul *Minecraft* al anului”. Câțiva tehnicieni umblă la niște cabluri ca un mănunchi de spaghete, care duc din spatele scenei la câteva servere și computere de pe o latură a acesteia. E mare forfotă, cu toți participanții și prietenii și rudele lor discutând ce a făcut fiecare. Eu stau în picioare, mă uit în jur, clipesc și nu știu ce să cred. Dan îmi pune în mână un pahar cu bere și mă bate pe spate. Jody mă ia de braț.

— Ai reușit, spune. L-ai adus aici.

— Crezi că a făcut ceva?

— Nu știu. Nu-mi pasă. Uită-te la el.

Și privim amândoi spre el și îl vedem stând cu Olivia și Harry, urmărind o competiție *Minecraft* „Jocurile Foamei”, arătând cu degetul și râzând. Se dă mare în fața Oliviei, gesticulează larg la

monitoare, încântat de atenția care i se acordă. E OK. Acum e OK, fie ce-o fi.

Apoi urcă pe scenă un tip costumat în Steve, în pantaloni bleumarin și un tricou bleu ciel, flancat de alți doi tipi cu măști-cutie de Creeperi. Mulțimea izbucnește în urale și se împinge ușor în față, pe măsură ce oamenii încep să se strângă în așteptare. Acum e acum.

— Calitatea operelor de anul acesta a fost excelentă. Am avut o mulțime de creații fabuloase, așa că haideți să-i aplaudăm pe toți participanții.

Se aud niște aplauze politicoase și ici-colo un fluierat.

— Dar nu putem avea decât un singur câștigător, iar modelul acesta este cu adevărat special. Vreți să vă spunem cine a câștigat?

Din mulțime se strigă „da”. În apropiere, un părinte plictisit țipă „hai odată” și alți câțiva râd. Mă simt tot mai încordat, am senzația ciudată că stomacul meu face tumbe.

— Competiția de construit *Minecraft* o câștigă în acest an…

O lungă pauză dramatică. Îl urmăresc pe Sam, care e puțin plictisit, puțin nedumerit.

— Hannah James! Hannah a construit o versiune spectaculoasă a Big Ben-ului și a Casei Parlamentului. Vino pe scenă, Hannah.

O adolescentă de vreo cincisprezece ani, cu părul negru și țepos, cu un pulover în dungi verzi și negre, sare pe scenă și face cu mâna unui grup de prieteni din apropiere. Apoi se derulează pe ecran câteva imagini ale modelului ei. E într-adevăr o reconstrucție impresionantă a clădirii Parlamentului, cu șirurile ei de ferestre mici, cu măreția ei gotică solemnă. Mă uit la Jody și ea ridică din umeri. Mie mi se strânge inima. Sam, care a venit între noi, stă și urmărește cum o intervievează pe scenă pe Hannah, dar nu pare foarte interesat. Mă gândesc cu disperare ce aș putea să-i spun, cum să-l consolez, întrebându-mă

în același timp dacă a priceput de fapt că evenimentul s-a încheiat.

Pe când mă gândesc la toate acestea, aud vag cuvintele rostite pe scenă.

— Dar încă nu am terminat, spune prezentatorul. Am mai avut un model… nu știm sigur despre ce clădire e vorba sau de ce e importantă, dar ne-a plăcut tuturor foarte mult. Așa că ne-am hotărât să-i acordăm un premiu special.

Un murmur slab vine din public. Câțiva părinți își șâșâie copiii să tacă și își întorc privirile către scenă.

Eu mă uit în jos și îmi dau seama că o țin pe Jody de mână. Sam stă lângă mama și îi examinează încheietura bandajată. Olivia și fratele ei stau turcește pe podea și scotocesc în pungile mari, cu articole promoționale gratuite, pe care le-au adunat de la diverse standuri din hala principală. Luminile îmi intră în ochi și mă orbesc puțin. Jody îmi strânge mâna mai tare. Timpul parcă stă pe loc. Diverși copii trec pe lângă noi cu încetinitorul.

— Așa că dorim să-l invităm pe scenă pe Sam Rowe.

Nu aud bine. Sau cel puțin creierul meu nu înregistrează. Se lasă un soi de tăcere, un țiuit slab, după care Jody îl strânge pe Sam în brațe, iar mama îl îmbrățișează și ea. Dan m-a luat cu un braț pe după gât și țipă ceva. După care răbufnește vacarmul.

Muzica, mulțimea, minunea de a ne afla aici.

— Mami? spune Sam.

Jody se uită întâi la mine, apoi la scenă. Prezentatorul așteaptă cu mâna dusă la ochi, căutând în mulțime.

— Sam? spune.

— Vrei să urci? întreabă Jody. Dacă nu vrei, nu trebuie, pot să le spun.

Sam se dă puțin înapoi, spre mine. Olivia s-a ridicat în picioare. Vine iute la Sam și îl

îmbrățișează. El pare nedumerit. Simt cum mă apucă de picior.

— Tati, vino tu cu mine.

Eu dau din cap cu un aer tâmp. Sam își pune căștile pe urechi. Și mergem în față. Eu încerc să le semnalizez cumva mimând, într-un mod magic, că Sam e autist, că nu știu dacă va vrea să urce pe scenă. Dar ei îi tot fac semne să urce. Se aude un ropot politicos de aplauze. Sună de parcă ar ploua.

Am ajuns în față, iar Sam se suie încet pe scenă. Când prezentatorul pornește spre el, îi fac agitat semn să se apropie. E un tip de douăzeci și ceva de ani, săltăreț și entuziast. Vine lângă mine.

— E autist, strig. Băiatul meu e autist. S-ar putea să fie prea mult pentru el.

Dă din cap și se îndepărtează, apoi schimbă rapid câteva cuvinte cu colegii lui. După câteva clipe îl văd cum își închide microfonul și se lasă cu blândețe în genunchi lângă Sam. Îi spune ceva ce nu înțeleg, iar Sam dă din cap. Se uită în pământ, dar zâmbește. După care prezentatorul își deschide iarăși microfonul.

— Haideți să ne uităm la modelul lui Sam, zice.

Dar eu mă uit la Sam, încerc să-i interpretez expresia feței, vreau neapărat să văd dacă e OK. Stă pe scenă, în fața câtorva sute de oameni, atât de departe de zona lui de confort, că ar putea la fel de bine să se afle pe o altă planetă. Și atât de departe de mine, de noi. Dar, pe de altă parte, mă gândesc că așa a fost întotdeauna.

În jurul meu oamenii murmură și studiază modelul proiectat deasupra lor, arătând cu degetul și întrebând. În sfârșit mă dau și eu gânditor câțiva pași înapoi și mă uit la ecranul imens. Îmi trebuie câteva secunde să pricep, să fac legătura, dar brusc înțeleg. Știu în adâncul sufletului meu; știu ce a construit.

— Ah, Sam, șoptesc. Ah, băiețelul meu.

Simt o mână pe umăr și e Jody. O strâng în brațe.

— De unde a știut? Cum a înțeles? întreb.

— Fiindcă i-ai spus tu, zice. Fiindcă ai mereu la tine poza aia. A știut mereu, prostănacule.

Pe ecran, înaltă de șase metri și redată în detalii splendide și complicate, e Palace Café din Kensington. Cafeneaua lui George.

Cu marchiza ei roșie, cu ferestrele ei dinspre stradă, cu ușa ei mică, de lemn. De o parte și de alta sunt cele două felinare, strălucind puternic; unul dintre ele pâlpâie – ca în ziua în care am fost acolo cu Emma și Sam. Înăuntru sunt raftul cu cărți și dalele alb cu negru, iar pe pereți atârnă câteva tablouri. Sam a construit până și casele din dreapta și din stânga ei, până și strada din față. Și-a lăsat personajul afară, în fața cafenelei, exact ca în fotografie, iar lângă el e un far care proiectează pe cer un con de lumină albă, și asta mă face să mă topesc.

Pe urmă nu mai văd nimic, fiindcă mi s-au umplut ochii de lacrimi, care șiroiesc fără încetare.

— Ei bine, Sam, spune un glas undeva la marginea conștiinței mele. Poți să ne explici ce-i cu această clădire? Dacă nu poți, nu-i nimic.

Urmează o pauză lungă. Sam stă pe scenă și se uită în public după noi. Jody îi face semne cu mâna, iar eu ridic privirea. Când ne vede, ne face și el semne cu mâna. Apoi își scoate căștile de pe urechi, fără grabă, cu grijă.

— E cafeneaua, spune.

— OK, zi mai departe.

— Cafeneaua unde a mers tati. Era cu fratele lui. S-au simțit bine.

— E o cafenea din Londra?

— Da. Dar după… după câteva zile, fratele lui tati a murit. Tati are o poză cu cafeneaua și o ține mereu la el. Dacă vreți, v-o arată.

— De aceea e importantă?

— Da, fiindcă tati se gândește mereu la ea. Îl face să fie și trist și fericit. Unele clădiri sunt importante pentru că sunt mari, dar unele sunt

importante pentru că au în ele amintiri. Aici cred că trăiește fratele lui tati.

— Probabil a fost foarte greu pentru tatăl tău?

— E greu, dar tati a mers mai departe. Când sunt speriat, el și mami îmi spun…

Se uită după mine și îi fac semn cu mâna. Când mă zărește, în întuneric și în mulțime, se uită în ochii mei – nici în jos, nici într-o parte. Direct în ochii mei. Cum nu s-a mai uitat niciodată. Și când rostește cuvintele pe care știu că le va rosti, le schițez și eu din buze.

— Că viața e o aventură, nu o plimbare. De aceea e atât de greu.

Am senzația că-mi va exploda inima; e o izbucnire de mândrie și iubire, ca un gigantic foc de artificii. Mă întorc să-i spun ceva lui Jody, dar nu pot, nu-mi găsesc cuvintele.

De aceea e atât de greu – fiindcă viața e extraordinară și înseamnă ceva, iar lucrurile acestea sunt greu de obținut. Trebuie să ai răbdare, să fii pregătit și puternic. Eu am fost un prost multă vreme pe parcursul acestei aventuri – am văzut în Sam un obstacol, ceva ce trebuie ocolit. Dar asta a fost o greșeală. Sam a fost călăuza. Sam a fost întotdeauna călăuza mea.

Se întoarce către prezentator.

— Acum pot să plec, vă rog, să-i văd pe mami și pe tati?

— Da, sigur că da. Bravo, Sam.

Sam coboară de pe scenă, atent la fiecare treaptă. Lumea începe iarăși să aplaude, întâi slab, apoi tot mai tare. Sam se uită în jur, oamenii se dau la o parte să-i facă loc, cineva arată spre el, el fuge și când mă aplec să îl întâmpin, brațele mi se deschid, iar Sam se aruncă în ele.

— Am făcut-o pentru tine, spune.

— Știu.

— Aproape am câștigat.

— Ai câștigat. Chiar ai câștigat.

Suntem înconjurați de urale și aplauze, dar eu nu-l pot vedea și simți decât pe fiul meu.

Capitolul 41

Heathrow, duminică dimineață. Aseară, după ce a trecut toată agitația, ne-am hotărât să ne cazăm într-un hotel din apropierea aeroportului, ca s-o putem conduce pe Emma la avion. Acum alcătuim un grup obosit, pestriț, adunat în jurul surorii mele în sala de plecări a imensului Terminal 5. Pe lângă noi, călătorii forfotesc către porțile de îmbarcare, împingând pe cărucioare stive de geamantane voluminoase. Copii derutați, cu ochii împăienjeniți, se mișcă încet în urma părinților lor, încercând să priceapă toate aceste zgomote și imagini necunoscute. Un aeroport este întotdeauna un amestec ciudat de frică și bucurie nerăbdătoare, chiar și pentru cei care nu pleacă nicăieri.

— Nu-mi place să lungesc despărțirile, protestează Emma, cu noi toți adunați în jurul ei, neștiind ce să facem.

Cu bluza ei largă cu glugă și pantalonii de trening ar putea la fel de bine să zboare la Rio sau să se ducă la un curs de pilates. Mama nu are astâmpăr. Acum, când s-au regăsit pentru un timp atât de scurt, mama e hotărâtă să fie cât mai grijulie cu fiica ei.

— Ți-ai luat crema hidratantă pentru zbor? Dar șervețelele umede? întreabă. Ai șosetele alea speciale – ca să previi, cum îi zice? Sindromul de șoc toxic?

— Cred că te referi la tromboză, mamă, spune Emma. Și am mai zburat de multe ori, știu ce fac. Dar îți mulțumesc oricum.

Sam stă puțin mai departe, la fereastră, și se uită pe cer; urmărește avioanele care trec vuind. Azi-dimineață a recapitulat de câteva ori cu noi competiția *Minecraft.* A început când s-a trezit și a continuat pe toată durata micului dejun și apoi în drum spre aeroport, de parcă ar fi încercat să înțeleagă și el ce s-a întâmplat. Altfel, e ciudat de calm și detașat – l-am copleșit poate în ultimele douăzeci și patru de ore cu iubirea și mândria noastră.

La asta mă gândesc, când Dan tușește teatral și spune cu un glas tremurat:

— Emma, pot să-ți spun ceva?

Și cu asta pleacă de lângă noi și ies pe ușa rotativă. Noi ceilalți îl urmărim tăcuți și nedumeriți pe Dan, cum îi vorbește Emmei și îi arată o bucată de hârtie. Apoi Emma dă din cap și imediat îl îmbrățișează, iar Dan o ridică o clipă în aer.

— Ce fac? întreabă Sam.

— Nu știu, spun eu.

— Ba eu știu, spune Jody.

Apoi se întorc ținându-se de mână, cu niște mine ridicol de fericite.

— Ei bine, spune Dan. Plec și eu.

Și ține în mâna ridicată ceva ce este în mod evident un bilet de avion *last minute,* cu destinația Rio, un gest incredibil de scump și caraghios de romantic.

— L-a cumpărat ieri online, spune Emma. A așteptat momentul potrivit ca să-mi spună – momentul potrivit fiind, în opinia lui, cu două ore înainte de decolare.

Urmează câteva chițăieli, râsete și alte îmbrățișări, dar nimeni, cu excepția mea și a lui Sam, nu e șocat sau surprins. Stăm cu toții și urmărim cum se desfășoară acest spectacol bizar.

— Nu știu ce se întâmplă, spune Sam.

— Nici eu, zic eu.

— Tu să ai grijă de băiatul ăsta, îi spune mama Emmei.

— O să am. Îmi pare rău, mamă. Păstrăm legătura, îți promit. De data asta chiar o păstrăm.

— Bine. S-ar putea să vin și eu să mă întâlnesc pe undeva cu tine, nu poți să știi niciodată.

— Așa să faci, spune Emma.

În timp ce mama continuă s-o bată la cap pe Emma, eu îl trag pe Dan puțin deoparte.

— Cum ești? întreb.

— Păi, bine. Cu excepția faptului că totul e al naibii de aiurea. Acum o săptămână aveam un job și un apartament, acum sunt în drum spre Brazilia.

— *Aveai* un apartament?

— O să-l vând, Alex. Nu știu cât timp o să fim plecați și n-am chef să mă complic să-l închiriez. Vreau să pornesc de la zero. Îmi pare rău, amice. Dar o să mai dureze oricum câteva luni. Și tu n-ai nevoie de mai mult timp.

— N-am nevoie de mai mult timp ca să ce?

— Ca să rezolvi situația cu Jody, nu?

— Aha.

— Ascultă, măi, tâmpitule. Jody o să-ți mai dea o șansă. Să faci bine să profiți de ea.

— Sper. Așa am să fac.

— Și încearcă treaba aia cu cafeneaua. Poți s-o faci. E destinul tău, cum zice Darth Vader.

— Mda, destinul ăsta va trebui să facă rost de niște bani.

Râde pe sub mustață și îmi trage una peste spate.

— Lipsa ta de încredere mă tulbură, spune.

Mă duc să o îmbrățișez pe Emma și ea îmi șoptește la ureche exact aceleași sfaturi – întoarce-

te acasă, deschide cafeneaua, trăiește-ți viața. Sam vine și el fuga la Emma și, pentru prima dată, o îmbrățișează fără nicio sfială.

— Acum va trebui să aflu de unde iau avionul, spune Emma. Sam?

— Poarta ta de îmbarcare e S48, spune Sam. Ai cincisprezece minute de mers.

— Îți mulțumesc, spune Emma.

Nicio lacrimă, nicio răzgândire în ultima clipă, nicio rugăminte disperată de a rămâne sau a reveni asupra hotărârii luate. Noi nu suntem așa, ca familie. Doar am trecut prin atâtea. Plecarea Emmei este – cred că de asta ne-am dat cu toții seama – inevitabilă. Bine, nu mi-am închipuit că-l va lua după ea și pe cel mai bun prieten al meu, dar e în regulă, am să mă descurc. Ne rămâne Old Ship Inn, ne rămâne Sid. De fapt, Sam și cu mine chiar ne vom duce după-masă acolo, să bem ceva în liniște – i-am promis că are voie să joace șah și poate acesta va deveni un obicei. Siguranța și prietenia sunt importante, dar pentru unii oameni sunt mai greu de dobândit. Trebuie să-i ajutăm dacă putem.

În timp ce călătorii noștri se îndreaptă către zona filtrelor de securitate, noi rămânem tăcuți și privim în urma lor, până când dispar dincolo de punctul de control. Simt o mână pe umăr și e a lui Jody.

— Ești OK? întreabă.

— Mda. Adică, mi-a furat amicul, dar da.

— Vrei să mergem acasă?

Îmi pun mâna pe a ei, iar pielea ei mi-e la fel de cunoscută ca a mea. Când mă apropii de ea, când ne sărutăm, e ceva deopotrivă excitant și familiar. Pentru un scurt moment tot restul dispare. Vocile din jurul nostru devin un murmur, avioanele brăzdează tăcute cerul. Nu mai există decât asta, lucrul acesta pe care l-am pierdut cândva, legătura creată într-o livadă de meri, într-o vară de demult. Îmi jur în gând că, dacă reușim să ne regăsim, n-

am să mai iau niciodată în glumă această intimitate.

Apoi cred că ne gândim amândoi la același lucru, fiindcă ne uităm amândoi după Sam – și iată-l, arătându-i mamei tabelul cu plecări, citind cu voce tare companiile aeriene, destinațiile, spunându-i la ce oră decolează avioanele. Mama îl ascultă răbdătoare, ținându-l de mână.

Mai tare, îl aud spunând. Puțin mai tare. Și mai tare. Și acum înțeleg că nu e o toană supărătoare a lui: legătura lui cu lumea e mai fragilă decât a noastră – are mai puțină încredere decât noi. Trebuie să-i dovedim că nu-i vom da drumul. Dacă îi arătăm asta, totul e în regulă pentru el.

— OK, spun și mă smulg din reverie, hai să ne găsim mașina.

Mama dă din cap și îl împinge în joacă pe Sam către noi. Sper să o pot convinge să se mute, dacă nu la Bristol, atunci măcar undeva prin apropiere. E clar că are stofă de babysitter.

Și când o luăm înapoi către ieșire, mai arunc o privire în spate, către zona de control, și sunt convins că îi zăresc pe Dan și Emma trecând în partea cealaltă, ținându-se după umeri. Mă întreb când am să-i revăd și cât de multe se vor schimba până atunci.

Capitolul 42

Prima zi a semestrului, prima zi la noua școală – la școala pe care și-a ales-o Sam, cu sprijinul nostru. Mai demult aș fi fost îngrozit de asta, aș fi făcut orice ca să mă eschivez. Astăzi însă parchez în fața casei noastre la ora șapte dimineața și mă grăbesc spre ușa de intrare. Vreau să fiu și eu de față.

Crăciunul a fost liniștit, dar mai frumos decât aș fi crezut acum câteva săptămâni. Am dormit acasă în ajun; am stat cu Jody până noaptea târziu și am împachetat zeci de cărți despre *Minecraft,* jucării și seturi Lego pentru Sam, apoi am petrecut ziua de Crăciun împreună, ca o familie adevărată. După câteva zile am mai rămas o dată peste noapte la ei și cumva s-a făcut un weekend întreg, încă mai dorm în camera de oaspeți; o luăm treptat. Nu vrem să riscăm nimic. Învățăm, ca familie, să facem față problemelor împreună și ne ascultăm cu atenție unii pe alții.

Când sun la ușă, Sam îmi deschide aproape imediat, cu noua uniformă deja șifonată, cu cămașa scoasă din pantaloni.

— Am pierdut pantofii mei noi! țipă.

— Stai că te ajut.

Când intru, Jody trece în fugă pe lângă mine, pe scări în sus, cu o ceașcă de cafea în mână, vărsându-i din conținut pe treptele de lemn. Radioul urlă, pretutindeni sunt jucării și pijamale și prosoape aruncate de-a valma.

— Salut, încă n-a mâncat, îmi spune fără să se oprească din mers. Nu-i găsim pantofii!

— Pot să-ți arăt desenele mele? întreabă Sam. Am desenat un Creeper care se luptă cu Spider-Man.

— Mi-ar plăcea să le văd. Dar hai să-ți găsim întâi pantofii. Haide, grăbește-te. Căutăm o comoară.

Umblăm de colo-colo prin living, dăm la o parte perne și pături și jucării. Mă prefac că sunt Hulk când ridic canapeaua, pentru ca Sam să se poată uita dedesubt; râde când o las la loc și mi-o pun pe picior. În bucătărie ne târâm pe sub masă, aruncăm unul în celălalt cu fulgi de porumb și Cheerios, rămânem blocați între picioarele scaunelor. Sam s-a înălțat. Crește.

Când ieșim în sfârșit la suprafață, Jody stă deasupra noastră cu pantofii în mână și se preface nerăbdătoare.

— Erau în coșul de rufe, se mulțumește să spună și îi întinde lui Sam pantofii. Împreună cu niște cărți și figurine de acțiune.

Sam scoate un „aaaaa” prelung, drept semn că și-a amintit.

— În coșul de rufe? întreb.

— M-am jucat. Era cufărul meu cu comoară, spune Sam.

Jody pregătește o nouă expoziție, cea mai mare de până acum a galeriei. Artistul folosește grafică de jocuri video, pe care o proiectează pe pereți, pentru a crea niște tapiserii digitale de mare efect. Pe Jody au impresionat-o de cum le-a văzut – s-a gândit la Sam, la cum a descoperit și construit el o lume întreagă în jurul său. În timp ce ea își strânge notițele și hârtiile, eu îi netezesc lui Sam uniforma,

îi vâr cămașa în pantaloni și îl ajut să-și îmbrace puloverul. Părul i se electrizează și i se ridică în cap, spre marea noastră distracție.

— Mergi la o școală nouă, spun.

— Știu.

— Cum te simți?

— Mi-e puțin frică. Cel mai înfricoșător aeroport e cel din Gibraltar, pentru că pista de decolare e foarte scurtă și avionul ar putea să cadă la capătul ei.

— OK. Asta chiar sună înfricoșător.

Când plecăm în sfârșit de acasă, plecăm ca o familie, ca o familie obișnuită, sporovăind cu un aer preocupat, fără să țipăm, fără să ne enervăm.

•

Și apoi ajungem în fața școlii, într-o dimineață cu un ger crunt. Sam amuțește când îi vede pe ceilalți copii trecând pe lângă el. Suntem înconjurați de o gașcă nouă de părinți și, în ciuda vechii mele anxietăți când ne apropiem de poartă, mergem mai departe.

Sperăm să fi luat decizia bună. Sperăm ca ceilalți să-l accepte pe Sam. Avem nevoie de asta. Avem sentimentul că am pornit pe un drum mai bun.

— Ești OK? îl întreb pe Sam și îi ciufulesc părul.

— Da, spune.

— Și crezi că școala asta e bună? adaugă Jody.

— Cred că da, spune el.

Când îți asumi rolul de părinte ai ambiții mari pentru copilul tău: să aibă succes, să fie îndrăgit, să fie inteligent. Dar uneori, pe parcurs, toate acestea se reduc la ceva mult mai profund. Fericire. Asta ne dorim noi pentru Sam. Au existat perioade când ni s-a părut infinit de depărtată, ca o stea pe cer. A fost nevoie de un joc video, de nimic altceva, pentru a ne arăta cât de apropiată e și cât de tangibilă. Sam ne-a spus la care școală ar fi el fericit să meargă, iar noi am avut încredere în el.

Băiețelul nostru tremură de frig în timp ce studiază curtea școlii, copiii care se joacă în grupuri mici, părinții care îi urmăresc temători sau stând de vorbă. Nu știu ce caută Sam, dar am impresia că-și adună tot curajul pentru a face acești ultimi pași înainte, pentru a trece pragul școlii. Preț de câteva secunde am impresia că ar avea nevoie de un imbold ușor din partea noastră. Noi l-am făcut să ia această decizie, noi l-am adus la această răscruce de pe drumul lui. Poate că tot noi ar trebui să-l mai împingem o dată înainte.

Dar în clipa următoare o zărește, cum aleargă spre el prin mulțime, agitându-și în aer noul ghiozdan.

Olivia.

— Sam! strigă ea și îl cuprinde fără nicio sfială în brațe. Vii la școala mea?

— Da, spune el, mândru și stânjenit, cu un zâmbet sfios pe chip.

Da. E St Peter's, școala pe care am vizitat-o cu Jody acum câteva luni, când abia dacă reușeam să ne adresăm un cuvânt, iar domnișoara Denton ne-a spus că Sam ar fi fericit aici, iar noi, cu toată nefericirea noastră, am înțeles că o parte din promisiunea ei părea adevărată. Poate i-am transmis lui Sam acest lucru mai limpede decât am crezut. Poate a luat această decizie în mod independent. Poate l-a ajutat Olivia, prietena lui, aliata lui. Apoi din spatele Oliviei se ivesc Harry și prietenii lui, se strâng să-i ureze lui Sam bun-venit, îl bat ușor pe spate. Și în clipa următoare, luându-ne pe nepregătite, copiii îl conduc pe Sam pe poartă și dus e. Și o simt pe Jody lângă mine cum se încordează toată.

— Of, spune încet.

Îmi pun mâna pe umărul ei – un gest care îmi pare și de data aceasta atât de firesc.

— E OK, zic. E bine, e un semn bun.

Dar în clipa următoare, când ceata de copii se îndreaptă pe alee către ușa școlii, într-o vânzoleală

de paltoane și ghiozdane supradimensionate, Sam o zbughește din mijlocul lor și vine fuga la noi; se aruncă în brațele noastre.

— Pa, mami, pa, tati. Veniți să mă luați de la școală?

— Sigur că da, spune Jody.

— Și tati?

— Da, spun eu.

Apoi pornește încet către școală și ceilalți îl trag după ei.

— Bem o cafea? zic.

— Da, răspunde Jody. Cred că mai am timp. Unde mergem?

Și în timp ce mergem spre mașină, mă gândesc exact la asta, la cum ar trebui să-i răspund la această întrebare.

•

Când ajung mai târziu la apartamentul lui Dan și deschid ușa, liniștea și tăcerea mă lovesc ca un val. Fără Dan, ambianța modernistă a locuinței lui pare rece și austeră, îmi amintesc brusc momentul când m-am înființat aici, cu câteva luni în urmă, cu o geantă sport în mână, cu nimic altceva și niciun alt loc în care m-aș fi putut duce. Eram în stare de șoc. Aveam sentimentul că e sfârșitul lumii. Dar nu era. Mă duc în camera de oaspeți, unde încă mai zac împrăștiate toate lucrurile mele. Salteaua aceea gonflabilă îngrozitoare e trântită într-un colț, o amintire a primelor săptămâni petrecute aici, când mă uitam în tavan și încercam să desenez constelația temerilor și suferințelor mele. Ceea ce nu vedeam atunci, dar astăzi îmi pare evident, e că eram pierdut în durerea și tristețea mea. Vedeam peste tot numai teamă și mă feream de orice – inclusiv de Jody și de Sam. Nu-mi puteam imagina viitorul.

Fiul meu e cel care m-a adus înapoi și despărțirea noastră a făcut posibil acest lucru. E ciudat cum funcționează viața. Întotdeauna am crezut că în jurul lui există o barieră, dincolo de

care nu se poate trece. Nu vedeam nicio cale de a ajunge să înțeleg, nu găseam niciun punct de legătură. Nu-mi dădeam seama că va trebui să construim asta împreună și că el va fi cel care-mi va arăta cum.

Trec prin coridorul îngust și intru în living, cu televizorul lui imens și consola alături, neconectată. Și acolo, pe măsuța de cafea, acum cu foile încrețite și uzate de atâta citit, e ghidul *Minecraft* pe care l-am cumpărat atunci dintr-o toană. Cu un sentiment de vinovăție recunosc în sinea mea că am frunzărit, dar nicidecum citit, cărțile despre autism pe care le-am cumpărat tot în ziua aceea. Până la urmă n-am prea avut nevoie de ele.

Când ies din clădire, verific cutia poștală a lui Dan. Două facturi, un ziar local și încă ceva. O scrisoare adresată mie, cu un scris de mână pe care îl recunosc vag, deși nu l-am mai văzut de multă vreme. Abia când o deschid îmi amintesc: e scrisul lui Dan.

Dragă Alex.

La mulți ani de la Rio! Sper că ai avut un Crăciun frumos și că ai avut succes în ceea ce o privește pe Jody. Dacă nu, să fiu al naibii, Alex, chiar trebuie să vin eu să-ți rezolv toate problemele?

Mă rog, înainte de a pleca mi-am vândut mașina (îmi pare rău, știu că-ți plăcea la nebunie) și după aceea am mai primit și niște onorarii babane. Pe apartament o să iau dublu față de cât am plătit când l-am cumpărat. Așa că în plic e ceva pentru tine. Nu e doar un cadou, ci și o

investiție. Fii, te rog, atent la indicația de pe verso – și urmeaz-o. E ceea ce și-ar fi dorit George. Fii curajos.

Amicul tău.

Dan

Mă uit în plic și scot de acolo o fițuică – îmi trebuie câteva secunde până îmi dau seama că e un cec. Nu mă așteptam ca lumea să mai umble cu cecuri, în niciun caz Dan. Ăsta e primul lucru care mă izbește. Al doilea e că cecul mi-a fost emis mie – pentru suma de 20.000 de lire sterline. Dan, nebunule. Îl întorc.

Iar pe verso, scris cu majuscule, e mesajul la care mă cam așteptam. Înțeleg imediat de ce e aici și ce trebuie să fac acum – pentru mine, pentru Jody, pentru Sam, pentru viitor. Sunt două cuvinte, doar atât.

OK, G.O.

Mulțumiri

Am aflat că e foarte greu să scrii o carte. Pentru mine ar fi fost, de fapt, imposibil, dacă nu aș fi primit atâta ajutor. Aș dori să mulțumesc câtorva dintre cei care mi-au fost alături când am avut nevoie de ei.

Am primit, de exemplu, pe parcurs o mulțime de sfaturi practice. Jake Mattock mi-a oferit informații valoroase despre agenții imobiliari, iar Liz Andrew mi-a explicat, în esență, cum să îți deschizi o cafenea. Am purtat, de asemenea, discuții lungi despre autism și rolul de părinte cu Brigid și Adam Moss, cu John Harris și Ginny Luckhurst. Vă mulțumesc că mi-ați acordat timpul vostru și mi-ați împărtășit experiențele voastre.

Aș dori să le mai mulțumesc și colegilor mei de la *The Guardian*, care au fost atât de îngăduitori cu mine când mi-am luat, pe neașteptate, luni întregi liber ca să scriu această carte. Vă mulțumesc, Jemima Kiss și Jonathan Haynes, vă mulțumesc, Alex Hern și Samuel Gibbs (de la care și-au împrumutat, întâmplător, numele personajele mele principale); vă mulțumesc, Stuart Dredge, Hannah Jane Parkinson și Shiona Tregaskis.

Bineînțeles că această carte chiar *nu* ar fi fost posibilă fără creatorul jocului *Minecraft,* Markus „Notch” Persson, și întreaga echipă de la Mojang. Vă mulțumesc că ați creat acest joc incredibil și că ați îmbogățit atâtea vieți. Aș dori să le mulțumesc

în mod special lui Paddy Burns și celor de la 4J Studios, care au produs versiunea *Minecraft* pentru Xbox 360, cea în care am descoperit eu jocul și pe care am jucat-o cu băieții mei. Mulțumiri super-speciale îi adresez lui Roger Carpenter de la Microsoft, care și-a făcut timp să-mi arate jocul în cadrul unei prezentări foarte aglomerate din San Francisco și care a păstrat de atunci legătura cu mine. Aș vrea să știți, Paddy și Roger, că ați schimbat în bine viața familiei mele.

Vreau să le mulțumesc tuturor prietenilor și colegilor mei din industria jocurilor video. În timpul procesului de scriere a acestei cărți, João Diniz Sanches a împărțit biroul cu mine și a trebuit să suporte faptul că-l întrerupeam periodic din muncă, punându-i întrebări caraghioase sau pur și simplu gemând dramatic, văicărindu-mă și dându-mă cu capul de masă. Simon Parkin, Christian Donlan și Will Porter sunt pur și simplu minunați. Le mulțumesc, de asemenea, lui Ann Scantlebury, Simon Byron și Ste Curran de la emisiunea radio *One Life Left,* precum și lui Ellie Gibson și Helen Thorn, care prezintă genialul podcast Scummy Mummies – ei mi-au oferit ocazia să vorbesc despre carte în cadrul emisiunilor lor, încă în timpul procesului de scriere. Îți mai mulțumesc, Ellie, și pentru vinul alb, emisiunile TV de calitate și cazarea convenabilă.

Recunoștința și admirația mea nesfârșită i se adresează editorului meu Ed Wood, care m-a abordat o dată în legătură cu această carte, m-a mai abordat o dată când i-am ignorat e-mailul și apoi m-a îndrumat pe parcursul întregului proces cu o căldură, o răbdare și un entuziasm incredibile. A fost fabulos și îi voi rămâne veșnic dator.

Vreau să le mulțumesc mamei și surorilor mele, Catherine (care mi-a fost și consilier pe teme medicale) și Nina. Mi-aș fi dorit ca tata să mai apuce apariția cărții. Mi-aș dori să fie aici, punct.

Adresez, în cele din urmă, iubirea și recunoștința mea veșnică fiilor mei Zac și Albie, precum și soției mele Morag, care a citit cartea pe parcurs, a făcut observații geniale și mi-a sugerat unele dintre cele mai bune scene. Morag e cea mai tare, pe bune, nu mai e nimic de adăugat la asta.

Povestea adevărată care a inspirat cartea *Băiatul care voia să-și construiască lumea*

Când fiul nostru avea doi ani, soția mea a citit undeva că la vârsta aceasta majoritatea copiilor au un vocabular de circa cincizeci de cuvinte. Zac știa să spună zece. A fost primul nostru indiciu că ceva nu era în ordine. Mă rog, nu a fost *chiar* primul indiciu. La fel ca Sam, băiețelul descris în această carte, și Zac a plâns mult – chiar foarte mult. În primii lui trei ani nu cred că am dormit o noapte fără întreruperi; se trezea de mai multe ori, de seara până dimineața, și ne trebuiau ore ca să-l calmăm. Părea foarte anxios, deși era doar un bebeluș.

Abia la vârsta de șapte ani a fost diagnosticat în mod oficial cu o tulburare din spectrul autismului. Noi eram încă dinainte destul de siguri că despre asta e vorba. Vorbirea și memoria lui de lucru erau încă destul de limitate, ura orice schimbare în programul lui, îi era dificil să socializeze, școala părea să-l îngrozească. Dar în timp ce noi ne străduiam să înțelegem de ce Zac era altfel decât ceilalți copii, s-a întâmplat ceva.

Eu îmi câștig traiul scriind despre jocuri video, deci și acasă la noi e plin de jocuri și console. De la vârsta de doi ani, Zac mi se cățăra în poală și jucam împreună jocuri simple – îi plăcea să apese butoanele de pe controler și să vadă că se întâmplă ceva pe monitor. Pe urmă, când avea șase ani, am descărcat *Minecraft,* jocul de construit creat de Markus „Notch” Persson și echipa lui de la compania suedeză de jocuri video Mojang. *Minecraft* nu este un joc în sensul strict al cuvântului – seamănă cu Lego, dar se desfășoară într-un peisaj vast, pe care-l poți explora și modifica. Poți să construiești și să distrugi lucruri,

să sapi gropi imense, să vânezi animale domestice și să ucizi monștri, dar cel mai important este că nu ți se spune ce trebuie să faci sau cum. Poți să faci ce vrei tu.

Lui Zac i-a plăcut la nebunie. Împreună cu fratele lui, Albie, petrecea cât timp îl lăsam noi cutreierând peisajul alcătuit din blocuri, construind mici adăposturi sau săpând după materiale prețioase, precum fier sau aur. A fost minunat să-l vedem atât de fericit, atât de dedicat unui lucru – era ceva ce putea face la fel de bine ca fratele lui și prietenii lor; nu rămânea în urmă. La fel de important este că a învățat: a început să memoreze cuvinte noi și îi plăcea să ne vorbească despre ce construia și despre lucrurile pe care voia să le facă. Ori de câte ori îl întrebam de școală sau cum se simte, ne răspundea de obicei în câteva cuvinte sau ridica din umeri sau ne ignora, dar când îl întrebam de *Minecraft,* se lumina la față. A fost ca o revelație.

Experiențele acestea minunate ale lui Zac cu jocul au inspirat această carte. Am dorit să transmit enormul impact pe care l-a avut *Minecraft* asupra vieții lui, cum l-a ajutat să se exprime și, poate cel mai important dintre toate, cum ne-a ajutat pe noi să îl înțelegem pe el și felul lui de a fi. După mai mulți ani de consultații medicale, terapie ocupațională, teste de auz și vizite la medici pediatri, am ajuns să ne concentrăm exclusiv asupra problemelor cu care se confrunta Zac. *Minecraft* ne-a ajutat să-l înțelegem și să-l apreciem ca pe un copil haios, imaginativ și sensibil – ne-a ajutat să-l cunoaștem mai bine pe băiatul nostru.

Sam nu este nicidecum Zac, dar multe din câte i se întâmplă lui au fost inspirate din viețile noastre și din ce ni s-a întâmplat nouă. Am scris de multe ori pentru *The Guardian* despre Zac și *Minecraft* și, de fiecare dată când o fac, primesc răspunsuri de la părinți ai căror copii sunt autiști sau poate

doar puțin altfel. Ei dau glas acelorași sentimente de ușurare, fericire și bucurie pe care le-am simțit și noi, în familia noastră, când Zac a început să fie pasionat de *Minecraft* și s-a folosit de joc pentru a ne transmite cum se simțea el. Jocurile video au o proastă reputație; ni le imaginăm frecvent ca pe niște lucruri care trebuie controlate și limitate – dar ele pot fi un spațiu al toleranței, în care oamenii învață, împărtășesc, creează, fără sentințe și fără îngrădiri.

Zac e acum la gimnaziu și, deși nu poate ține pasul cu colegii lui în multe privințe, se descurcă. Ne întrebăm dacă într-o bună zi nu va crea și el jocuri video – e în orice caz foarte bun la ele. Dar indiferent ce se va întâmpla, n-am să uit niciodată modul în care a reacționat la *Minecraft* sau felul în care jocul acesta l-a făcut să se simtă în largul lui. Viața ridică multe bariere în calea celor care sunt altfel. Orice instrument care ne ajută să-i descoperim pe acești oameni – indiferent cine sunt ei, indiferent cum se deosebesc de noi – este un lucru valoros. Asta e ceea ce am învățat eu și despre ce e vorba în cartea de față.

Keith Stuart
martie 2016

www.virtual-project.eu

[1] Picior de tranșee este o boală care se manifestă prin jupuirea sau macerarea țesuturilor, dobândită prin expunerea prelungită a membrelor la umezeală. (*N.red.*).

[2] ROFL, abreviere pentru „rolling on the floor laughing”, să te tăvălești pe jos de râs.

[3] „To shake something off”: a scutura ceva, a scăpa de un lucru scuturându-l.

[4] Premiu acordat anual de către Tate Gallery unui artist vizual cu vârsta până la 50 de ani.

[5] Un fel de sos picant de murături.

[6] Inele de paste, în sos de roșii, din conservă.

[7] Aluzie la cântecul lui Elvis „Blue Suede Shoes”.

[8] Ofsted, Office for Standards în Education, Children’s Services and Schills, este un departament non-ministerial al guvernului britanic, care are sarcina de a inspecta școlile de stat.

[9] „Fii calm și continuă să predai”, aluzie la un afiș britanic de propagandă din anul 1939, care îndemna populația să-și păstreze calmul și să-și vadă de treburi („Keep calm and carry on”), în pofida amenințării războiului. Afișul nu a fost tipărit, devenind cunoscut abia în anul 2000. De atunci au apărut nenumărate replici ironice.

[10] Brunel (1806 – 1859) a fost un inginer britanic, un pionier al epocii revoluției industriale, devenit celebru, printre altele, pentru construirea podului suspendat peste râul Avon, care leagă Clifton de Bristol.

[11] Supraviețuire.

[12] Trupă rock britanică, înființată în anul 1976.

[13] Abreviere pentru genul de muzică „emoțional hardcore”, apărut la mijlocul anilor 1980 și caracterizat de texte expresive, deseori cu caracter de confesiune.

[14] Tăietorul de Capete.

[15] „Birdhouse în Your Soul” este un cântec din anul 1989 al formației americane de rock alternativ They Might Be Giants.

[16] Chicken” – pui, „chick” (fam.) – fată, gagică, „to beat” – a bate.

[17] Fost jucător de fotbal, ulterior comentator de fotbal la BBC.

[18] Cea mai mare expoziție canină din Europa.

Table of Contents

Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16
Capitolul 17
Capitolul 18
Capitolul 19
Capitolul 20
Capitolul 21
Capitolul 22
Capitolul 23
Capitolul 24
Capitolul 25
Capitolul 26
Capitolul 27
Capitolul 28
Capitolul 29
Capitolul 30
Capitolul 31
Capitolul 32
Capitolul 33
Capitolul 34
Capitolul 35
Capitolul 36
Capitolul 37

Capitolul 38
Capitolul 39
Capitolul 40
Capitolul 41
Capitolul 42

Table of Contents

Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16
Capitolul 17
Capitolul 18
Capitolul 19
Capitolul 20
Capitolul 21
Capitolul 22
Capitolul 23
Capitolul 24
Capitolul 25
Capitolul 26
Capitolul 27
Capitolul 28
Capitolul 29
Capitolul 30
Capitolul 31
Capitolul 32
Capitolul 33
Capitolul 34
Capitolul 35
Capitolul 36
Capitolul 37

Capitolul 38
Capitolul 39
Capitolul 40
Capitolul 41
Capitolul 42

Table of Contents

Capitolul 1	3
Capitolul 2	15
Capitolul 3	23
Capitolul 4	32
Capitolul 5	47
Capitolul 6	54
Capitolul 7	59
Capitolul 8	65
Capitolul 9	76
Capitolul 10	89
Capitolul 11	95
Capitolul 12	103
Capitolul 13	126
Capitolul 14	142
Capitolul 15	151
Capitolul 16	164
Capitolul 17	175
Capitolul 18	189
Capitolul 19	199
Capitolul 20	205
Capitolul 21	215
Capitolul 22	229
Capitolul 23	240
Capitolul 24	250
Capitolul 25	259
Capitolul 26	268
Capitolul 27	275

Capitolul 28 287
Capitolul 29 293
Capitolul 30 302
Capitolul 31 310
Capitolul 32 316
Capitolul 33 328
Capitolul 34 333
Capitolul 35 340
Capitolul 36 348
Capitolul 37 351
Capitolul 38 362
Capitolul 39 374
Capitolul 40 388
Capitolul 41 400
Capitolul 42 405